

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YERLİ VE MÜBADİL KADINLARIN TOPLUMSAL
CİNSİYET ROLLERİNİ ALGILAMADAKİ BENZERLİK
VE FARKLILIKLAR MUSTAFAPAŞA KASABASI
ÖRNEĞİ**

**Tezi Hazırlayan
İpek SAKLAV**

**Tezi Yöneten
Prof. Dr. Beylü DİKEÇLİGİL**

**Sosyoloji Anabilim Dalı
Yükseklisans Tezi**

**Şubat 2010
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YERLİ VE MÜBADİL KADINLARIN TOPLUMSAL
CİNSİYET ROLLERİNİ ALGILAMADAKİ BENZERLİK
VE FARKLILIKLAR MUSTAFAPAŞA KASABASI
ÖRNEĞİ**

**Tezi Hazırlayan
İpek SAKLAV**

**Tezi Yöneten
Prof. Dr. Beylü DIKEÇLİGİL**

**Sosyoloji Anabilim Dalı
Yükseklisans Tezi**

**Bu  alışma Erciyes Üniversitesi Araştırma Fonu SBY-08-369 tarafından
desteklenmiştir.**

**şubat 2010
KAYSERİ**

Prof. Dr. Beylü DIKEÇLİGİL danışmanlığında **İpek SAKLAV** tarafından hazırlanan “Yerli Ve Mübadil Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algılamadaki Benzerlik Ve Farklılıklar Mustafapaşa Kasabası Örneği ” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

...16...../02./2010...

JÜRİ.

Danışman Prof. Dr. Beylü DIKEÇLİGİL

ye Doç. Dr. Nejat DOĞAN

ye Yrd. Doç. Dr. Koray DEĞİRMENCİ

[Signatures of Prof. Dr. Beylü DIKEÇLİGİL, Doç. Dr. Nejat DOĞAN, and Yrd. Doç. Dr. Koray DEĞİRMENCİ]

ONAY.

Bu tezin kabul Enstitü Yönetim Kurulunun 19.02.2010 tarih ve
.....04... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

.....

19/02/2010

[Stamp: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]

[Signature of Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN]

Prof. Dr. H. Yunus APAYDIN
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın oluşum sürecinde bilgilerini benimle paylaşan ve değerli vakitlerinden ayıran tez danışmanım Prof. Dr. Beğlü Dikeçligil'e, araştırma sürecinde yardımlarını benden esirgemeyen ve büyük fedakarlık gösteren Öğretim Görevlisi A. Yonca Gençoglu'na, araştırmamızın yapıldığı sürede kasaba ile gerekli olan bilgileri edinmemde yardımcı olan Mustafa Özer'e, beni her zaman destekleyen aileme ve eşime teşekkürlerimi sunarım.

İpek SAKLAV

Kayseri 2010

**YERLİ VE MÜBADİL KADINLARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNİ
ALGILAMADAKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLAR MUSTAFAPAŞA KASABASI
ÖRNEĞİ**

İpek SAKLAV

ÖZET

Araştırmamızı gerçekleştirdiğimiz Mustafapaşa Kasabasında yaşayan yerli ve muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamadaki farklılıkları ve benzerlikler, araştırmamızın konusunu oluşturmaktadır. Farklı iki kültürün iç içe yaşaması ve geçmişten geleceğe aktarılan görenek geleneklerin baş aktörü olan kadınların, toplumsal cinsiyet algılamalarını özel ve kamusal alanda incelemek asıl amacımızdır. Araştırmamız şimdiye kadar yapılan çalışmalarda yerli muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamalarına yönelik ilk çalışma olması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Araştırmamızda hem nicel hem nitel yöntem kullanarak bir bütünlük oluşturulmaya çalışılmıştır. Nicel yöntemden anket tekniği ile anketörler eşliğinde kadınlara sorular sorulmuş ve işaretlenmiştir. Nitel yöntemden ise görüşme tekniği tercih edilmiştir. Nicel yöntemden elde edilen veriler SPSS bilgisayar destekli veri analizi ile değerlendirilmiştir.

Araştırma sorularımızdan yola çıkarak oluşturduğumuz anket soruları sayesinde çalışmamızın bulguları ortaya çıkmıştır. Araştırmada kasaba kadınlarının toplumsal cinsiyet rollerini algılamadaki benzerlik ve farklılıkların neler olduğu tespit edilmiştir. Bulgular kısmındaki kadınların genel profilinde kadınların eğitim durumu, medeni durumu benzerdir. Kadınların çocuklarının evliliklerinin kendi seçimleri ile ancak ailenin onayının olmasını istemektedirler. Yerli muhacir kadınların çoğu akraba evliliğine karşıdır. Kadınlar ev reisliğinde eşlerini seçmişlerdir. Kadınlar ev işlerinde erkeklerin katılımını tercih etmektedir. Kadınların çocuk sahibi olmada cinsiyetin fark etmeyeceği konusunda hem fikirdirler. Ev içinde yapılacak işlerin hem kız çocuklarının hem erkek çocuklarının yapabileceğini belirtmişlerdir. Farklılıklarda ise kasabada muhacir kadın oranı yerli kadınlara göre çoktur. Muhacir kadınların çoğunun eşi muhacirdir. Muhacir kadınlarda ilkokul mezunu oranı daha yüksektir. Yerli kadınların eşleri ile akraba olma durumu oldukça azdır, muhacirlerde bu daha çoktur. Muhacir kadınlara göre evlilik meslekten daha önemlidir. Muhacir kadınlarda çocuklarının eğitiminde geçmişin etkisini görmek mümkündür. Muhacir kadınlarda ataerkil yapının daha çok etkili olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte benzerlik ve farklılıklar içinde yıllarca birlik ve beraberlik sağlanmıştır.

Anahtar kelimeler : Cinsiyet, toplumsal cinsiyet, rol, özel ve kamusal alan

**THE DIFFERENCES AND SIMILARITIES IN PERCEIVING THEIR SOCIAL
GENDER ROLES BETWEEN LOCAL AND IMMIGRANT WOMEN, THE EXAMPLE
OF MUSTAFAPAŞA TOWN**

İpek SAKLAV

ABSTRACT

The main subject of our survey is the differences and similarities in perceiving their social gender roles between the local and immigrant women resident in the town Mustafapaşa where we realized this study. Our main purpose is to study the social gender perception of women, who are the leading actresses in perpetuating two different cultures together and transferring the customs from past to future, in private and public sphere. Our study has a unique importance because it is the first study about the perception of social gender roles of local and immigrant women.

In our study, we try to establish the integrity by using both the qualitative and quantitative methods together. As the quantitative method we used surveys and women has been questioned via interviewers. As the qualitative method we preferred face-to-face interviews. The data obtained by quantitative method has been evaluated with SPSS computer aided data analysis.

The findings of our study has been obtained by the survey questions composed out of our study questions. The study has determined the similarities and differences of the perception of social gender roles of the town women. The educational and marital states of the women are similar in the general women profile of findings section. Women desire their children to marry according the childrens own choices but with the consent of the family. Immigrant women are mostly opposing the marriages with close relatives. Women choosed their spouse as the household head. Women prefer that men participate to the house works. Women agree that the gender of the child is indifferent in having children. They stated that both male and female childs can do house works. One of the differences is that there is more immigrant women than local women. The immigrant women mostly married with immigrant husbands. The elementary school graduation rate is higher in immigrant women. Local women is far less related wtih their husbands where the immigrant women are more related with their husbands. Immigrant women considers marriage as more important than profession. We can see the effect of their past in the education of the children from the immigrant women. The patriarchal family structure is more effective on immigrant women. Nonetheless the similarities and differences didn't effect the unity and cooperation in past years.

Key Words: Sex, gender, role, private space and public sphere

İÇİNDEKİLER

ONAY	I
TEŞEKKÜR.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VI
TABLolar LİSTESİ.....	VIII
GRAFİKLER LİSTESİ	XI
GİRİŞ	1
1.1. ARAŞTIRMA HAKKINDA	3
1.1.1. Araştırmanın Konusu	3
1.1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.1.3. Araştırmanın Önemi	4
1.1.4. Araştırmanın Yöntemi.....	4
1.1.4.1. Araştırma Soruları	7
1.1.4.2. Veri Toplama Teknikleri	9
1.1.4.3. Araştırmanın Evreni Ve Örneklemi	13
1.2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	15
1.2.1.Rol Kavramı.....	15
1.2.2. Cinsiyet Ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları.....	17
1.2.3.Toplumsal Cinsiyet Roller.....	20
1.2.4. Kalıp Yargılar	23
1.2.5. Özel Kamusal Alan	24
2. ARAŞTIRMA ALANININ ÖZELLİKLERİ	36
2.1.MUSTAFA PAŞA KASABASI	36
2.2. İDARİ YAPISI, COĞRAFİ KONUMU VE İKLİMİ	37
2.3. NÜFUS YAPISI.....	39
2.4. EKONOMİK YAPISI	41
2.5. 1924 NÜFUS MÜBADELESİ VE KAPADOKYA'YA GELEN MÜSLÜMAN TÜRKLERİN YAŞADIKLARI UYUM PROBLEMLERİ	43

3. ARAŞTIRMA BULGULARI.....	48
3.1. YERLİ VE MUHACİR KADINLARIN GENEL PROFİLİ.....	48
3.2. EVLİLİK VE AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	56
3.3. ÇOCUKLAR VE ÇOCUKLARIN YETİŞTİRİLMESİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR	92
3.4. SOSYAL YAŞAMDA (Akrabalık ve Komşuluk İlişkileri) TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	121
3.5. ÇALIŞMA HAYATINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR.....	129
KAYNAKÇA.....	157
EKLER.....	164
ÖZGEÇMİŞ	171

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Anketör Grubu (2008)	11
Şekil 1.2. Kasaba Kadınları ile Yapılan Anket Çalışması (2008)	12
Şekil 1.3. Kasaba Kadınları İle Yapılan Görüşme (2008)	12
Şekil 1.4. Yukarı Mahalleden Görünüm (2008).....	13
Şekil 1.5. Mustafapaşa Kasabası (2007)	14
Şekil 2.1. Mustafapaşa Kasaba Meydanı (2008)	36
Şekil 2.2. Yeni Mahalleden Görünüm (2008)	38
Şekil 2.3. Baharda Çekilmiş Bir Görüntü (2008)	39
Şekil 2.4. Kasaba Girişi (2007)	40
Şekil 2.5. Harman Zamanı (2008)	41
Şekil 2.6. Kışa Hazırlık (2007).....	42
Şekil 2.7.Bahçecilik Yapan Kasaba Kadınları (2008)	42
Şekil 2.8: TÜKSEV: “Kültürel Boyutuyla Mustafapaşa (Sinasos)”, Ankara, 2003	44
Şekil 3.1. Kasaba Kadınları (2008).....	49
Şekil 3.2. Kasaba Düğünlerinden Bir Örnek	56
Şekil 3.3. Yemek Hazırlığı Yapan Kasaba Kadını (2008)	65
Şekil 3.4.Kasaba Kadınları ile Yapılan Anket Çalışması (2008)	73
Şekil 3.5 Düğünde Gelinin Kucağına Bebek Verme Adeti(2008)	93
Şekil 3.6. Mustafapaşa İlköğretim Okulu Öğrencileri (2008).....	95
Şekil 3.7. Anket Çalışması (2008)	97
Şekil 3.8. Çocuğu ile İlgilenen Ev Hanımı (2008)	114
Şekil 3.9. Bahar Şenliğinde Kasaba Kadınlarının Katılımı (2008)	123
Şekil 3.10. Ev Hanımları (2007).....	148

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Eşiniz Muhacir mi Yerli mi?	51
Tablo 3.2. Yerli ve Muhacir Kadınların Yaş Oranları	53
Tablo 3.3. Evlilik Yaşı	54
Tablo 3.4. Muhacir Kadınların Yaşa Göre Kaçınıcı Kuşakta Yer Aldıkları.....	55
Tablo 3.5. Yaşa Göre Kadınların Evlenme Şekli	57
Tablo 3.6. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Eşleri İle Evlenme Şekli	59
Tablo 3.7. Yaşa Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumları	60
Tablo 3.8. Yaşa Göre Kadınların Erkek Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu	62
Tablo 3.9. Kadınların İdeal Eşte Aradıkları Özellikler	63
Tablo 3.10. Kadınların Ailedeki Görevleri	64
Tablo 3.11. Erkeğin Aile İçindeki Görevleri.....	65
Tablo 3.12. Yaşa Göre Kadınların Eşleri İle Akrabalık Durumları.....	67
Tablo 3.13. Yaşa Göre Kadınların Eşlerinin Muhacir Yerli Olma Durumları.....	68
Tablo 3.14. Eğitim Durumuna Göre Kadınların Kız Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi	69
Tablo 3.15. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Eşlerinin Muhacir –Yerli Olma Durumu	72
Tablo 3.16. Yerli – Muhacir Kadınların Evde Kimlerle Birlikte Yaşadıkları.....	73
Tablo 3.17. Muhacir Kadınların Bulunduğu Kuşağa Göre Evin Reisinin Kim Olduğuna İlişkin Görüşler.....	75
Tablo 3.18. Kadınların Eğitim Durumlarına Göre Ev Reisliği	76
Tablo 3.19. Yaşa Göre Evin Reisinin Kim Olduğu	77
Tablo 3.20. Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler	78
Tablo 3.21. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler	80
Tablo 3.22. Kadınların Mesleki Durumlarına Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler.....	81

Tablo 3.23. Eğitim Durumuna Göre Ev İçinde Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler.....	83
Tablo 3.24. Yaşa Göre Kadınların “Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir” İfadesine Katılımı.....	84
Tablo 3.25. Yaşa Göre Ailede Karar Mekanizması.....	87
Tablo 3.26.Eğitim Durumuna Göre Ailedeki Karar Mekanizması	88
Tablo 3.27. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Karar Mekanizması İle İlgili Görüşleri	89
Tablo 3.28. Kadınların Eşlerinin Yerli – Muhacir Olmasına Göre Aile Hayatında Karar Verme	90
Tablo 3.29. Evin Reisiğine Göre Aile Hayatında Karar Verme.....	90
Tablo 3.30. Kadınların Eşleri İle Arasındaki Fikir Alış Verişi	92
Tablo 3.31. Kız Çocuğunun Dışarıda Kalma Süresi.....	98
Tablo 3.32. Kadınların Eğitim Durumuna Göre Tek Çocuğa Sahip Olma Durumundaki Cinsiyet Tercihleri.....	98
Tablo 3.33. Yaşa Göre Kadınların Çocuklarını Yetiştirirken Geçmişin Etkisi.....	100
Tablo 3.34.Muhacir Kadınların Kaçınıcı Kuşak Olduklarına Göre Çocuk Yetiştirmede Geçmişin Etkisi.....	101
Tablo 3.35. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Çocuklarından Beklenen Roller	103
Tablo 3.36. Muhacir Kadınların Bulunduğu Kuşağa Göre Bahçe İşlerinde Cinsiyet Tercihi	105
Tablo 3.37. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kimin Küçük Kardeşle İlgileneceği	108
Tablo 3.38. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu	110
Tablo 3.39. Çocuk Sahibi Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	116
Tablo 3.40. Erkek Çocuk Sahibi Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	117
Tablo 3.41. Kız Çocuğuna Sahip Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	118

Tablo 3.42. Kadınların Çocuk Sahibi Olup Olmama Durumlarına Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	119
Tablo 3.43. Erkek Çocuğuna Sahip Olanlara Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	120
Tablo 3.44. Kadınlara Göre Ev Hanımlarının Yapabileceği Faaliyetler.....	121
Tablo 3.45. Yaşa Göre Kadınların Kasabadaki Etkinliklere Katılımı	124
Tablo 3.46. Kadınların Eğitim Durumlarına Göre Kasabadaki Etkinliklere Katılımı	125
Tablo 3.47. Ev Hanımlarının Ev Dışında Yapabilecekleri Faaliyetlere Göre İş Bölümü.....	127
Tablo 3.48. Yaşa Göre Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmadığı.....	134
Tablo 3.49. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Erkeklerin Ev Dışındaki, Kadınların Ev İçi İşlerle Uğraşması İle İlgili Görüşleri	135
Tablo 3.50. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmamalarına Göre Evliliğin Meslekten Önemli Olup Olmadığı	136
Tablo 3.51.Eğitim Durumuna Göre Kadının Çalışıp Çalışmamasına İlişkin Görüşler.....	138
Tablo 3.52.Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kadının Çalışmasına İlişkin Görüşler.....	139
Tablo 3.53. Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumuna Göre Kadınların Çalışmak Yerine Çocuk ve Eşin Bakımını Üstlenmesi	140
Tablo 3.54. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmamalarına Göre Çalışan Annelerin Çocukları Hakkındaki Görüşleri.....	144
Tablo 3.55. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Kadının Çalışma Hayatına Katılımının Evliliğe Etkisi	146
Tablo 3.56. Yaşa Göre Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Görüşleri .	147
Tablo 3.57. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri	148

GRAFİKLER

Grafik 3.1: Kasabadaki Yerli- Muhacir Kadınların Dağılımı	48
Grafik 3.2: Kadınların Yaş Dağılımı	49
Grafik 3.3: Medeni Durum.....	50
Grafik 3.4. Eğitim Durumu	50
Grafik 3.5. Yerli Muhacir Olma durumuna Göre Eşin Muhacir–Yerli Olma Durumu.....	51
Grafik 3.6: Kaçıncı Kuşak Muhacirsiniz?.....	52
Grafik 3.7. Yerli ve Muhacir Kadınların Eğitim Durumu	54
Grafik 3.8. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Evlilik Yaşı.....	56
Grafik 3.9. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Evlenme Şekli.....	59
Grafik 3.10.Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu.....	61
Grafik 3.11. Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kadınların Erkek Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu.....	63
Grafik 3.12. Yerli – Muhacir Kadınların Eşleri İle Akrabalık Durumları	66
Grafik 3.13. Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kadınların Kız Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi	70
Grafik 3.14. Yerli Muhacir Kadınların Erkek Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi70	
Grafik 3.15. Yerli – Muhacir Kadınların Eşlerinin Muhacir- Yerli Olma Durumu	71
Grafik 3.16. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Evin Reisinin Kim Olduğu.....	74
Grafik 3.17. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler.....	79
Grafik 3.18. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Erkeklerin Ev İçindeki Faaliyetlerin Paylaşımına İlişkin Görüşleri	82
Grafik 3.19. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Evliliğin Meslekten Önemi	85
Grafik 3.20. Yaşa Göre Evliliğin Önemi	86
Grafik 3.21. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Aile Hayatında Karar Verme.....	86
Grafik 3.22. Yerli – Muhacir Kadınların Özlem ve İstekleri Açısından Kocasının Sahip Olduğu Konuma İlişkin Görüşler	91
Grafik 3.23. Tek Çocuğa Sahip Olma Durumunda Cinsiyet Tercihi.....	93
Grafik 3.24. Yerli Muhacir Kadınların Tek Çocuğa Sahip Olma Durumunda	

Cinsiyet Tercihi	94
Grafik 3.25. Kasaba Kadınlara Göre Çocukların Ne Kadar Tahsil Yapması Gerektiği.....	94
Grafik 3.26. Kasaba Kadınlarının Çocukları İçin İdeal Meslek Tercihleri.....	95
Grafik 3.27. Kadınların Erkek Çocuk İsteme Sebepleri	96
Grafik 3.28. Kadınların Kız Çocuk İsteme Sebepleri.....	97
Grafik 3.29. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadınların Çocuklarının Yetiştirilmesinde Geçmişin Etkisi.....	99
Grafik 3.30 Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuk Eğitimindeki Söz Sahipliği ..	102
Grafik 3.31 Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Sofranın Hazırlanması ve Toplanması Durumunda Cinsiyet Tercihleri	102
Grafik 3.32. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Çocukların Bahçe İşleri İle Uğraşmada Cinsiyet Tercihi	104
Grafik 3.33. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Fatura Yatırmaya Gitme Durumunda Cinsiyet Tercihleri.....	106
Grafik 3.34. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Ütü Yapma Durumunda Cinsiyet Tercihleri	107
Grafik 3.35. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Çamaşırları Asma ve Toplama İşinde Cinsiyet Tercihleri	107
Grafik 3.36. Yerli Muhacir Kadınlara Göre Kimin Küçük Kardeşle İlgileneceği	109
Grafik 3.37. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Evlenme Şekli Konusundaki Görüşleri	109
Grafik 3.38. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Evlenme Şekli Konusundaki Görüşleri	111
Grafik 3.39. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Akraba Evliliği Yapmaları Konusundaki Görüşleri.....	112
Grafik 3.40. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Akraba Evliliği Yapmaları Konusundaki Görüşleri.....	112
Grafik 3.41. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Eşlerinin Çocuk Bakımında Kendilerine Yardımcı Olup Olmama Oranları.....	113
Grafik 3.42. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadınların Evde Kalıp Çocuklarına Bakma Durumları	114
Grafik 3.43. Kadınların Kız Çocukları İçin İdeal Meslek Tercihlerine Göre	

Meslek Seçimi	115
Grafik 3.44. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	116
Grafik 3.45. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri.....	119
Grafik 3.46. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre sorunların, İsteklerin, Planların Grafik	122
Grafik 3.47. Kadınların Yerli – Muhacir Olup Olmamlarına Göre Kasabadaki Etkinliklere Katılımları	123
Grafik 3.48. Muhacir –Yerli Olma Durumunda Gidilen Doktorda Cinsiyet Tercihi	126
Grafik 3.49. Yerli – Mübadil Kadınlara Göre Erkeklerin Ev Dışı, Kadınların Ev İçi Faaliyetleri Yapmaları İle İlgili Görüşleri	128
Grafik 3.50. Eşlerin Yerli – Muhacir Olup Olmamlarına Göre Erkeklerin Ev Dışı, Kadınların Ev İçi Faaliyetleri Yapmaları İle İlgili Görüşleri.....	129
Grafik 3.51. Kadınların Anne Olmalarına Yardımcı Meslek Seçim Durumu.....	130
Grafik 3.52. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Anne Olmaya Yardımcı Meslek Seçimi	130
Grafik 3.53. Kadınların Yerli Muhacir Olma Durumlarına Göre Çalışma Hayatının Çocuklara Yansıması	131
Grafik 3.54. Yerli – Muhacir Kadınların Çalışma Hayatı Konusundaki Düşünceleri Bir İşte Çalışma Durumları	132
Grafik 3.55. Kadınların Yerli – Muhacir Olup Olmamlarına Göre Gelir Getirici...	132
Grafik 3.56. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışmama Durumundaki Görüşleri .	137
Grafik 3.57. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Meslek Sahibi Olma Tercihi.....	141
Grafik 3.58. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışma Hayatındaki Toplumsal Cinsiyette Eşitlik Durumu.....	141
Grafik 3.59. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İş Ortamındaki Durumu.....	142
Grafik 3.60. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışan Annenin Çocukları İle Olan İlişkisi.....	143
Grafik 3.61. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadının Çalışma Hayatına Katılımının Evliliğe Etkisi	145

GİRİŞ

Göç eden insanlar, gittikleri yerde bir uyum süreci yaşarlar. Göç edilen mekana, oradaki insanlara kendinden bir şeyler kattığı gibi, kendisi de oradaki insanlardan yeni şeyler alıyor ve değişime uğruyorlar. Bu sürecin doğal olduğu algılanırken beraberinde de önemli sorunları getirdiği bir gerçektir.

Mustafapaşa kasabası 1924 nüfus mübadelesini yaşayan bölgelerden biridir. Kasabadaki Rum nüfus ile Yunanistan'daki Müslümanlar yer değiştirmiştir. Kasabaya yerleştirilen Müslüman Türkler bir çok sorunla karşılaşmış her iki taraf da uyum problemleri yaşamıştır. Kemal Arı(2000)'ya göre bu sorunların başında dil sorunu, yerleşilen mekan ve ne iş yapacakları başlıca sorunlardır. Mübadele sonucu gelen insanlara mübadil, halk arasında ise “muhacir” kelimesi kullanılmaktadır. Bu sebeple araştırmamızın anket formunda “muhacir” kelimesi kullanılmıştır.

Araştırmamızın konusunun geçtiği yer olan Mustafapaşa Kasabası “Kapadokya” diye adlandırılan bölgede çok kültürlülüğü içinde barındırmış, tarihi dokusu ile popüler mekanlardan birisidir. Mübadele kasabası olması ile araştırmamızın temel noktası kadınların toplumsal cinsiyet rollerinin benzerlik göstermesi ve farklılaştığı noktaların neler olduğunu ele alınmaktadır. Bunu incelemek için araştırma yöntemlerinden anket yöntemi ve görüşme yöntemini birlikte kullanılmış, veriler nicel ve nitel yöntemlere uygun olarak değerlendirilmiştir. Mustafapaşa Kasabasında gerçekleştirdiğimiz saha çalışmasında her hangi bir olumsuz durumla karşılaşılmamış aksine kasaba insanların konukseverliği ve yardımları ile keyifli bir saha çalışması geçirilmiştir. Yerli - muhacir Kasaba kadınlarına uygulanan anketten çıkan sonuçlar onların hangi toplumsal cinsiyet rollerinde birbirlerine benzedikleri ve farklılaştıklarını görmek mümkün olmuştur.

Araştırmamızın ilk bölümünde konumuzun ne olduğu, araştırma amacımız, araştırmanın yöntemi, bu yöntemin uygulama kısmında verilerin elde edilmesi bize neler yaptığımız hakkında bilgi vermektedir. Kavramsal çerçeve olarak adlandırılan teorik bilgilerin sunumu bu bölümde yer almaktadır. Rol kavramından başlanarak toplumsal cinsiyet kavramı ile bağlantılı bir çok kavram açıklanmaya çalışılmıştır. Özel - kamusal alanlar

ise bu toplumsal cinsiyet rollerinin görüldüğü mekanlar açısından ayrı bir öneme sahiptir.

İkinci bölümde ise araştırma yaptığımız Mustafapaşa Kasabası hakkında bilgi verilmektedir. Kasabanın coğrafi konumu, nüfusu, ekonomik yapısı eldeki son verilere göre anlatılmaktadır. Mustafapaşa Kasabası bir mübadele kasabası olmasının yanında; insanların geçmişte yaşadıkları uyum sorunları insanlar arasındaki ilişkileri, aile birliklerini de etkilemiştir. Farklı dilleri konuşan insanların kaynaşması oldukça zaman almış, kültürlerin kaynaşması evliliklerle mümkün olmuştur.

Üçüncü bölümde Mustafapaşa Kasabası'nda yapmış olduğumuz anket çalışması sonucu ortaya çıkan araştırma bulguları sunulmuştur. Yerli – muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki farklılıkların benzerliklerin neler olduğunu ortaya koyan tabloları ve Grafikleri bu bölümde görmek mümkündür. Yerli – muhacir kadınların genel profili, evlilik ve aile hayatındaki toplumsal cinsiyet rolleri, çocuk yetiştirmedeki toplumsal cinsiyet rolleri , sosyal yaşamdaki ve çalışma hayatındaki toplumsal cinsiyet rollerinin yerli muhacir kadınlardaki farklılık ve benzerlikleri bu bölümde ortaya konulmuştur.

1.1. ARAŞTIRMA HAKKINDA

1.1.1. Araştırmanın Konusu

Araştırmamızın konusunu, Mustafapaşa Kasabasında yaşayan yerli ve muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamalarındaki farklılıklar ve benzerlikler oluşturmaktadır.

Toplumun kadına ve erkeğe yüklediği rollerin neler olduğunu, içinde bulunulan zaman ve mekan, tarih, kültür vb. özellikler etkilemektedir. Toplumu meydana getiren bireyler olan kadın ve erkek cinsiyetleri her kültürde farklılık gösterir. İçinde bulunulan kültür, bireylere farklı roller, tepkiler, nitelikler yükler. Nüfus mübadelesi ile gelen muhacir halk ve yerli halkın birlikteliği hiç de kolay sağlanmamıştır. Çekilen sıkıntılar, uyum sorunları yıllar sonra aşılabilmiş, huzurlu ortam yaratılmasında kadınlarımızın etkin rol oynadığı anlatılanlarda saklıdır. Bu sebeple 1924 Nüfus Mübadelesi ile Türkiye'ye gelen Müslüman Türklerin beraberinde getirdikleri kültürel özellikleri ile yerleşik halkın sahip olduğu kültürel özelliklerin karşılaşmasında, yerli kültür ile muhacir kültürün gerek özel alanda gerekse kamusal alanda kadına yüklediği roller, toplumsal cinsiyet rolleri algılarındaki benzerlikler ve korunan farklılıklar bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

1.1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın nihai amacı, bir toplumdaki en önemli sosyal aktörlerden biri olan kadınların, kendi toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılarını, bir arada yaşayan iki kültür ve bu kültürlerin etkileşimi çerçevesinde, Mustafapaşa kasabası örneğine dayalı olarak anlamak ve açıklamaktır. Bu bağlamda, kültürün ve kültürel etkileşimlerin toplumsal cinsiyet rolleri ve bunlara ilişkin algılamalar üzerinde sahip olduğu etkiler hususunda bir çalışma ortaya koyarak toplumsal cinsiyet konusunda yapılan çalışmalara bir katkı sağlayabilmektir. Toplumsal cinsiyet rollerini kadınların yaşam tarzlarına nasıl

aktardıklarını ve bu iki farklı kültürdeki etkileşimi ortaya koymak ve şimdiye kadar yapılan mübadele araştırmalarında önemli aktör olan kadınların arka planda değil de ön planda ayrıntılı incelenmesi diğer amaçlarımız olmuştur.

1.1.3. Araştırmanın Önemi

Sosyoloji alanında toplumsal cinsiyet konusunda son 25 yıldır ayrıntılı çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Özellikle literatüre bakıldığında Batı Ülkelerinde sosyolojinin yeni bir alt dalı olan “gender” cinsiyet sosyolojisi oluşturma çabalarının yoğunlaştığı gözlenmektedir. Türkiye’ye baktığımızda ise toplumsal cinsiyet olgusunun kapsamlı olarak ele alınmasına yeni başlanmıştır. Cinsiyet sosyolojisi alanında yapılmış çalışmaların sınırlı olması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Ayrıca nüfus mübadelesini konu alan çalışmalara rastlanılmasına rağmen, muhacir ve yerli kadınların toplumsal cinsiyet rollerini birlikte ele alan başka bir çalışma olmaması bir başka önemi de ortaya koymaktadır.

Araştırmamız içine dahil olan kasaba kadınlarının sahip oldukları geçmişten günümüze ulaşmış olan gelenek görenekleri toplumsal cinsiyet rollerinde de görmek mümkündür. Çünkü doğumla başlayıp ölüme kadar devam eden sosyalleşme süreci içindeki kadın, almış olduğu kültür kodlarını toplumsal cinsiyet rollerine de aktarmaktadır. Özel alana hakim olan kadının gelenek ve görenekleri, sahip olduğu değerleri ve anlam kodlarını çocuklarına ve eşine aktaran bir sosyal aktör olarak toplumsal hayatta oynadığı hayati rol göz önünde bulundurulduğunda kadınların toplumsal cinsiyete ilişkin algılarının incelenmesinin gerekliliği daha iyi anlaşılacaktır.

1924 yılından 1960 yılına kadar yerli ve muhacir halk uyum mücadelesi vermiştir. Gerçekleşen evlilikler sayesinde yerli ve muhacir halk birbiri ile kaynaşmış kültür alışverişi gerçekleşmiştir. Zamanla uyum sorunları yerini birlikteliğe bırakmıştır. Bu iki kültür arasındaki farklılıklar ve benzerlikleri kadının hakim olduğu özel alanda; sorumluluklar, görevler ve haklar bağlamında incelemek gerekmektedir. Bu sebeple araştırmamız kasaba kadınlarını bir bütünlük içinde inceleyen ilk çalışma olması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

1.1.4. Araştırmanın Yöntemi

Gerçeklik, iki parçalı mekanistik bir tasarımın çok ötesinde dinamik bir örüntüdür. Gerçeklik hem madde hem de madde olmayandır; ancak bunların toplamı değil,

bunların iç içe geçmişliği ile oluşan çok katlı ve çok boyutlu dinamik bir örüntüdür (Dikeçligil 2005,10). Bir saha araştırması incelediği olgu veya olgular arası etkileşimler hakkında bilimsel bilgi edinebilmek için sahadan veriler toplar, analiz eder ve sistematik bir biçimde sunar. Adı üzerinde, nicel araştırma sayılarla ve ölçümlerle ifade edilebilen veriler ile; nitel yöntem ise sosyal dünyanın sayılarla ifade edilemeyen görünümüleri ile ilgilidir (Dikeçligil 2002, 99).

Madde ve madde olmayan, gerçekliğin birbirini tamamlayan/bütünleyen iki farklı görünümüdür. Sosyolojik gerçeklikte hem sayılarla ifade edilebilen hem de edilemeyen özellikler ve süreçler vardır; bunlar biri diğerine indirgenebilecek nitelikte de değildir. Bu nedenle sosyal bilimci araştırma amacına ve konusuna göre kullanacağı yönteme karar verir. Gerekğinde nicel, gerekğinde nitel yöntem kullanılır. Bazen de hem nicel hem nitel yöntemleri bir arada kullanarak inceleme konusunu kendi bütünlüğü içinde sergilemeye çalışır. Gerçekliğin bütüncül tasarımı bize bilimsel bilginin hem evrensel/ genel hem de tikel bilgi olmasının nedenlerini de açıklar (Dikeçligil 2005, 11).

Nicel ve nitel yöntemler ancak bütüncül bir bilimsel anlayıştan yola çıkıldığında bir arada kullanılabilir. Çünkü hem nitel hem de nicel yöntemleri gerektiren bir gerçekliğin bilgisi söz konusudur ve hem de bilimsel bilgi birikim sürecinden yararlanmak gerekir. Bir anlamda bütüncül bilim anlayışı, iki karşıt paradigmaya ‘yiğidi öldür, ama hakkını ver’ ilkesine göre davranır. Her bir paradigma gerçekliğin farklı görünümünü ontolojik kabul olarak seçtiği için bütünleyici bir anlayış için her ikisi de kendi açısından haklıdır. Bu kullanım modanın getirdiği esintiler değil, paradigmanın getirdiği bir zorunluluktur (Dikeçligil 2005, 15).

Araştırmamızın yöntemine bakacak olursak, kasaba kadınlarının toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili yaptığımız durum tespitinde bütüncül yaklaşımdan hareketle hem nicel hem nitel yöntemden faydalanılmıştır. Bütüncül yaklaşımda gerçeklik, iki parçalı mekanistik bir tasarımın çok ötesinde dinamik bir örüntüdür. Gerçeklik hem madde hem de madde olmayandır; ancak bunların toplamı değil, bunların iç içe geçmişliği ile oluşan çok katlı ve çok boyutlu dinamik bir örüntüdür. Nicel ve nitel yöntemler ancak bütüncül bir bilimsel anlayıştan yola çıkıldığında bir arada kullanılabilir. Çünkü hem nitel hem de nicel yöntemleri gerektiren bir gerçekliğin bilgisi söz konusudur. Madde ve madde olmayan, gerçekliğin birbirini tamamlayan/bütünleyen iki farklı görünümüdür. Sosyolojik gerçeklikte hem sayılarla ifade edilebilen hem de edilemeyen özellikler ve

süreçler vardır; bunlar biri diğerine indirgenebilecek nitelikte de değildir. Bu nedenle sosyal bilimci araştırma amacına ve konusuna göre kullanacağı yönteme karar verir. Gerektiğinde nicel, gerektiğinde nitel yöntem kullanılır. Bazen de hem nicel hem nitel yöntemleri bir arada kullanarak inceleme konusunu kendi bütünlüğü içinde sergilemeye çalışır. Gerçekliğin bütüncül tasarımı bize bilimsel bilginin hem evrensel/ genel hem de tikel bilgi olmasının nedenlerini de açıklar (Dikeçligil 2005, 10-15).

Nicel ve nitel araştırma yönteminin özelliklerine karşılaştırmalı olarak bakılacak olursa;

1. Araştırmanın amacı: Nicel araştırmada olguları/ nedenleri/ etkileri açıklamak,yani genel geçer genellemeler yapmak; yordamak olmalı iken, nitel araştırmada incelenen sosyal dünyayı derinlemesine anlamak ve /veya yorumlamaktır.
2. Teori: Nicel araştırmada önceden belirlenmiş teori varken, nitel araştırmada teori olmayabilir; eğer varsa, araştırma süresi boyunca geliştirilen/ inşa edilen teoridir.
3. Hipotez: Nicel araştırmada tümden gelimsel hipotezlerin sınanması, nitel araştırmada soru cümleleridir.
4. Veriler: Nicel araştırmada nicel iken, nitel araştırmada nitel verilerdir.
5. Kapsam: Nicel araştırmada evren ve örneklem olarak belirlenirken, nitel araştırmada bir veya bir kaç sosyal dünya (tipik durumlar) olmuştur.
6. Cevaplayıcı sayısı: Nicel araştırmalarda çok sayıda olurken, nitel araştırmalarda az sayıdadır.
7. Araştırma süreci: Nicel araştırmada doğrusal ilerlerken, nitel araştırmada döngüseldir.
8. Araştırmanın süresi: Nicel araştırmada daha kısa, zamandan tasarruf edilirken, nitel araştırmada daha uzun süre, zamana yayılan bir araştırmadır.
9. Araştırmacının rolü: Nicel araştırmada pasif ve sujeden ayrı, nitel araştırmada aktif, araştırılan ile etkileşim halindedir.
10. Veri toplama teknikleri: Nicel araştırmada anket, nicel içerik analizi, nitel araştırmada katılımlı gözlem, derinlemesine görüşme, odak grup görüşme, hayat hikayesi

11. Veri toplamada kullanılan araçlar: Nicel araştırmada telefon, posta(yüz yüze anket uygulanmadığı zaman), nitel araştırmada ses kayıt cihazı, fotoğraf makinesi, video kamerası kullanılmaktadır (Dikeçligil 2002, 101).

Yapmış olduğumuz araştırmamızda her iki yöntemi kullanmak bize daha kapsamlı bilgiler edinmemize olanak sağlamıştır.

1.1.4.1. Araştırma Soruları

Araştırmamızda hipotez yerine araştırma soruları kullandık. Bunun sebebi “Yerli ve mübadil kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamadaki benzerlik ve farklılıklar” konulu araştırmamızda yapmış olduğumuz durum tespitidir. Bu yüzden hipotez kurmadık. Araştırma sorularımız yapmış olduğumuz çalışmada, anket sorularının şekillenmesinde etkili olmuştur.

Araştırma soruları ister önceden belirlenmiş olsun, ister proje sırasında ortaya çıksın temel önemdedir. Bu sorular beş ana işleve sahiptir.

1. Projeyi örgütler ve projeye yön verir ve tutarlılık kazandırır.
2. Sınırlarını göstererek, projenin çerçevesini çizer.
3. Araştırmacının proje sırasında yoğunlaşmasını sağlar.
4. Projenin yazılı hale getirilmesine bir çerçeve sağlar
5. Gerekli olacak verileri gösterir.

Araştırma soruları verilere dair öngörü sağlar, böylelikle de kavramsal çerçeveyi işler hale getirir. Nicel araştırmada genellikle bu çok açıktır, araştırmanın kavramsal çerçevesinin gösterileceği neredeyse verilidir. Nitel araştırmada da kavramsal çerçeveyi geliştirmek; araştırmaya yoğunlaşmak, araştırmayı sınırlandırmak ve araştırmada gerekli olabilecek örnekleme dair kararlara yön vermek anlamında çok yararlıdır. (Punch 2005, 38-40). Kasaba kadınlarının toplumsal cinsiyet rollerindeki benzerlik ve farklılıkları rahatça incelemek için araştırma sorularımızı iki ana kısma ayırdık; özel ve kamusal alan. Kadınların hayatlarını devam ettirdikleri özel ve kamusal alanda, toplumsal cinsiyet rollerinin neler olduğuna bakabilmek ve yerli-muhacir kadınlar arasındaki toplumsal cinsiyet rollerinden hangilerinin farklılaştığını hangilerinin benzerlik gösterdiğini ortaya çıkarmak amaçlı böyle bir ayırım yapılmıştır.

Özel Alana Ait Araştırma Soruları

1. Yerli ve muhacir kadınların çocuk yetiştirmedeki tutumları nasıldır?
2. Yerli ve muhacir kadınların eşleri ile ilişkileri nasıldır?
3. Yerli ve muhacir kadınların akrabalık ve komşuluk ilişkileri nasıldır?

Kamusal Alana Ait Araştırma Soruları

1. Yerli ve muhacir kadınların çalışma hayatına bakış açıları nedir?
2. Yerli ve muhacir kadınlar ev dışı faaliyetlerde ne derece etkilidir?

Araştırma sorularımız sayesinde oluşturduğumuz anket sorularımızın dağılımı aşağıdaki gibidir.

Özel Alan İçinde:

1. Çocuk yetiştirme (Çocuk sayısı, çocukta cinsiyet tercihi, çocuğun eğitim durumu, çocuğun evlilik tercihi,)
2. Eşler arasındaki ilişkilerde (Eş seçimi, eşi ile akrabalık durumu, evlilik yaşı, eş olarak seçilecek erkekte olması gerekenler, çocuk bakımında eşin yardımı, eşler arasındaki fikir alışverişi, ailede kimlerle birlikte yaşadığı, karar mekanizması)
3. Akrabalık, komşuluk ilişkileri (yerli ve muhacir birliktelikleri, birlikte hangi konuların paylaşıldığı, hangi konularda yardımlaşıldığı)

Kamusal Alan İçinde:

1. Çalışma hayatı (çalışıp çalışmadığı, çalışma konusundaki düşünceler, çalışmaya eşlerin tepkileri, kadının ailedeki görevleri)
2. Ev dışında yapılacak faaliyetler(kulüp, dernek, sivil toplum üyeliği, fatura yatırma, halk eğitim kurslarına katılmak, kasabada gerçekleşen konser, konferans, festivallere katılım) incelenmiştir.

Anket Sorularının Alanlara Göre Dağılımı:

Demografik Sorular: 1 ile 5.nci soruları kapsamaktadır.

Özel Alan Soruları: → Çocuk ile ilgili sorular (6- 15)

(6- 29) → Eş ile ilgili sorular (16- 23)

→ Aile içi ilişkilerle ilgili sorular (24-27)

→ Arkadaşlık, komşuluk ilişkileri ile ilgili sorular (28– 29)

Kamusal Alan Soruları: → Ev dışında kadınların yapacağı faaliyetler (30- 32)

(30- 40) → Çalışma Hayatı (33 – 40)

Anket Sorularının Kapsamı ve Türü

No	Alanı	Kapsamı	Türü
41	Özel Alan	İş bölümü	Tutum sorusu
42	Özel Alan	Ev işleri	Tutum sorusu
43	Kamusal Alan	Eş	Tutum sorusu
44	Özel Alan	Aile içi ilişkiler	Tutum sorusu
45	Kamusal Alan	Çalışma hayatı	Tutum sorusu
46	Özel Alan	Aile ilişkileri	Tutum sorusu
47	Özel Alan	Eş	Tutum sorusu
48	Özel Alan	Çocuk	Tutum sorusu
49	Kamusal Alan	Eşitlik	Tutum sorusu
50	Kamusal Alan	Eşitlik	Tutum sorusu
51	Kamusal Alan	Çalışma hayatı	Tutum sorusu
52	Özel Alan	Çocuk	Tutum sorusu
53	Kamusal Alan	Çalışma hayatı	Tutum sorusu
54	Kamusal Alan	Çalışma hayatı/ annelik	Tutum sorusu
55	Kamusal Alan	Çalışma hayatı/ evlilik	Tutum sorusu
56	Kamusal Alan	Çalışma hayatı/eş/çocuk	Tutum sorusu
57	Özel Alan	Evlilik	Tutum sorusu
58	Özel Alan	Çocuk	Tutum sorusu
59	Özel Alan	Çocuk	Tutum sorusu
60	Kamusal Alan	Ev dışı faaliyetler	Tutum sorusu

1.1.4.2. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada; cinsiyet, toplumsal cinsiyet rolleri, nüfus mübadelesi, özel ve kamusal alandaki kadınların toplumsal cinsiyet rolleri gibi konulardaki yazılı literatürden

yararlanılmıştır. Uygulama aşamasında ise; çalışmanın konusu, amacı, ve benimsenen kavramsal çerçeve itibarıyla yerli ve muhacir kadınların sahip oldukları kültürlerin çok boyutluluğundan hareket edilmiştir. Araştırmamızda; yerine göre nicel ve nitel araştırma teknikleri bir arada kullanılmıştır.

Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve döküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir. Nitel araştırmada en yaygın olarak kullanılan üç tür veri toplama yöntemi vardır: görüşme, gözlem ve yazılı dokümanların incelenmesi. Nitel yöntemlerden en sık kullanılanı görüşmedir (Yıldırım, Şimşek 2005, 39-40). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır ve bu süre içinde kasaba kadınlarını sınırlı da olsa gözlem fırsatına sahip olunmuştur. Fakat, görüşme notlarına ayrıca yer verilmemiş olup bu bilgiler bulgular ve değerlendirme kısmında kullanılmıştır. Görüşme tekniği sayesinde oluşturduğumuz araştırma soruları netlik kazanmış anket sorularının oluşturulmasındaki kaynaklardan birisi olmuştur.

Nicel araştırma, yapılan araştırmanın verilerinin sayısal değerlerle ifade edilişidir. Nicel araştırmada toplanan sayısal verilerin istatistiksel testlere temel oluşturması gibi daha sonra yapılacak içerik analizlerine temel oluşturur. Nicel veri toplama tekniklerinden en yaygın olanları: anket ve nicel içerik analizidir. Araştırmada nicel araştırma yöntemi olarak da anket tercih edilmiştir. Anket tekniği sayesinde sayısal verilere ulaşma imkanına sahip olunmuş ve kasaba kadınlarının eldeki verilere göre karşılaştırma yapma olanağı elde edilmiştir.

Şekil 1.1. Anketör Grubu (2008)

Araştırmamızın ilerleyiş sırası ile evreninin içinden belirlediğimiz örneklem ile başlarsak; örneklem basit tesadüfi yöntemle belirlendikten sonra, Kasabada yapılacak olan anket çalışması için anketör grubumuzu kasabanın genç kızlarından oluşturuldu. Kasabayı iyi bilmeleri anket çalışmamızda hem zaman kazandırmış, hem de bir çok insanı tanımaları sayesinde kadınların anketi geri çevirmedikleri tespit edilmiştir. Ankete çıkmadan bir gün önce anket yapacak arkadaşlara anketör talimatı verilmiştir. Ertesi gün anketi uygulama aşamasında, kasabanın mahallerine kolayca ulaşmamızda belediyenin zabıta memurları yardımcı olmuşlardır. Anket 25- 26 Ağustos 2008 günlerinde Mustafapaşa Kasabasında yapılmıştır. Belirlenen anketörler cevaplayıcı kişiye soruları kendi okuyup, cevapları soru kağıdına yine kendileri işaretlemiştir. Anket sırasında her hangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamış, yaz dönemi olması sebebiyle iş yoğunluğundan dolayı anketimizi birkaç kadın geri çevirmiştir.

Şekil 1.2. Kasaba Kadınları ile Yapılan Anket Çalışması (2008)

Bununla birlikte nitel veri toplama süreci ise anket sürecinden önce başlanmıştır. Görüşmeye gidilen kişilerin göstermiş oldukları misafirperverlik sayesinde samimi bir ortamda görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir.

Şekil 1.3. Kasaba Kadınları İle Yapılan Görüşme (2008)

Anket çalışmamızın sonlanmasıyla birlikte yapmış olduğumuz anketin verileri SPSS programı kullanılarak bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bu aktarma süreci ise, anket formlarının her birinin numaralandırılması ile başlamıştır. Veri girişinin yapılabilmesi için önce anket soruları ve şıkları düzenli bir şekilde bilgisayar ortamına yazılmıştır. Bu işlem tamamlandıktan sonra veri girişi mümkün olmuştur. Numaralandırılan anketlerin cevapları soru sırasına göre SPSS programına kodlanmıştır. En sonuncu anket formunu girdikten sonra ara ara anket seçilerek cevapların kodları kontrol edilmiştir. Araştırmada elde edilen veriler öncelikle SPSS programına girilerek frekans (f) ve yüzde (%) tabloları oluşturulmuş; örneklemin genel özellikleri tablolar halinde gösterilmiştir. Daha sonra araştırmanın amacına göre çapraz tablolar oluşturularak bazı değişkenler arasındaki ilişkiler, yüzde oranları bakımından yorumlanmıştır.

1.1.4.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Nevşehir ilinin Ürgüp İlçesine bağlı Mustafapaşa Kasabası çalışmamızın evrenini oluşturmaktadır. Kasaba halkını meydana getiren kadın ve erkeklerden sadece kadınlar seçilmiştir. Kadınlar da kendi içlerinde yerli muhacir olarak ayrılmaktadırlar.

Şekil 1.4. Yukarı Mahalleden Görünüm (2008)

N= 424 (Araştırma Evreni-Mustafapaşa Kasabası'ndaki Kadınlar)

p= Mübadil olanlar

q= Mübadil olmayanlar

n= Örneklem büyüklüğü

p=0,8 q=1-p=0,2

t= sonsuz serbestlik derecesinde %5 yanılma yani $\alpha=0.05$ için t tablosundan bulunan kritik değer t=1.960 olur.

d= 0.05 (Araştırmada %5'lik bir sapma uygun görülmüştür).

Araştırma evreninin sayısının bilindiği araştırmalarda örneklem büyüklüğünü hesaplamak için kullanılan formüle elimizdeki verileri yerleştirdiğimiz zaman bu çalışma için uygun örneklem büyüklüğünü hesaplayabiliriz.

$$n = Nt^2pq / [d^2(N-1) + t^2pq]$$

$$n = 424(1.960)^2 0.80 \cdot 0.20 / [0.05^2 \cdot (424-1) + ((1.960)^2 \cdot 0.80 \cdot 0.20)]$$

$$n = 155$$

424 kişilik bir evrenden ∞ serbestlik derecesinde ve %5 yanılma yani $\alpha=0.05$ için t=1,96 ve bu araştırma için uygun görülen %5'lik sapma, yani d=0.05 için 155 kişilik bir örneklem genişliği tespit edilmiştir. Araştırma evreni içerisinde yerli ve mübadil kadınların sayısı bilindiğinden bu sayılar örnekleme oranlanarak 52 yerli, 103 mübadil kadına anket uygulanmıştır.

Şekil 1.5. Mustafapaşa Kasabası (2007)

Mustafapaşa Kasabası'nda bulunan üç mahalleden yerli ve muhacir kadın sayısı ayrı ayrı oranları alınmıştır.

Yeni mahallede; 47 muhacir kadın, 22 yerli kadın ile

Davutlu mahallesinde; 30 muhacir kadın, 15 yerli kadın ile

Yukarı mahallede; 26 muhacir kadın, 15 yerli kadın ile anket yapılmıştır.

Belirlemiş olduğumuz örnekleme göre; Kasabada evli, boşanmış ve eşi ölmüş kadınlara anket formu uygulanmıştır.

1.2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmada kullanılan temel kavramlar olan; rol, cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet kuramları, kalıp yargılar, özel ve kamusal alan kavramları ele alınmıştır.

1.2.1.Rol Kavramı

Rol, belirli bir statüyü işgal eden kişiden beklenen davranıştır. Statü ve rol madalyonun iki yüzü gibidir. Statü bireye belli hak ve yükümlülükler getirirken; rol, bunun gereklerini yerine getirmektir. Bir kültür içinde normlar roller yoluyla öğrenilir. Sosyalleşme, büyük ölçüde rol davranışları sürecidir. Statüler ve roller kültürden kültüre değişir (Bozkurt 2005, 147-148). Kaypakoğlunun ifadesine göre ise rol, toplumsal sistem içinde belirli konumdaki kişinin nasıl davranması gerektiğini belirten normlardır. Rol kavramını beklenen davranışlar dizisi olarak ifade etmek gerekir.

Aile içinde belirginleşen toplumsal cinsiyet rolleri konusunda sosyal rol kavramından hareket etmek gerekirse, sosyal rol; yöneldiği sosyal gereksinme ve içinde oynandığı sosyal grup (grup: karşılıklı ilişkide bulunan insanlar) tarafından bilinir, anlamlandırılır. Rol oynandığı anda gözlenebilir. Baba rolü, anne rolü, öğretmen rolü vb. çevremizdeki kişilerde görülüp tanımlanabilir. Sosyal roller de tek başlarına var olmazlar. Rollerini başka rollerle ilişki içinde incelemek gerekir. Bireyin oynadığı çeşitli sosyal roller, kişiliği içindeki diğer rollerle ilgilidir. Bu roller tek tek veya bütün olarak diğer kişilerin rollerine de bağlıdır. Bu ise rollerin tamamlayıcı olduğunu gösterir. Sosyal ilişkilerin roller arası olmaktan çok kişiler arasında olduğunu söyleyebiliriz. Anne kız deneyimi sürekli bir kişisel ilişkidir, fakat bu ilişki annelik ve kız evlatlık rolleriyle taşınır (Fichter 2006, 110-113).

Rolün önemi sosyal kişiliğin oluşmasında ortaya çıkmaktadır. Her birey zaman, yetenek ve fırsat yönünden sınıflanmıştır ve her toplumda işlevlerin belli bir derecede uzmanlaşması gerekir. Zaman, ilgi ve enerjisinin çoğunu emen ve toplumun en yüksek değerlerini içeren grup, ekonomik grup ise kuşkusuz anahtar rol de ekonomik rol olacaktır. Evli bir erkeğin anahtar rolü ekonomik olurken, çocuğun anahtar rolü eğitimsel, eşinin anahtar rolü ailesel olabilmektedir. Yapısal ve analitik olarak rollerin toplamı sosyal kişiliği oluşturur (Fichter 2006, 121).

Rol kavramının incelenmesinde rolü oluşturan üç unsur göze çarpmaktadır. Bunlar, çevrenin beklentileri, kişinin algıları ve davranışlarıdır. Çevrenin kişiden bekledikleri ve kişiye aktardıkları baskılar rolün oluşmasında etkindir. Davranış biçimleri, beklentilerin ve kişinin tecrübelerinin birleşmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bireyin sosyal kişiliği ve sosyal sistem yapısı arasındaki birleşme noktasını rol olarak kabul ettiğimizde bu olgu, her kültüre göre farklılık gösterebilmektedir. Her bireyin sahip olduğu statüde kendisinden beklenen görevlerini yerine getirmede etkili olan roller vardır. Hangi kültürde olurlarsa olsunlar, kadın ya da erkek temel ilkelere uyacak biçimde davranışlarda bulunmaktadır.

Bir diğer nokta ise aile değerlerinin evlilikte oluşan sosyal bağ ve ilişkilerin, kadın ve erkeğin aile içi rollerinin anlamı, aileyi saran sosyal ve kültürel atmosferin toplumdan topluma farklılaşması nedeniyle bireyin içinde yaşadığı topluma ve sosyal çevreye göre farklılık göstermesidir (Güçlü 1998, 367). Buna göre kişinin ailedeki rolüne göre davranış sergilemesi; kültürel normları anlamlandırmasına ve davranış standartlarına bağlı olduğu belirtilebilir.

Genel olarak rol teorisi, temel kısıtlamalarını kalıplaşmış kişilerarası beklentilere yerleştiren toplumsal yapıya bir yaklaşım biçimidir. Rol kavramlarının toplumsal cinsiyet uyarlamalarının çoğu farklı tipte olmaktadır. Bu uyarlamaların ana fikri ise erkek veya kadın olmanın anlamı, kişinin cinsiyetiyle belirlenen genel bir rolün canlandırılmasıdır. Buna bağlı olarak belirli bir bağlamda her zaman için iki cinsiyet rolü mevcuttur: Erkek rolü ve kadın rolü. Daha az yaygın olmakla birlikte “erkeğin rolü” “kadının rolü ya da “eril rol” ve “dişil rol” de aynı anlamda kullanılmaktadır (Connell 1998, 78). Cinsiyet rolleri erkeklerin ve kadınların yapabilecekleri faaliyetleri sınırlayan toplumsal beklentileri içermektedir. Toplumsal beklentiler insanlara bu beklentilere uymaları konusunda bir baskı yaratmaktadır. Cinsiyet rolleri erkek ya da

kadının nasıl davranması gerektiğini belirleyen kültürel beklentiler olarak tanımlanabilir (Kaypakoğlu 2003, 20).

Böylece rolün önemi sosyal kişiliğin oluşmasında ortaya çıkmaktadır. Her birey zaman, yetenek ve fırsat yönünden sınıflanmıştır ve her toplumda işlevlerin belli bir derecede uzmanlaşması gerekir. Zaman, ilgi ve enerjisinin çoğunu emen ve toplumun en yüksek değerlerini içeren grup, ekonomik grup ise kuşkusuz anahtar rol de ekonomik rol olacaktır. Evli bir erkeğin anahtar rolü ekonomik olurken, çocuğun anahtar rolü eğitimsel, eşinin anahtar rolü ailesel olabilmektedir. Yapısal ve analitik olarak rollerin toplamı sosyal kişiliği oluşturur (Fichter 2006, 121).

Sonuç olarak belirli statü belirli rolü gerektirir. Çevrenin beklentileri baskıları rolü şekillendiren etmenlerdir. Her kültürün kadın ve erkeğe yüklediği rollerin farklılaştığı görülürken, genel yaygın düşünce kamusal alanın erkeğe, özel alanın kadına ait olduğu bakış açısı sosyal pozisyonu tayin etmektedir. Erkeklik rolü ve kadınlık rolünün arkasında biyolojik özelliklerin kadın ve erkeğin rollerine yansıtmakta böylece sosyal ve kültürel yapılandırma sonucu toplumsal cinsiyet rolleri ortaya çıkmaktadır. Kişiliğin oluşmasında biyolojik ve kültürel etmenleri gözden kaçırmamak gerekir ki cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramlarında karşımıza çıkmaktadır.

1.2.2. Cinsiyet Ve Toplumsal Cinsiyet Kavramları

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramlarını anlayabilmek için bu kavramlara yüklenen anlamlara bakmak gerekir. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki ayrım; kadınların, erkeklerin hükmü altındaki ikincil konumunu kadınların anatomilerine dayandırılan genel eğilimle baş etmek için ortaya kondu. Yıllar boyunca toplumda kadınlara ve erkeklere atfedilen farklı özelliklerin, roller ve statülerin biyolojik olarak(yani cinsiyet ile) belirlendiğine bunların doğal, dolayısıyla da değiştirilemez olduğuna inanıldı (Bhasin 2003, 1)

Bununla birlikte Margaret Mead, dişi ve erkek arasında her yerde gözlediğimiz kişilik yapısındaki sosyo-kültürel farklardan, tek başına biyolojik cinsiyeti sorumlu tutmanın olanaklı olmayacağını vurguladı. Kadına yüklenen rollerin her kültürde farklılaştığını görmek demek toplumsal cinsiyetin kültürel olduğunu söylemek mümkündür.

Cinsiyet, her birimizin bu dünyaya gelirken yanımızda getirdiğimiz özelliklerimizden biridir (Sancar; Acuner ve diğerleri 2006, 11). Cinsiyet sadece cinsel organa bakılarak

belirlenmektedir. Cinsiyet sadece biyolojik kimliğe işaret ederken, toplumsal cinsiyet ise toplumdan topluma, kültürden kültüre değişen psikolojik, sosyal ve kültürel farklılıklara işaret etmektedir. Kadın ve erkek arasında sadece cinsiyet farklılıkları değil, kültürel olarak inşa edilmiş rol, tutum ve davranış farklılıkları da bulunmaktadır. Bu tür farklılıkların cinsiyetle doğrudan bir ilgisi bulunmamaktadır. Cinsiyet doğumla kazanılmakta, toplumsal cinsiyet ise toplumsallaşma sürecinde ve doğumdan sonra öğrenilmektedir. İlki ontolojik, ikincisi ise sosyolojiktir (Canatan 2006, 21). Cinsiyet (sex) fizyolojik bir farklılık ise toplumsal cinsiyet (gender) kültürel bir farklılıktır. Toplumsal cinsiyet olmadan ve diğer herhangi bir fiziksel özellikten farkı yoktur. Bu yüzden toplumsal cinsiyet fiziksel cinsiyeti toplumsal, kültürel ve cinsel bağlamda anlamlı kılar (Kaypakoğlu 2003, 7-8).

Cinsiyet kavramında açıklamaya çalıştığımız temel dayanak noktası herkesin erkek ya da dişi olarak doğduğudur. Cinsiyetimiz sadece cinsel organımıza bakılarak tespit edilebilir. Bu sebeple biyolojik kategoriye sahip olmak diğer düzlemlerde de devam eden bir değişmezdir, faktördür, süreklidir. Kadının biyolojik kategori düzleminde grup düzlemine, oradan da sosyal kategori düzlemine taşıdığı, süreklilik niteliğine haiz tek faktör kadının biyolojik özelliğidir; kadın insan türünün cinslerinden biridir. İnsan türünün bir başka cinsini de erkek olarak adlandırıyoruz. Erkek de, aynen kadın gibi, bu biyolojik kategori özelliğini diğer düzlemlere, yani grup ve sosyal kategori düzlemlerine süreklilik niteliğine haiz tek faktör olarak taşır (Çelebi 1990, 4). Toplumsal cinsiyet ise, erkek ve kadın arasındaki gerçek toplumsal farklılık olarak değil, toplumsal rollerinin, ekonomik konumları veya etnik ve ırksal topluluklara mensubiyetlerinin aksine cinsel/ biyolojik farklılıklarıyla tanımlandığı öznel grubuna ilişkin söylem tarzı olarak da anlaşılmalıdır. Başka bir ifadeyle, toplumsal cinsiyet ve biyolojik cinsiyet kavramları, farklı gündemlere sahip söylem tarzları olarak incelenebilir (Davis 2007, 32).

Araştırmamızda aklımıza gelen sorulardan biri de toplumsal cinsiyet, cinsiyetimizle ne kadar ilişkilidir?

Antropologların ikiye bölünmüş toplumsal cinsiyet yakıştırması üzerinde temellenen algılamaları askıya alındığında, yapılan araştırmanın, toplumsal cinsiyetin ikiye bölünmüş olmadığı ve ille de biyolojik kriterler kapsamında saptanmadığı kültürel dünyaları açığa vurduğunu gösterirler. Öyleyse toplumsal cinsiyet seçilebilir bir şeydir (Connell 1998, 112). Toplumsal cinsiyet boyutu içinde öngörülen, sosyal olanın

biyolojik olanı bir veri olarak alıp onu yeniden şekillendirmesidir. Connell'e göre (1998:111) toplumsal cinsiyete özgü yapıları işaret eden ve modernitenin özünü yansıtan kültürel taban yer alır. Elbette toplumsal cinsiyetleri ayırmayan sadece onların rolleri değildir. Çünkü toplumsalın alıp şekillendirdiği nesne (biyolojik olan) kadın ve erkek bedenleridir. Dolayısıyla adı geçen şekillendirmeye bedenler de dahil olur ve bu durum toplumsal cinsiyetler arasındaki ayrımı, kültürel olarak belirginleştirir (Nazlı 2006, 12). Çocuk doğar doğmaz, toplum ve aileler toplumsal cinsiyete göre çocuğu yetiştirmeye başlarlar.

“Batı dillerinde “gender” kavramının, biyolojik cinsler üzerinde bina edilen toplumsal-kültürel olanı ifade etmek üzere kullanılmaya başlaması bu gelişmenin bir neticesidir ve oldukça yenidir”. Gender cinsiyetten başka ve daha fazla bir şeydir. Aynı anda iki yerde olmayan ve temel olan bir toplumsal kutupluluğu gösterir. Bir erkeğin yapamayacağı ya da yapması gereken şey, vadiden vadiye değişir (İllich 1996, 88-89). Gerçekliğin gender-ayrımli kavranışı kendi ifadesini dilde bulur. Beş yaşındaki kız ve erkek çocuklar, konuşma organlarında hiçbir anatomik farklılık bulunmamasına karşın, birbirlerinden farklı sesler çıkarırlar. Anlaşılmaz sesler çıkarmaktan konuşmaya geçerlerken, kendi aralarında oyun oynarlarken bile, “gender” lerine uygun stil ve biçimi benimserler (İllich 1996, 167-168). Söz gelimi kimi toplumlarda bazı meslekler kadına, bazıları da erkeğe özgü kılınmıştır. Buradaki rol dağılımı evrensel ve doğal bir dağılım olmayıp o toplumun cinsiyet algısıyla ilgilidir (Canatan 2006, 21).

Gender rol, bir davranışlar, tutumlar ve motivasyonlar setidir; kültürel olarak her bir cinsiyetle bütünleşir fakat saf bir form içinde ortaya çıkmaz (Türköne 1995, 9). Yeni doğan çocuğun biyolojik bir cinsiyeti vardır ama henüz toplumsal bir cinsiyete sahip değildir. Çocuk büyürken toplum da, çocuğun önüne cinsiyete uygun bir kurallar, şablonlar ya da davranış modelleri dizisi koyar. Belirli toplumsallaştırma etkenleri özellikle aile, medya, arkadaş grupları ve okul söz konusu bu beklentileri ve modelleri somutlaştırarak çocuğun bunları sahipleneceği ortamları hazırlar. Bunun yanı sıra çeşitli öğrenme mekanizmaları da işin içine girmektedir: koşullanma, öğretim, model alma, özdeşleşme gibi. Toplumsal modeller ya da kurallar az ya da çok içselleştirilirler (Kaypakoğlu 2003, 9). Toplumsal cinsiyet, erkek ya da kadınların birbirinden farklı olmalarına yol açan fiziksel niteliklere değil, erkeklik ve kadınlık hakkındaki toplum tarafından oluşturulmuş özelliklere göndermede bulunmaktadır. Bebeklerin toplumsal

cinsiyetlerini öğrenmeleri, neredeyse kesinlikle bilinçsizdir. Çocuklar kendilerini doğru bir biçimde erkek ya da kız diye adlandırmadan önce bir dizi sözle ifade edilmeyen sinyaller alırlar. Sistematik giyiniş, saç biçimi gibi farklılıklar bebeğe görsel sinyaller sağlar. İki yaş civarındaki çocukların, toplumsal cinsiyetin ne olduğuna ilişkin bir anlayışları olur. Bununla birlikte beş ya da altı yaşına gelinceye kadar kişinin toplumsal cinsiyetinin değişmediğini, herkesin bir toplumsal cinsiyeti olduğunu, kızlar ve erkekler arasında cinsiyet farklılıklarının anatomik temelli olduğunu bilmezler. Küçük çocukların gördüğü oyuncaklar, resimli kitaplar ve televizyon programları hep erkek ve kadın özellikleri arasındaki farklılıkları vurgulama eğilimindedir (Kaypakoğlu 2003, 13).

Özetleyecek olursak; cinsiyet (sex) bedenin fiziksel farklarına göndermede bulunurken, toplumsal cinsiyet(gender) ise insan kültürlerinin yarattığı toplumsal kategoriler ve psikolojik özelliklere karşılık gelen daha kapsamlı bir terimdir. Kamla Bhasin'in (2003,2-3) yapmış olduğu karşılaştırma aşağıdaki gibidir.

Cinsiyet

- Cinsiyet doğaldır
- Cinsiyet biyolojiktir. Cinsel organlardaki görünür farklılıklara ve buna bağlı olarak üreme işlevindeki farklılıklara işaret eder.
- Cinsiyet değişmez, her yerde aynıdır.

Toplumsal Cinsiyet

- Toplumsal cinsiyet sosyo-kültürel insan icadıdır.
- Toplumsal cinsiyet sosyokültürel, eril ve dişi niteliklere, davranış modellerine, rollere, sorumluluklara vs. işaret eder.
- Toplumsal cinsiyet değişkendir, zamana, kültüre, hatta aileye göre değişir.

1.2.3.Toplumsal Cinsiyet Roller

İnsanlar dünyaya kadın ya da erkek olarak gelmektedirler. Kişinin kadın ya da erkek olarak tanımlanmasında biyolojik kriterler etkili olmaktadır. Fakat bireyin kadınlık ve erkeklik gibi statüler içinde tanımlanması toplumsal cinsiyet rolü kavramını ortaya çıkarmıştır.

Kişiler, biyolojik olarak kadın ya da erkektirler, ancak benimsedikleri toplumsal cinsiyet rolleri çeşitlilik gösterir (Dökmen 1997,41). 1940’larda cinsiyet rolü, erkek rolü ve kadın rolü terimleri yaygın olarak kullanılıyordu. 1950’lerin başındaysa, Mira Komarovsky ve Talcott Parsons gibi Amerikan sosyologları, cinsiyet rollerine ve bunları kuşatan kültürel çelişkilere ilişkin bir işlev teorisi geliştirmişlerdi. Bu görüşler, gelişmekte olan danışmanlık, evlilik rehberliği, psikoterapi ve sosyal yardım hizmetleriyle aynı noktaya yönelmeye başladı. Parsons’ın aile analizi, özellikle de “dışavurumsal” ve “araçsal” roller arasındaki ayrımı, 1950’ler ve 1960’larda Amerikan toplum biliminin gösterdiği muhteşem büyümede yerini alan muhafazakar bir toplumsal cinsiyet sosyolojisinin temelini attı. Bu sosyolojinin temaları da çekirdek ailenin gerekliliği, cinsel rollere kişisel uyum güçlükleri ve aileyi iyi durumda tutmaya yönelik müdahale teknikleriydi. Aile ve cinsiyet rolünün bir bütün olarak ele alınmasıyla birlikte, sürdürülen araştırmaların çoğunun asıl odağı, eş ve anne olarak kadınlar (kadın rolü) oldu (Connell 1998, 56-58).

Buradan hareketle toplumsal cinsiyet analizi, cinselliğe ilişkin roller ile cinsiyet rolleri arasındaki farklılığı ortaya koymaktadır. Biyolojik farklılıklara dayalı cinsiyet özellikleri “cinsellik (üreme) rolleri”ne açıklık getirirken, bireylerin toplumdaki faaliyetlerinin ve üstlendikleri rollerin sosyo-kültürel ve ekonomik faktörlerle belirlenmesi ise toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bilgi vermektedir. Toplumsal cinsiyet kadınlar ve erkekler arasındaki sosyal ve kültürel rol farklılıklarını vurgulamaktadır. Toplumsal cinsiyet analizi ise, kadın ve erkeğin toplumsal rollerindeki farklılaşmanın yapısını açıklar. Sistematik olarak yapılan cinsiyet analizi, toplumsal cinsiyet rollerinin sürdürülmesinde ya da değişmesinde etkili olan faktörleri de ortaya koyar (Hablemitoğlu 2004, 187).

Toplumsal roller ve özellikle de cinsiyet rollerinin toplumun yapısal ve kültürel özelliklerini biçimlendirdiklerini ve yansıttıkları söylenebilir (Kaypakoğlu 2003, 21). Bireyin biyolojik temelinin üstüne eklenen yapılar rollerin şekillendirilmesi ile mümkündür. Bunun içerisinde kültürün, toplumun yapısal özellikleri de başlıca etkenlerdir. Cinsiyet rollerinin kültürle ilişkisi yapılan çalışmalarca desteklenmektedir. Kültür ve cinsiyet rolleri ilişkisi konusunda Ruth Benedict ve Margaret Mead ilkel kültürlerle ilişkili ilk alan çalışmalarını yapmışlardır. Ruth Benedict, kültür ve kişilik ilişkileri konusunda Freud’un psikoanalitik görüşünün etkisiyle kültürün, ilk çocukluk

ve çocukluk yıllarında insan kişiliği üzerinde yaptığı etki doğrultusunda kültürel kalıpların kişiliği biçimlendirdiğini söylemektedir. Her kültürün diğerlerinden farklı olduğu noktasından hareket eden Benedict, (1959, 32-33) cinsiyetle ilgili rollerin sosyo-psikolojik olgu ve süreçlerin kültürlerarası bir genel özelliği olduğunun ileri sürülemeyeceği görüşündedir (Ersöz,1999, 27-28). Mead'ın kültür - kişilik sistemine ilişkin saptadığı en önemli konu ise cinsiyet rolleri bakımından, kadın ve erkek davranışlarının kültürden kültüre farklılık göstermesidir (Ersöz 1999, 28).

Araştırmamızın temelinde bulunan kasaba kadınının içinde bulunduğu sosyalizasyon süreci, bir çok toplumsal cinsiyet rolünün şekillenmesine olanak tanımıştır. Kadın, yaşadığı sosyalizasyon süreci boyunca toplumsal cinsiyet rollerine ait kavramsallaştırmaların (annelik, kadınlık, kendine, eşine ve çocuklarına adama-erkeklik, aileyi geçindirip koruma) etkisinde kalır. Aile, okul, geniş sosyal çevre ve kitle haberleşme araçları toplumsal cinsiyet rollerini aşılır. Toplumsal cinsiyet rollerinin kazanıldığı en önemli yer ailedir. Kadının eve bağlılık ve annelik, erkek için ev reisliği ve erkek olarak evin diğer üyelerinden “sorumlu” olma anlayışı, aile içinde kazanılır. Yaşam boyu bu roller kendilerine benimsetilir ve roller hatırlatılır (Aktaran: Ersöz 1999,28-29). Gazeteler hem kadını çok düşük oranda temsil ederek hem de geleneksel rolleri vurgulayarak, mevcut durumu korumaya ve toplumsal cinsiyete ilişkin kalıp yargıları sürdürmeye hizmet etmektedirler. Gerek kadınların gerekse erkeklerin temelde hala geleneksel cinsiyet rolleriyle temsil edilmekte olduğu sonucuna varılmıştır (Dökmen 1993, 29-30).

Diyebiliriz ki, bireyin cinsiyetlerinin kadın - erkek olarak tanımlanmasında ya da sınırlanmasında biyolojik özellikler etkindir. Kişinin kadınlık ve erkeklik gibi statüler içinde tanımlanması toplumsal cinsiyet rolü kavramını ortaya çıkarmaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, sosyalleşmenin bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır. Bu roller çevredeki insanlarla etkileşim sonucu kazanılır. Bununla birlikte tutumlar, kişisel özellikler, duygular ve duruşlar ve kültür içinde kadın ya da erkek olmanın önemli olduğu düşünülen vücut dili de buna dahil edilmektedir. Birey büyüdüktan sonra içinde yaşadığı kültürün alışkanlıklarının ve inançlarının kendisine geçtiği görülür. Böylece her toplum kadın ve erkeği farklı biçimde birleştiren kültürel yapılar ve toplumsal örgütlenmeler olarak oluşturan bir model meydana gelmiş olur. Toplum içinde bulunan farklı zaman ve farklı durumlarda kadınlara farklı roller yüklemektedir;

örneğin kadın kimi zaman iş kadını, kimi zaman eş, kimi zaman anne rollerine girmektedir. Özel alanın kadına ait olduğu yaygın bir kanı olmakla birlikte kamusal alanda yer alan çalışma hayatındaki kadınları görmezden gelmek imkânsızdır. Her ne kadar gelenekselci aileden eşitlikçi aileye doğru bir gidiş olsa da kadın ev işlerinde başrolüdür.

1.2.4. Kalıp yargılar

Kalıp yargılar, bir bakıma belirli gruplar hakkında sahip olduğumuz bilgilerin özetidir. İnsanlar kalıp yargılara sahip olarak doğmazlar, bunları genellikle erken yaşlarda çevrelerinden öğrenirler. Çocuklar 3-4 yaşlarında cinsel kimliğinin oluşmasıyla birlikte hangi oyuncakların kızlar, hangi oyuncakların erkekler için uygun olduğunu, kızların ve erkeklerin oynaması gereken oyunların neler olduğunu konusunda bir yargıya varırlar (Akbalık,?,184). Bireyler ortak amaçlar doğrultusunda etkileşimde bulunduklarında, tartışma mutlaka olur, üyeler diğerlerini yönlendirir ya da onlardan taleplerde bulunur ve eylemde bulunulur; etkileşimde bunların her birinin yeri ayrıdır (Şerif; Şerif 1996, 290). Bireyler, ortak amaçlar doğrultusunda birbirleriyle etkileşimde bulunduklarında, zamanla belirli hiyerarşik statüleri ve grup içerisindeki etkinlikleri düzenleyen bir dizi normu olan bir grup yapısı ortaya çıkar. Bu normlar, üyelerin ilgili nesne ve kişilere karşı sosyal tutumlarına bir temel oluşturur. İki ya da daha fazla sayıda grup, rekabete dayalı ve karşılıklı engellenme içeren durumlarda birbirleriyle işlevsel bir temasta bulundukları zaman, birbirlerine karşı olumsuz tutumlar ve kalıp yargılar geliştirirler (Şerif; Şerif 1996, 331).

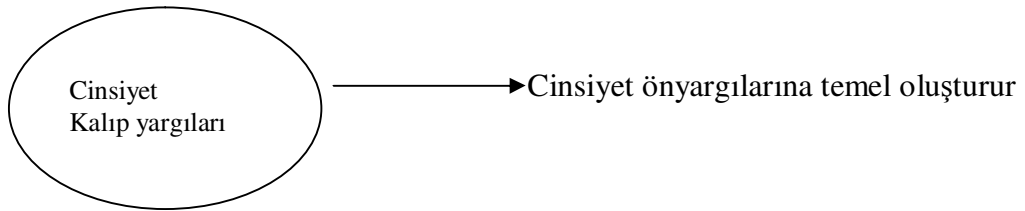
Acaba neden insanlar diğerleri hakkında kalıp yargılar geliştiriyorlar?

Kalıplaşmış tutumlar (kalıp yargılar) bir bakıma belirli gruplar hakkında sahip olduğumuz bilgilerin bir özetidir. Az bildiğimiz bir grup hakkında tutum geliştirmek için başkalarından duyduğumuz, okuduğumuz bilgileri bir araya getiririz. Böylece geliştirdiğimiz kalıp halindeki bir tutum bize o grup hakkında kestirme yoldan bir fikir, bir bilgi verir. Bu da çoğu zaman o grubun bir üyesiyle karşılaştığımızda onun davranışı hakkındaki beklentimizi ve ona karşı davranışımızı önceden ayarlayabilmemizi sağlar (Kağıtçıbaşı 1999, 124). Kalıplaşmış tutumların küçük yaşlarda geliştiğini belirten Kağıtçıbaşı, kalıp yargıların değişme durumlarına dikkat çekmektedir.

Kalıplaşmış tutumlar bilgi yokluğunda bilgi sağlar. Öyleyse, bu durumu değiştirecek önemli bir olay olmadığı ve kalıp tutumlar bu görevlerini yerine getirdikleri müddetçe

kendileri de var olmaya devam edeceklerdir (Kağıtçıbaşı 1999, 130). Bilgisizliğin olduğu yerde kulaktan dolma bilgiler, yayılan düşünceler sayesinde eksikliği kalıplaşmış bilgiler doldurmaktadır. Diyebiliriz ki kalıp yargılar kolay değişebilen tutumlar değildir. Kağıtçıbaşı küçük yaşlarda gelişen kalıp yargıların ilerleyen dönemlerde dini, politik, tarihsel, ekonomik, kültürel çeşitli etkenlerin rol oynadığını da belirtmiştir.

Kısaca kalıp yargılar, bütün olarak bir grubun davranışları ve özellikleri hakkındaki genellenmiş inançlardır. **Kaynağı:** Kalıp yargılar, içinde sosyalleşilen kültürden edinilir; gruplar arasındaki bazı gerçek kültürel ve sosyal farklılıklardan kaynaklanır.

⇒ Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları kültürden kültüre değişiklikler gösterir. Kesin olan her kültürde kadına ve erkeğe yüklenen anlamların ve beklentilerin farklı olmasıdır.

⇒ Cinsiyet kalıp yargıları, kişinin ırkına, sosyal sınıfına ve yaşına göre farklılık göstermektedir.

1.2.5 Özel ve Kamusal Alan

İnsanın “ben” ile “kendisi” arasındaki ilişki başkasıyla kendi arasındaki ilişkiyle birlikte var olmuştur. Öyle ki; kendini tanımladığında ötekini, ötekini tanımladığında kendini tanımlamıştır. Burada önemli olan, bu tanımlamanın aynılık değil farklılık üzerine inşa edilmiş, ayırt edici bir tanımlama olduğudur. Kültür ile belirlenen toplumsal cinsiyet (gender) biyolojik olarak doğal zorunluluk sonucu taşınan cinsiyeti (sex) tamamen belirleyerek birlikte yaşamın en temel sınırlarını çizmiştir. İşte bu sınırların en bariz çizildiği alanların başında özel ve kamusal alan gelir. Özel ve kamu alanında bulunmanın cinsiyet açısından farklılığını kültürün devamı belirler (Demir 1998, 233). Karşımıza çıkan kamusal –özel alan ayrımında; hangi kavramın içine hangi alanları dahil ediyoruz, sınırlarını nasıl belirliyoruz bunların cevaplarını bulmaya çalışacağız.

Kamusal alan kavramının karşısında konumlandırılan “özel alan” sözcüğü ise kişinin ailesi, arkadaşları ve yakınları ile sınırlanan mahfuz bir yaşam bölgesi anlamındadır. Sennett’e göre “kamusal alan”ın modern tanımı; özel alan olarak işaret edilen aile ve yakın arkadaş kesimlerinden farklı konumu olan, görece çok çeşitli inançları içine alan, tanıdıklar ve yabancıların oluşturduğu bir toplumsal yaşam bölgesidir. Her yere girip çıkabilen, her yerde rahat hareket eden kozmopolit Sennett’e göre “kamusal insan”dır. Kamu bölgesinde çok çeşitli, karmaşık toplumsal gruplar kaçınılmaz olarak bir araya geleceklerdir. Bu anlamda kamusal yaşamın odak noktası kentlerdir (Yelken 2005, 86). Özel ve kamusal ayrımı genellikle içe dönük mahrem bir dünyayla sosyalliğin dışı dönük dünyası arasındaki sınıra işaret eden kavramsal çerçeve olarak kullanılır; başka bir deyişle benliğe içkin bir mahremiyet ile toplumsal etkileşim düzeni arasındaki sınırları belirler. Kamusal- özel ayrımını anlamlı kılan sebep, bu ayrımın ardında kıyaslamayı mümkün kılan temel bir muhayyilenin yatmasıdır: Gizli, kapalı, gizemli ve mahrem olanın karşısında açık, görünür, somut ve ulaşılabilir olan durmaktadır (Aktaran: Kömeçoğlu 2003,40).

Kamusal alanda çeşitli toplumsal öznelerin sosyal etkileşim ve ilişkilerin çeşitliliği içinde uzlaşılan ve uzlaşılmayan görüş, fikir ve tutumların sonucu kamuoyunun olduğu alandır. Kamusal alanın da önemli ölçüde belirleyici güçlü aktörleri vardır. Bu aktörler zaman ve mekana göre devlet ve onun uzantıları olan örgüt ve eylemlilikler, etnik dini topluluklar, cemaatler, halk, ulus, medya, sivil toplum kuruluşları, siyasal partiler, dernekler, sendikalar vb. oluşumlardan meydana gelmektedir. Kamusal alanın literatürdeki tanımlarının tarihsel evrimini incelediğimizde bu aktörlerin etkinlik durumuna göre kavramın tanımının değiştiğine tanık olmaktadır (Yelken 2005, 88-89). Kavramların tanımlarının değişmesinin arkasında bulunan tarihi süreçteki etmenleri görmezden gelmek olanaksızdır.

Özellikle kamusal ve kişisel sözcüklerinin tarihi, Batı kültüründeki bu temel değişimi anlayabilmemiz için anahtar rolü oynar. 17.yüzyıl sonlarına gelindiğinde, “kamu” ve “özel” karşıtlığının bugünkü kullanımlarına benzer bir biçim almakta olduğunu görüyoruz. “Kamusal” sözcüğü herkesin denetimine açık olan anlamına gelirken, “özel” sözcüğü kişinin ailesi ve arkadaşları ile sınırlanan mahfuz bir yaşam bölgesi anlamındaydı (Sennett 2000, 33). Kamusal alan yaşamın özel yaşamdan ayrı bir yaşam alanı olarak kurgulanmasının temelinde, sanayileşmeye bağlı gelişen kapitalist toplum

yapısı yer almaktadır. On yedi ve on sekizinci yüzyıllarda gelişen sanayi toplumunda sadece ekonomik üretim faaliyetleri aileden kopmadı. Aynı zamanda ailenin geleneksel fonksiyonları da bir bir ailenin dışına taşındı. Kapitalist öncesi toplumda hem tarım hem de imalat sektörünün merkezi durumundaki aile, sanayi toplumunda bu işlevini ailenin dışındaki kamusal alana bıraktı. Feodal toplumda siyasi yaşamın da en önemli merkezi yine aileydi. Aile modern toplumda bu işlevini de bariz biçimde yitirmiştir. Geleneksel toplumda kısaca siyasal, kültürel, ekonomik yaşamın merkezi konumundaki aile, modern toplumda bu yöndeki işlevlerini ailenin dışındaki sosyal alana bırakmıştır (Çaha 1998, 83).

18.yüzyıl büyük şehirlerinin yurttaşları, tavırlarıyla olduğu kadar inançlarıyla da kamusal yaşamın ne olup ne olmadığını tanımlamaya çalıştılar. Kamusal ve özel arasında çizilen çizgi, öz olarak örneğini kozmopolit, kamusal davranışta bulan medeni talepleri; örneğini ailede bulan doğanın talepleri karşısında dengeleyen bir çizgiydi. İnsan kendini kamusal alanda yaparken, özel alanda, öncelikle de aile yaşantısı içinde doğasını gerçekleştiriyordu. Kamusal ve özel, birlikte, günümüzde toplumsal ilişkiler evreni adını verebileceğimiz şeyi oluşturuyordu (Sennett 2000, 35-36). Birey yaşadığı toplumda sosyalleşme sürecinde, hem kamusal alanda hem özel alan içinde diğer insanlarla ilişki kurmaktadır.

Modernleşmenin olgunlaşmasıyla birlikte geleneksel özel alan unsurlarının kamusal alanla bütünleşmelerinin yanında diğer bir gelişme de özel alandaki varlıkların farklı birer kimlikle kamusal alanda yer alarak bu alanı çoğulcu bir yapıya kavuşturmalarıdır. Özel alanın etrafındaki duvarların aşınmasıyla bu alandaki geleneksel unsurlar kamusal alana iki şekilde dahil oldular. Bir yandan kamusal alanın ortak varlığı “ulus”un genel potası istikametinde uyumlu bir dönüşüm sağlayarak buraya eklemlendiler. Bu eklemlenme özellikle cemaatçi yapının bireysel bir karakter kazanmasıyla sağlandı. Öbür yandan kendilerini, kamusal alanda yeniden üreterek bu alanın aktif ve aynı zamanda farklı bir öznesi haline getirdiler (Çaha 2005, 149).

Feminist gruplar modern siyasal düşüncenin temelindeki özel / kamusal alan ayrışmasına son vermek için yoğun bir entellektüel çabaya giriştiler. Bu çabaların bir ürünü olarak feministler devlet, politika, ekonomi, bilim gibi alanlarda kadınlara has bir anlayış geliştirmeye çalıştılar. Feminist düşünürlere göre özel alan ile kamusal alan arasındaki ayrışma aslında patriarkal kültür temeli üzerinde seyreden, erkeğin kadını

ezmesinden başka bir anlam ifade etmemektedir. Zira modern toplumda özel alan kamusalın kapalı bir alt bölümü olarak devam etmekte ve patriarkal kültürü burada görünmez kılmaktadır. Özel/ kamusal alanlar arasındaki ayrışma bu düşünürlere göre kamusal yaşamı erkeklikle özdeşleştirirken, özel alanı da kadınlıkla özdeşleştirmiştir (Çaha 1998, 89).

Belirtmek gerekir ki; kamusal alan kavramının arka planında yer aldığını söylediğimiz kamusal/özel karşıtlığının farklı terimlerle de olsa Batı tarihinde sitenin (polis) ortaya çıkmasıyla birlikte şekillenmeye başlamıştır. Jean Pierre Vernant'ın belirttiği gibi bu dönemde kamusal alan yurttaş olabilmek için katılınması gereken tüm etkinlikleri ve pratikleri içerirken, özel alan her bireyin yalnızca kendisini ilgilendiren ve temelde aile yaşamına ait olan pratikler anlamına geliyordu (Keskin 1998, 105-106). Özel alanın doğallığının tersine, kamu alanı sonradan oluşturulan yapma bir alandır. Böyle olması hasebiyle bu alan bir yandan ortaklığa, bir yandan da farklı bireylerin karşılıklı etkileşim ve dayanışmalarına ihtiyaç duyar. Öyleyse tüm insanlar için (kadın/erkek) en temel insani eylemlerden biri olan kamu alanının nerede konumlanacağı, belirlenmesi gereken en önemli husustur. Bununla ilgili olarak politik kültürden söz edebiliriz. Çünkü, kamu alanı her toplumun kendine özgü oluşturabileceği bir alandır. Toplum kamunun var olmasına imkan tanıyan bir tür mekandır. Kamu alanının geleceği olmalıdır. Bunu sağlayan ise kamu alanının olmazsa olmaz unsurları olan aleniyet, gönüllü katılım ve iknadır (Demir 1998, 235). Kamu alanı içine katılım sürecinde ortaya çıkan farklılıklar kamusal alanda dinamik bir görüntü yaratacaktır. Bu dinamik görüntünün faydaya çevrilmesi kadın ve erkeğin görevi olarak belirtilebilir.

Bireylerin farklılıklarını sergileyebilecekleri bir özel alanları vardır; bir de devletin hakim olduğu ve burada farklılıklarını sergileyemeyecekleri bir kamusal alan. Bu anlayışa göre ne özel alanın ne de kamusal alanın yeri ve sınırları bellidir. Zaten hukuken bu iki alanı net bir şekilde tanımlamış ve sınırlarını tayin edebilmiş bir sistem de yoktur. Hukuken tanımlanamadığı için bu alanların sınırlarının tayini de büyük bir keyfiyet konusu olmaktadır (Çaha 2005, 156). Kamusal alanda farklılaşmaya müsaade edilmediği zaman o toplumda farklılaşma yok demektir. Özel alanda farklılaşmanın olmasının bir anlamı yoktur. Orası zaten topluma kapalı mahrem bir alan olduğu için orada farklılaşmanın olup olmadığı bir anlam ifade etmez. Kısaca, farklılaşma özel alan için değil, kamusal alan için bir anlam ifade eder. Bireylere kamusal alanda özgür

olamazsınız, ancak kendi özel yaşam alanınızda özgür olabilirsiniz demek bireylerin özgürlük alanını yatak odası, banyo ve tuvalet gibi dar mekanlarla sınırlı tutmak kadar anlamsız bir şeydir (Çaha 2005, 150).

Aileyi eksen alan özel alanın Batı kültüründe önemli biri yeri bulunmaktadır. Bu kültür aileyi adeta özgün bir krallık şeklinde formüle eden Roma Hukuku'ndaki "Pater Familias" (aile reisliği) düşüncesine kadar götürmek mümkündür. Ancak aileyi de içine alan kamusal yaşamın dışındaki bir yaşam alanı anlamındaki " Private Sphere" kavramı anlamlı biçimde on yedinci ve on sekizinci yüzyıllara doğru kullanılmaya başlanmıştır. Bu kavram önceleri, dinamik ve aleni toplumsal yaşamın dışındaki alanı ifade etmek üzere kullanılmaktaydı. Özel alanın kamusal yaşamın dışındaki etkinliklerin merkezi olarak kalması, modern dünyanın siyasal yapısını tartışma konusu yapan düşünürlerin özel ve kamusal alana ilişkin tartışmalarıyla teorik bir çerçeveye de kavuşmaktaydı (Çaha 1998, 84).

Yaşamın her alanında etkili olan teknolojik gelişmelerden özel ve kamusal alan da nasibini almıştır. Kamusal alan teknolojik evrime paralel olarak sınırları açısından büyük dönüşüm geçirmektedir. Bugün insanlar mutfaklarında, yatak odalarında televizyon izlemekte, internet üzerinden toplum sorunları üzerine muhabbet etmektedirler. Dolayısı ile kamusal alanın sanal bir algılaması üzerinde düşünmek gerekmektedir. Habermas'ın kamusal alanın oluşumunda altını çizdiği müzeler, gazeteler, okuma salonları, kahveler nasıl önemli rol oynamışlarsa internet de benzer ama daha güçlü bir rol oynamaktadır. Böyle hızlı bir teknolojik gelişmenin bütünleştirdiği bir dünya ve hayat anlayışında kamusal ve özel alan ayrımlarını büyük ölçekli haritalarla yansıtarak kamusal alanı kategorik olarak devletin düzenleyiciliğine ait olarak tanımlamak gittikçe anlamsızlaşıyor (Bacık 2005, 15).

Özel ve kamusal alan sınırlarına etki eden sadece teknolojik gelişmeler değildir. Özel ve kamusal alanlar arasındaki sınırları gevşeten önemli gelişmelerden biri de modern toplumdaki siyasi ve iktisadi ilişkiler istikametinde meydana gelmiştir. Modern toplumda aile, geleneksel fonksiyonlarını neredeyse tamamen kamusal alana bırakırken; aile içindeki mikro sosyal ilişkiler de kamusal düzenlemelere konu olmuştur (Çaha 1998, 91). Kamusal alan aynı zamanda bir coğrafyadır; başka bir alanla, yani özel alanla bağlantısı içinde var olmaktadır. Kamusal alan toplumdaki çok geniş bir dengenin bir parçasıdır (Sennett 2000, 124-125). Diğer bir nokta ise bireylerin kamusal ve özel

alandaki ifade tarzlarıdır. Görenek tek başına kamusal yaşamın en iyi ifade aracıdır. Ancak neyin inanılır olacağını mahrem ilişkilerin belirlediği bir çağda görenekler, düzenler ve kurallar yalnızca kendini başkasına açmanın önünde durur; bunlar mahrem ifadenin engelleridir. Kamusal ve mahrem yaşam arasındaki dengesizlik büyüdükçe insanlar kendilerini daha az ifade ederler (Sennett 2000, 59-60).

Her ne kadar özel ve kamusal alanlara sınırlar koysak da farklılıkların olması gerektiğini söylesek de bu iki kavramı birbirinden ayrı ifade etmek yanlış olacaktır. Özel ve kamusal alanın içinde bulunan birey yaşamı boyunca etkileşimin süreceğini görmektedir.

Kamusal ve özel ifade tarzları birbiriyle çelişen şeyler olmaktan çok birbirlerinin alternatifiydiler. Kamusal alan insan yaratımıydı; özel alan ise insanlık durumuydu (Sennett 2000, 138). Kamusal alanda kişi satın almak, düşünmek, onaylamak istedikleri bakımından gözlem yapar, kendini ifade eder, tüm bunları bir karşılıklı etkileme süreci sonucunda değil, pasif, suskun ve odaklanmış bir ilgiyle yapar. Buna karşın “özel” alan ise kişinin bir başkasının etkisine açıkken kendini doğrudan ifade edebileceği bir dünyadır; özel alan, karşılıklı etkileşimin hüküm sürdüğü ancak gizli kalması gereken bir dünyadır (Sennett 2000, 198). Richard Sennett, kamusal alan çalışmalarının, sosyalliğin analizleriyle bağlantılı olarak sürdürülmesi gerektiğini öne sürer ve kentsel kamusal mekanlar ile uzun dönemli tarihsel süreçler arasındaki karşılıklı etkileşime dikkat çeker. Habermas’ın tersine, kişilerin ev ve özel alandaki ahlaki ve normatif değerlerle şekillendikten sonra kamusala katıldıklarını vurgulamak yerine, bizzat kamusal alanın mekanlarında sosyallik biçimleriyle şekillendiğini düşünür. Sennett’in Kamusal Alanın Çöküşü değil de Kamusal İnsanın Çöküşü adını koyması bu yüzden anlamlıdır (Kömeçoğlu 2005, 27).

Habermas’ın altını çizdiği kamusal alan bir kaç noktada özetlemek mümkündür.

1. Bu kamusal alan sanayi toplumunun bir ürünüdür. Habermas’ın deyimiyle burjuva toplumunun diğer bir adıdır.
2. Bu kamusal alan inşa edilmiş bir kamusal alan değildir. Başka bir deyişle modernleşmeyle birlikte kendiliğinden doğup gelişmiş olan bir alandır.
3. Bu kamusal alan aleniyetin tezahür ettiği bir alandır. Geleneksel toplumun örttüğü, görünmez kıldığı unsurlar, tartışma konuları, değerler, semboller, aktörler bu alanda alenilik kazanmıştır (Çaha 2005, 144).

Özel alanın kamusal alanla bütünleşmesi konusuna bakacak olursak; bugünkü kamusal alanı Habermas'ın altını çizdiği kamusal alandan ayıran iki önemli gelişmenin olduğunu söyleyebiliriz. Bunlardan birincisi geleneksel özel-kamusal alanlar arasındaki fay hattının bugün için neredeyse ortadan kalkmış olması; ikincisi ise tek tip bir kamusal alandan çok, farklı inanç, kimlik, renk ve desenlerin renklendirdiği çoğulcu bir kamusal alanın gelişmiş olmasıdır. Bugün aileyi kamusal yapının bir parçası haline getiren, dolayısıyla onu kamusalın dışında bir kale olmaktan çıkaran gelişmeler söz konusu olmuştur. Bir kere aile bireyleri artık bir ailenin kimliğinden çok kendi kişisel, başka bir deyişle politik toplumun kendilerine verdiği

- Vatandaş kimliği ile kamusal alana dahil olurlar. Aile bu yönüyle bireylerinin kimlik kaynağı olmaktan çıkmıştır.

Ailenin kendisi, kamusal alanın özellikle de piyasanın bir birimi haline gelmiştir.

- Piyasanın bir tüketici birimi olmanın yanı sıra, piyasa için ürettiği emekle de aile, piyasa dinamiklerinin bir parçası haline gelmiştir.

Aile siyasal toplumun da bir parçası haline gelmiştir.

- Aile içi dinamikler ve ilişkiler yasal düzenlemelerin kapsamı içine alınmıştır. Nişanlılıktan evliliğe; kadın haklarından, çocuk haklarının korunmasına kadar genişçe bir alanda aile, bireyleri, ilişkileri ve değerleriyle siyasal alan tarafından kuşatılmıştır. Son olarak aile toplumsal paylaşımın da bir parçası haline gelmiştir. Özellikle televizyon, internet, radyo, telefon ve gazete gibi iletişim araçlarıyla aile hem eğlence dünyasıyla, hem de toplumsal ilişki yumağıyla yoğun biçimde iç içe geçmiştir (Çaha 2005, 145-146).

Modern toplumun kamusal değerleri aileyi çepeçevre kuşatacak duruma gelmiştir. Aile aynı şekilde eğitim kanalları, iletişim araçları, elektronik posta, uydu ve telefon gibi araçlarla sınırlarını sadece kendi ülkesinin kamusalına değil, aynı zamanda uluslararası kamusalılıklara da açmıştır. Aile bu bakımdan artık özel değerleri ve ilişki biçimlerini üreten birim olmaktan çok, kamusal alanda üretilenlerin tüketici birimi konumuna gelmiştir. Kısaca modern siyasal düşüncede mahrem, özel alanın üssü olarak kabul edilen aile bugün için bu özelliğini önemli ölçüde yitirmiştir (Çaha 1998, 92).

Türkiye ve benzeri ülkelerde, aile içi ve sosyal ilişkilerde, kişilerarası bağlılık en önemli değerlerdir. Çekirdek aile yapısına doğru bir değişme görülse de, bu tür ilişkiler devam

eder. Örneğin, yaşlı ana babalar kendi geçim kaynakları olsa bile evlatlarıyla birlikte veya onlara yakın oturmayı tercih ederler. Evlatlarının da onları huzurevine göndermeleri “ayıp” tır. Maddi yatırımlar yaşlı ana-babadan daha çok çocuklar için yapılsa bile, kuşaklararası yoğun duygusal bağlar değişmeden kalır. Yaşlı ana-babalar yaşadıkları sürece ailenin bir parçasıdır. Aile içinde işlevleri vardır ve kendilerini bir kenara itilmiş hissetmezler. Böylece aile-içi dikey ilişkilerde, kuşakların birbirinden kopması değil, sürekli duygusal yakınlık ve bağlılık görülmektedir (Kağıtçıbaşı 1996, 58). Kültürlerarası çözümleme, özellikle aile ve ailede sosyalleşme gibi konular için gereklidir. Sosyalleşme, insanın sosyo-kültürel bir ortamda gelişmesi olduğuna göre, bu ortam sosyalleşme ile ilgili çalışmalarda yer almalıdır. Aile ise hem bu gelişme ortamını, hem de daha geniş sosyo-kültürel ortamın bir parçasını oluşturması bakımından önemlidir. Ailedeki temel süreçler de, ancak onun içinde bulunduğu sosyo-kültürel bağlamda anlam kazanır. Ailedeki süreçlerin çeşitliliği geniş çevredeki çeşitlilikle paralellik gösterir (Kağıtçıbaşı 1996, 72). Mesela Habermas’ın yapmış olduğu bir tartışmadan yola çıkarak aile bu konuda anahtar konumdadır. Bir çokları ailenin kamusal alanın dışında olduğunu düşünmektedir. Kamusal alan herkesi/toplumu/bütünü ilgilendiren bir kavramdır. Ayrıca kamusal ve özel alanlar arasındaki sınır sürekli değişmekte olan tanıma işaret eder (Bacık 2005, 12).

Özel alandan kamusal alana aktarılmış olan üretim ilişkilerinin nasıl aynı zamanda cinsiyet ilişkileri olduğundan, modern toplumun kurulmasında çekirdek aile ideallinin ve “yeni kadın”ın kilit rolünden söz etmeye başlayabildiğimiz yer, işte burasıdır. Bu açıdan bakıldığında, ekonomik, siyasal ve kültürel alanlarda cinsiyetin (hem roller hem de cinsiyetlere yüklenen anlamlar) toplumsal ilişkilerin düzenlenmesinde ve toplumsal hiyerarşilerin kurulmasında nasıl belirleyici bir faktör olduğunu görmemiz mümkün olur. Böylece cinsiyet ilişkilerinin yalnızca kadınları değil, toplumun her üyesini yakından ilgilendiren, etkileyen ilişkiler olduğunu fark edebiliriz.

Cinsiyetin yalnızca “özel alan” denilen kişisel ilişkiler aile ilişkileri içinde değil, “kamusal” dediğimiz alanda, yani siyaset, ekonomi, bilim üretimi gibi alanlarda da önemli bir faktör olarak hesaba katılmasının önemidir (Sancar, Acuner ve diğerleri 2006, 13-14).

KADIN	ERKEK
Çalışır Kadınların birincil çalışma alanı , evdir. Ev işi, maddi karşılığı, mesai saati, sigortası ve emekliliği olmayan bir çalışmadır. Yapıldığında değil de yapılmadığında fark edilir- bu bakımdan da “görünmeyen bir emektir” Kadınların evde yaptıkları iş, günde 18 saatlik bir çalışma anlamına bile gelse, “sevgi emeği” olarak görülür ve kadınlığın doğal bir parçası gibi algılanır. Ev işi, pek çok farklı yeteneğin ve çalışma türünün, bir arada devreye sokulduğu bir alandır. Kocaların ve çocukların bakımı sadece üstlerini temiz tutup yemeklerini hazırlamakla bitmez, moral bozukluklarına, ergenlik krizlerine, başarısızlık korkularına çare aramaya kadar uzanır.	Çalışır Erkeklerin çalışma alanları evin dışıdır. Genellikle ücret karşılığı çalışırlar. Ekonomik krizlere bağlı olarak çalışma koşulları ağırlaşsa bile, sigorta ve emeklilik hakları vardır. Ayrıca “çalışan bir insan” olarak toplumsal statü de kazanırlar. Bu statü, erkeklerin aile içindeki konumlarını da pekiştirir ancak aynı zamanda büyük bir risk de taşır: erkeklik evin geçindirilme sorumluluğu ile tanımlandığı sürece, işsizlik yalnızca yoksullaşma değil, erkekler açısından kimlik kaybı ve buna bağlı güçsüzleşme anlamına gelir.
Çalışır Kadınlar iş gücü piyasasında da çalışırlar. Tarımsal işgücüne büyük bir katkıları vardır- dünya gıda üretiminin yüzde yetmişini gerçekleştirirler mesela. Sorunsuz ve ucuz bir işgücü kaynağıdırlar. Genç kızlar “çeyiz parası” , kadınlar “Pazar parası” için çalışırlar. Ne de olsa evi geçindirmek onların sorumluluğunda değildir! Bu nedenle, kadınlara erkeklerden daha düşük ücret	İlişki kurar Erkekler toplumsal hayata katılmak için çeşitli kanallara sahiptir. Bu kanalların başında, çalışmak gelir. Erkekler, işçi, memur ya da esnaf olarak toplumun üretici emeğinin bir parçasıdırlar ve bu, onlara toplumsal bir kimlik sağlar. Bu kimliğin bir parçası olarak sendika, meslek örgütü ya da odası türünden örgütlere katılırlar. Kahvehaneler ve stadyumlar, erkeklerin kendi aralarındaki toplumsallaşmanın

verilmesi, meşru görülür. Kayıt dışı ekonominin de belkemiğidirler. Günde on iki saat halı dokurlar, örgü örерler, oyuncak parçalarını birbirine eklerler, deri dikerler, bilgisayar çiplerini üretirler, televizyon tüpleri takarlar... Ama işgücü anketlerinde “ev hanımı” olarak görülürler.	mekanlarıdır. Buralarda memleket meselelerinden iş olanaklarına, futbolcu transferlerinden geçim sıkıntılarına kadar, çeşitli konularda konuşurlar, rahatlarlar, arkadaşlıklar kurarlar (Sancar, Acuner ve diğerleri 2006, 14-15).
---	---

İşlerin cinsel bölünmesinin modern sonucu olan kadınların sorumluluğuna bırakılan özel aile alanı, esas ekonomik alana yabancı kalmıştır. Dolayısıyla bu alanda yapılan iş, iş olarak tanınmaz. Kadınların ekonomik özgürlüklerini kazanmak için yaşamlarını dışarıda kazanma gerekliliğinin önemi gitgide gerçek anlamda ön plana çıkarılmadıysa da, çoğu zaman evin modern ekonomi yoluyla dışlanması, kendiliğinden öyle sürüp gitmiş gibi, evde yapılan işin bedavaya getirilmesi rezaletinin üstünde çok az durulmuştur. Ev kadınlarının rolü ve işi konusunda kabul edilemez olan kesinlikle işlerinin niteliği değil, kadınların bedava çalışmak zorunda kalmaları ve üretici olduğu kabul edilen işin dışında bırakılmalarıdır. Gerçekten de kadınlar bağımsızlıklarını ve saygınlıklarını evin dışında çalışarak yani ücretli bir iş yaparak kazanmışlardır, ama geleneksel iş bölümünde ve ev işlerindeki sorumluluklarda bir değişiklik gerçekleştirmemişlerdir (Agacinski 1998,67-69).

Oysa içinde yaşadığımız döneme baktığımızda kadınlar için geçerli sayılan çocuk doğurmaya ilişkin ele alınan doğal zorunluluk, doğum kontrol yöntemleriyle değişerek kadını bedenıyla farklı bir ilişkiye sokmuştur. Dolayısıyla cinsel hayat, üremenin ötesinde konumlanmıştır. Dahası çocuk bakımı ürünleri anne-çocuk ilişkisini de dönüştürmüştür. Yine ek olarak kurumlar annenin işini kolaylaştırmak açısından oldukça gelişmiştir. Kadını özel alana iten veya sadece ve sadece orada olması gerektiğini ortaya koyan düşünce, biyolojik zorunluluğun ötesinde örtük olarak belirli bir zihniyetle desteklemiştir. Hal böyle olunca erkek tek başına meşruluğunu ve resmi otoritesini taşıyabilirken, kadın kültürel bir gelenek ve henüz resmi olmayan bir yolla bireysel farklılığını ortaya koyar durumdan kurtulamamıştır (Demir 1998, 234- 235).

Kadınların iş yaşamında yer almalarına rağmen, ev içi sorumlulukların tamamının yine kadınlardan beklenmesi ve ancak bunları yerine getirdiği sürece eşleriyle uyumlu ilişkileri olacağı konusunda Parsons'un görüşlerine eleştirel yaklaşan, feminist teoristlerden Chodorow'un, ev içi sorumlulukları kadınlar kadar erkeklerin de yapabileceği ve erkeklerin bu konuda eşleriyle ne kadar eşitlikçi paylaşım yaparlarsa, eşler arasında uyumun o kadar artacağı düşüncesinden yararlanılmıştır. (Eken, <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/huriguleken.htm>)

Bu bağlamda aile içi rol – mesleki rol etkileşiminde kadınların annelik rolünü anahtar rol olarak kabul ettikleri, kadınların çalışma yaşamında yer almalarına rağmen hala ev içi işlerin büyük bir bölümünden sorumlu tutuldukları ve erkeklerle rekabet içermeyen mesleklerde bunun daha da fazla olduğu görülmektedir. (Eken, <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/huriguleken.htm>)

Eken'in yapmış olduğu araştırmanın sonucunda da, Parsons'un cinsiyet rolü farklılaşması temelinde kadının dışavurumsal rollerde, erkeğin ise araçsal rollerde uzmanlaştığı düşüncesini destekler nitelik göstermekte ve bu roller sosyalizasyon süreci içinde öğrenilmektedir. Buna göre erkeğin aile içindeki en önemli görevi, ailenin geçimini sağlamak; kadının ise, ev işlerini yapmak ve çocuklara bakmaktır. Buna bağlı olarak evle ilgili alınacak kararlarda, ev içi işler konusunda kadınlar satın alma ve dışarı ile ilişkileri belirleyen konularda ise erkekler söz sahibidir. Kadınlar genellikle düşük bir statü sergilemekte ve onların toplumda oynadıkları önemli roller çoğunlukla fark edilmemektedir.

Ev işlerinin eşler arasında eşit olarak paylaşılmaması, geleneksel iş bölümünün sürdürülmesi de depresyona yol açabilmektedir. Ev işinin paylaşılması kadının kocasının onu duygusal ve davranışsal olarak desteklediği algısına yol açmaktadır; bu da kadının daha mutlu olmasını ve psikolojik olarak kendisini daha iyi hissetmesini sağlamaktadır. Kadının çalışmadığı ailelerde bile ev işlerinin hepsini yapan kadınların, bu işlerini eşleri ile paylaşanlara kıyasla daha depresif oldukları bulunmuştur (Aktaran:Dökmen/12 1997, 40). Çalışsınlar ya da çalışmasınlar kadınlar erkeklerden daha çok ev işi yapmaktadırlar. Kadınlar karşılaştırıldığında, çalışmayanların daha çok ev işi yaptıkları anlaşılmaktadır. Cinsiyet rolleri ne olursa olsun kadınlar erkeklere kıyasla daha çok ev işi yapmaktadırlar. Yerli ve yabancı literatüre paralel olarak bu araştırmada bir kez daha ortaya çıkmıştır ki, ev işlerini kadınlar yapmaktadır. Bu

durumun, çoğu kültürde aynı olduğu görülmektedir. Ev işleri çalışmayan kadının birincil görevi olarak sürdürülmektedir. Erkeklerde ne çalışma durumu ne de cinsiyet rolü ev işi yapma sıklığını belirlemektedir. Dünya’da olduğu gibi, Türkiye’de de “ ev erkeklığı” sık rastlanır bir durum değildir. Evde daha uzun süre bulunmanın ev işleri ile daha çok uğraşmaya yol açması sadece kadınlar için söz konusudur. Türk erkekleri geleneksel cinsiyet rolünden başka rolleri benimsemiş olsalar da henüz bu değişim ev işlerine yansımamıştır (Aktaran: Dökmen/12 1997, 45-49).

Kadınların özel ve kamusal alan kavramları arasında kalmakla birlikte en çok özel alan içine yerleştirildikleri ortadadır. Özel alan içinde yer alan ev işleri her ne kadar eşitlikçi aileye doğru gidişatı gösterse de erkeklere göre kadınlar daha çok ev işi yapmaktadırlar. Eşitlikçi aile yapısında kamusal ve özel alan bütünleşmesi gözden kaçmamaktadır. Erkek özel alanda etkili olurken, kadın çalışma hayatı ile kamusal alana dahil olmaktadır.

2. ARAşTIRMA ALANININ ÖZELLİKLERİ

2.1.MUSTAFAPAşA KASABASI

Kapadokya erken tarihi içerisinde, Mustafapaşa Kasabası'nın yeri bilinmemektedir. Mustafapaşa'da erken Hristiyanlık öncesine ait olabilecek herhangi bir arkeolojik ya da epigrafik veri saptanamamıştır. Yerleşmeye en yakın arkeoloji müzesi olan Ürgüp Arkeoloji Müzesi'nde, söz konusu dönemlere ait, Mustafapaşa kökenli eser yoktur. Musatafapaşa kasabasının belediye olmadan önceki dönemine ait veriler bulunmamaktadır.

şekil 2.1. Mustafapaşa Kasaba Meydanı (2008)

Belde halkının büyük bir çoğunluğu, beldenin eski adı olan Sinasos'un anlamı ve verilış nedeni hakkında bilgi sahibi değildir. Çoğunluk, bu adın sadece Rumlardan kalma bir isim olduğunu bilmektedir. Beldenin yaşlı bir kaç kişisi bu adın anlamının şunlar olduğunu belirtmişlerdir. Sinasos: Yeni köy, güzel atlar ülkesi, güneş sitesi, güneşin şehri gibi bilinen anlamları vardır.

Beldenin Sinasos olan adı, 1920'li yıllarda, köy ihtiyar heyeti ve köy halkının kararıyla, köye su getiren ve çeşme yaptıran Mustafapaşa'nın adı verilerek değiştirilmiştir. Bu isim 1966 yılına kadar gayri resmi olarak kullanılmış, 1966 yılında belediye örgütünün kurulmasıyla resmileşmiştir. Resmileşen Mustafapaşa adı halk tarafından da benimsenmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. Sinasos ise, yörenin turistik özelliği nedeniyle beldenin eski adı olarak varlığını sürdürmüştür.

1925 yılından önce eski adıyla Sinasos, yerli halk çevre köylerden gelip buraya yerleşenlerden oluşmaktaydı. Kasabanın tarihi geçmişi çok eskiye dayanmakla beraber kesin ve net bilgilere ulaşılammaktadır. Yönetim açısından Sinasos'un basit bir kasaba meclisi olduğu bilinir. Bağlı olduğu yerler, Ürgüp Kaymakamlığı ve Konya Valiliği idi. Kasaba halkı Türklerden ve Rumlardan oluşmaktaydı. Kasabada Türkler ve Rumlar tarih boyunca iç içe yaşamışlar ve çok ender kavga ettikleri görölmüştür.

Mübadeleden önce Sinasos'un bir eğitim merkezi olduğu da bilinmektedir. Sinasosda kasabanın geçiminin yarısı tarımdan, diğer yarısı ise dışarıda çalışanların gelirlerinden oluşmaktaydı. Bağcılık, şarap üretimi, hayvancılık ve taş işçiliği kasabanın geçmişten günümüze kadar süregelen ekonomik faaliyetlerinin başında gelmektedir. Kasabada yaşayan Rumların temel ekonomik faaliyetlerini ise ticaret oluşturmaktaydı (Tüksev 2003, 13-16).

2.2. İDARİ YAPISI, COĞRAFİ KONUMU VE İKLİMİ

Mustafapaşa Kasabası (Sinasos), İç Anadolu Bölgesinde, Nevşehir İlinin, Ürgüp ilçesine bağlı bir yerleşmedir. Yerleşme, Nevşehir il merkezinin güneydoğusunda yer almakta olup, Nevşehir iline 26 km uzaklıktadır. Ürgüp ilçesine bağlı olan kasabada, 01.07.1966 tarihinde belediye teşkilatı oluşturulmuştur. Belde; Davutlu, Yeni ve Yukarı mahalle olmak üzere üç mahalleden oluşmuştur.

Şekil 2.2. Yeni Mahalleden Görünüm (2008)

Coğrafi bölgeler ayrımında İç Anadolu’da bulunan kasaba, 38 12 ve 39 20 kuzey enlemleri ile 34 11 ve 35 06 doğu boylamları arasında kalan Nevşehir ilinde yer almakta ve Orta Kızılırmak havzasına girmektedir. Mustafapaşa Kasabası güneydoğuda Cemil Köyü, güneyde Ayvalı Köyü, batıda İbrahimpaşa Köyü ve kuzeyde Ürgüp ilçesine komşudur. Ürgüp (Nevşehir) – Soğanlı (Kayseri) karayolunda bulunmakta olup, asfalt olan yolun 6.km’si üzerindedir. Nevşehir’e 26 km uzaklıkta olan Mustafapaşa’dan günün her saati belediye otobüsü ile Ürgüp İlçesine ulaşım mümkündür.

Mustafapaşa Kasabası ikinci kademe kentsel alandır. Türkiye’de yedi tip ikinci kademe merkez vardır. Mustafapaşa Kasabası bunlardan İlköğretim – Sağlık Ocağı merkezine girmektedir (Tüksev 2003, 2-3).

İç Anadolu iklim kuşağında yer alan Kapadokya ve Mustafapaşa’da kara iklimi egemendir. Kışların sert ve soğuk, yazların sıcak ve kurak geçtiği Kapadokya’da ilkbahar ve sonbahar yağışlı geçer. Kuzey ve güney Anadolu sıradağ sistemleri ile havza, genelde deniz etkilerine kapalıdır. Yağış ortalamaları azdır. Nevşehir ili ortalaması 388.7 mm, sıcaklık ortalamaları ise 10.9’dır. Havza’da kuzeyli rüzgarlar hakimdir. Kuzeybatıdan esen karayel ve kuzeydoğudan esen poyraz en yüksek esme

sayısına sahiptir. Güneyli rüzgarlar ise en büyük esme şiddetini gösterirler. Kışın çoğunlukla kar şeklinde görülen yağışlar, kuzeyli rüzgarlara kapalı vadilerde (Damsa, Gibos Vadisi) görülmez. Topografyaya bağlı bu mikro iklimik özelliklere, Kapadokya'nın pek çok yerinde rastlanır. Bu alanlar özellikle şaraplık üzüm bağları için uygun mekanlardır (Mevcut Durum Raporu ve Eylem Planı 2007, 5-6).

Şekil 2.3. Baharda Çekilmiş Bir Görüntü (2008)

2.3. NÜFUS YAPISI

Yirminci yüzyıl başlarında ise Sinasos'un nüfusunun azalmaya başladığı; buna da demiryolunun faaliyete girmesi ile İstanbul'a çalışmaya giden nüfusun artmasının neden olduğu bilinmektedir. Sinasos'daki Türk nüfusu oranı, son bir kaç yüzyıl boyunca 1/4 ve 1/5 düzeyindedir (Mevcut Durum Raporu ve Eylem Planı 2007, 18).

Mustafapaşa, 1941 ve 1945 yılları dışında, daima ülke nüfus artışının altında kalan bir gelişme göstermiştir. Başka bir deyişle, sürekli dışa göç veren bir yerleşimdir. Bu durum tüm Kapadokya ve Nevşehir ili ve merkezleri için de aynıdır. 2000 yılı son nüfus sayımına göre beldenin nüfusu (DİE'ye göre) 1880 kişidir. Kasaba üç mahalleden oluşmaktadır. Nüfusun kadın/erkek oranı (%48 kadın, %52 erkek) oldukça dengeli sayılır. Mustafapaşa Kasabasının 1965-2000 yılları arasındaki nüfus sayımları ve artış oranları şöyledir.

Şekil 2.4. Kasaba Girişi (2007)

YIL	TOPLAM	Nüfus Dönem Yıllık Artış (%)	Artışı(%)
1965	2157		
1970	3015	39.7	7.94
1975	3102	2.8	0.56
1980	2054	-33.8	6.76
1985	1700	-17.2	-3.44
1990	1781	4.7	0.94
1997	1411	-20.7	0.96
2000	1880	28	0.9

Yukarıdaki tabloda görüleceği gibi, 1966 yılında Belediyenin kurulması ve köylerin katılımı ile yükselen 1970 yılı nüfusunun, 1975'ten 2000'e kadar sürekli ve büyük düşüş içinde olduğu gözlenebilmektedir. Son 4 sayım periodunda (18 yıl) dışa göç vermenin aşırı düzeyde olduğu, 1980-85 ve 1990-97 dönemleri dışında, bu sürecin durmadığı gözlenmektedir. Kapadokya ve Nevşehir ilinin bütününe egemen olan bu durum, genelde ilçe nüfuslarında da gözlenir (Mevcut Durum ve Faaliyet Raporu 2007, 2). 2008 nüfus sayımına bakıldığında kasaba nüfusu 1508 kişidir (TÜİK'e göre). 2008 nüfus sayımına göre kasaba nüfusunun azaldığı görülür.

2.4. EKONOMİK YAPISI

Çoğunluğu Rum nüfus olan Sinasos'ta mübadeleden önce Türklerle iyi geçindikleri söylenir. Türk halkın bir çoğunun zengin olan Rumların çiftlik ve arazilerinde işlerini yaparak para kazandıkları söylenmektedir.

Şekil 2.5. Harman Zamanı (2008)

Mübadeleden sonraki dönemde, arazinin küçük ve engebeli oluşundan dolayı küçük çapta tarım ve hayvancılık yapılmaktadır. Kasabada halkın en büyük geçim kaynağı inşaat sektörüdür. Duvar, sıva, fayans, mermer, kalebodur ve alçı ustaları Nevşehir ili içerisinde inşaat sektöründe çalışmaktadırlar. Mustafapaşa Kasabası, tarihi doku özelliğine rağmen turizm sektörüne çok geç girmiş fakat son on yıl içerisinde otel, motel, pansiyon, kamping ve ev pansiyonculuğu ile toplam 600 yatak kapasitesine ulaşmıştır (Tüksev 2003,1).

Kasabada yapılan tarımdan elde edilen ürünün % 60-70'ini kasabalılar kendi tüketmektedir. Temel ürünler üzüm, patates, soğan, elma, kayısı olmakla beraber kasabada sebze, baklagiller ve hububatın yanı sıra elma ve kayısı fidanı üretimi de yapılmaktadır.

Şekil 2.6. Kışa Hazırlık (2007)

Mustafapaşa'da yetiştirilen üzümün ne kadarının şarap için firmalara pazarlandığı konusunda istatistiki bilgi olmamakla birlikte, bunun özellikle kaliteli sofraya şarabı imalatı için ciddi bir potansiyel olduğu ifade edilmektedir. Ancak, yapılan örneklemeler çiftçilerin büyük çoğunlukla tarım alanlarını genişletme ve geliştirme eğilimi içinde olmadıklarını göstermektedir. Mustafapaşa'nın sınırlı tarım olanağı, kasaba halkını bahçeciliğe yöneltmiştir.

Şekil 2.7. Bahçecilik Yapan Kasaba Kadınları (2008)

Kayısı, ceviz, elma ve üzüm beldede en çok yetişen ürünlerdir. Üretim genellikle sadece çiftçilerin yıllık ihtiyacını karşılamaya yöneliktir; ticaret hacmi çok sınırlıdır (Mevcut Durum Raporu ve Eylem Planı 2007, 7).

2.5. 1924 NÜFUS MÜBADELESİ VE KAPADOKYA'YA GELEN MÜSLÜMAN TÜRKLERİN YAŞADIKLARI UYUM PROBLEMLERİ

Tarihsel süreç içinde, Balkanlara uluslaşma çabalarına koşut olarak birçok ulusal devlet kurulmuştu. Bu yeni ulusal devletler, Türk- Müslüman kitleler üzerinde baskılar yaratmış, kitlesel göç hareketlerinde itici bir güç oluşturmuşlardı. İlhan Tekeli'nin yerinde bir saptamasıyla, bu baskı ve göçe zorlama olgusunun başında, bir kısmı Balkanlardaki etnik ve din ayrımlarıyla temellendirilmiş ulusçuluk kavramı gelmekteydi. Bu nedenle onlar bir imparatorluk gibi, farklı etnik ve dini gruplara hoşgörüyle bakamamışlardı. Gelişmeleri, egemen grup olan Türk Müslüman kitlelere düşmanlıkla temellendirilmişti. Her yeni kurulan ulusal devlet, toprak egemenliğini sağlama çabasıyla, toprak sahipliğini genellikle ellerinde bulunduran Türklerin yöredeki gücünü kırmak için, onları göçe zorlamayı gerekli görmüştü. Yeni bağımsızlığını elde eden uluslar, ulusal egemenliklerini pekiştirmenin yolunu, ülke nüfusunun homojenleşmesinde buluyorlardı. Böylece, imparatorluğun eski topraklarında bir Türk – Müslüman nüfus göçü başlamıştı (Tekeli 1990, 54).

Türklerin zulüm yapacağından korkan Rum Ortodoks dininden sivil halk da ordunun peşi sıra yollara düştü, İzmir ve İstanbul gibi liman kentlerine yığıldı. Halk bulabildiği gemilerle adalara ve karşı kıyıya sığınmıştır. Yunan ordusunun Küçük Asya macerası büyük bir dramla sonuçlandı. Bu bozgun, Yunanistan'da moral çöküntüsüne ve iç karışıklıklara yol açmış, toplumun belleğinde Küçük Asya Felaketi olarak derin izler bıraktı. Türkiye'den giden Rumlar Yunanistan'ın nüfusunu dörtte bir oranında arttırmıştır. İsviçre'nin Lozan kentinde toplanan Barış Konferansı başladığında Yunanistan'ın bütün kentlerinde sefalet kol gezmekteydi. İngiltere temsilcisi Lord Curzon'un önerisi ve Milletler Cemiyeti Gözlemcisi Nansen'in raporu doğrultusunda Yunanistan'da yerleşik Müslümanlarla Türkiye'de yerleşik Ortodoks Rumların zorunlu mübadelesi görüşüldü. Mübadele her iki tarafın da çıkarına uygundu. Mübadeleyle her iki ülke hem kendi azınlıklardan kurtulacak, hem de terk edilen ve edilecek olan toprakları işleyecek taze iş gücüne kavuşacaktı. Varılan mutabakat sonucu 30 Ocak 1923 tarihinde Yunan Hükümetiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti arasında Yunan ve Türk Ahalinin Mübadelesine ilişkin sözleşme ve protokol imzalandı.

Şekil 2.8: TÜKSEV: “Kültürel Boyutuyla Mustafapaşa (Sinassos)”, Ankara, 2003

1924 nüfus mübadelesi İngiltere temsilcisi Lord Corzon’un teklifi ve Milletler Cemiyeti görevlisi Nansen’in raporu doğrultusunda; Yunanistan’da yerleşik Müslüman Türkler ve Türkiye’de yerleşik Ortodoks Rumların zorunlu göçünü öngören Mübadele Sözleşmesinin imzalanması ile gerçekleşmiştir. Bu sözleşme uyarınca; İstanbul’daki Ortodoks Rumlar ile Batı Trakya’daki Müslümanlar hariç Yunanistan’da yerleşik bütün Müslüman Türkler Türkiye’ye, Türkiye’de yerleşik bütün Ortodoks Rumlar Yunanistan’a gönderilmiştir.

Bu sözleşmenin birinci maddesi “Türk topraklarında yerleşmiş Rum Ortodoks dininden Türk uyruklarıyla, Yunan topraklarında yerleşmiş Müslüman dininden Yunan uyruklarının 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak zorunlu mübadelesine girişilecektir.” hükmünü getirmiştir. Sözleşmenin ikinci maddesi, İstanbul’da oturan Rumlarla, Karasu Nehri sınır olmak üzere Batı Trakya’da oturan Müslümanları kapsam dışı bırakmıştır. Mübadele sözleşmesinin imzalanmasından sonra, birinci madde uyarınca Yunanistan’a giden Ortodoks Rumların sayısı yaklaşık 200 bin, Yunanistan’dan Türkiye’ye gelen Müslümanların sayısı da yaklaşık 500 bindir. Sözleşmenin üçüncü maddesiyle, “Karşılıklı olarak Rum ve Türk nüfusu mübadele edilecek olan toprakları 18 Ekim 1912 tarihinden sonra bırakıp gitmiş olan Rumlar ve Müslümanlar birinci maddede öngörülen mübadelenin kapsamına girer sayılacaklardır.” hükmü getirilmiştir. Sözleşmenin üçüncü maddesi, Balkan Savaşı’ndan sonra Yunanistan’ı terk eden Müslümanlarla Balkan ve

Kurtuluş Savaşı sonrasında Türkiye’yi terk eden Rumları kapsamına almaktadır. Bu maddeyle fiili duruma yasal açıklık kazandırılmıştır. Kısacası her iki ülkeden iki milyonu aşkın insan sözleşme kapsamına girer sayılmıştır. Mübadele sözleşmesi kapsamına girmek demek ilgili hükümetlerin mübadillerin geride bıraktıkları malların karşılığı olarak eşdeğerde mal verme yükümlülüğünü üstlenmesi demektir. Ne yazık ki, hem gidenler, hem de gelenler bu konuda mağdur olmuşlardır. Büyük çoğunluk bıraktıklarının karşılığını alamamıştır. Aynı dine mensup olmalarına karşın, farklı kültürden gelmeleri; bazılarının geldikleri ülkenin dilini konuşamamaları, iklim şartları, ekonomik ve sosyal konumlarının değişmesi gibi nedenlerle her iki ülkede de uzun süre uyum güçlüğü çekmişlerdir (Özsoy 2003, 11-13).

İki milyon insanı kapsayan tarihimizdeki bu önemli kitlesel ve zorunlu göçe kısaca mübadele göç eden bu insanlara da mübadil denilmektedir.(LMV) Yer değiştirmeden ötürü, Türkiye’de “muhacir” kelimesi daha mübadele yılları öncesinden halk arasında yer etmiş bulunuyordu (Baltsiotis 2005, 415). Bu zorlu göçün ardından muhacir ve yerleşik halkın yaşadıkları uyum sorunlarına bakmak gerekir.

Sinasos’a mübadele ile gelen Türk nüfusu, Yunanistan’da Selanik sınırları içerisinde kalan Jerveni ve Kastoria köylerinde yaşamaktaydı. Yunanistan’daki bu köylerden yola çıkan Türk nüfusu deniz yoluyla İzmir, Mersin şehirlerine ulaştıktan sonra karayoluyla Sinasos’a gelmişlerdir (Tüksev 2003,16).

Mübadele süreci genel olarak dört evreye ayrılabilir. Bunlar: Göçmenlerin taşınması, yerleştirilmesi, üretici duruma getirilmeleri süreci ile bu aşamalardan sonra onların yeni toplum yapısına ekonomik, kültürel, siyasal ve psikolojik uyum evreleridir. Bu aşamaların ilk üç aşamasının gerçekleşmesinin hemen hemen sekiz yıla yakın bir süre aldığı belirtilir. Mübadil olarak gelen Müslüman Türklerin bir yere yerleştirilmeleri, yerleştikleri yerde üretici olabilmeleri aşaması bu süre zarfında tamamlanabilmiştir. Son aşamada ise yerli ve mübadil halkın sosyo-ekonomik, kültürel ve birey düzeyindeki psikolojik uyum safhaları yıllarca sürmüştür (Arı 2000, 3).

Göçmenlerin taşınması deniz yolu ile gerçekleştirilmiştir. Kapadokya bölgesine gelen göçmenler vapurlarla önce Mersin’e ardından kara yolu ile yerleştirilecekleri alanlara taşınmışlardır. Mübadillerin yerleştirilme sürecinde yaşanabilecek karışıklıkların önlenmesi için mübadiller daha vapurlara bindirilmeden önce, Yunanistan’ın hangi bölgesinde hangi mesleklere sahip olduklarının kaydı alınmıştır. Bu çerçevede her bir

göçmen ailesi için aşağıdaki belgeler düzenlenmiştir. 1-Aile Kimlik Belgesi, 2- Aşı Belgesi, 3- Tasfiye Talepnamesi, 4- Göçmen Yunanistan'dayken, Yunan makamlarınca müsadere edilen mallara karşılık verilmiş makbuzlar ve resmi tutanak. Diğer taraftan sağlık denetimi, başta çiçek aşısı olmak üzere, dizanteri ve veba aşıları üzerinde önemle durulmuştur (Arı 2000, 89).

Planlama eksikliğinin yanı sıra parasal kaynakların yetersizliği ve kurumsal yapılanmanın tamamlanmamış olması mübadele göçmenlerinin Türkiye'ye getirilişlerini ve yerleştirilmelerini zorlaştıran diğer önemli nedenleri oluşturmuştur.

Yaşanan büyük toplumsal ve ekonomik sorunlar içinde mübadillerin üretici konuma gelmeleri de kolay olmamıştır. Yunanistan'da geçim kaynakları genellikle ormancılık ve küçük baş hayvancılığı olan mübadiller, Türkiye'de işsiz konuma düşmüşlerdir. Ekonomik gelişmeler ve bu gelişmelerin sonuçları her iki tarafın yaşayışını, tutum ve davranışlarını da değiştirmiştir. Örneğin ortak bir malı kullanma konusunda zaman zaman bazı göçmenler arasında tatsız olaylar yaşanmıştır. Diğer taraftan yerleştirilen mübadil halk ve yerli halk arasında uyum problemleri ortaya çıkışı, kimi zaman çatışmalara yol açtığı belirtilmektedir.

1950'li yıllardan sonra mübadiller ve yerli halk arasında aile bağları kurulmaya başlanmış; bir arada düğünler ve bayramlar sayesinde aradaki buzlar erimeye başlamıştır. Mustafapaşa Kasabası bunun en güzel ve tek örneklerinden biridir. Belediyenin kurulması sırasında mübadil ve yerli halk birlikte işleri yürütür hale gelmişlerdir. Bunu sadece idari yönetimde değil sosyal yaşamın her alanında görebilmek mümkündür. Kültürel zenginliğin, tarihsel dokunun nasıl bir mozaik oluşturduğunu kasaba içinde gezerken hissetmek mümkündür. Halkın sıcak kanlı, içten davranışlarını, kültürel birikimin nasıl bir gökkuşağı oluşturduğunu görmemek imkansızdır. 2000'li yıllarda başlayan ve her yıl yinelenen Mustafapaşa (Sinasos) Kültür ve Sanat Festivali sayesinde Selanik'in Nea Sinassos (Yeni Sinasos) bölgesinden, dedelerinin göç ettiği beldeye ziyarette bulunup geçmişi belleklerde tazelemek için toplanırlar. Yine aynı organizasyon orada da gerçekleştirilmiş ve Müslüman mübadiller de geldikleri Jerveni köyünü ziyaret etmişlerdir. Her sene gerçekleştirilen festival kapsamında gelen Rumlar amaçlarının bıraktıkları tarihi dokunun korunması ve özellikle emanetlerinin bizde kalması yönünde dileklerini belirtmişlerdir. 2006 yılının Ağustos ayında gerçekleştirilen Güzelyurt Kültür ve Sanat

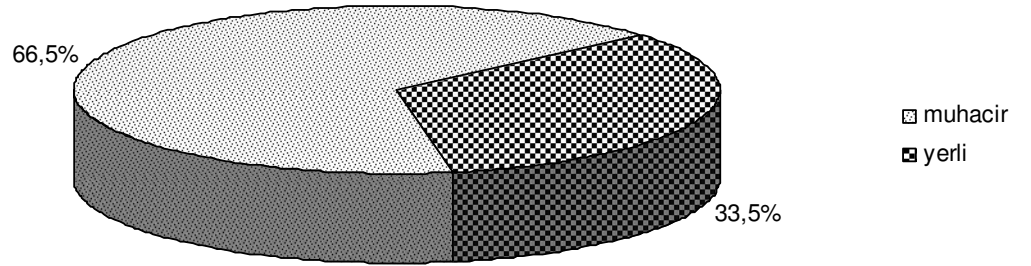
Festivali'nde de bu görüntülerin benzerleri yaşanmıştır. Gökkuşağının oluşmasında nasıl her bir rengin önemi varsa kültürel dokunun da bir gökkuşağı gibi olmazsa olmaz renkleri birliktelik, saygı, sevgi ve hoşgörü olmuştur.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde Nevşehir ili'nin Ürgüp ilçesine bağlı olan Mustafapaşa Kasabasında yerli ve muhacir kadınlara yapmış olduğumuz anket görüşmeler değerlendirilecektir. Kasaba kadınlarından 155 kadına anket uygulanmıştır. Aşağıda anket verilerine ait tablolar sunulmaktadır. Araştırma sorularının karşılıklı olarak değerlendirilmesi ve kadınların özel ve kamusal alana ait tavırları arasında, yerli - muhacir kadınların benzerliklerini ve farklılıklarını ortaya koymak temel esastır.

3.1. YERLİ VE MUHACİR KADINLARIN GENEL PROFİLİ

Mustafapaşa Kasabası mübadele geçirmiş bir kasaba olması sebebiyle muhacir ve yerli kadınları örneklemimize dahil ettik. Kadınları yerli muhacir oranları, yaş oranları, eğitim düzeyi, meslek, medeni durum ve kaçınıcı kuşak oldukları gibi demografik özellikleri frekanslar ve çaprazlamalarla açıklanmıştır.

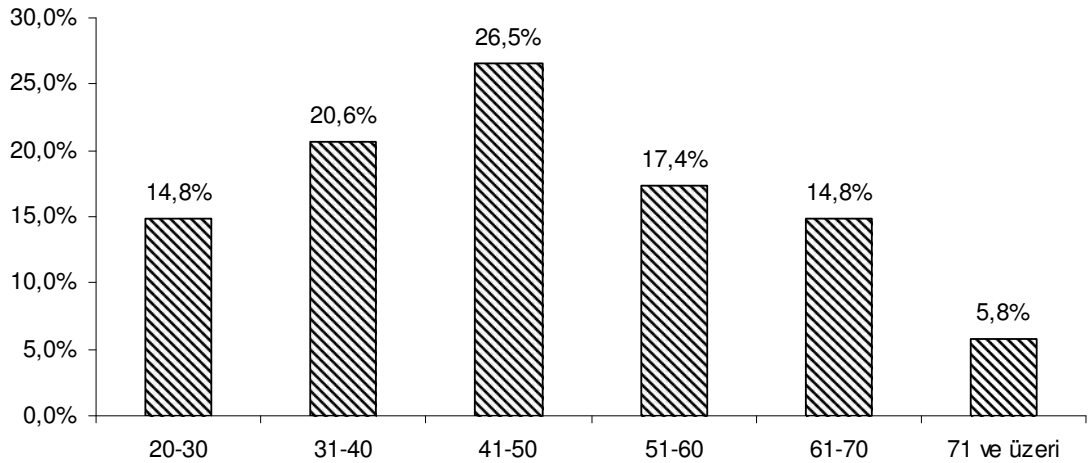

Grafik 3.1: Kasabadaki Yerli- Muhacir Kadınların Dağılımı

Şekil 3.1. Kasaba Kadınları (2008)

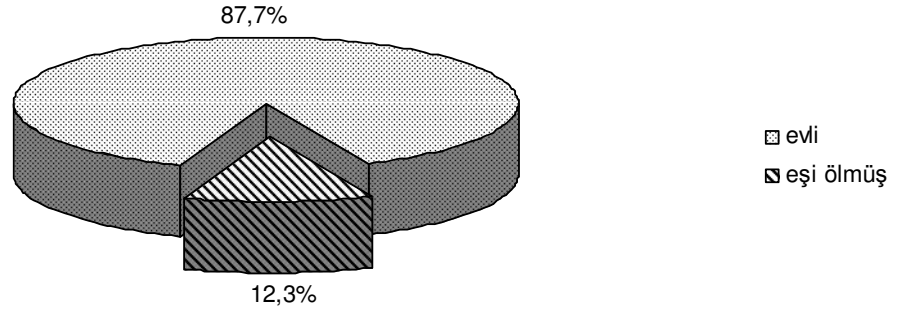
Görüldüğü gibi Mustafapaşa Kasabası'nda araştırma kapsamına girenlerden kadınların %66,5'i muhacir, %33,5'i ise yerlidir. Mübadele ile birlikte göç edenlerin yerleştiği beldede muhacir kadınların oranı yerli kadınlara göre daha yüksektir.

Grafik 3.2: Kadınların Yaş Dağılımı

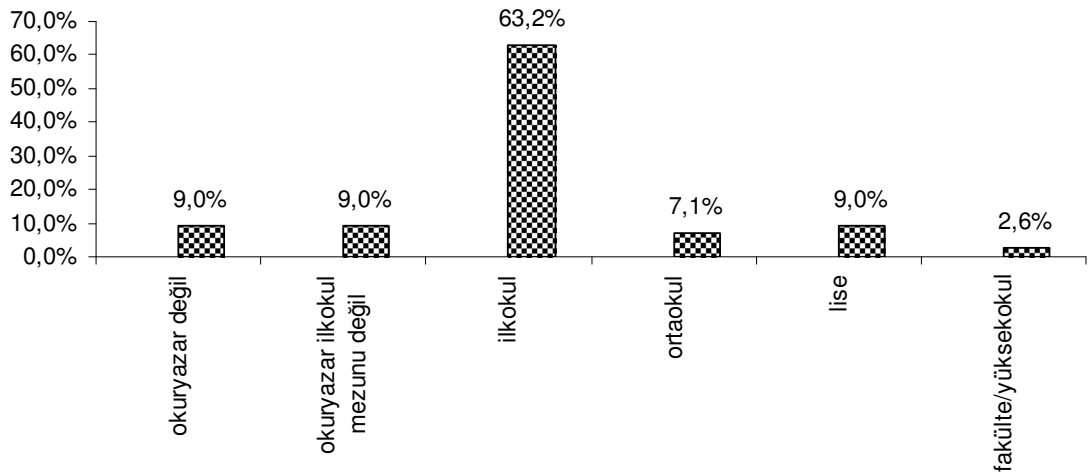
Yaş grubuna bakıldığında ankete katılan kadınların % 26,5'lik oranla 41-50 yaşlarında oldukları belirlenmiştir. Bunu takiben 31-40 yaş arasındaki kadınların oranı % 20,6'dır. 71 yaş ve üzeri olan kadınların oranı % 5,8'lik oranla en düşük seviyededir. 20-30 yaş arasındaki genç kadınların oranı %14,8'dir.Yaptığımız derinlemesine görüşmelerde de

bu yaş grubunda olan kadınların oranının az olmasının sebebi evlendikten sonra kasaba dışına gelin gitmeleridir. Örneklem grubunu oluşturan kadınların yaş ortalamasının olarak 41-50 yaş grubu arasında yoğunlaştıkları anlaşılmaktadır.

Grafik 3.3: Medeni Durum

Anket uyguladığımız kasaba kadınlarının medeni durumlarına bakıldığında evli kadınların oranı % 87.7 olup, % 12.3'ü dul yani eşi ölmüş olanlardır. Anketimize katılan kadınlar arasında boşanmış kadın görülmemektedir. Bu da aileye olan bağlılığın açık bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

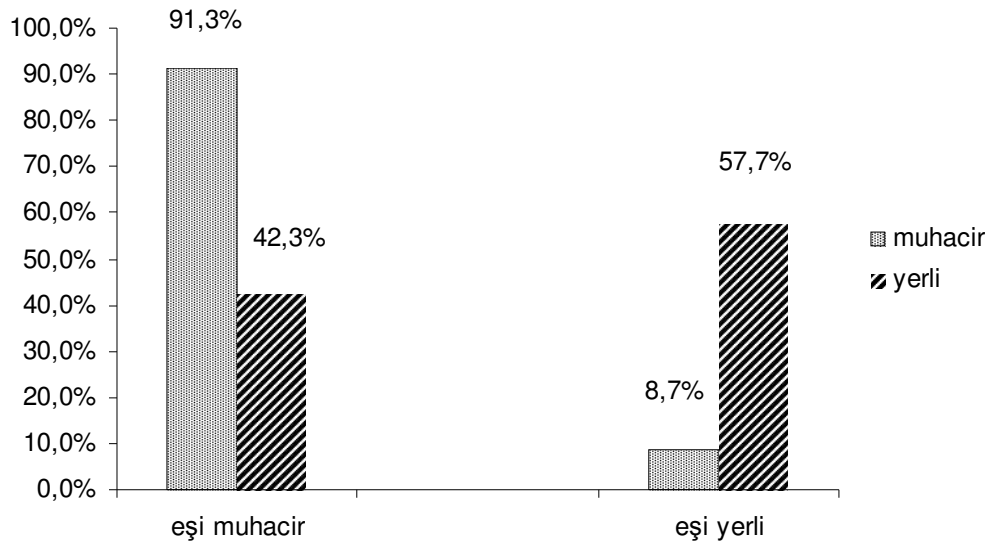
Grafik 3.4. Eğitim Durumu

Ankete katılan kadınların ilkokul eğitim düzeyi % 63,2'dir. Lise mezunlarının oranı % 9 iken ortaokul mezunu oranı %7,1'dir. Kadınların % 9 eşit oranlarla okur yazar olmadıkları, okur yazar ilkokul mezunu olmadıkları ve lise mezunu oldukları görülmektedir. Özellikle belediyenin bünyesinde açılan okuma yazma kursları oldukça sayesinde kasaba kadınlarının okuma yazma oranı % 90'lara ulaşmıştır.

Tablo 3.1. Eşiniz Muhacir mi Yerli mi?

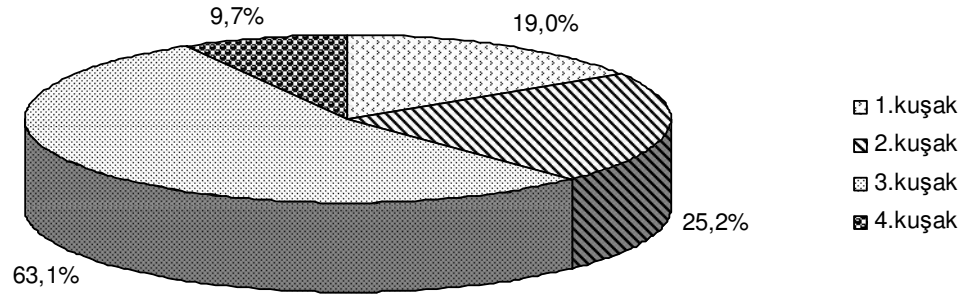
	Frekans	%	Yığılmış %
Muhacir	116	74,8	74,8
Yerli	39	25,2	100,0
Toplam	155	100,0	

Kasaba kadınlarının eşlerinin muhacir mi yerli mi olduğuna baktığımızda % 74,8'inin muhacir olduğu, % 25,2'sinin ise yerli olduğu görülmektedir. Muhacir oranının fazla çıkmasının bir sebebi kasabada muhacir oranının fazla olmasıdır.

Grafik 3.5. Yerli Muhacir Olma durumuna Göre Eşin Muhacir –Yerli Olma Durumu

Ankete katılan yerli ve muhacir kadınlar ile eşlerinin yerli muhacir olma durumları karşılaştırıldığında muhacir kadınların % 91,3'ünün eşi muhacir iken yerli kadınların eşinin muhacir olma oranı ise % 42,3'dür. Yerli kadınların % 57,7'sinin eşinin yerli olduğu görülmektedir. Muhacir kadınların muhacir eşi tercih oranları daha yüksek iken yerli kadınların da yerli eşi tercih etme oranları daha yüksektir.

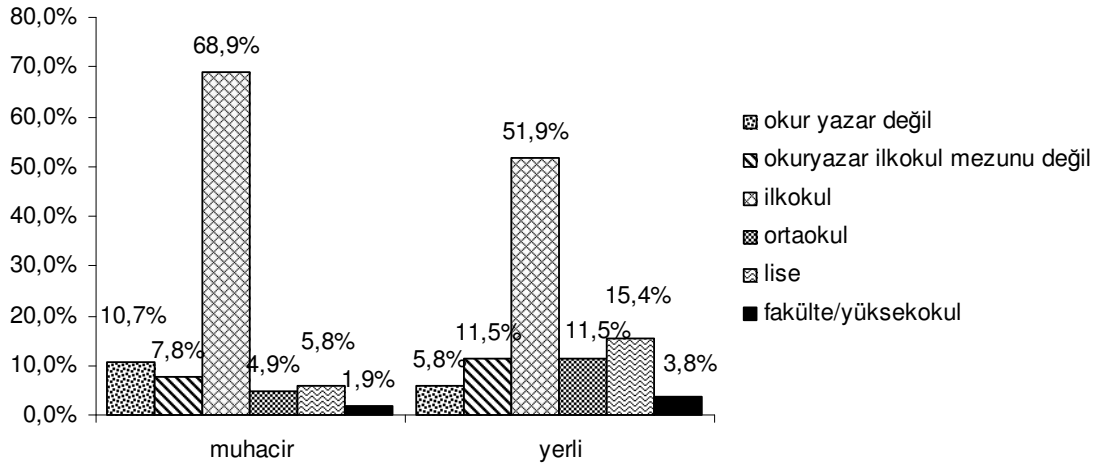
Grafik 3.6: Kaçınıcı Kuşak Muhacirsiniz?

Örneklem dahilinde muhacir kadınlara yönelttiğimiz kaçınıcı kuşak muhacirsiniz sorusuna verilen cevaplarda yoğunluk üçüncü kuşaktadır. % 63,1 oranla üçüncü kuşak, %25,2'si ikinci kuşak ve % 9,7 si dördüncü kuşak olduklarını belirtmişlerdir. Görüşme yaptığımız kişilerden iki kişi birinci kuşaktır. Kim hangi kuşakta yer aldığını nasıl belirlediğimizi açıklamak gerekirse; görüşmelerde de kadınların Yunanistan'dan gelen anne babalarına göre değerlendirilmiştir. Hüsniye B. ile 08.04.2008 tarihinde yapılan görüşmede “Annemler oradan gelmişler ona göre ben ikinci kuşak oluyorum” kuşakların nasıl belirlendiği ortaya koyulmuştur.

Tablo 3.2. Yerli ve Muhacir Kadınların Yaş Oranları

Yaşınız		Muhacir misiniz?		Toplam
		Evet	Hayır	
20-30	Sayı	12	11	23
	% içinde	52,2%	47,8%	100,0%
	Toplam	7,7%	7,1%	14,8%
31-40	Sayı	19	13	32
	% içinde	59,4%	40,6%	100,0%
	Toplam	12,3%	8,4%	20,6%
41-50	Sayı	31	10	41
	% içinde	75,6%	24,4%	100,0%
	Toplam	20,0%	6,5%	26,5%
51-60	Sayı	19	8	27
	% içinde	70,4%	29,6%	100,0%
	Toplam	12,3%	5,2%	17,4%
61-70	Sayı	15	8	23
	% içinde	65,2%	34,8%	100,0%
	Toplam	9,7%	5,2%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	7	2	9
	% içinde	77,8%	22,2%	100,0%
	Toplam	4,5%	1,3%	5,8%
Toplam	Sayı	103	52	155
	% içinde	66,5%	33,5%	100,0%
	Toplam	66,5%	33,5%	100,0%

Örneklem grubuna katılan kadınlardan 41-50 aralığında %75,6 oranında muhacir kadın bulunurken, % 24,4 oranıyla da yerli kadın bulunmaktadır. Örneklem grubuna giren yerli kadınların yoğun olduğu 20-30 yaş, yani % 47,8’lik bir orandır. 51-60 yaş arasında muhacir kadınların oranı % 70,4 iken, yerli kadınların oranı % 29,6’dır. Muhacir kadınların yoğunlaştığı yaş aralıkları orta yaş ve üstü iken, yerli kadınların yoğunlaştığı yaş aralığı 20-40 arasındır. Tesadüfî olarak seçilen ve ankete katılan kadınlardan muhacir kadınların yaş oranları daha yüksektir.

Grafik 3.7. Yerli ve Muhacir Kadınların Eğitim Durumu

Muhacir olan kadınlar arasında okur yazar olmayanların oranı % 10,7 iken, yerli kadınlar arasında bu oran % 5,8'dir. İlkokul mezuniyet oranına bakıldığında durumun farklılaştığı görülür. Muhacir kadınların ilkokul eğitim oranı % 68,9, yerli kadınların ilkokul eğitim oranı % 51,9'dur. Muhacir kadınların % 4,9'u ortaokul, yerli kadınların % 11,5'i de ortaokul mezunu, muhacir kadınların % 5,8'i lise iken yerli kadınlarda bu oran % 15,4'dür. Bu anlamda genel olarak bakıldığında yerli-muhacir kadınlarda ilkokul mezuniyet durumu oldukça iyidir. Görüşmelerde aldığımız notlar arasında muhacir kadınların okuma-yazmaya daha önem verdiklerini belirtmişlerdir. Mübadele sonrası kasabada yaşadıkları dil sorunu nedeniyle eğitime muhacirler arasında çok önem verildiği belirtilen görüşler arasındadır. Havva Ç. ile 10 Nisan 2008 tarihinde yapılan görüşme bu grafiği doğrular niteliktedir. "Bizi annem okula gönderdi hiç kimseyi anlamıyorduk ne öğretmenimizi ne arkadaşlarımızı. O yüzden okumaya çok önem verdim çocuklarımı da okuyabildikleri yere kadar okuttum."

Tablo 3.3. Evlilik Yaşı

Evlilik Yaşı	Frekans	%	Yığılımlı %
14-16	62	40,0	40,0
17-19	62	40,0	80,0
20-22	21	13,5	93,5
23-25	7	4,5	98,1
26 ve üzeri	3	1,9	100,0
Toplam	155	100,0	157

Kadınların evlilik yaşına bakıldığında % 40'ı 14-19 yaş aralığında evlenmiştir. Kadınların % 1,9'u 26 yaş ve üzerinde evlenmiştir. % 13,5'lik oranla evlilik yaşının 20-22 olduğu tespit edilmiştir. Kasaba kadınlar arasında erken evliliğin yaygın olduğu görülmektedir.

Tablo 3.4. Muhacir Kadınların Yaşa Göre Kaçınıcı Kuşakta Yer Aldıkları

Yaşınız		Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?				Toplam
		1.kuşak	2.kuşak	3.kuşak	4.kuşak	
20-30	Sayı	0	0	5	7	12
	% içinde	,0%	,0%	41,7%	58,3%	100,0%
	Toplam	,0%	,0%	4,9%	6,8%	11,7%
31-40	Sayı	0	1	15	3	19
	% içinde	,0%	5,3%	78,9%	15,8%	100,0%
	Toplam	,0%	1,0%	14,6%	2,9%	18,4%
41-50	Sayı	0	5	26	0	31
	% içinde	,0%	16,1%	83,9%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	4,9%	25,2%	,0%	30,1%
51-60	Sayı	0	5	14	0	19
	% içinde	,0%	26,3%	73,7%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	4,9%	13,6%	,0%	18,4%
61-70	Sayı	1	9	5	0	15
	% içinde	6,7%	60,0%	33,3%	,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	8,7%	4,9%	,0%	14,6%
71 ve üzeri	Sayı	1	6	0	0	7
	% içinde	14,3%	85,7%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	5,8%	,0%	,0%	6,8%
Toplam	Sayı	2	26	65	10	103
	% içinde	1,9%	25,2%	63,1%	9,7%	100,0%
	Toplam	1,9%	25,2%	63,1%	9,7%	100,0%

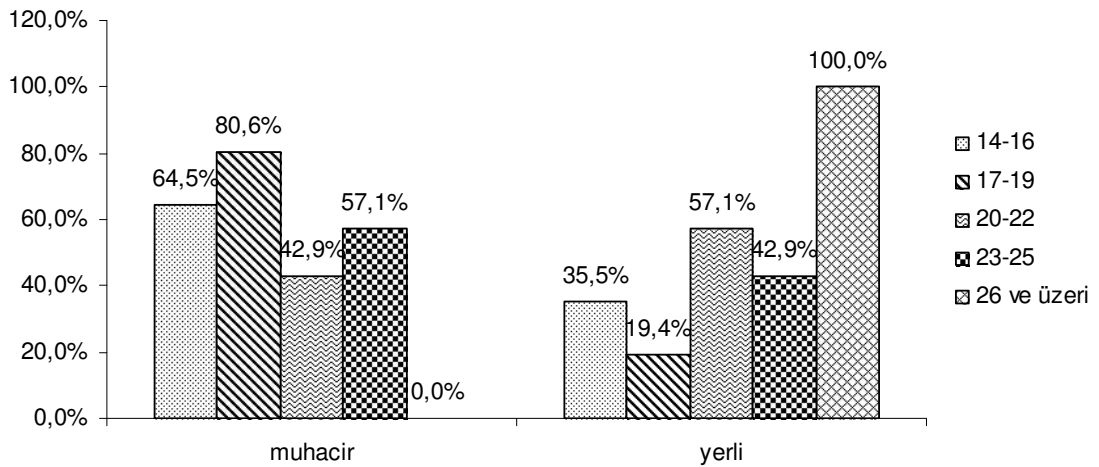
Örnekleme dahil olan kasaba kadınlarının yaş aralıkları ile kaçınıcı kuşak oldukları karşılaştırıldığında 20-30 yaş aralığındaki kadınlar kendilerini %58,3 oranında dördüncü kuşak olarak kabul etmişlerdir. 31-40 yaş aralığındaki kadınlar % 78,9 oranında üçüncü kuşak olduklarını belirtmişlerdir. 41-50 aralığındaki kadınlar da % 83,9 oranında kendilerini üçüncü kuşak kabul etmişlerdir. 61-70 yaş aralığındaki kadınlar ikinci kuşak olarak belirlenmiştir.

3.2. EVLİLİK VE AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Örneklekimize dahil olan kasaba kadınlarının aile içindeki ilişkilerinde ele alınan konulara baktığımızda eş seçimi, eşi ile akrabalık durumu, evlilik yaşı, eş olarak seçilecek erkekte olması gerekenler, çocuk bakımında eşin yardımı, eşler arasındaki fikir alışverişi, karar mekanizması gibi konular bu başlığa dahil olmuştur.

Şekil 3.2. Kasaba Düğünlerinden Bir Örnek

Grafik 3.8. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Evlilik Yaşı

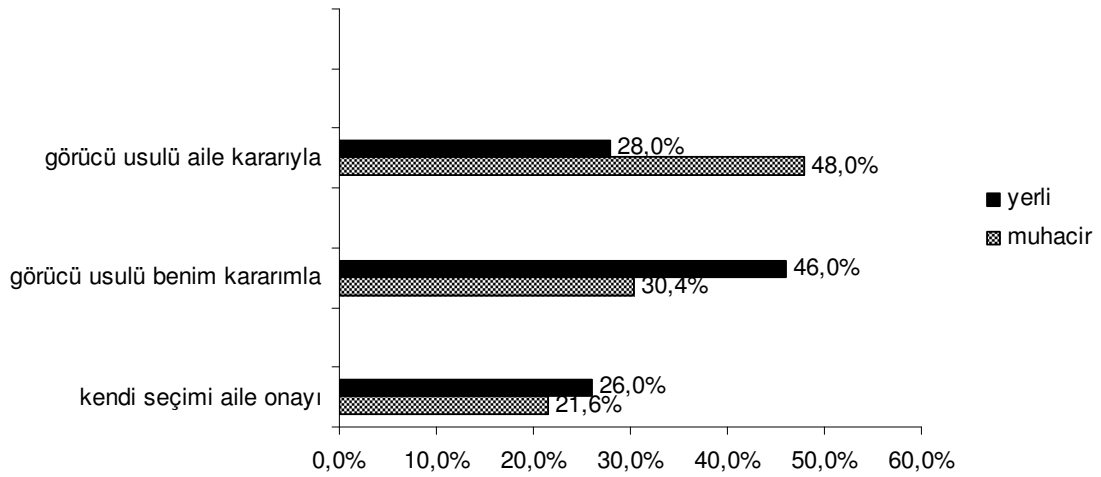
Anket uyguladığımız kadınlardan evlilik yaşının 17-19 olduğunu söyleyenlerin % 80.6'sının muhacir oldukları, bu yaş aralığında yerli kadınların evlilik yaş oranı daha düşük yani % 19.4 olarak belirlenmiştir. 20-22 yaş aralığında evlenen yerli kadınların oranı %57 iken, 23-25 yaş aralığında muhacir kadınların oranı %57'dir. Daha önce yapılmış evliliklerin genellikle 14-19 yaş aralığında muhacir kadınların evlendiklerini söylemek mümkündür. Muhacir kadınların yerli kadınlara göre daha erken evlendiklerini söylemek mümkündür.

Tablo 3.5. Yaşa Göre Kadınların Evlenme Şekli

Yaş		Eşiniz ile nasıl evlendiniz?			Toplam
		Kendi seçimim,ailemin onayıyla	Görücü usulüyle, benim kararım	Görücü usulüyle, ailemin kararıyla	
20–30	Sayı	10	10	3	23
	% içinde	43,5%	43,5%	13,0%	100,0%
	Toplam	6,6%	6,6%	2,0%	15,1%
31–40	Sayı	7	15	9	31
	% içinde	22,6%	48,4%	29,0%	100,0%
	Toplam	4,6%	9,9%	5,9%	20,4%
41–50	Sayı	12	16	13	41
	% içinde	29,3%	39,0%	31,7%	100,0%
	Toplam	7,9%	10,5%	8,6%	27,0%
51–60	Sayı	4	8	14	26
	% içinde	15,4%	30,8%	53,8%	100,0%
	Toplam	2,6%	5,3%	9,2%	17,1%
61–70	Sayı	1	4	17	22
	% içinde	4,5%	18,2%	77,3%	100,0%
	Toplam	,7%	2,6%	11,2%	14,5%
71 ve üzeri	Sayı	1	1	7	9
	% içinde	11,1%	11,1%	77,8%	100,0%
	Toplam	,7%	,7%	4,6%	5,9%
Toplam	Sayı	35	54	63	152
	% içinde	23,0%	35,5%	41,4%	100,0%
	Toplam	23,0%	35,5%	41,4%	100,0%

Kasaba kadınlarının yaşları ile eşinizle nasıl evlendiniz sorusunun karşılaştırılmasında kaçarak ve ailenin karşı çıkmasına rağmen evlendim cevaplarını veren olmamıştır. Aileye karşı çıkışın kadınlar arasında yeri olmadığı görüşmelerde de belirtilmiştir. 20–30 yaşlar arasındaki kadınların eşi ile evliliklerinde görülen kendi seçimi ve görücü

usulü kendi kararı birbirine eşit durumdadır. Bu yaşlardaki kadınların kendi kararlarının öne çıktığı görülmüştür. 31-40 yaşları arasında % 48,4 oranıyla görücü usulü benim kararımla evliliklerin gerçekleştiği belirtilmiştir. 41-50 yaşlarındaki kadınların kendi seçimi ailenin oranı düşerken, % 31,7 ile görücü usulü ailenin kararıyla oranında artış görülmektedir. 51-60 yaşlarında % 53,8 ile görücü usulü ailenin kararıyla seçeneğinin oranı artmıştır. 61-70 yaşlarında ise % 77,3 oranıyla görücü usulü ailenin kararıyla oranının arttığını görmekteyiz. Yaşın artması ile evlenme şekli değişiklik göstermektedir. Yani yaşı büyük olan kadınlarda evlenme şekli görücü usulü ailenin onayıyla gerçekleşirken, daha genç kadınlar arasında evlenme şekli kendi seçimi ailenin onayı ile mümkün olmaktadır. Artık görücü usulü yerini kadınlarda kendi seçimlerine bırakmıştır.

Grafik 3.9. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Evlenme Şekli

Anketimizdeki muhacir misiniz ve eşinizle nasıl evlendiniz sorularının çaprazlanmasına bakıldığında muhacir kadınların görücü usulü ailenin kararı % 48’lik oranla yerli kadınların önüne geçmiştir. Yerli kadınların % 46’sının görücü usulüyle ancak kendi kararları ile evlendiklerini belirtmişlerdir. Yerli kadınların daha çok kendi kararları doğrultusunda evlilik yaptıkları sonucuna varmak mümkündür. Muhacir kadınlarda görücü usulün ve ailenin kararının ağır bastığı görülmektedir. Muhacir olan Fatma teyze ile yaptığımız 23. 06.2008 tarihli görüşme de grafikte uyuşmaktadır. “ Önceden nerde bize sormak kimi istersin diye, ailemizin uygun gördüğüne vardık.”

Tablo 3.6. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Eşleri İle Evlenme Şekli

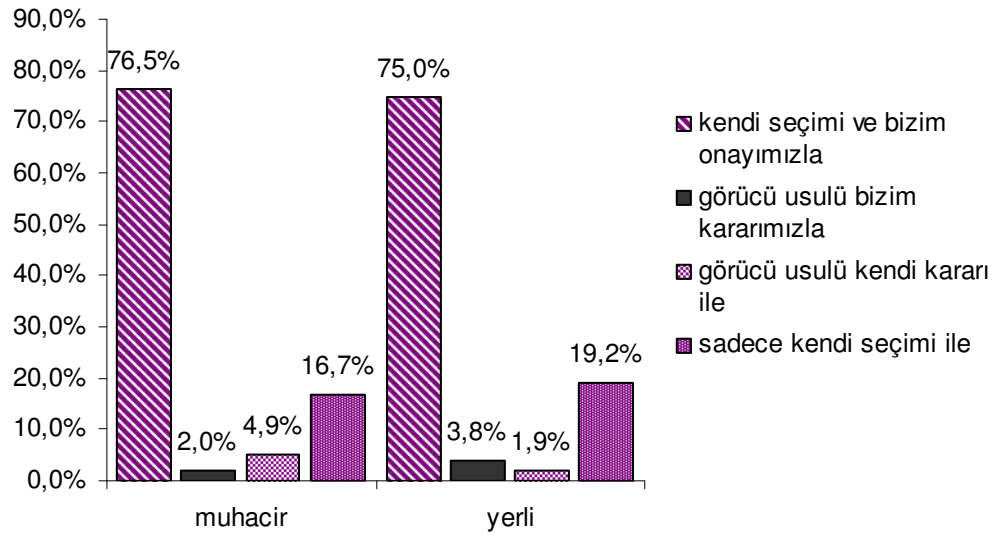
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Eşiniz ile nasıl evlendiniz?			Toplam
		Kendi seçimim,a ilemin onayıyla	Görücü usulüyle, benim kararım	Görücü usulüyle, ailemin kararıyla	
1.kuşak	Sayı	0	0	2	2
	% içinde	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,0%	2,0%	2,0%
2.kuşak	Sayı	4	5	17	26
	% içinde	15,4%	19,2%	65,4%	100,0%
	Toplam	3,9%	4,9%	16,7%	25,5%
3.kuşak	Sayı	12	23	29	64
	% içinde	18,8%	35,9%	45,3%	100,0%
	Toplam	11,8%	22,5%	28,4%	62,7%
4.kuşak	Sayı	6	3	1	10
	% içinde	60,0%	30,0%	10,0%	100,0%
	Toplam	5,9%	2,9%	1,0%	9,8%
Toplam	Sayı	22	31	49	102
	% içinde	21,6%	30,4%	48,0%	100,0%
	Toplam	21,6%	30,4%	48,0%	100,0%

Muhacir kadınların bulundukları kuşak ile eşleri ile evlenme şekli karşılaştırıldığında birinci kuşak kadınların yaşadıkları dönem gereği olsa gerek görücü usulü ailenin kararıyla evlendiklerini belirtmişlerdir. İkinci kuşak % 65,4 oranla görücü usulü ailenin kararıyla seçeneğini seçmişlerdir. İkinci kuşakta diğer bir seçenek olan görücü usulü benim kararım ile cevabı olmuştur. Kademe kademe kendi seçimin seçeneğine doğru bir gidiş görülmektedir. Görüşmelerde de tabloyu doğrular nitelikte görüşler belirtilmiştir. Gülsüm A. İle 14.06.2008 tarihli yapılan görüşmede “ Annem zorla dedem tarafından evlendirilmiş bana öyle bir baskısı olmadı. Ben sevdiğim insanla evlendim ben de kendi çocuğumun kendi seçimi ile evlenmesini istiyorum” belirtilmiştir.

Tablo 3.7.Yaşa Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumları

Yaş		Kız çocuğunuzun nasıl evlenmesini istersiniz?				Toplam
		Kendi seçimi ve bizim onayımızla	Görücü usulüyle, bizim kararımızla	Görücü usulü, kendi kararı ile	Sadece kendi seçimi ile	
20-30	Sayı	19	0	0	4	23
	% içinde	82,6%	,0%	,0%	17,4%	100,0%
	Toplam	12,3%	,0%	,0%	2,6%	14,9%
31-40	Sayı	22	0	1	9	32
	% içinde	68,8%	,0%	3,1%	28,1%	100,0%
	Toplam	14,3%	,0%	,6%	5,8%	20,8%
41-50	Sayı	34	0	0	7	41
	% içinde	82,9%	,0%	,0%	17,1%	100,0%
	Toplam	22,1%	,0%	,0%	4,5%	26,6%
51-60	Sayı	22	0	1	4	27
	% içinde	81,5%	,0%	3,7%	14,8%	100,0%
	Toplam	14,3%	,0%	,6%	2,6%	17,5%
61-70	Sayı	15	2	3	2	22
	% içinde	68,2%	9,1%	13,6%	9,1%	100,0%
	Toplam	9,7%	1,3%	1,9%	1,3%	14,3%
71 ve üzeri	Sayı	5	2	1	1	9
	% içinde	55,6%	22,2%	11,1%	11,1%	100,0%
	Toplam	3,2%	1,3%	,6%	,6%	5,8%
Toplam	Sayı	117	4	6	27	154
	% içinde	76,0%	2,6%	3,9%	17,5%	100,0%
	Toplam	76,0%	2,6%	3,9%	17,5%	100,0%

Kasaba kadınlarının yaş oranları ile kız çocuklarının nasıl evlenmesi istedikleri soruları çaprazlandığında 20-30 yaş aralığındaki kadınların % 82,6'sı kendi seçimi bizim onayımızla seçeneğini tercih etmişlerdir. 31-40 yaş aralığında bulunan kadınların % 28,1'i sadece kendi seçimi ile kızlarının evlenmesini istemektedirler. Toplama bakıldığında kasaba kadınlarının genel olarak % 76'sı kendi seçimi ve bizim onayımızla seçeneğini tercih etmişlerdir. Görüldüğü gibi ankete katılan kadınların evlilik şeklinde tercihi kızlarına bırakmışlardır. Ailelerin onayı ve çocukları üzerindeki kontrolü de devam etmektedir.

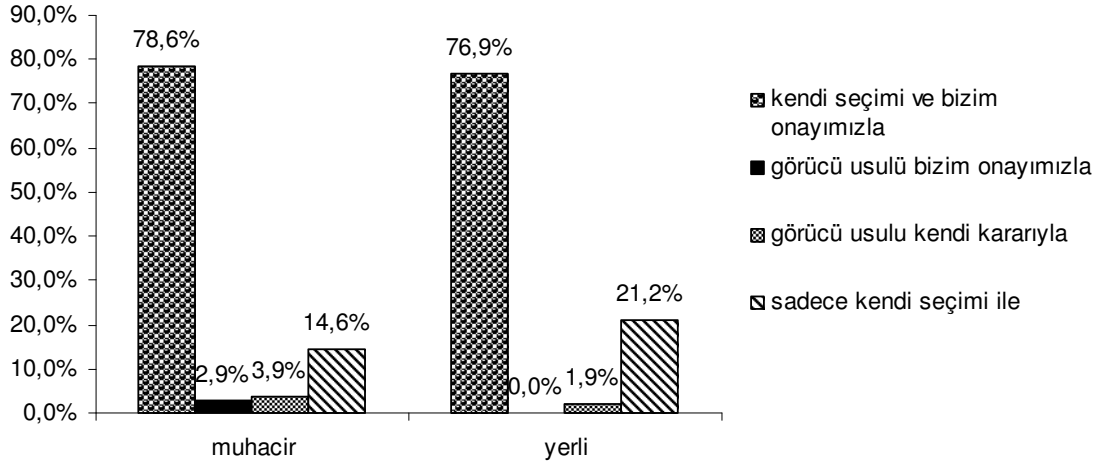
Grafik 3.10.Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu

Kasaba kadınlarının yerli muhacir olma durumları ile kız çocuklarının nasıl evlenmesini istedikleri soruları çaprazlandığında muhacir kadınlarda ve yerli kadınlarda kendi seçimi ve bizim onayımızla seçeneğini tercih ettikleri görülür. Yerli muhacir kadınlarda da sadece kendi seçimi ile seçeneğinin oranları da birbirine yakın olduğu göze çarpmaktadır. Yerli ve muhacir kadınların kız çocuklarının evlenmelerindeki tercihleri benzerdir.

Tablo 3.8. Yaş'a Göre Kadınların Erkek Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu

Yaş		Erkek çocuğunuzun nasıl evlenmesini istersiniz?				Toplam
		Kendi seçimi ve bizim onayımızla	Görücü usulüyle, bizim kararımızla	Görücü usulü, kendi kararı ile	Sadece kendi seçimi ile	
20-30	Sayı	19	0	0	4	23
	% içinde	82,6%	,0%	,0%	17,4%	100,0%
	Toplam	12,3%	,0%	,0%	2,6%	14,8%
31-40	Sayı	23	0	1	8	32
	% içinde	71,9%	,0%	3,1%	25,0%	100,0%
	Toplam	14,8%	,0%	,6%	5,2%	20,6%
41-50	Sayı	33	0	0	8	41
	% içinde	80,5%	,0%	,0%	19,5%	100,0%
	Toplam	21,3%	,0%	,0%	5,2%	26,5%
51-60	Sayı	22	0	1	4	27
	% içinde	81,5%	,0%	3,7%	14,8%	100,0%
	Toplam	14,2%	,0%	,6%	2,6%	17,4%
61-70	Sayı	19	1	2	1	23
	% içinde	82,6%	4,3%	8,7%	4,3%	100,0%
	Toplam	12,3%	,6%	1,3%	,6%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	5	2	1	1	9
	% içinde	55,6%	22,2%	11,1%	11,1%	100,0%
	Toplam	3,2%	1,3%	,6%	,6%	5,8%
Toplam	Sayı	121	3	5	26	155
	% içinde	78,1%	1,9%	3,2%	16,8%	100,0%
	Toplam	78,1%	1,9%	3,2%	16,8%	100,0%

Örnekleme dahilindeki kadınların yaşları ile erkek çocuklarının evlenme şekli karşılaştırıldığında kız çocuklarından farklı düşünmedikleri yine toplamda % 78'lik bir oranla erkek çocuklarının kendisi seçmesi ve yine ailelerin onayının önemli olduğunu belirtmişlerdir. 20-30 yaşındaki kasaba kadınları % 82,6 oranında kendi seçimi bizim onayımızla seçeneğini tercih etmektedirler. Diğer yaş aralıklarındaki kadınların kendi seçimi aile onayı seçeneği oranları hemen hemen aynıdır. İster kız olsun ister erkek, olsun kasaba kadınlarının çocuklarının evlenmesinde kendilerinin seçmesine önem verdikleri ve ailenin onayının da göz ardı edilemeyecek önemde olduğu görülmektedir. Kasaba kadınları bu konudaki görüşlerinin yaş farkı gözetmeksizin benzer olduğu görülmektedir.

Grafik 3.11. Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kadınların Erkek Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu

Kasaba kadınlarının yerli muhacir olmaya göre erkek çocuklarının nasıl evlenmesi soruları karşılaştırıldığında muhacir ve yerli kadınlarda kendi seçimi ancak ailenin onayının oldukça önemli olduğu ve oranlarının birbirine oldukça yakın olduğu belirlenmiştir. Yerli kadınlarda sadece kendi seçimi ile oranı % 21,2 olduğu görülmektedir. Burada yerli kadınların muhacir kadınlara göre farklıdır.

Tablo 3.9. Kadınların İdeal Eşte Aradıkları Özellikler

İdeal eş özellikleri	Frekans	%	Yığılımlı %
Evine, eşine, çocuklarına karşı ilgili ve bağlı olmalı	147	33,7%	94,8%
İyi eğitim görmüş olmalı	48	11,0%	31,0%
Çalışkan olmalı	129	29,6%	83,2%
Muhacir olmalı	6	1,4%	3,9%
Zengin olmalı	2	,5%	1,3%
Otoriter olmalı	7	1,6%	4,5%
Eşine karşı itaatkar olmalı	19	4,4%	12,3%
Eşine ve çocuklarına karşı anlayışlı olmalı	64	14,7%	41,3%
Ev işlerine yardım etmeli	12	2,8%	7,7%
Diğer	2	,5%	1,3%
Toplam	436	100,0%	281,3%

Kadınların ideal eşte aradığı özelliklere baktığımızda aile kurumuna verilen önem oldukça yüksektir. Kadınlara göre ideal eşte aranan en önemli özellik evine eşine çocuklarına karşı ilgili ve bağlı olmalı % 33.7'lik oranla ilk sırada yer almaktadır. İdeal eşte aranan özelliklerden % 29.6'sı çalışkan olmasını tercih etmiştir. İdeal eşte aranan özelliklerden en düşük oran % 0.5 ile zengin olmasıdır. Buradan kadınların maddiyata önem vermedikleri görülmektedir. Muhacir olmalı seçeneğinin oranı % 1.4 olarak belirtilmiştir. İdeal eşte aranan özelliğin muhacir olması zorunluluğu etkisinin yitirmiş olduğunu artık muhacir ve yerli evliliklerinde sınırların ortadan kalktığı açıktır. Songül G. İle 16.05.2008 tarihli görüşmede “ Benim muhacir ya da yerli olsun hiç fark etmez ancak ailesine düşkün olması benim için çok önemli. Çocukların eğitiminde de destek olması gerektiğini düşünüyorum” ideal eş böyle tanımlanmıştır.

Tablo 3.10. Kadınların Ailedeki Görevleri

Kadının ailedeki görevi	Frekans	%	Yığılımlı %
Ev işleri	131	30,0%	85,1%
Çocukların/eşin bakımı	132	30,3%	85,7%
Bağ-bahçe işleri	41	9,4%	26,6%
Aile bütçesini idare etmek	38	8,7%	24,7%
Aile içinde huzuru ve düzeni sağlamak	74	17,0%	48,1%
Ailenin akraba ve komşularla olan ilişkilerini sağlamak	18	4,1%	11,7%
Diğer	2	,5%	1,3%
Toplam	436	100,0%	283,1%

Ankete katılan kadınların aile içindeki görevlerine bakıldığında % 30'luk bir oranla ev işleri ve çocukların eşin bakımı yer alır. Kadınların kendilerini sorumlu hissettikleri başka bir konu ise %17'lik oranla aile içinde huzuru ve düzeni sağlamak olmuştur. Kadının ailedeki görevlerinden biri % 9.4 ile bağ bahçe işleri olmuştur. Ailenin akraba ve komşularla olan ilişkilerini sağlamak en düşük oranla % 4.1 ile görevler arasında yer almıştır. Tablo 12'de kadınların eşleri ile en çok fikir alışverişi yaptıkları konuların başında gelen çocuklarla ilgili konular seçeneği ile bu tablodaki kadının kendinin görevi olarak belirttiği seçenek yine çocukların ve eşim bakımı olmuştur. Her ne kadar eşlerin eve yardım ettiği söylene de kadın ev işlerinden kendini sorumlu tutmaktadır.

Özel alanda Kadının daha çok sorumluluk taşıdığı etkili olduğu açıktır.

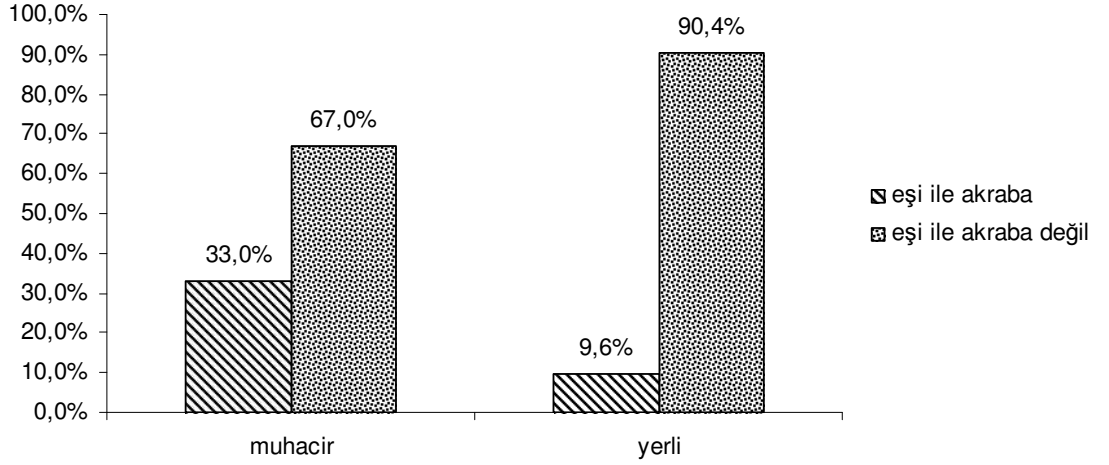
Şekil 3.3. Yemek Hazırlığı Yapan Kasaba Kadını (2008)

Tablo 3.11. Erkeğin Aile İçindeki Görevleri

Erkeğin ailedeki görevi	Frekans	%	Yığılımlı %
Geçimi sağlamak	145	37,4%	93,5%
Güvenliği/korumayı sağlamak	88	22,7%	56,8%
Önemli kararları almak	56	14,4%	36,1%
Ailenin toplumdaki yerini temsil etmek/korumak	41	10,6%	26,5%
Aile içinde otoritenin sağlanması	55	14,2%	35,5%
Diğer	3	,8%	1,9%
Toplam	388	100,0%	250,3%

Ankete katılan kadınlara yönelttiğimiz erkeğin aile içindeki görevleri nelerdir sorusuna % 37.4'ü geçimi sağlamalı demiştir. Ekonomik anlamda erkeğe bağılılık oldukça açıktır. Güvenliği ve korumayı sağlamak %22.7'lik oranla yine erkeğe atfedilen bir görevdir.

Erkeğin önemli kararları almak ve aile içinde otoritenin sağlanması % 14'lük bir orandır. Ataerkilliğin etkisinin az da olsa kaybolduğunu görmekteyiz. Erkeğin ailenin toplumdaki yerini temsil etmek ve korumak % 10.6'lık bir oranla en son sıralardadır. Burada da kamusal alana hakim olan erkeğin sorumluluklarının da bu alanda daha fazla olduğu görülmektedir.

Grafik 3.12. Yerli – Muhacir Kadınların Eşleri İle Akrabalık Durumları

Kasabada anket uygulanan kadınlar arasında eşleri ile akrabalık durumlarına baktığımızda, muhamcir kadınlar arasında % 67'sinin akraba olmadığı, yerli kadınların % 90.4'ünün de akrabalık durumlarının olmadığı belirlenmiştir. Ancak muhamcir kadınlar arasında % 33'ünün eşi ile akrabalık durumu yerli kadınların eşlerinin akrabalık durumlarına göre çok yüksektir. Aralarındaki muhamcirlilik durumu eş ile akraba olmada etken olduğu görüşmeler sırasında belirtilmiştir.

Tablo 3.12.Yaşı Göre Kadınların Eşleri İle Akrabalık Durumları

Yaş		Eşinizle herhangi bir akrabalık var mı?		Toplam
		Evet	Hayır	
20-30	Sayı	2	21	23
	% içinde	8,7%	91,3%	100,0%
	Toplam	1,3%	13,5%	14,8%
31-40	Sayı	5	27	32
	% içinde	15,6%	84,4%	100,0%
	Toplam	3,2%	17,4%	20,6%
41-50	Sayı	15	26	41
	% içinde	36,6%	63,4%	100,0%
	Toplam	9,7%	16,8%	26,5%
51-60	Sayı	7	20	27
	% içinde	25,9%	74,1%	100,0%
	Toplam	4,5%	12,9%	17,4%
61-70	Sayı	7	16	23
	% içinde	30,4%	69,6%	100,0%
	Toplam	4,5%	10,3%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	3	6	9
	% içinde	33,3%	66,7%	100,0%
	Toplam	1,9%	3,9%	5,8%
Toplam	Sayı	39	116	155
	% içinde	25,2%	74,8%	100,0%
	Toplam	25,2%	74,8%	100,0%

Ankete katılan kadınların yaş oranları ve eşleri ile akrabalık durumları olma soruları karşılaştırıldığında kadınların toplamda % 74,8'inin eşleri ile akrabalık durumları yoktur. 41-50 yaş aralığındaki kadınların % 36,6'sının eşleri ile akrabalığı bulunmaktadır. Özellikle 20-30 yaş aralığındaki kadınlarda eşlerinin akrabalık oranları oldukça azalmıştır % 8,7'dir. Yaş ortalaması düştükçe akrabalık durumu da düşmektedir.

Tablo 3.13. Yaşa Göre Kadınların Eşlerinin Muhacir Yerli Olma Durumları

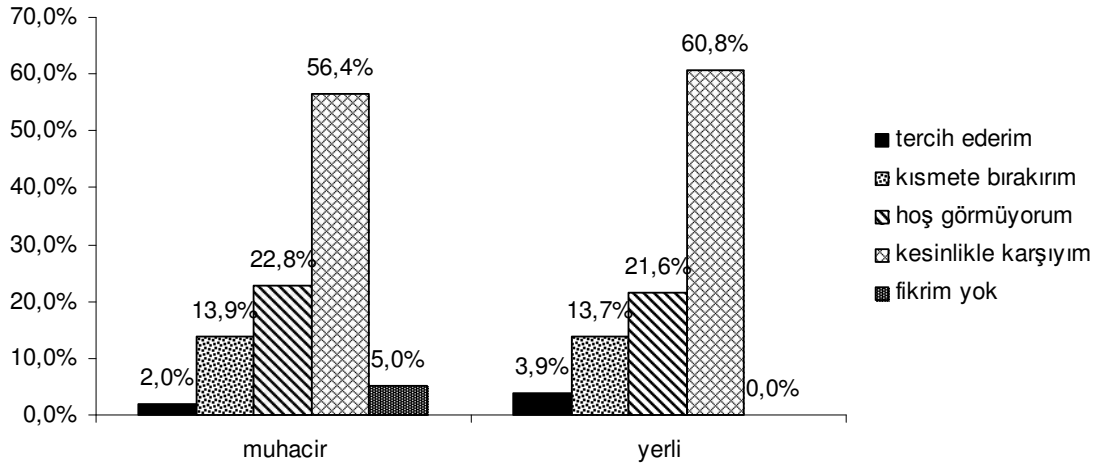
Yaş		Eşiniz muhacir mi yerli mi?		Toplam
		Muhacir	Yerli	
20-30	Sayı	15	8	23
	% içinde	65,2%	34,8%	100,0%
	Toplam	9,7%	5,2%	14,8%
31-40	Sayı	26	6	32
	% içinde	81,3%	18,8%	100,0%
	Toplam	16,8%	3,9%	20,6%
41-50	Sayı	32	9	41
	% içinde	78,0%	22,0%	100,0%
	Toplam	20,6%	5,8%	26,5%
51-60	Sayı	20	7	27
	% içinde	74,1%	25,9%	100,0%
	Toplam	12,9%	4,5%	17,4%
61-70	Sayı	15	8	23
	% içinde	65,2%	34,8%	100,0%
	Toplam	9,7%	5,2%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	8	1	9
	% içinde	88,9%	11,1%	100,0%
	Toplam	5,2%	,6%	5,8%
Toplam	Sayı	116	39	155
	% içinde	74,8%	25,2%	100,0%
	Toplam	74,8%	25,2%	100,0%

Kasaba kadınlarının yaş oranları ile eşlerinin muhacir yerli olma durumları karşılaştırıldığında 20-30 yaş aralığındaki kadınların eşlerinin muhacir olma oranı % 65,2'dir. 31-40 yaş aralığında bulunan kadınların eşlerinin % 81,3'ü muhacirdir, % 18,8'inin eşleri de yerlidir. Görüldüğü gibi muhacir nüfusun fazla olmasından dolayı kadınların hangi yaş aralığında olursa olsunlar toplamda %74,8 lik oranla eşlerinin muhacir olduğu belirtilmiştir.

Tablo 3.14. Eğitim Durumuna Göre Kadınların Kız Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi

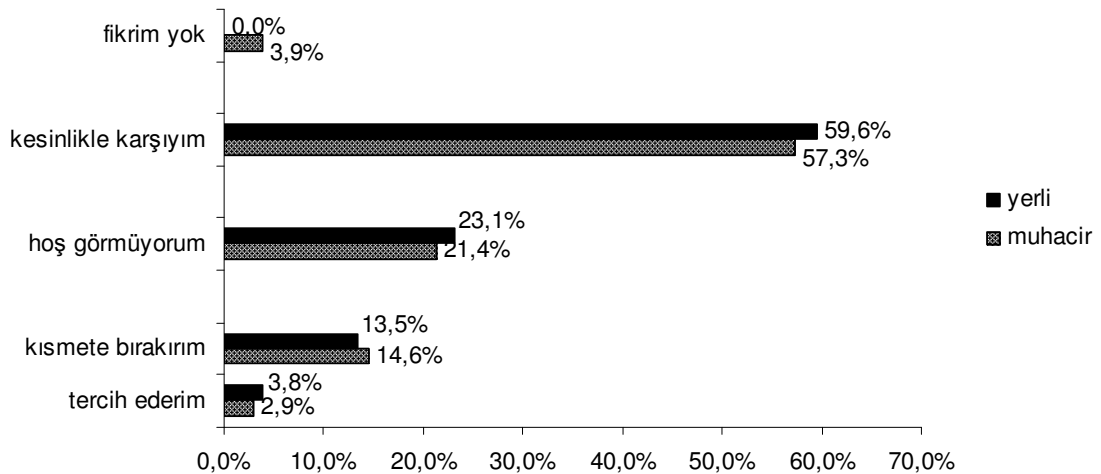
Eğitim durumu		Kız çocuklarının dayı,teyze,amca,hala çocuklarıyla evlenmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?					Toplam
		Tercih ederim	Kısımete bırakırım	Hoş görmüyorum	Kesinlikle karşıyım	Fikrim yok	
Okur - yazar değil	Sayı	1	2	3	7	1	14
	% içinde	7,1%	14,3%	21,4%	50,0%	7,1%	100,0%
	Top	,7%	1,3%	2,0%	4,6%	,7%	9,2%
Okur-yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	0	2	1	10	1	14
	% içinde	,0%	14,3%	7,1%	71,4%	7,1%	100,0%
	Top	,0%	1,3%	,7%	6,6%	,7%	9,2%
İlkokul	Sayı	3	15	19	55	3	95
	% içinde	3,2%	15,8%	20,0%	57,9%	3,2%	100,0%
	Top	2,0%	9,9%	12,5%	36,2%	2,0%	62,5%
Ortaokul	Sayı	0	0	4	7	0	11
	% içinde	,0%	,0%	36,4%	63,6%	,0%	100,0%
	Top	,0%	,0%	2,6%	4,6%	,0%	7,2%
Lise	Sayı	0	1	5	8	0	14
	% içinde	,0%	7,1%	35,7%	57,1%	,0%	100,0%
	Top	,0%	,7%	3,3%	5,3%	,0%	9,2%
Fakülte /yüksekokul	Sayı	0	1	2	1	0	4
	% içinde	,0%	25,0%	50,0%	25,0%	,0%	100,0%
	Top	,0%	,7%	1,3%	,7%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	4	21	34	88	5	152
	% içinde	2,6%	13,8%	22,4%	57,9%	3,3%	100,0%
	Top	2,6%	13,8%	22,4%	57,9%	3,3%	100,0%

Kasaba kadınlarının eğitim durumları ile akraba evliliğine bakış açıları karşılaştırıldığında okur yazar olmayan kadınların % 50'si kesinlikle karşı olduklarını belirtirlerken, okur yazar ilkokul mezunu olmayan kadınlarda bu oran % 71,4 olmuştur. Ankete katılan kadınlardan ortaokul mezunu olanlarda kesinlikle karşıyım seçeneğinin oranı % 63,6 olmuştur. Eğitim durumu arttıkça akraba evliliğine karşı çıkış da artmaktadır. Bunun yanında hoş görmeyenlerin çoğunun üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim durumu ne olursa olsun akraba evliliğine sıcak bakılmadığı açıkça görülmektedir. Havva Ç. İle 10.04.2008 tarihli görüşmede “ Benim eşim annemin yeğeni olurdu beni verdiler ona. Ama ben çocuklarımın akraba evliliği yapmalarına karşıyım, Allah korusun sakat çocuklar olabilir.” Belirtilmiştir.

Grafik 3.13. Yerli Muhacir Olma Durumuna Göre Kadınların Kız Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi

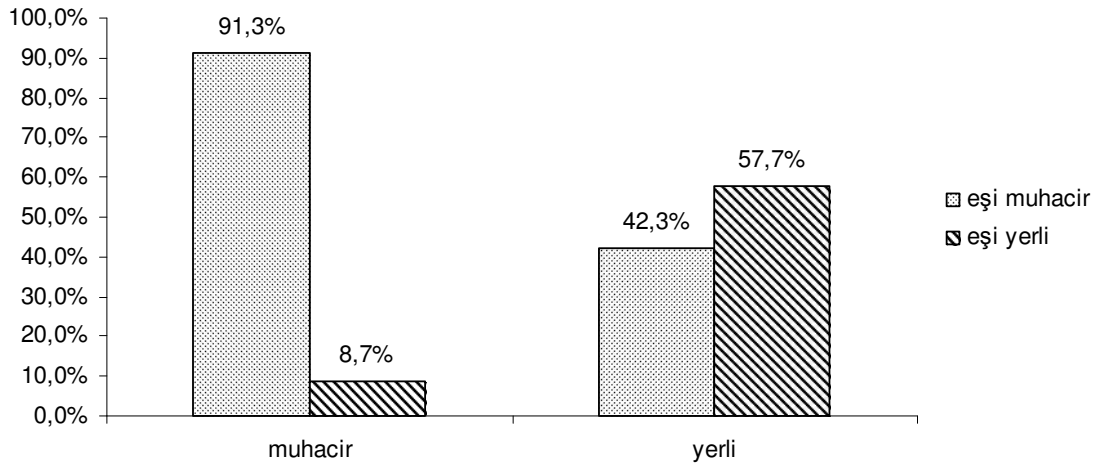
Ankete katılan kadınların yerli muhamir olma durumları ile kız çocuklarının akraba evliliği yapmaları soruları karşılaştırıldığında muhamir kadınların kesinlikle karşıyım seçeneğinin oranı % 56,4 iken yerli kadınlarda bu oran % 60,8 olduğu görülmektedir. yerli ve muhamir kadınların bu konudaki görüşlerinin benzer olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 3.14. Yerli Muhacir Kadınların Erkek Çocuklarında Akraba Evliliği Tercihi

Örneklemede ankete katılan kadınların yerli- muhamir olma durumları ile erkek çocuklarının akraba evliliği yapması konuları karşılaştırıldığında muhamir kadınların % 57,3 oranıyla kesinlikle karşı olduklarını belirtirlerken yerli kadınların kesinlikle karşı

olma oranı % 59,6'dır. Yerli kadınlarda hoş görmeme oranı % 23 ile muhacirlerden biraz fazladır. Her ne kadar mübadele sonrasında muhacirler kendi aralarında evlilikler yapsalar da tabloda görüldüğü gibi onların da çoğunun erkek çocuklarının akraba evliliği yapmasını istememektedirler. Yerli ve muhacir kadınların akraba evliliğine karşı oldukları bu konudaki görüşlerinin benzer olduğu ortadadır.

Grafik 3.15. Yerli – Muhacir Kadınların Eşlerinin Muhacir- Yerli Olma Durumu

Yerli-muhacir olma durumu ile eşlerin muhacir- yerli olmasını çaprazladığımızda, muhacir kadınların % 91,3'ünün eşlerinin muhacir olduğunu görmekteyiz. Yerli kadınların % 57,7 oranla eşleri yerlidir. Ancak yerli kadınların eşlerinin muhacir olduğu oran % 42,3 iken, muhacir kadınların eşlerinin yerli olduğu oran oldukça düşüktür, % 8,7'dir. Muhacir kadınlarda görülen yaygın eğilim muhacir eş tercih ettikleridir.

Tablo 3.15. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Eşlerinin Muhacir – Yerli Olma Durumu

Kaçınca kuşak muhacirsınız?		Eşiniz muhacir mi yerli mi?		Toplam
		Muhacir	Yerli	
1.kuşak	Sayı	2	0	2
	% içinde	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	26	0	26
	% içinde	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	25,2%	,0%	25,2%
3.kuşak	Sayı	59	6	65
	% içinde	90,8%	9,2%	100,0%
	Toplam	57,3%	5,8%	63,1%
4.kuşak	Sayı	7	3	10
	% içinde	70,0%	30,0%	100,0%
	Toplam	6,8%	2,9%	9,7%
Toplam	Sayı	94	9	103
	% içinde	91,3%	8,7%	100,0%
	Toplam	91,3%	8,7%	100,0%

Muhacir kadınların içinde bulundukları kuşak ile eşlerinin muhacir yerli olma durumları karşılaştırıldığında bütün kuşaklarda eşlerin muhacir olma durumu yüksek oranlardadır. İlk iki kuşakta muhacir kadınların eşleri muhacirdir. Üçüncü kuşaktaki kadınların % 9,2'sinin eşleri yerlidir. Dördüncü kuşaktaki kadınların % 30'u yerli erkeklerle evlenmiştir. Görüldüğü gibi mübadele sonrası yapılan evliliklerde muhacir yerli birliktelikleri hızla artmıştır. Burada kuşak farkı göze çarpmaktadır.

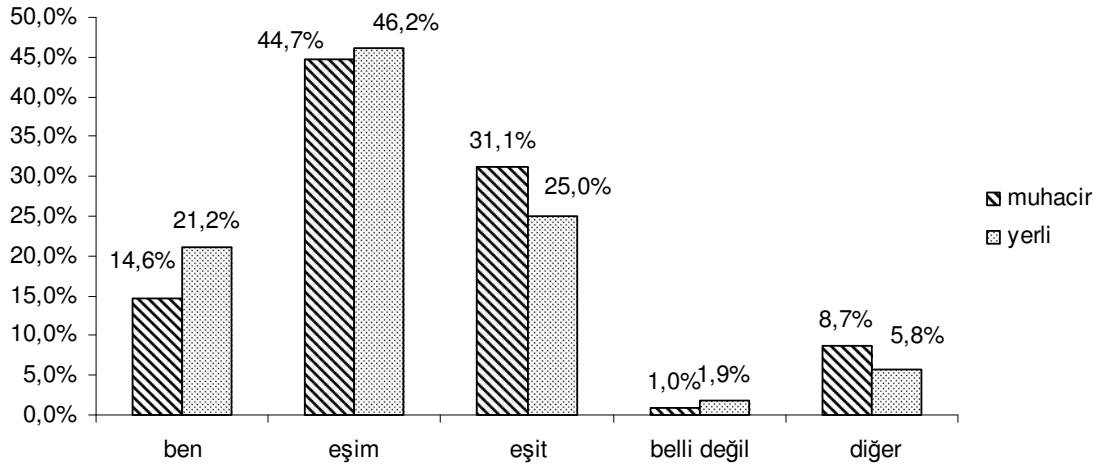

Şekil 3.4.Kasaba Kadınları ile Yapılan Anket Çalışması (2008)

Tablo 3.16.Yerli – Muhacir Kadınların Evde Kimlerle Birlikte Yaşadıkları

Muhacir misiniz?		Şu anda evinizde kimlerle beraber yaşıyorsunuz?							Top.
		Tek başına	Eşi ile	Eşi ve çocukları ile	Eşi, çocukları, kendinin veya eşinin anne ve/veya babası ile	Çocukları ile	Annesi ve/veya babası, çocuğu ile	Başka	
Evet	Sayı	7	18	50	20	6	1	0	102
	% içinde	6,9%	17,6%	49,0%	19,6%	5,9%	1,0%	,0%	100,0%
	Top.	4,6%	11,8%	32,7%	13,1%	3,9%	,7%	,0%	66,7%
Hayır	Sayı	4	12	22	8	4	0	1	51
	% içinde	7,8%	23,5%	43,1%	15,7%	7,8%	,0%	2,0%	100,0%
	Top.	2,6%	7,8%	14,4%	5,2%	2,6%	,0%	,7%	33,3%
Toplam	Sayı	11	30	72	28	10	1	1	153
	% içinde	7,2%	19,6%	47,1%	18,3%	6,5%	,7%	,7%	100,0%
	Top.	7,2%	19,6%	47,1%	18,3%	6,5%	,7%	,7%	100,0%

Anket uyguladığımız yerli muhacir kadınların kimlerle yaşadıklarını çaprazladığımızda muhacir kadınların % 49'u eşi ve çocukları ile yaşarken, yerli kadınlarda bu oran % 43,1'dir. Çekirdek ailenin oldukça yaygın olduğu ortadadır. Muhacir kadınlarda eşi çocukları, kendinin veya eşinin anne ve/veya babası ile birlikte evde yaşadıkları oran % 19,6 iken yerli kadınlarda bu oran %15,7'dir. Geniş ailenin az da olsa devam ettiği kasabada çekirdek aileye doğru gidişin hızla arttığı görülmüştür. Evde kimlerle yaşandığı konusunda yerli muhacir kadınlar arasında benzerlik gözlenmiştir.

Grafik 3.16. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Evin Reisinin Kim Olduğu

Kasabadaki kadınları ile evin reisinin kim olduğu karşılaştırıldığında muhacir kadınların % 14,6 sı kendisi olduğunu söylerken, yerli kadınlarda % 21,2 ile daha fazladır. Yerli kadınlarda evin reisliği konusunda eşlerinin % 46,2 ile söz sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Evin reisliği konusunda muhacir kadınların %31,1'inin ev reisliğinde eşit söz hakkına sahip olduklarını belirtmişlerdir. Muhacir ve yerli kadınlar genel olarak ev reisliği konusunda eşlerini seçmişlerdir. Songül G. İle 16.05.2008 tarihli görüşmede “ Kendi ailemde de babamdı evin reisi, kendi evliliğimde de eşimdir aile reisi. Görüşürüz konuşuruz karşılıklı ama son söz eşimden çıkar.”

Tablo 3.17. Muhacir Kadınların Bulunduğu Kuşağa Göre Evin Reisinin Kim Olduğuna İlişkin Görüşler

Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Evin reisi kim?					Toplam
		Ben	Esim	Eşit	Belli değil	Diğer	
1.kuşak	Sayı	1	0	0	0	1	2
	% içinde	50,0%	,0%	,0%	,0%	50,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	,0%	,0%	,0%	1,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	5	13	8	0	0	26
	% içinde	19,2%	50,0%	30,8%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	4,9%	12,6%	7,8%	,0%	,0%	25,2%
3.kuşak	Sayı	8	32	19	0	6	65
	% içinde	12,3%	49,2%	29,2%	,0%	9,2%	100,0%
	Toplam	7,8%	31,1%	18,4%	,0%	5,8%	63,1%
4.kuşak	Sayı	1	1	5	1	2	10
	% içinde	10,0%	10,0%	50,0%	10,0%	20,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	1,0%	4,9%	1,0%	1,9%	9,7%
Toplam	Sayı	15	46	32	1	9	103
	% içinde	14,6%	44,7%	31,1%	1,0%	8,7%	100,0%
	Toplam	14,6%	44,7%	31,1%	1,0%	8,7%	100,0%

Muhacir kadınların bulunduğu kuşak ile evin reisinin kim olduğu sorusu karşılaştırıldığında ikinci kuşak % 50 oranında eşinin ev reisi olduğunu söylemektedir. Üçüncü kuşakta ev reisliği % 49,2 oranla eşi olduğunu, % 29,2 oranla da eşit olduğunu belirtmişlerdir. Dördüncü kuşak ise % 50'lik oranla eşit olduğu görülmektedir. birinci kuşaktan dördüncü kuşağa doğru bakıldığında ev reisliği daha çok eşin reis olmasından eşitliğe doğru bir gidişat göze çarpmaktadır. Toplumsal cinsiyet rollerinde kadın veya erkek ev reisi değil eşit olarak ev reisliğinin kabul edildiği görülmektedir.

Tablo 3.18. Kadınların Eğitim Durumlarına Göre Ev Reisliği

Eğitim durumunuz nedir?		Evin reisi kim?					Toplam
		Ben	Esim	Eşit	Belli değil	Diğer	
Okur-yazar değil	Sayı	3	7	3	0	1	14
	% içinde	21,4%	50,0%	21,4%	,0%	7,1%	100,0%
	Toplam	1,9%	4,5%	1,9%	,0%	,6%	9,0%
Okur-yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	3	7	4	0	0	14
	% içinde	21,4%	50,0%	28,6%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	4,5%	2,6%	,0%	,0%	9,0%
İlkokul	Sayı	13	51	26	0	8	98
	% içinde	13,3%	52,0%	26,5%	,0%	8,2%	100,0%
	Toplam	8,4%	32,9%	16,8%	,0%	5,2%	63,2%
Ortaokul	Sayı	0	2	8	0	1	11
	% içinde	,0%	18,2%	72,7%	,0%	9,1%	100,0%
	Toplam	,0%	1,3%	5,2%	,0%	,6%	7,1%
Lise	Sayı	5	2	3	2	2	14
	% içinde	35,7%	14,3%	21,4%	14,3%	14,3%	100,0%
	Toplam	3,2%	1,3%	1,9%	1,3%	1,3%	9,0%
Fakülte/yüksek okul	Sayı	2	1	1	0	0	4
	% içinde	50,0%	25,0%	25,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,3%	,6%	,6%	,0%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	26	70	45	2	12	155
	% içinde	16,8%	45,2%	29,0%	1,3%	7,7%	100,0%
	Toplam	16,8%	45,2%	29,0%	1,3%	7,7%	100,0%

Ankete katılan kasaba kadınlarının eğitim durumu ile ev reisliği karşılaştırıldığında, eğitim düzeyi arttıkça ev reisliği durumu da farklılaşmaktadır.

Eğitim durumu okur yazar olmayan kadınların % 50'si evin reisinin eşleri olduğunu belirtirlerken, kadınlardan okuryazar ancak ilkokul mezunu olmayanlarda ev reisliğinde eşitliğin arttığını görmekteyiz. Eğitim düzeyi ilkokul olan kasaba kadınlarından % 26,5'i ev reisliğinde eşit olduklarını söylemişlerdir. Ev reisliğinde eşitlik durumu eğitim düzeyi ortaokul olan kadınlarda % 72,7 olarak arttığı açık bir şekilde görülmektedir. Eğitim durumu liseye gelindiğinde kadınlardan % 35,7'si evin reisi kendilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Kadınlarda eğitim düzeyi arttıkça eşitlik yerini kendilerinin söz sahibi olduğu bir ortama bırakmıştır. Fakülte/yüksek okul mezunu olan kadınların ev reisliğini ele geçirdikleri oranlara bakılınca anlaşılmaktadır.

Tablo 3.19. Yaşa Göre Evin Reisinin Kim Olduğu

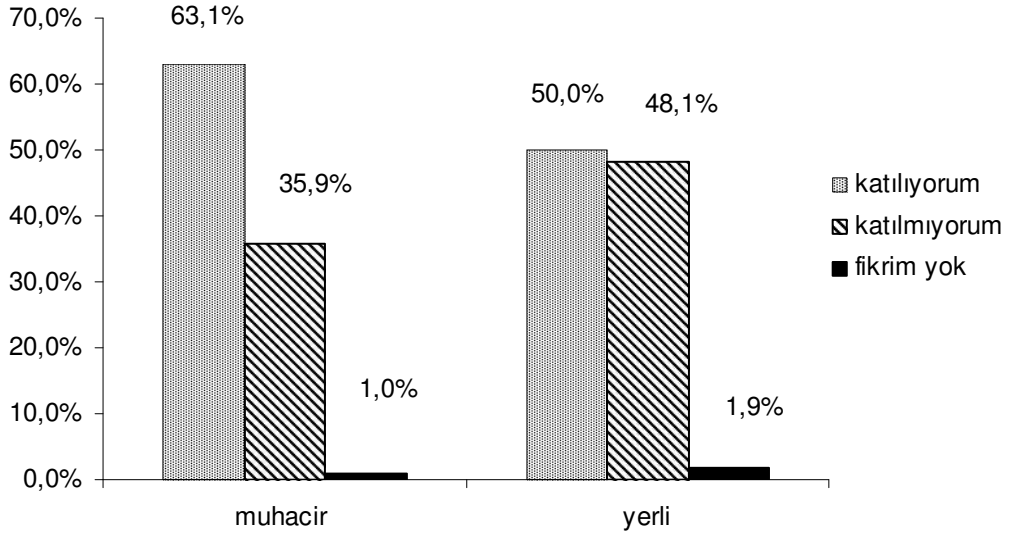
Yaşımız		Evin reisi kim?					Toplam
		Ben	Esim	Eşit	Belli değil	Diğer	
20-30	Sayı	3	7	5	2	6	23
	% içinde	13,0%	30,4%	21,7%	8,7%	26,1%	100,0%
	Toplam	1,9%	4,5%	3,2%	1,3%	3,9%	14,8%
31-40	Sayı	2	13	15	0	2	32
	% içinde	6,3%	40,6%	46,9%	,0%	6,3%	100,0%
	Toplam	1,3%	8,4%	9,7%	,0%	1,3%	20,6%
41-50	Sayı	8	20	11	0	2	41
	% içinde	19,5%	48,8%	26,8%	,0%	4,9%	100,0%
	Toplam	5,2%	12,9%	7,1%	,0%	1,3%	26,5%
51-60	Sayı	5	14	8	0	0	27
	% içinde	18,5%	51,9%	29,6%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	3,2%	9,0%	5,2%	,0%	,0%	17,4%
61-70	Sayı	5	12	5	0	1	23
	% içinde	21,7%	52,2%	21,7%	,0%	4,3%	100,0%
	Toplam	3,2%	7,7%	3,2%	,0%	,6%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	3	4	1	0	1	9
	% içinde	33,3%	44,4%	11,1%	,0%	11,1%	100,0%
	Toplam	1,9%	2,6%	,6%	,0%	,6%	5,8%
Toplam	Sayı	26	70	45	2	12	155
	% içinde	16,8%	45,2%	29,0%	1,3%	7,7%	100,0%
	Toplam	16,8%	45,2%	29,0%	1,3%	7,7%	100,0%

Mustafa paşa Kasabası kadınlarının yaş oranları ile evin reisinin kim olduğu konusunda yapılan karşılaştırmada 20-30 yaş aralığındaki kadınların evlerinin reisinin % 30, 4 ile eşleri olduğunu belirtmişlerdir. Evin reisinin eşleri olduğunu belirten kadınların yaş aralığı 41-50 yaş ve oranı % 48,8'dir. 31-40 yaş aralığındaki kadınlar evin reisliğin eşit olduğu belirtilmiştir. Tablodaki genel toplama bakıldığında evin reisliğinin kadınların eşleri olduğu görülmektedir. Bunun yanında % 29'luk oran ev reisliğinde eşitliğin olduğu belirlenmiştir. Ataerkil yapının hala güçlü olduğu ancak eşitliğe doğru yönelim olduğu da bir gerçektir.

Tablo 3.20. Eğitim Durumuna Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler

Eğitim durumunuz nedir?		Bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Okur -yazar değil	Sayı	11	3	0	14
	% içinde	78,6%	21,4%	,0%	100,0%
	Toplam	7,1%	1,9%	,0%	9,0%
Okur -yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	8	5	1	14
	% içinde	57,1%	35,7%	7,1%	100,0%
	Toplam	5,2%	3,2%	,6%	9,0%
İlkokul	Sayı	61	36	1	98
	% içinde	62,2%	36,7%	1,0%	100,0%
	Toplam	39,4%	23,2%	,6%	63,2%
Ortaokul	Sayı	6	5	0	11
	% içinde	54,5%	45,5%	,0%	100,0%
	Toplam	3,9%	3,2%	,0%	7,1%
Lise	Sayı	4	10	0	14
	% içinde	28,6%	71,4%	,0%	100,0%
	Toplam	2,6%	6,5%	,0%	9,0%
Fakülte /yüksekokul	Sayı	1	3	0	4
	% içinde	25,0%	75,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	1,9%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	91	62	2	155
	% içinde	58,7%	40,0%	1,3%	100,0%
	Toplam	58,7%	40,0%	1,3%	100,0%

Örnekleme katılan kadınların eğitim durumları ile “ bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır” önermesi karşılaştırıldığında okuryazar olmayandan lise mezunlarına kadar ifadeye katılımın yüksek olduğu görülmektedir. Lise mezunu kadınların ifadeye katılmama oranı % 71,4’dür. Okuryazar olmayan kadınların katılım oranı % 78,6 iken katılmama oranı % 21,4 olmuştur. Eğitim dilimi en yüksek olan ilkokul mezunlarına baktığımızda ifadeye katılım % 62,2 iken katılmama oranı % 36,7 olmuştur. Toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının eğitim düzeyi arttıkça kırıldığı görülmektedir. Böylece kadın ve erkek her işi yapabilir konuma gelmektedir.

Grafik 3.17. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler

“Bazı İşler Erkekler, Bazı İşler Kadınlara Aittir. Erkek ve Kadın Birbirinin İşini Yapmaya Kalkışmamalı.” Önermesine ankete katılan kadınların % 58,7’si katılıyorum, % 40’ı katılmıyorum, % 1,3’ü fikrim yok cevabını vermişlerdir. Bu durum Kasabalı kadınların genel olarak kadın ve erkek arasındaki geleneksel işbölümüne bağlı olduklarını göstermektedir. Muhacir kadınların % 63,1’i katılıyorum cevabını verirken, yerli kadınların % 50’si katılıyorum demişlerdir. Kadınların muhacir-yerli olması ile işbölümünün çok da farklılaşmadığını görmek mümkündür.

Tablo 3.21. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler

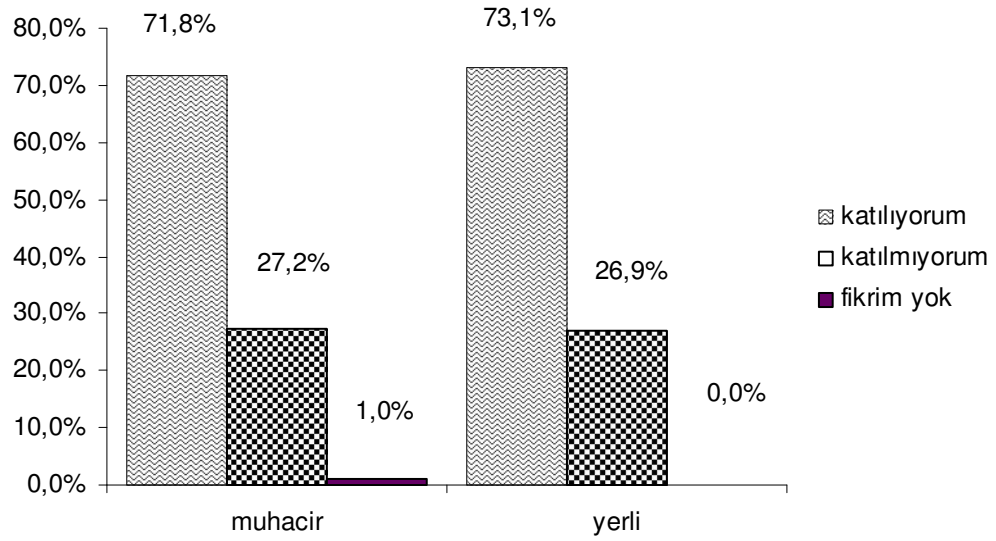
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
1.kuşak	Sayı	1	1	0	2
	% içinde	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	1,0%	,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	19	6	1	26
	% içinde	73,1%	23,1%	3,8%	100,0%
	Toplam	18,4%	5,8%	1,0%	25,2%
3.kuşak	Sayı	42	23	0	65
	% içinde	64,6%	35,4%	,0%	100,0%
	Toplam	40,8%	22,3%	,0%	63,1%
4.kuşak	Sayı	3	7	0	10
	% içinde	30,0%	70,0%	,0%	100,0%
	Toplam	2,9%	6,8%	,0%	9,7%
Toplam	Sayı	65	37	1	103
	% içinde	63,1%	35,9%	1,0%	100,0%
	Toplam	63,1%	35,9%	1,0%	100,0%

Muhacir kadınların bulundukları kuşak ile “bazı işler erkeklere aittir,bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında ikinci kuşağa bakacak olursak ifadeye katılım % 73,1 iken katılmayanların oranı % 23,1’dir. Üçüncü kuşaktaki muhacir kadınların ifadeye katılım oranı % 64,6 iken katılmama oranı % 35,4 olmuştur. Kuşaklar arası en büyük fark dördüncü kuşakta görülmektedir. İfadeye katılım oranı % 30 iken katılmama oranı ise % 70’dir. Toplumsal cinsiyete dayalı işbölümünü diğer kuşaklar reddederken dördüncü kuşakta kabul etmiştir. Herkes her işi yapabilir anlayışının hakim olduğu görülmektedir. Genel toplama bakıldığında ifadeye katılım % 63 olarak belirlenmiştir.

Tablo 3.22. Kadınların Mesleki Durumlarına Göre Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	82	44	1	127
	% içinde	64,6%	34,6%	,8%	100,0%
	Toplam	52,9%	28,4%	,6%	81,9%
Emekliyim	Sayı	1	7	1	9
	% içinde	11,1%	77,8%	11,1%	100,0%
	Toplam	,6%	4,5%	,6%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	1	2	0	3
	% içinde	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	1,3%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	3	4	0	7
	% içinde	42,9%	57,1%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	2,6%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	3	4	0	7
	% içinde	42,9%	57,1%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	2,6%	,0%	4,5%
Diğer	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	91	62	2	155
	% içinde	58,7%	40,0%	1,3%	100,0%
	Toplam	58,7%	40,0%	1,3%	100,0%

“Bazı İşler Erkekler, Bazı İşler Kadınlara Aittir. Erkek ve Kadın Birbirinin İşini Yapmaya Kalkışmamalı.” Önermesi ile gelir getirici her hangi bir işte çalışıp çalışmadığı soruları karşılaştırıldığında ev hanımlarının % 64,6’sı ifadeye katıldıklarını, emekli olan kadınların ise ifadeye % 77,8 oranında katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buradan hareketle kadınların ekonomik özgürlükleri arttıkça geleneksel iş bölümünden sıyrıldıkları kadınların da her işi yapabilir duruma geldiklerini ortadadır. Otelde çalışan kadınların %57,1’i de bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Grafik 3.18. Yerli –Muhamir Kadınlara Göre Erkeklerin Ev İçindeki Faaliyetlerin Paylaşımına İlişkin Görüşleri

Kasaba kadınlarının yerli muhamir olma durumları ile “erkekler bulaşık yıkama, temizlik gibi evdeki işleri kadınlarla paylaşmalıdırlar” ifadesi karşılaştırıldığında her iki taraftan kadınların büyük bir çoğunluğu katılıyorum cevabını vermişlerdir. Ev içindeki işlerden sorumlu tutulan kadınların burada eşlerinin kendilerine destek olmasını istemektedirler. Ancak bu görüşe katılmayan kadınların toplam oranı % 27,1’dir. Yerli muhamir kadınlar arasında ifadeye katılmama oranlarının birbirine yakın olduğunu görmekteyiz. Katılmayan kadınlarla yaptığımız görüşmelerde erkek kendi işini kadın kendi işini yapmalı diyerek geleneksel iş bölümünü savundukları ortaya çıkmıştır. erkeklerin ev içindeki faaliyetlere ilişkin toplumsal cinsiyet algısının yerli ve muhamir kadınlarda benzerlik taşıdığı görülmektedir. Leyla E. İle 19.07.2008 tarihli görüşmede “Eşim benimle birlikte bulaşık yıkar, yapabildiği işlerde bana yardımcıdır. Ama genellikle ben hallediyorum işleri” yerli muhamir her ikisinin de eşlerinden yardım beklediği açıkça görülür.

Tablo 3.23. Eğitim Durumuna Göre Ev İçinde Toplumsal Cinsiyete Dayalı İşbölümüne İlişkin Görüşler

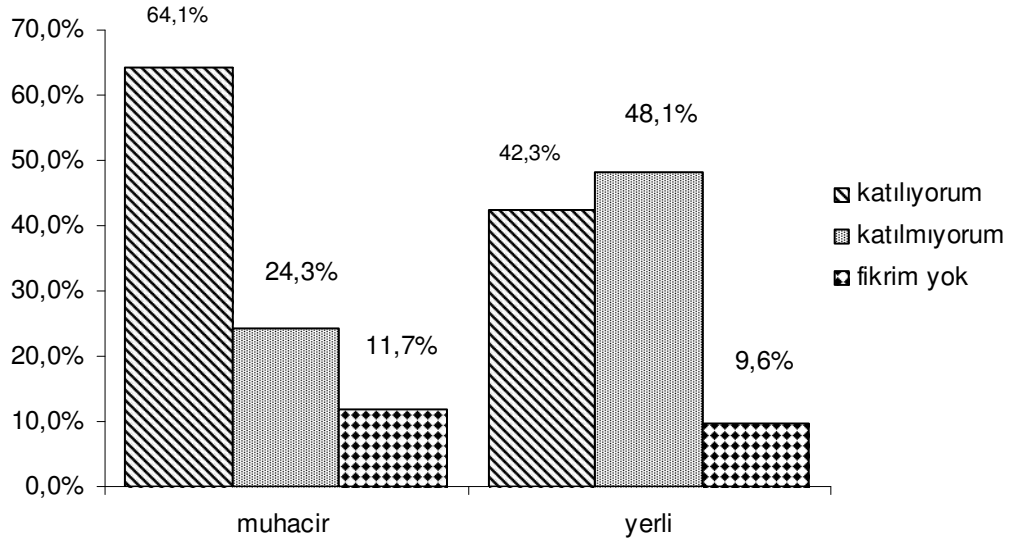
Eğitim durumunuz nedir?		Erkekler bulaşık yıkama, temizlik gibi evdeki işleri kadınlarla paylaşmalıdırlar			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Okur -yazar değil	Sayı	7	7	0	14
	% içinde	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	Toplam	4,5%	4,5%	,0%	9,0%
Okur -yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	10	4	0	14
	% içinde	71,4%	28,6%	,0%	100,0%
	Toplam	6,5%	2,6%	,0%	9,0%
İlkokul	Sayı	71	26	1	98
	% içinde	72,4%	26,5%	1,0%	100,0%
	Toplam	45,8%	16,8%	,6%	63,2%
Ortaokul	Sayı	10	1	0	11
	% içinde	90,9%	9,1%	,0%	100,0%
	Toplam	6,5%	,6%	,0%	7,1%
Lise	Sayı	11	3	0	14
	% içinde	78,6%	21,4%	,0%	100,0%
	Toplam	7,1%	1,9%	,0%	9,0%
Fakülte /yüksekokul	Sayı	3	1	0	4
	% içinde	75,0%	25,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,6%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	112	42	1	155
	% içinde	72,3%	27,1%	,6%	100,0%
	Toplam	72,3%	27,1%	,6%	100,0%

Ankete katılan kadınların eğitim durumları ile “erkekler bulaşık yıkama, temizlik gibi evdeki işleri kadınlarla paylaşmalıdırlar” ifadesi karşılaştırıldığında okur yazar olmayan kadınların eşit oranda katılıp katılmadıkları görülür. İlkokul mezunu kadınların ifadeye katılım oranı % 72,4 iken , ortaokul mezunlarının ifadeye katılım oranı % 90,9’dur. Görüldüğü gibi eğitim durumu arttıkça kadınların erkeklerden beklentileri de artmaktadır. Kadınlar sadece kendilerine yüklenen rollerin artık erkeklerde de görmenin mümkün olacağını belirtmişlerdir. Ev işlerinin yüklendiği kadın modelinden eşitlikçi modele doğru gidişin olduğunu görmek mümkündür.

Tablo 3.24. Yaşa Göre Kadınların “Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir” İfadesine Katılımı

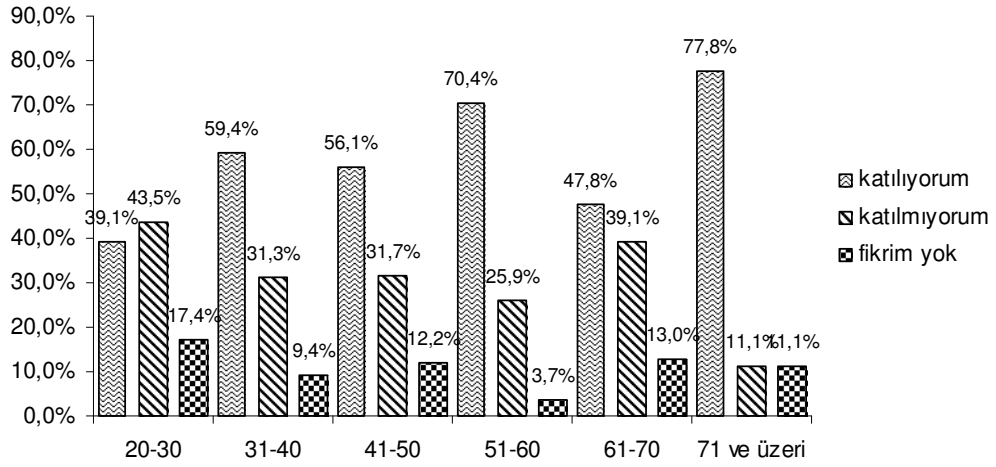
Yaş		Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
20-30	Sayı	18	4	1	23
	% içinde	78,3%	17,4%	4,3%	100,0%
	Toplam	11,6%	2,6%	,6%	14,8%
31-40	Sayı	26	6	0	32
	% içinde	81,3%	18,8%	,0%	100,0%
	Toplam	16,8%	3,9%	,0%	20,6%
41-50	Sayı	35	6	0	41
	% içinde	85,4%	14,6%	,0%	100,0%
	Toplam	22,6%	3,9%	,0%	26,5%
51-60	Sayı	24	3	0	27
	% içinde	88,9%	11,1%	,0%	100,0%
	Toplam	15,5%	1,9%	,0%	17,4%
61-70	Sayı	19	3	1	23
	% içinde	82,6%	13,0%	4,3%	100,0%
	Toplam	12,3%	1,9%	,6%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	8	1	0	9
	% içinde	88,9%	11,1%	,0%	100,0%
	Toplam	5,2%	,6%	,0%	5,8%
Toplam	Sayı	130	23	2	155
	% içinde	83,9%	14,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	83,9%	14,8%	1,3%	100,0%

Yerli muhacir kasaba kadınlarının ev içi ve ev dışı görev paylaşımında erkeğin ev dışı işleri, kadının ise ev içi işleri yapması en iyisi olduğuna inanan kadınları yaşları açısından karşılaştırma yapıldığında ifadeye katılmama oranları açısından en yüksek yaş oranı 31-40 arasındır % 18,8’dir. Bu yaş aralığında katılanların oranı da % 81,3’dür. Yaş aralıkları arttıkça ifadeye katılımın arttığı ortaya çıkmıştır. Orta yaş ve üstündeki kadınların işbölümü konusunda erkek ve kadının farklılaştığını herkes üstüne düşen görevi yapmasının her iki taraf için de en iyisi olduğu ortaya çıkmıştır. 51-60 yaş aralığında bulunan kadınların % 88,9’luk bir oranla ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. 71 yaş ve üstündeki kadınların ifadeye katılım oranları % 80’nin üstündedir.

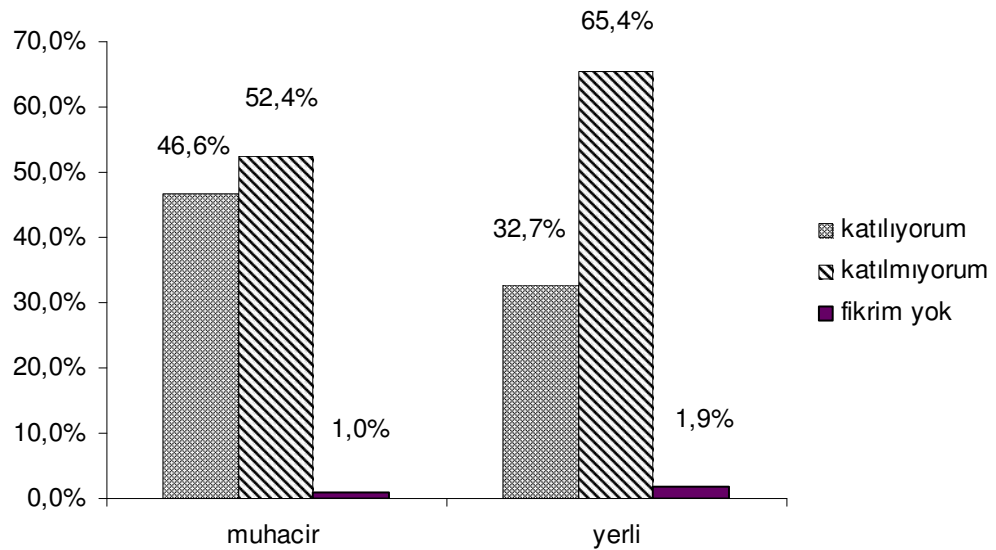
Grafik 3.19. Yerli –Muhacir Kadınlara Göre Evliliğin Meslekten Önemi

Söz konusu önermeye verilen cevaplar ile kasaba kadınlarının yerli muhacir olma durumları karşılaştırıldığında muhacir kadınların ifadeye katılımı yerli kadınların katılımından daha çoktur. Aile kurumuna ve evliliğe daha çok önem veren muhacir kadınların oranı % 64'dür. Yerli kadınlarda durum farklılaşmakta ifadeye katılmayanların oranı %48'i bulmaktadır. Yerli kadınların yarısından fazlası mesleğin evlilikten daha önemli olduğunu belirtmişlerdir. Anket uyguladığımız muhacir kadınların, evlilik ve aile hayatını kadın yaşamındaki en önemli süreçler olarak gördüklerini söylemek mümkündür. Çalışan ve yerli bir bayan olan Songül G.ile 16.05.2008 tarihli görüşmesinde “ Ben çalışıyor olmama rağmen öncelik evliliğindir, kıymetini bilmek gerek iş her yerde bulursun ama evlilik öncelik taşımalı” sözleri ile grafiğimizi doğrulamaktadır.

Grafik 3.20. Yaş Göre Evliliğin Önemi

Kadınların yaş dağılımları ile “bir kadın için evlilik meslekten daha önemli olmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında 20-30 yaş arasındaki kadınların ifadeye katılmama oranı % 43,5’dir. İfadeye katılma oranı yaş arttıkça artmaktadır. 31-40 yaş arasındaki kadınların ifadeye katılım oranı % 59,4’dür. 51-60 yaş aralığındaki kadınların ifadeye katılım oranı % 70,4 iken katılmama oranı % 25,9 a inmiştir. Toplama bakıldığında % 56,8’le ifadeye katılımın olduğu görülmektedir. Kasaba kadınlarından genç yaşta olanların mesleğe daha çok önem verdikleri görülürken 31 yaş ve yukarısında bulunan kadınların evliliği ön planda tuttukları belirlenmiştir.

Grafik 3.21. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Aile Hayatında Karar Verme

“Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadesine katılan yerli ve muhacir kadınların oranı katılmayanlara göre daha azdır. Karar alma süreçlerinde sadece erkeklerin ön planda olmadığını görmekteyiz. Muhacir kadınlarda ifadeye katılım yerli kadınlara göre fazladır. Yerli kadınların ifadeye katılmama oranı ise % 65,4’dür. Görüldüğü gibi genel olarak değerlendirildiğinde aile içi cinsiyet rolleri açısından otoritenin erkekte olması gerektiği şeklinde bir düşüncenin kadınların yarısından az bir kısmı için söylenebilir.

Tablo 3.25. Yaşa Göre Ailede Karar Mekanizması

Yaşınız		Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
20-30	Sayı	8	15	0	23
	% içinde	34,8%	65,2%	,0%	100,0%
	Toplam	5,2%	9,7%	,0%	14,8%
31-40	Sayı	8	24	0	32
	% içinde	25,0%	75,0%	,0%	100,0%
	Toplam	5,2%	15,5%	,0%	20,6%
41-50	Sayı	16	24	1	41
	% içinde	39,0%	58,5%	2,4%	100,0%
	Toplam	10,3%	15,5%	,6%	26,5%
51-60	Sayı	14	13	0	27
	% içinde	51,9%	48,1%	,0%	100,0%
	Toplam	9,0%	8,4%	,0%	17,4%
61-70	Sayı	13	9	1	23
	% içinde	56,5%	39,1%	4,3%	100,0%
	Toplam	8,4%	5,8%	,6%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	6	3	0	9
	% içinde	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
	Toplam	3,9%	1,9%	,0%	5,8%
Toplam	Sayı	65	88	2	155
	% içinde	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%

Kasaba kadınlarının yaş oranları ile “ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadesi karşılaştırıldığında genç yaştaki kadınların erkek egemen düzene karşı çıktıkları görülmektedir. 20-30 yaş aralığında ifadeye katılmama oranı % 65, 2’dir. 31-40 yaş aralığındaki kadınların ifadeye katılmama oranı % 75’dir. 41-50 yaş ve üstündeki kadınların ifadeye katılmama oranlarında düşüşler gözlenirken, katılım oranlarında artışlar olmuştur. 41-50 yaş aralığından başlayarak ve ileri yaşlara

kadarki kadınların ifadeye katılımı artmıştır. Yaşın artması ile ataerkil sistemin korunduğu karar mekanizmasının halen erkeğe ait olduğunu söyleyenlerin oranı fazladır. 20-30 yaş aralığındaki kadınlar ise bunu kabul etmedikleri yönünde bir gidişat göze çarpmaktadır.

Tablo 3.26.Eğitim Durumuna Göre Ailedeki Karar Mekanizması

Eğitim durumunuz nedir?		Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Okur -yazar değil	Sayı	10	3	1	14
	% içinde	71,4%	21,4%	7,1%	100,0%
	Toplam	6,5%	1,9%	,6%	9,0%
Okur -yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	5	9	0	14
	% içinde	35,7%	64,3%	,0%	100,0%
	Toplam	3,2%	5,8%	,0%	9,0%
İlkokul	Sayı	48	50	0	98
	% içinde	49,0%	51,0%	,0%	100,0%
	Toplam	31,0%	32,3%	,0%	63,2%
Ortaokul	Sayı	0	11	0	11
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	7,1%	,0%	7,1%
Lise	Sayı	2	11	1	14
	% içinde	14,3%	78,6%	7,1%	100,0%
	Toplam	1,3%	7,1%	,6%	9,0%
Fakülte /yüksek okul	Sayı	0	4	0	4
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	2,6%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	65	88	2	155
	% içinde	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%

Kasaba kadınlarının eğitim durumları ile “ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadesi karşılaştırıldığında eğitim düzeyi arttıkça kadınların toplumsal cinsiyet rollerine bakış açısı da değişmektedir. Okur yazar olmayan kadınların % 71,4’ü ifadeye katılırken, % 21,4’ü katılmamaktadır. İlkokul mezunu kadınların % 51,2’i ifadeye katılmamaktadır. Ortaokul mezunu kadınlara baktığımızda ifadeye katılım oranı % 100 olurken, lise ve üniversite mezunlarında da durum hemen hemen aynıdır. Eğitim düzeyinin artması ev içindeki karar mekanizmasının yeniden şekillenmesine yol açmıştır.

Tablo 3.27. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Karar Mekanizması İle İlgili Görüşleri

Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			Toplam
		Katılıyor um	Katılmıyoru m	Fikrim yok	
1.kuşak	Sayı	1	1	0	2
	% içinde	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	1,0%	,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	18	7	1	26
	% içinde	69,2%	26,9%	3,8%	100,0%
	Toplam	17,5%	6,8%	1,0%	25,2%
3.kuşak	Sayı	27	38	0	65
	% içinde	41,5%	58,5%	,0%	100,0%
	Toplam	26,2%	36,9%	,0%	63,1%
4.kuşak	Sayı	2	8	0	10
	% içinde	20,0%	80,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	7,8%	,0%	9,7%
Toplam	Sayı	48	54	1	103
	% içinde	46,6%	52,4%	1,0%	100,0%
	Toplam	46,6%	52,4%	1,0%	100,0%

Kasabadaki muhacir kadınlar ile “ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadesi karşılaştırıldığında ilk iki kuşaktaki büyük bir çoğunluğu ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. Üçüncü kuşağa gelince ifadeye katılım azalırken % 58,5 oranla kadınların ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Dördüncü kuşaktaki kadınların % 80’i ifadeye karşı çıkmışlardır. Görülüyor ki ilk iki kuşakta ataerkil düzenin devam ettiği, ancak üç ve dördüncü kuşakta buna bir karşı çıkış olduğu görülmektedir. Çoğunlukla kadınların önemli kararlarda fikir birliğini önemsedikleri görüşmeler sırasında alınan notlardır.

Tablo 3.28. Kadınların Eşlerinin Yerli – Muhacir Olmasına Göre Aile Hayatında Karar Verme

Eşiniz muhacir mi yerli mi?		Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Muhacir	Sayı	53	62	1	116
	% içinde	45,7%	53,4%	,9%	100,0%
	Toplam	34,2%	40,0%	,6%	74,8%
Yerli	Sayı	12	26	1	39
	% içinde	30,8%	66,7%	2,6%	100,0%
	Toplam	7,7%	16,8%	,6%	25,2%
Toplam	Sayı	65	88	2	155
	% içinde	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%

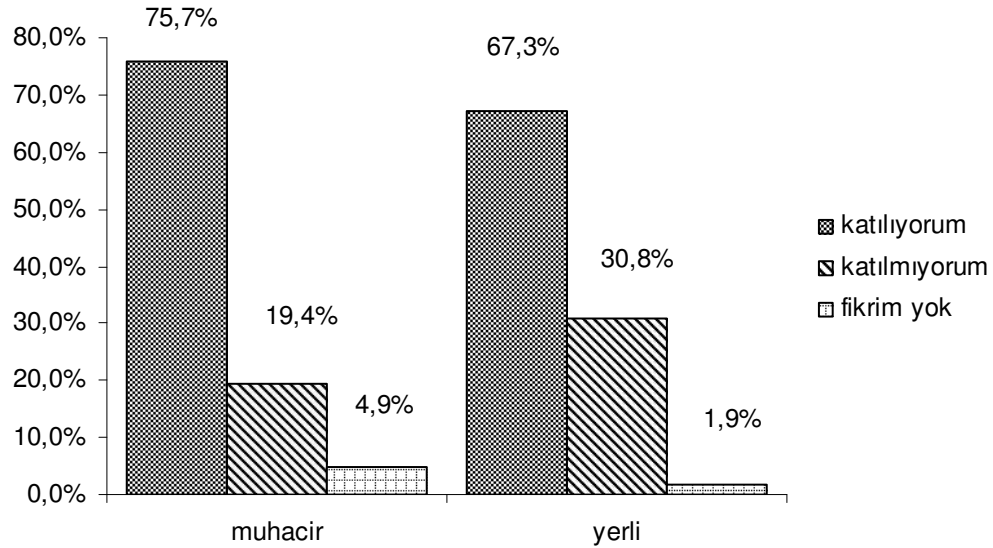
“ Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadesi ile kadınların eşlerinin yerli-muhacir olup olmadıkları karşılaştırıldığında toplamda % 56.8’i ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Eşleri muhacir olan kadınların ifadeye katılma oranı % 45.7’lik oranla eşi yerli olan kadınlara göre daha yüksektir.

Tablo 3.29. Evin Reisliğine Göre Aile Hayatında Karar Verme

Evin reisi kim?		Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ben	Sayı	10	15	1	26
	% içinde	38,5%	57,7%	3,8%	100,0%
	Toplam	6,5%	9,7%	,6%	16,8%
Eşim	Sayı	39	31	0	70
	% içinde	55,7%	44,3%	,0%	100,0%
	Toplam	25,2%	20,0%	,0%	45,2%
Eşit	Sayı	11	33	1	45
	% içinde	24,4%	73,3%	2,2%	100,0%
	Toplam	7,1%	21,3%	,6%	29,0%
Belli değil	Sayı	0	2	0	2
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	1,3%	,0%	1,3%
Diğer	Sayı	5	7	0	12
	% içinde	41,7%	58,3%	,0%	100,0%
	Toplam	3,2%	4,5%	,0%	7,7%
Toplam	Sayı	65	88	2	155
	% içinde	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	41,9%	56,8%	1,3%	100,0%

İfadeye katılmama oranı % 66.7 ile eşi yerli olan kadınlarda görülmektedir. Cinsiyet rollerinin aile içinde değerlendirildiğinde otoritenin erkekte olması geleneğinin çözüldüğünü eşi yerli olan kadınlarda daha çok görülmektedir.

Ankete katılan kadınlardan evin reisi kim sorusu ile “ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir” ifadeleri karşılaştırıldığında anlamlı sonuçları görmek mümkündür. Evin reisi kendisi olarak kabul eden kadınların % 57,7’si ifadeye katılmayanlardır. Evin reisliğinde eşi olduğunu söyleyen kadınların % 55,7’si ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. Evin reisliğinde eşitliği tercih edenlerin %73,3’ünün ifadeye katılmadıklarını görmekteyiz. Aile içindeki cinsiyet rollerine bakıldığında erkek otoritesi ev reisliğinde yerini eşitliğe bırakmıştır.

Grafik 3.22. Yerli – Muhacir Kadınların Özlem ve İstekleri Açısından Kocasının Sahip Olduğu Konuma İlişkin Görüşler

Kadınların özlemlerini, isteklerini en iyi bir biçimde kocası yoluyla gerçekleştirebilir ifadesine katılım oranı ev reisliğindeki eşitliği savunanlar ile çelişmektedir. Muhacir kadınların % 75,7’si ifadeye katılırken, yerli kadınların %30.8’i ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Kasaba kadınlarının bireysel olarak kendi istek ve özlemlerini gerçekleştirmelerinin mümkün olmadığı yönünde bir görüşün hakim olduğu söylenebilir.

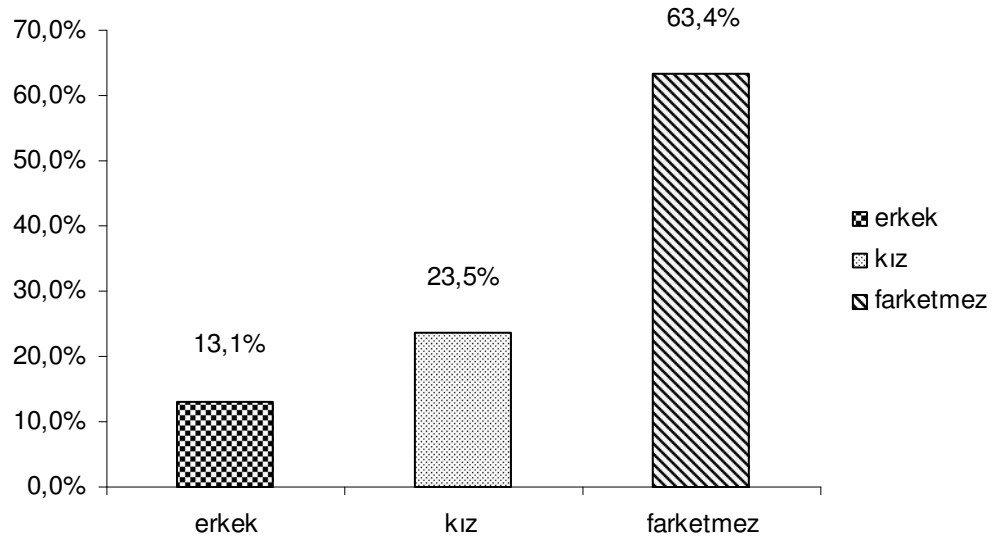
Tablo 3.30. Kadınların Eşleri İle Arasındaki Fikir Alış Verişi

Eşler arasında fikir alışverişi	Frekans	%	Yığılımlı %
Çocuklarla ilgili konularda	84	33,5%	54,2%
Alışverişte	82	32,7%	52,9%
Akraba ve komşu ilişkilerinde	14	5,6%	9,0%
Tasarruflar ve ailenin geleceği ile ilgili konularda	34	13,5%	21,9%
Siyasi konularda	1	,4%	,6%
Her konuda	23	9,2%	14,8%
Hiçbir konuda	13	5,2%	8,4%
Toplam	251	100,0%	161,9%

Aile içinde kadınların eşleri ile fikir alışverişinde en çok çocuklarla ilgili konularda yani % 33.5'ini, % 32.7'lik oranla da alışverişte fikir alışverişi yaptıkları görülmektedir. Tasarruflar ve ailenin geleceği ile ilgili konularda % 13.5 ile, kadınların her konuda fikir alışverişi yaptıkları yanıtı verenler % 9.2'dir. En az fikir alışverişinde bulunulan konu siyasi konularla yani % 0.4'lük oranla son sıradadır. Çocuk yetiştirmede kadınların tek başına olmadıkları eşleri ile fikir alışverişi yaptıkları görülmektedir.

3.3. ÇOCUKLAR VE ÇOCUKLARIN YETİŞTİRİLMESİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Çocuk yetiştirmedeki toplumsal cinsiyet rollerinde çocuk sayısı, çocukta cinsiyet tercihi, çocuğun eğitim durumu, çocuğun evlilik tercihi, yerli muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamadaki farklılıklar benzerlikleri frekanslar ve çaprazlar şeklinde sunulmuştur.

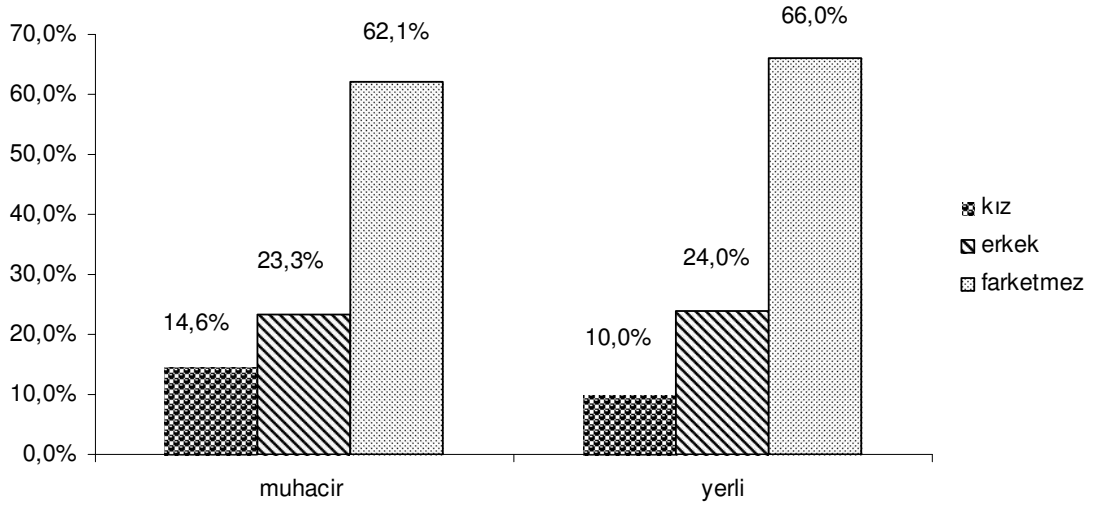

Grafik 3.23. Tek Çocuğa Sahip Olma Durumunda Cinsiyet Tercihi

Örnekleme dahil olan kasaba kadınlarının tek çocuğa sahip olma durumunda tercih edecekleri cinsiyet türünün % 63,4'lük oranla fark etmeyeceğini belirtirlerken, kadınların % 13,1'lik oranla erkek çocuğa sahip olmak istediklerini göstermektedir. Kız çocuğunu tercih etme oranı % 23,5'dir. Açıkça görülmektedir ki çocuğa sahip olma durumunda cinsiyet tercihi büyük oranda kalkmıştır. Havva Ç. İle 10.04.2008 tarihli görüşmede “ ben hiçbir zaman kızım olsun oğlum olsun demedim, hangisi hayırlısı ise o olsun sağlıklı olsunlar da evlat sonuçta hiç önemli değil sağ olsun yeter” belirtildiği gibi fark etmez yanıtı doğrulanmaktadır.

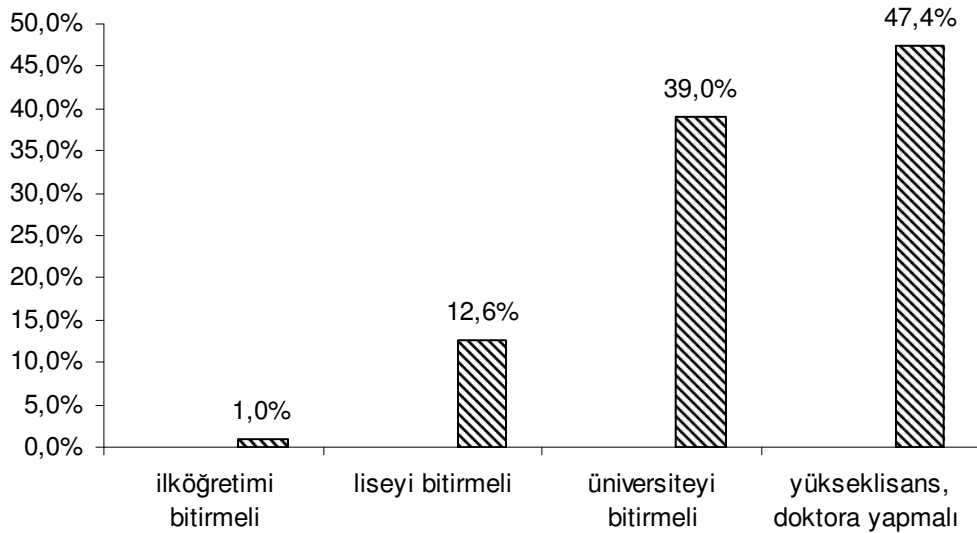

Şekil 3.5 Düğünde Gelinin Kucağına Bebek Verme Adeti(2008)

Grafik 3.24. Yerli Muhacir Kadınların Tek Çocuğa Sahip Olma Durumunda Cinsiyet Tercihi

Kadınların yerli muhacir olma durumları ile tek çocuk sahibi olma durumunda cinsiyet tercihi karşılaştırıldığında yerli kadınların fark etmez tercihi muhacir kadınlara göre oranı daha yüksektir. Muhacir kadınlarda fark etmez şıkkının oranı % 62,1 iken yerli kadınlarda % 66'dır. kız ve erkek tercihlerinin de oldukça birbirine yakın oranlarda olduğu göze çarpmaktadır. Muhacir ve yerli kadınların cinsiyet tercihleri birbirine benzerdir.

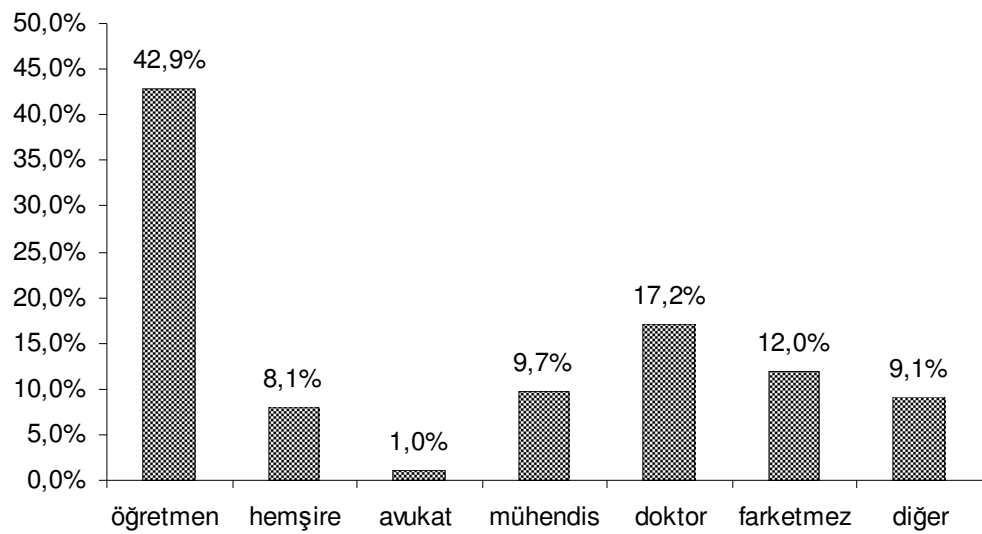

Grafik 3.25. Kasaba Kadınlarna Göre Çocukların Ne Kadar Tahsil Yapması Gerektiği

Kasaba kadınlarının her ne kadar eğitim seviyesi yüksek olmasa da çocukları için en yüksek eğitimi tercih ettiklerini görmekteyiz. Kadınların % 47.4'ü çocuklarının yüksek lisans, doktora yapmasını, % 39'u üniversiteyi bitirmesini isterken, % 1'lik oranda ilköğretimi bitirmesi gerektiği yanıtını vermiştir.

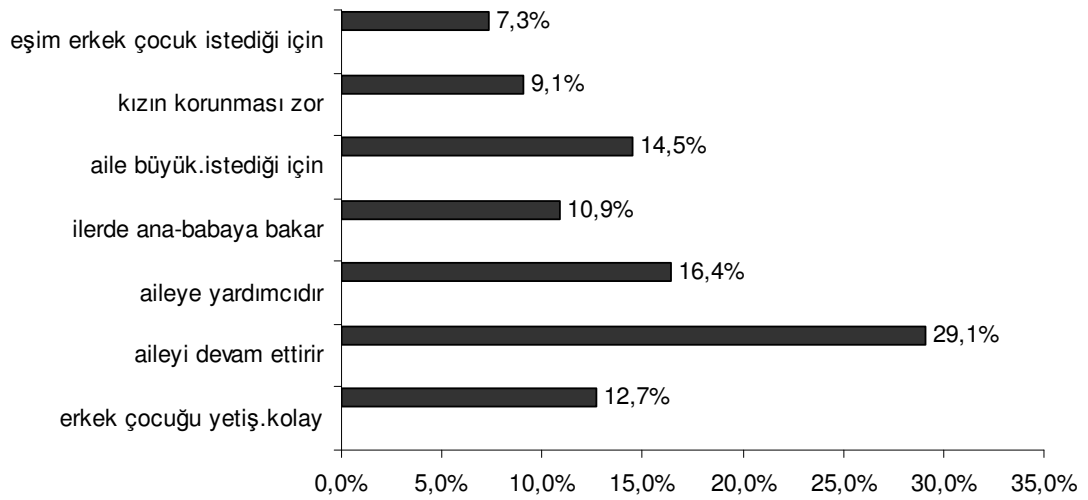

Şekil 3.6. Mustafapaşa İlköğretim Okulu Öğrencileri (2008)

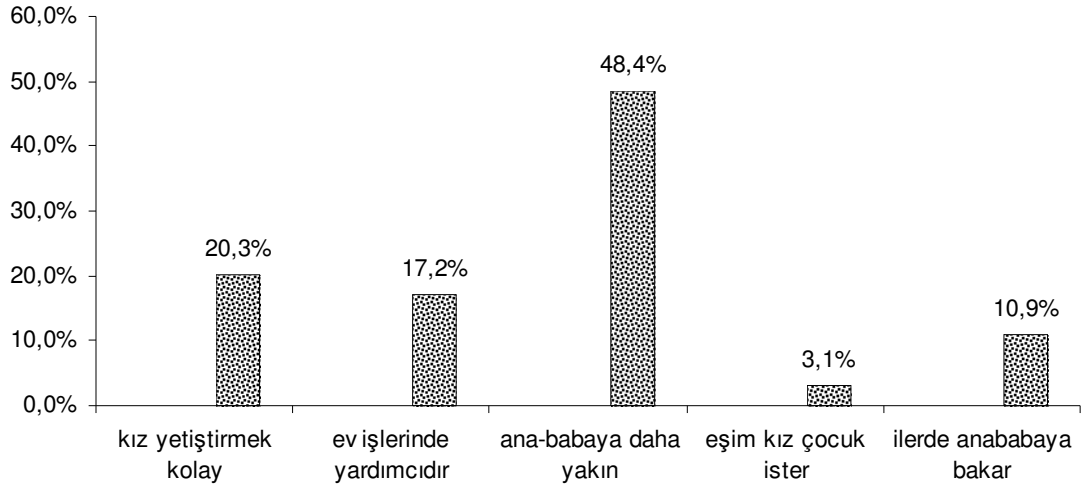
Grafik 3.26. Kasaba Kadınlarının Çocukları İçin İdeal Meslek Tercihleri

Yerli ve muhacir kadınların çocukları için ideal meslek tercihlerine bakıldığında % 42.9'u öğretmenliği tercih ettikleri görülmüştür. Anket sırasında alınan notlarda kasaba kadınlarının bir çoğu garanti meslek olarak öğretmenliği gördüklerini, devlet kapısı olmasının tercihlerinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. Kadınlardan çocukları için doktorluk mesleğini tercih edenlerin oranı % 17.2 'dir. İdeal meslek tercihlerinde fark etmez yanıtını verenlerin çoğu çocuklarının isteklerine bıraktıklarını belirtmişlerdir.

Grafik 3.27. Kadınların Erkek Çocuk İsteme Sebepleri

Kadınların erkek çocuk isteme sebeplerine bakıldığında % 29'luk bir oranla aileyi devam ettirme seçeneğini seçmişlerdir. Erkek çocuk tercihinde sonraki sebep aileye yardımcı olması ile %16.4'ü bulmuştur. % 14.5 oranla aile büyükleri istediği için sebebi de hala geniş ailenin etkilerinin devam ettiğinin açık bir göstergesidir. Burada en düşük oranla % 7.3 eşinin erkek çocuk istemesi sebebi olmuştur.

Grafik 3.28. Kadınların Kız Çocuk İsteme Sebepleri

Kadınların kız çocuk tercih etmelerindeki en büyük sebep % 48.4'lük oranla ana babaya daha yakın olmasıdır. İkinci sırada % 20,3'lük oranla kız çocuğunun yetiştirilmesinin daha kolay olduğudur. Kızların ev işlerinde anneye yardımcı olması % 17.2 ile tercih sebeplerinden biri olmuştur. Erkek çocuk tercih sebebinde olduğu gibi en düşük oran % 3.1 ile eşinin kız çocuk istemesi olduğu belirtilmiştir. Nazende S. İle 20.07.2008 tarihli yapılan görüşmede “ İki oğlum bir kızım var kızım en küçükleri. Oğlanlarım okudular tayinleri çıktı gittiler kızım ile kaldık. Kızlar daha yakın anneye, bağ bahçe işlerine gidince ev işlerini kızım yapıyor. Kız çocuğu başka oluyor tabi” kız çocuklarının ayrı bir öneme sahip oldukları ortadadır.

Şekil 3.7. Anket Çalışması (2008)

Tablo 3.31. Kız Çocuğunun Dışarıda Kalma Süresi

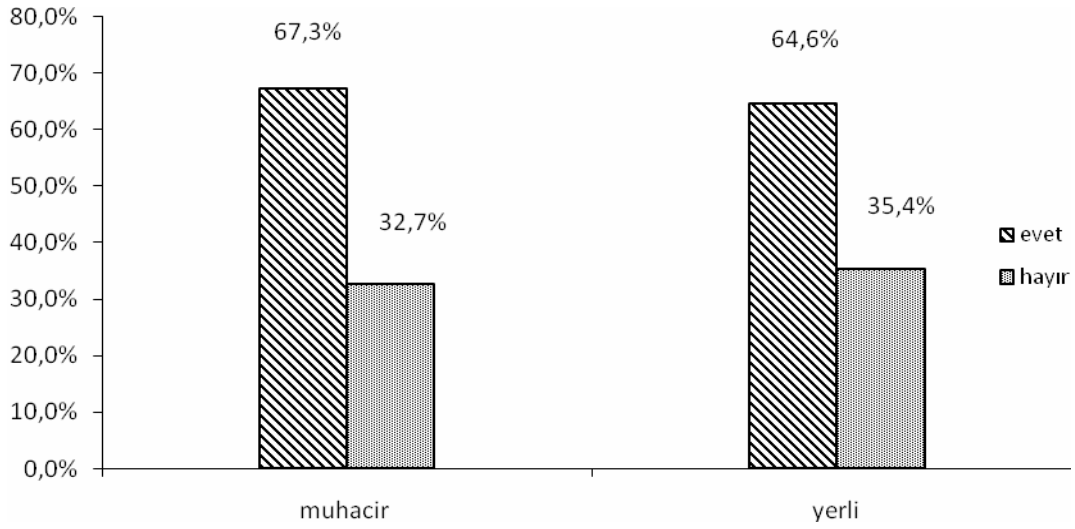
Kız çocuğu hava kararmadan olmalıdır evde	Frekans	%	Yığılımlı %
Katılıyorum	120	77,4	77,4
Katılmıyorum	31	20,0	97,4
Fikrim yok	4	2,6	100,0
Toplam	155	100,0	

Bu soruya cevap veren kasaba kadınlarının % 77, 4'ü ifadeye katıldıklarını cevabını verirken, % 20'si katılmamakta, % 2.6'sı ise fikrinin olmadığını belirtmişlerdir. Görüldüğü gibi eve bağlı olma ve kız çocuğu üzerindeki baskının kadınlar arasında yaygın olduğu muhtemeldir.

Tablo 3.32. Kadınların Eğitim Durumuna Göre Tek Çocuğa Sahip Olma Durumundaki Cinsiyet Tercihleri

Eğitim durumunuz nedir?		Sadece bir tek çocuk sahibi olsaydınız kız mı erkek mi olsun isterdiniz?			Toplam
		Erkek	Kız	Fark etmez	
Okur-yazar değil	Sayı	3	3	8	14
	% içinde	21,4%	21,4%	57,1%	100,0%
	Toplam	2,0%	2,0%	5,2%	9,2%
Okur-yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	1	4	9	14
	% içinde	7,1%	28,6%	64,3%	100,0%
	Toplam	,7%	2,6%	5,9%	9,2%
İlkokul	Sayı	13	24	60	97
	% içinde	13,4%	24,7%	61,9%	100,0%
	Toplam	8,5%	15,7%	39,2%	63,4%
Ortaokul	Sayı	1	1	9	11
	% içinde	9,1%	9,1%	81,8%	100,0%
	Toplam	,7%	,7%	5,9%	7,2%
Lise	Sayı	2	2	9	13
	% içinde	15,4%	15,4%	69,2%	100,0%
	Toplam	1,3%	1,3%	5,9%	8,5%
Fakülte/yüksekokul	Sayı	0	2	2	4
	% içinde	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
	Toplam	,0%	1,3%	1,3%	2,6%
Toplam	Sayı	20	36	97	153
	% içinde	13,1%	23,5%	63,4%	100,0%
	Toplam	13,1%	23,5%	63,4%	100,0%

Kadınlardan okuma yazma bilmeyenler tek çocuğa sahip olma durumunda kız ve erkek tercih oranları % 21.4 ile eşit olurken, %57.1'i fark etmez yanıtını vermiştir. Eğitim seviyesi arttıkça cinsiyet tercihinde fark etmez yanıtı artmaktadır. İlkokul mezunu kadınların %61,9'u cinsiyet tercihinde fark etmeyeceğini belirtmişlerdir. Özellikle ortaokul mezunu kadınların cinsiyet tercihlerinde en yüksek oran % 81.8 ile fark etmez cevabını vermişlerdir. Toplamda kadınların eğitim düzeylerinin artması % 63.4'lük bir oranla cinsiyet tercihinin fark etmeyeceğini belirttikleri görülür.

Grafik 3.29. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadınların Çocuklarının Yetiştirilmesinde Geçmişin Etkisi

Kasabadaki yerli ve muhacir kadınların %66.4'ü kendi çocuklarını yetiştirirken büyüklerinden gördüklerini göz önüne aldıkları belirlenmiştir. Yerli kadınların %35.4'ü büyüklerden gördüklerini çocuklarında uygulamadıkları yanıtını verirken, muhacir kadınların % 67.3'ü büyüklerden gördüklerini çocuklarının yetişmesinde etken olduğu yanıtını verirken muhacir kadınların geleneksel aile yaşantısının etkileri yerli kadınların çocuk yetiştirmesinde göz önünde bulundurmalarından daha yüksektir.

Tablo 3.33. Yaşa Göre Kadınların Çocuklarını Yetiştirirken Geçmişin Etkisi

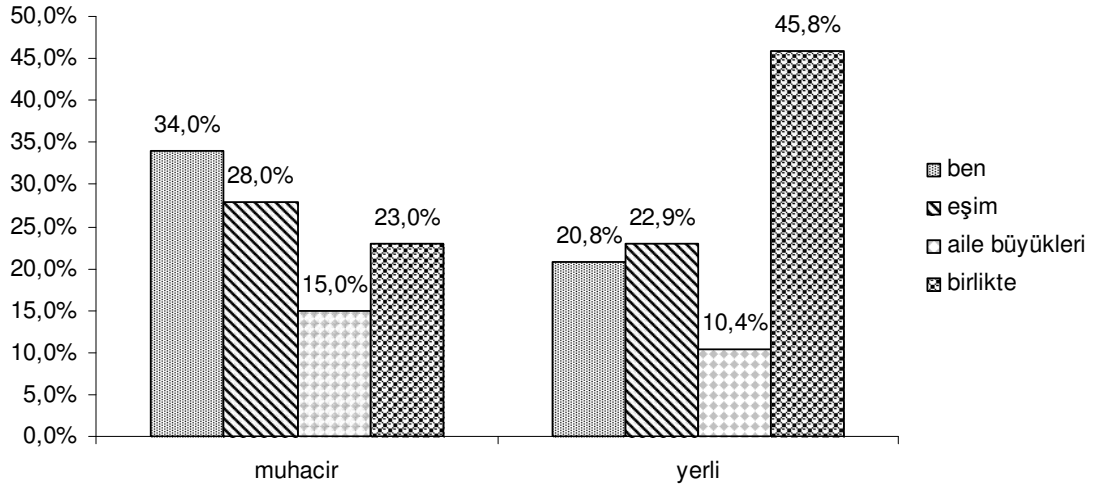
Yaş		Çocuğunuzu yetiştirirken kendi çocukluğunuzda büyüklerinizden gördüklerinizi göz önüne alır mısınız?		Toplam
		Evet	Hayır	
20-30	Sayı	12	7	19
	% içinde	63,2%	36,8%	100,0%
	Toplam	8,1%	4,7%	12,8%
31-40	Sayı	21	11	32
	% içinde	65,6%	34,4%	100,0%
	Toplam	14,1%	7,4%	21,5%
41-50	Sayı	26	14	40
	% içinde	65,0%	35,0%	100,0%
	Toplam	17,4%	9,4%	26,8%
51-60	Sayı	14	12	26
	% içinde	53,8%	46,2%	100,0%
	Toplam	9,4%	8,1%	17,4%
61-70	Sayı	17	6	23
	% içinde	73,9%	26,1%	100,0%
	Toplam	11,4%	4,0%	15,4%
71 ve üzeri	Sayı	9	0	9
	% içinde	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	6,0%	,0%	6,0%
Toplam	Sayı	99	50	149
	% içinde	66,4%	33,6%	100,0%
	Toplam	66,4%	33,6%	100,0%

Ankete katılan kadınlardan 61-70 yaş aralığında % 73,9 oranında çocuk yetiştirmede büyüklerden gördüklerini uyguladıklarını belirtmişlerdir. 20-30 yaş aralığındaki kadınların % 63,2'si çocuk yetiştirmede büyüklerinden gördüklerini göz önüne aldıklarını belirtirlerken, hayır cevabı verenlerin oranı da % 36,8 olarak belirlenmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi yaş arttıkça büyüklerden görülenlerin uygulanması da artmaktadır. Bu oranlar bize geleneklerin devam ettirildiğini, gençlerde de bu oranın bir hayli yüksek olduğu görülmektedir. Kadınların kasaba içinde birbirleri ile sürekli iletişim halinde olması gençlerin de gelenek görenekleri devam ettirdikleri açıktır. Hatice Y. İle 19.07.2008 tarihli görüşmede “ Ben altmış beş yaşındayım ama hala çocuklarıma torunlarıma gelenek göreneklerimizi anlatırım, biz anamızdan babamızdan böyle gördük böyle yetiştirdik. Ama şimdi devir değişti çocuklar torunlar şehirde oturuyorlar bayramlarda seyrarlarda geldiklerinde gelenek görenekleri yapmaya çalışıyoruz.” Belirtilmiştir.

Tablo 3.34.Muhacir Kadınların Kaçınıcı Kuşak Olduklarına Göre Çocuk Yetiştirmede Geçmişin Etkisi

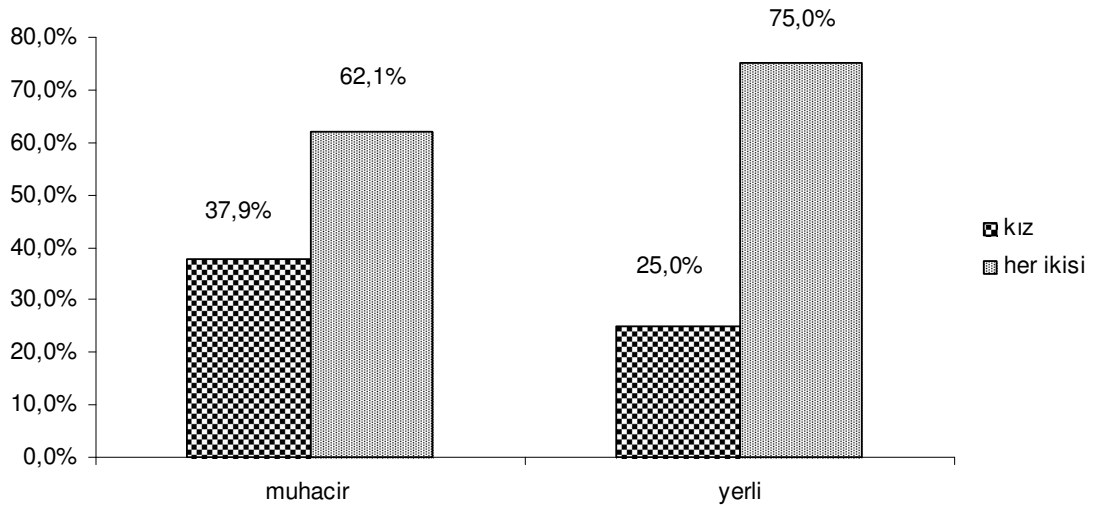
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Çocuğunuzu yetiştirirken kendi çocukluğunuzda büyüklerinizden gördüklerinizi göz önüne alır mısınız?		Toplam
		Evet	Hayır	
1.kuşak	Sayı	2	0	2
	% içinde	100,0 %	,0 %	100,0 %
	Toplam	2,0 %	,0 %	2,0 %
2.kuşak	Sayı	18	8	26
	% içinde	69,2 %	30,8 %	100,0 %
	Toplam	17,8 %	7,9 %	25,7 %
3.kuşak	Sayı	41	23	64
	% içinde	64,1 %	35,9 %	100,0 %
	Toplam	40,6 %	22,8 %	63,4 %
4.kuşak	Sayı	7	2	9
	% içinde	77,8 %	22,2 %	100,0 %
	Toplam	6,9 %	2,0 %	8,9 %
Toplam	Sayı	68	33	101
	% içinde	67,3 %	32,7 %	100,0 %
	Toplam	67,3 %	32,7 %	100,0 %

Ankete katılan muhacir kadınların kuşaklarına ile çocuk yetiştirmede geçmişin etkisi karşılaştırıldığında birinci kuşaktan iki kişi olması sebebiyle büyüklerinden gördüklerini çocuklarının yetişmesinde etkili olduğunu belirtmişlerdir. İkinci kuşaktan % 69,2 oranında çocuk yetiştirmede geçmişin etkisi görülmektedir. ikinci kuşaktan itibaren çocuk yetiştirmede büyüklerden gördüklerini yapma konusunda itirazların oranı % 30,8'dir. Özellikle üçüncü kuşakta bulunan kadınların büyüklerden gördüklerini göz önünde almama oranı % 35,9'dur. İkinci kuşaktan sonra büyüklerinin davranışlarını benimseme konusunda geri adım attıkları görülmektedir.

Grafik 3.30 Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuk Eğitimindeki Söz Sahipliği

Ankete katılan yerli ve muhamir kadınlarda çocukların eğitiminde en çok kimin sözünün geçtiğine bakacak olursak, muhamir kadınların % 34'ü çocukların eğitiminde kendilerinin söz sahibi olduklarını, yerli kadınlarda bu oran % 20,8'e düşmüştür. Yerli kadınların çocuk eğitiminde eşi ile birlikte söz sahibi olma oranı % 45,8'lik oranla en yüksek oran olmuştur. Genel olarak toplamda kadınların çocukların eğitiminde kendilerinin söz sahibi oldukları ortadadır. Aile büyüklerinin etkisinin daha az olması çekirdek aileye geçişin göstergesidir.

Grafik 3.31 Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Sofranın Hazırlanması ve Toplanması Durumunda Cinsiyet Tercihleri

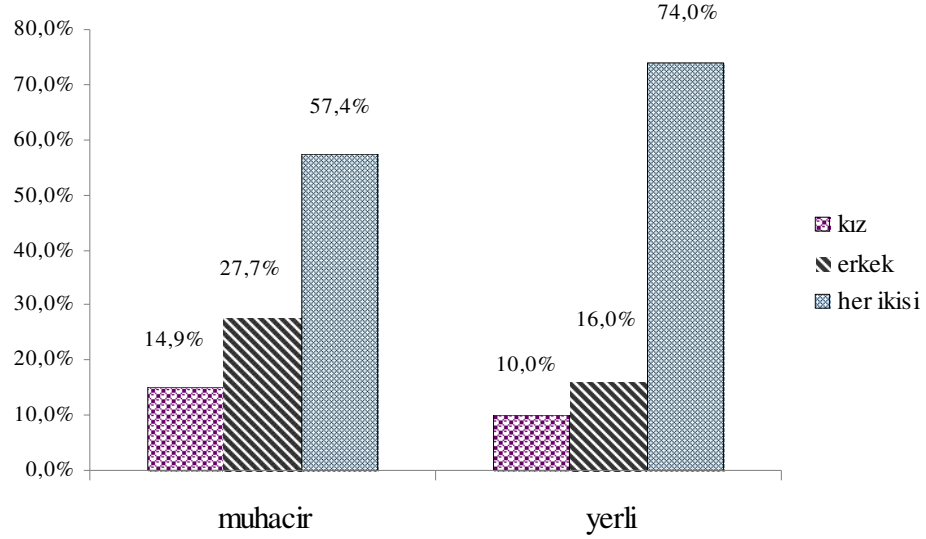
Yerli ve muhacir kadınlara sofranın hazırlanması ve toplanması konusunda cinsiyet tercihlerine baktığımızda sadece erkek seçeneğini işaretleyen çıkmamıştır. Yerli kadınların % 75'i her ikisi cevabını verirken kız erkek ayrımının ortadan kalktığı açıkça görülmektedir. Muhacir kadınlar yerli kadınlara göre daha çok kızların sofrayı düzeninden sorumlu olduklarını belirtmişlerdir. Kadınların %66,5'lik oranı cinsiyet ayrımı olmadan her ikisinin de sofrayı düzeninden sorumlu olacağını belirtmişlerdir. Özel alana ait kadından beklenen rollerin çocuk yetiştirme sırasında erkeklere de öğretildiği görülmektedir.

Tablo 3.35. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Çocuklarından Beklenen Roller

Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Sofranın hazırlanması ve toplanması		Toplam
		Kız	Her ikisi	
1.kuşak	Sayı	1	1	2
	% içinde	50,0%	50,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	1,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	13	13	26
	% içinde	50,0%	50,0%	100,0%
	Toplam	12,6%	12,6%	25,2%
3.kuşak	Sayı	23	42	65
	% içinde	35,4%	64,6%	100,0%
	Toplam	22,3%	40,8%	63,1%
4.kuşak	Sayı	2	8	10
	% içinde	20,0%	80,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	7,8%	9,7%
Toplam	Sayı	39	64	103
	% içinde	37,9%	62,1%	100,0%
	Toplam	37,9%	62,1%	100,0%

Kasabadaki muhacir kadınların kaçınıcı kuşak oldukları ile sofranın hazırlanması ve toplanması sorusu karşılaştırıldığında birinci ve ikinci kuşaklar eşit şekilde kız ve her ikisi cevabını vermiştir. Üçüncü kuşakta durum farklılaşıyor ve sofrayı hazırlama ve toplama işinin kıza ait olduğunu söyleyenlerin oranı % 35,4 ile azalma görülürken, % 64,6 oranında her ikisi cevabında artış görülmektedir. Dördüncü kuşaktaki muhacir kadınlar % 80 oranla kız ve erkeğin yani her ikisinin de yapabileceğini belirtmişlerdir.

Görüldüğü gibi bir ve dördüncü kuşak arasında fark vardır. Kadından beklenen ev içi rollerin değiştiğini ve kadınların yetiştirdikleri çocuklarında cinsiyet farkı gözetmeksizin işlerin yapılabilceği sonucuna ulaşabiliriz.

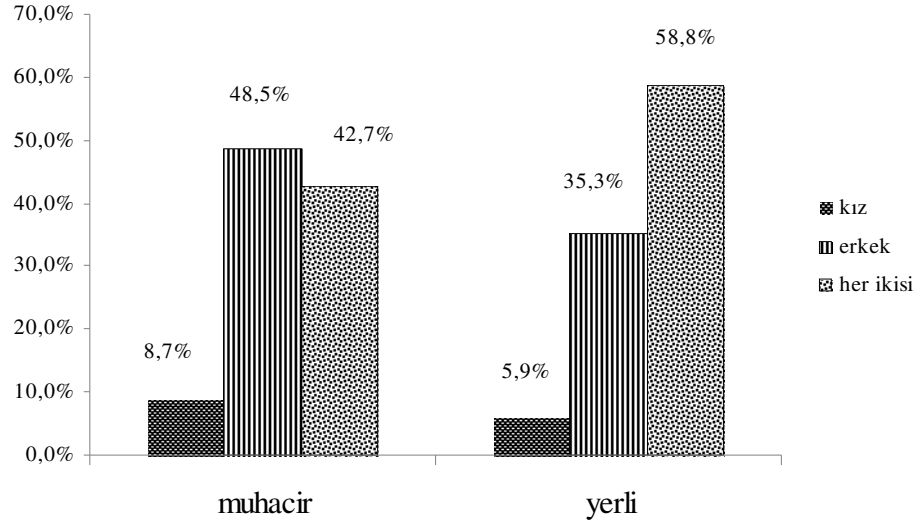
Grafik 3.32. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocukların Bahçe İşleri İle Uğraşmada Cinsiyet Tercihi

Muhacir kadınların bahçe işleri ile kimin uğraşması gerektiği konusunda % 27,7'lik bir oranla erkeklerin uğraşması gerektiğini belirtirlerken, yerli kadınların bahçe işleri ile kimin uğraşması gerektiği konusunda cinsiyet tercihlerinin yerini her ikisi cevabı almıştır ki bu oran % 74'dür. Görüldüğü gibi bahçe işleri konusunda yerli kadınların cinsiyet ayrımı yapılmaksızın birlikte uğraş gösterdikleri ortadadır. Yerli kadınların %74'lük bir oranla bahçe işleri ile ilgili olarak toplumsal cinsiyet rolü ayrımını pek gözetmedikleri, muhacirler de ise bu oranın %57'ye düştüğü görülüyor. her ne kadar kadınların %62'si her ikisi cevabını verse de muhacirlerde oran bu ortalamanın altında.

Tablo 3.36. Muhacir Kadınların Bulunduğu Kuşağa Göre Bahçe İşlerinde Cinsiyet Tercihi

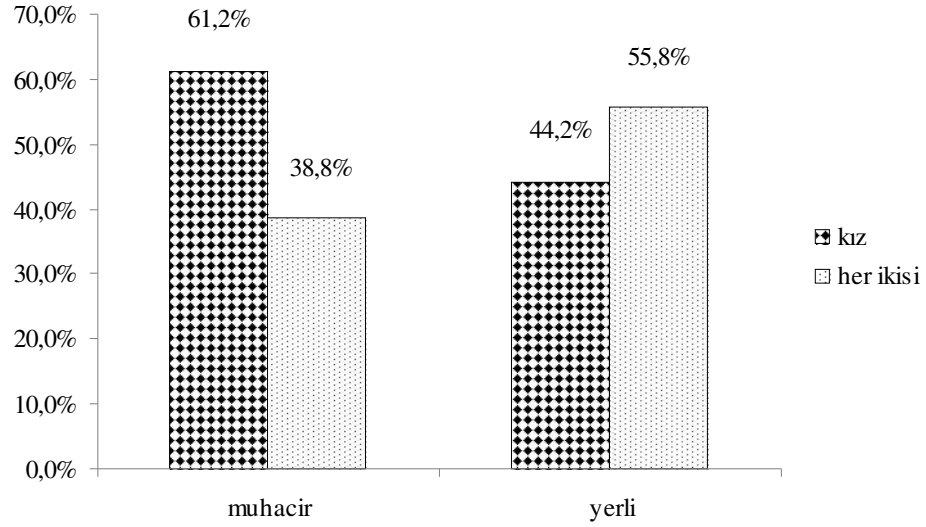
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Bahçe işleri			Toplam
		Kız	Erkek	Her ikisi	
1.kuşak	Sayı	2	0	0	2
	% içinde	100,0 %	,0 %	,0 %	100,0 %
	Toplam	2,0 %	,0 %	,0 %	2,0 %
2.kuşak	Sayı	5	11	9	25
	% içinde	20,0 %	44,0 %	36,0 %	100,0 %
	Toplam	5,0 %	10,9 %	8,9 %	24,8 %
3.kuşak	Sayı	8	13	43	64
	% içinde	12,5 %	20,3 %	67,2 %	100,0 %
	Toplam	7,9 %	12,9 %	42,6 %	63,4 %
4.kuşak	Sayı	0	4	6	10
	% içinde	,0 %	40,0 %	60,0 %	100,0 %
	Toplam	,0 %	4,0 %	5,9 %	9,9 %
Toplam	Sayı	15	28	58	101
	% içinde	14,9 %	27,7 %	57,4 %	100,0 %
	Toplam	14,9 %	27,7 %	57,4 %	100,0 %

Muhacir kadınların bulunduğu kuşak ile bahçe işlerindeki cinsiyet tercihi karşılaştırıldığında birinci kuşak bahçe işlerinde kızları tercih etmişlerdir. İkinci kuşak ise ağırlıklı olarak erkekleri tercih etmişlerdir. Üçüncü kuşak % 67,2 oranda her ikisinin de yapabileceğini belirtmişlerdir. Yine dördüncü kuşak da % 60 oranında her ikisinin yapabileceğini belirtmişlerdir.görüldüğü gibi kızlara atfedilen roller son kuşakta farklılaşarak her ikisinin yapabileceği hale gelmiştir. Muhacir kadınlar cinsiyet ayrımı yapılmadan her ikisinin de bahçe işlerini yapabilecekleri konusunda yoğunlaşmışlardır.

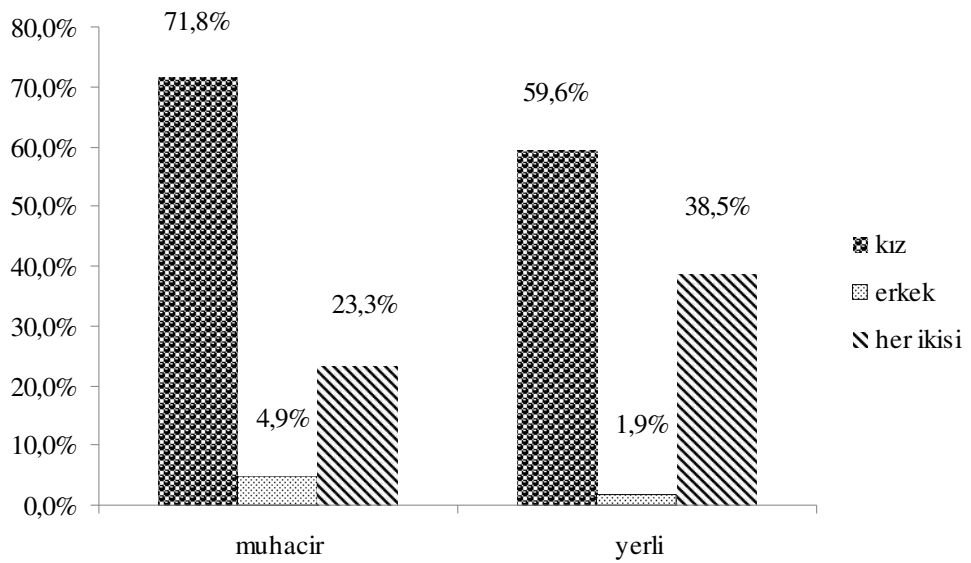
Grafik 3.33. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Fatura Yatırmaya Gitme Durumunda Cinsiyet Tercihleri

Muhacir kadınların fatura yatırmak için yaptıkları cinsiyet tercihinde % 48,5 ile erkek olurken, yerli kadınlarda bu durum her ikisinin de yapabileceğini yani % 58,8’lik oranla tercih söz konusudur. Kamusal alana çıkma konusunda muhacir kadınlar erkekleri tercih ettikleri görülmüştür. Bununla birlikte yerli kadınların % 5,9’luk düşük bir oranla kızların fatura yatırmasını tercih etmişlerdir. Bu durum yerli kadınların halen kamusal alana çıkmada sınırlı bir davranış gösterdiklerinin ifadesidir.

Grafik 3.34. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Ütü Yapma Durumunda Cinsiyet Tercihleri

Yerli muhacir kadınlarla çocuklarının ütü yapma durumunda cinsiyet tercihlerinde erkek tercih eden olmamıştır. Muhacir kadınların ütü yapmak konusundaki cinsiyet tercihlerine bakıldığında % 61,2 oranla kız yapmalı derken, yerli kadınların tercihi % 55,8 oranla her ikisini tercih ettikleri görülür. Genel olarak bakıldığında kadınların toplamda ağırlıklı olarak kızların ütü yapmasını tercih etmişlerdir. Muhacir kadınlar özel alana ait ev işlerinden ütü yapmanın kadınların rolü olduğunu vurgulamaktadırlar.

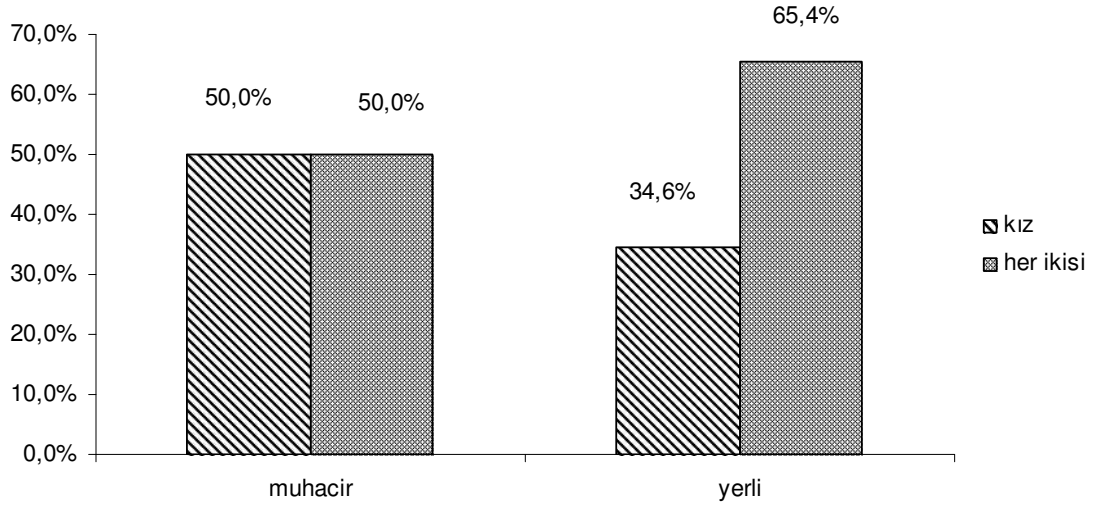
Grafik 3.35. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çocuklarının Çamaşırları Asma ve Toplama İşinde Cinsiyet Tercihleri

Ankete katılan yerli muhacir kadınlarla çamaşırları asmak ve toplamak işinde yüksek oranlarla cinsiyet tercihlerini kızdan yana kullanmışlardır. Muhacir kadınlarının % 71.8'i, yerli kadınların %50.6'sı "kız"ı tercih ederlerken, her ikisini tercih edenler oranına baktığımızda yerli kadınların yine önde olduğunu görüyoruz. Yerli kadınlar % 38,5 oranında, muhacir kadınlar ise % 23,3 oranında her ikisinin de yapmasını tercih etmişlerdir. Yerli olan Leyla E. İle 19.07.2008 tarihli görüşmede " İki oğlum var ama her işi onlara yaptırmaya çalışıyorum.Şu kız işiymiş bu erkek işiymiş demiyorum tek başlarına kaldıklarında her işi yapabilmeliler." Belirtilmiştir.

Tablo 3.37. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kimin Küçük Kardeşle İlgileneceği

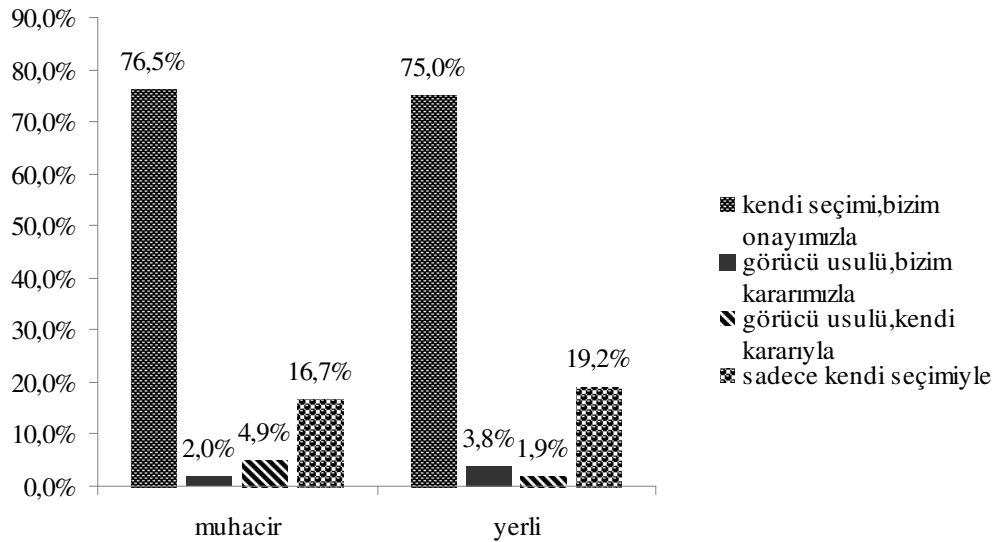
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Küçük kardeşle ilgilenmek		Toplam
		Kız	Her ikisi	
1.kuşak	Sayı	2	0	2
	% içinde	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	2,0%	,0%	2,0%
2.kuşak	Sayı	18	8	26
	% içinde	69,2%	30,8%	100,0%
	Toplam	17,6%	7,8%	25,5%
3.kuşak	Sayı	28	36	64
	% içinde	43,8%	56,3%	100,0%
	Toplam	27,5%	35,3%	62,7%
4.kuşak	Sayı	3	7	10
	% içinde	30,0%	70,0%	100,0%
	Toplam	2,9%	6,9%	9,8%
Toplam	Sayı	51	51	102
	% içinde	50,0%	50,0%	100,0%
	Toplam	50,0%	50,0%	100,0%

Muhacir kadınların bulundukları kuşağa göre küçük kardeşle kimin ilgileceği sorusu karşılaştırıldığında yaygın düşünce kızın ilgilenmesi yolundaydı. Özellikle birinci kuşak bunu doğrularken ikinci kuşakta kızın ve erkeğin de ilgilenilebileceği görülmektedir. Üçüncü kuşakta ise her ikisi cevabı % 56,3 olurken, dördüncü kuşakta bu oran % 70'lere çıkmıştır. Toplumsal cinsiyet rollerinin farklılaştığı ve kıza ait olarak bilinen rollerin artık erkekten de beklenebileceği görülmektedir.

Grafik 3.36. Yerli Muhacir Kadınlara Göre Kimin Küçük Kardeşle İlgileneceği

Muhacir ve yerli olmaya göre küçük kardeşle kimin ilgilenmesi gerektiği soruları karşılaştırıldığında muhacir kadınların yerli kadınlara göre daha yüksek oranla kız'ın ilgilenmesi gerektiğini söylerlerken, yerli kadınlar bu konuda cinsiyet tercihlerinde fark etmeyeceğini belirtmişlerdir. Herikisinin de küçük kardeşle ilgileneceğini söyleyen yerli kadınlarda bu oran % 65,4 olarak belirlenmiştir. Muhacir kadınların küçük kardeşle ilgilenme görevini kıza yükledikleri görülürken yerli kadınlar herikisinin de yapabileceği oranı oldukça yüksektir. Yerli ve muhacir kadınların bu konuda farklılaştıkları görülmektedir.

Grafik 3.37. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Evlenme Şekli Konusundaki Görüşleri

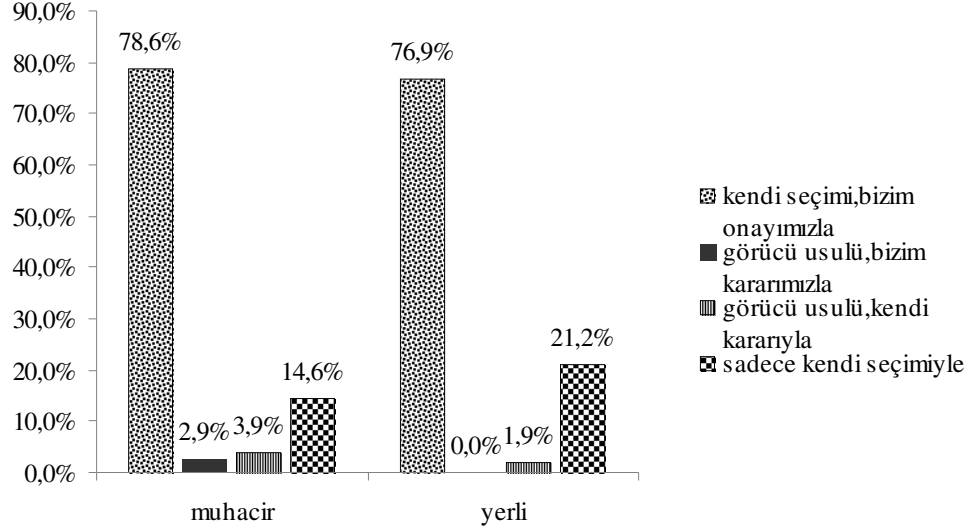
Kasaba kadınlarının yerli ve muhacir olmaları ile kız çocuklarının nasıl evlenmesini istedikleri sorularını karşılaştırdığımızda muhacir kadınların % 76,5'i, yerli kadınların % 75'inin kendi seçimi ve bizim onayımızla olan seçeneği tercih ettiklerini görmekteyiz. Bu demek oluyor ki kızlarının eş konusundaki seçime önem verdikleri ancak yine son sözün aileye düşmesini istemektedirler. Yerli kadınlar kız çocuklarının nasıl evlenmeleri konusunda sadece kendi seçimi ile % 19,2'si tercih ederken muhacir kadınlarda bu oran % 16,7'dir. Kadınların çocuklarının tercihlerine saygı duyduklarını ve görücü usulü evliliklerin azaldığı açıkça görülmektedir.

Tablo 3.38. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kız Çocuklarının Nasıl Evlenmesini İsteme Durumu

Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Kız çocuğunuzun nasıl evlenmesini istersiniz?				Toplam
		Kendi seçimi ve bizim onayımızla	Görücü usulüyle, bizim kararımızla	Görücü usulü, kendi kararı ile	Sadece kendi seçimi ile	
1.kuşak	Sayı	0	1	1	0	2
	% içinde	,0%	50,0%	50,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	1,0%	1,0%	,0%	2,0%
2.kuşak	Sayı	16	1	1	7	25
	% içinde	64,0%	4,0%	4,0%	28,0%	100,0%
	Toplam	15,7%	1,0%	1,0%	6,9%	24,5%
3.kuşak	Sayı	55	0	2	8	65
	% içinde	84,6%	,0%	3,1%	12,3%	100,0%
	Toplam	53,9%	,0%	2,0%	7,8%	63,7%
4.kuşak	Sayı	7	0	1	2	10
	% içinde	70,0%	,0%	10,0%	20,0%	100,0%
	Toplam	6,9%	,0%	1,0%	2,0%	9,8%
Toplam	Sayı	78	2	5	17	102
	% içinde	76,5%	2,0%	4,9%	16,7%	100,0%
	Toplam	76,5%	2,0%	4,9%	16,7%	100,0%

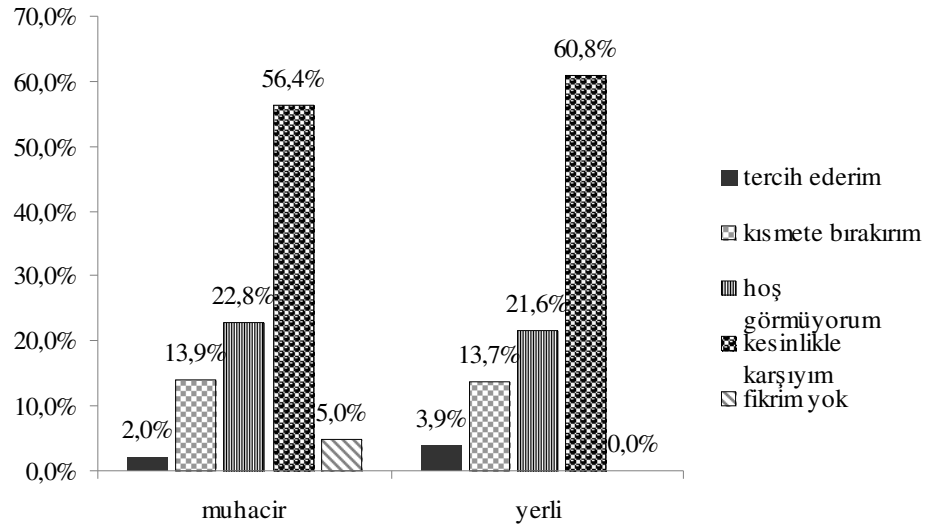
Ankete katılan muhacir kadınların bulundukları kuşak ile kız çocuklarının nasıl evlenmesini istedikleri karşılaştırıldığında birinci kuşağa hakim olan geleneksel yaşam tabloya yansımıştır. Birinci kuşak görücü usulü bizim kararımızla ve görücü usulü kendi kararı ile seçenekleri tercih edilmiştir. İkinci kuşak % 64 oranla kendi seçimi bizim

onayımızla cevabını verirlerken yine arka planda da olsa ailenin onayı önemli etkindir. Üçüncü kuşak kız çocuklarının % 84,6 oranda kendi seçimi ve aile onayıyla evlenmelerini istemektedirler. Görüldüğü gibi geleneksellikten kopuş yaşanırken aile kontrolü devam etmektedir.

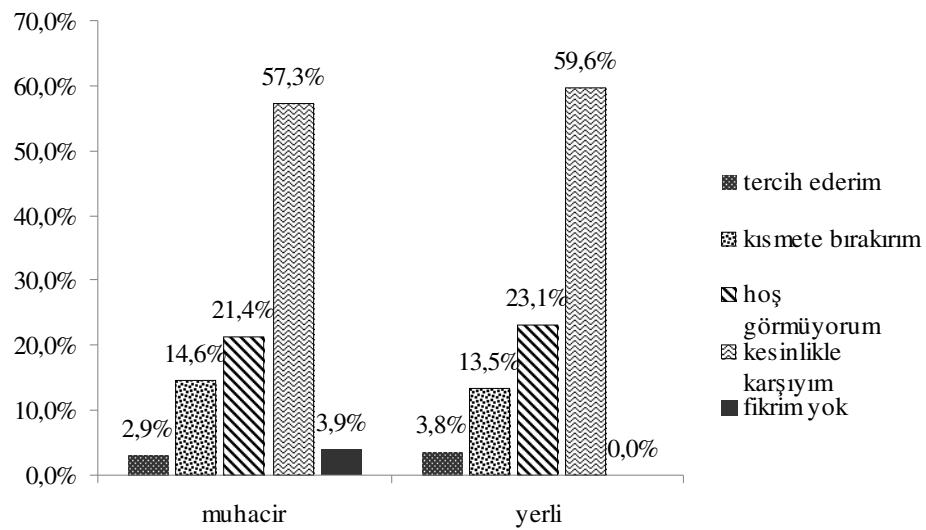
Grafik 3.38. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Evlenme Şekli Konusundaki Görüşleri

Kasaba kadınlarının yerli ve muhacir olma durumları ile erkek çocuklarının evlenme şekline baktığımızda muhacir kadınların kendi seçimi ve bizim onayımızla seçeneği yerli kadınların tercihinine göre daha fazladır %78.6'dır. Burada görücü usulü seçeneklerinin her ikisinde de muhacir kadınlarının yerli kadınlara göre az da olsa tercih edildiği görülmektedir. Muhacir kadınların kendi içlerinden birisi olması tercih sebebidir. Kadınların çocuklarının kendi tercihlerine de saygı duydukları ortaya çıkan oranlar da kanıtlanmaktadır. Yerli kadınların % 21,2'sinin sadece kendi seçimi ile evlenmelerini muhacir kadınlardan daha çok istediklerini görmekteyiz. Muhacir kadınlarda geleneksel aile bağlarının hala kuvvetli olduğu çocuklarının evliliklerini onaylama konusunda ortaya çıkmış durumdadır.

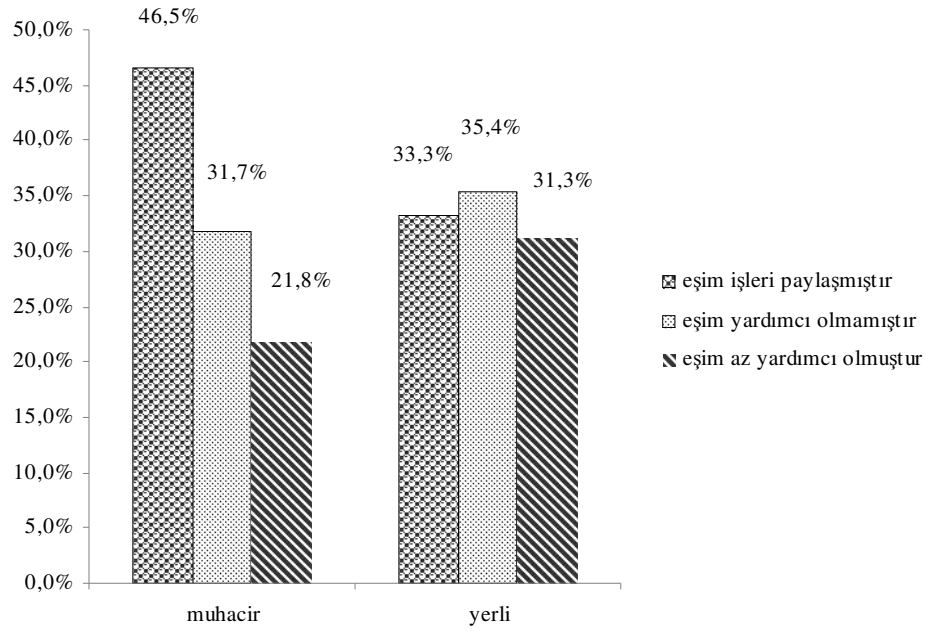
Grafik 3.39. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Akraba Evliliği Yapmaları Konusundaki Görüşleri

Kasaba kadınlarının evlilik konusunda akraba evliliklerine bakış açılarını öğrenmek için yönelttiğimiz soruda muhacir kadınlarının kısmete bırakırım seçeneğinin yerli kadınlara göre daha fazla tercih edildiğini görmekteyiz. Yerli kadınların % 60,8'inin akraba evliliğine kesinlikle karşı oldukları görülmektedir. Muhacir kadınların oranı da azımsanmayacak oranda yüksektir, % 56,4. Muhacir kadınlarda kısmete bırakma % 13,9 iken, yerli kadınlarda 13,7 olarak tespit edilmiştir. Genel olarak yerli ve muhacir kadınlarda kız çocuklarında akraba evliliğine karşı olduklarını görmekteyiz.

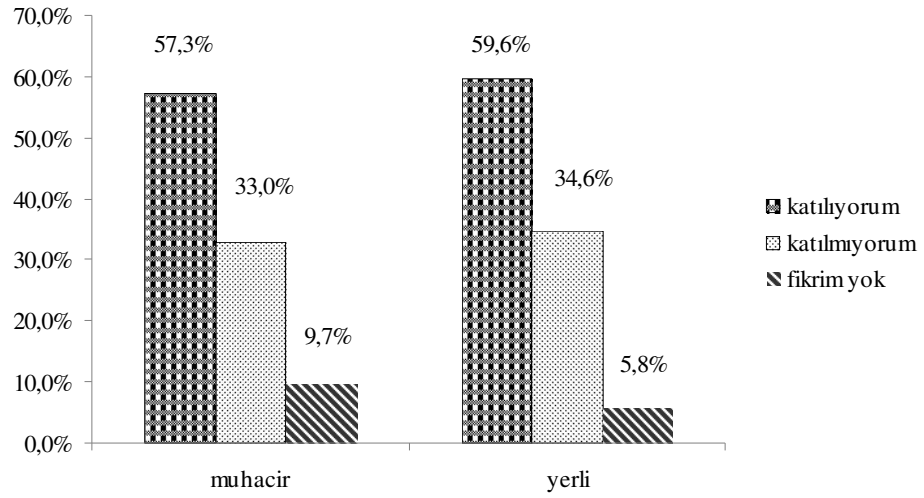
Grafik 3.40. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Akraba Evliliği Yapmaları Konusundaki Görüşleri

Kadınların erkek çocuklarında akraba evliliği yapmaları konusundaki görüşleri kız çocuklarından farklı değildir. Muhacir kadınlarda kısımete bırakma oranı yerli kadınlara göre daha yüksektir. Yerli kadınlar % 59,6 oranı ile kesinlikle karşı olduklarını belirtmişlerdir. Muhacir kadınlarda da kesinlikle karşıyım seçeneği % 57,3 olarak tespit edilmiştir. Kasaba kadınlarında kız ya da erkek çocuğu olsun akraba evliliğin tercih edilmediği ortadadır. Yapılan derinlemesine görüşmelerde çocuklarının sakat olmasından endişe ettiklerini belirtmişlerdir.

Grafik 3.41. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Eşlerinin Çocuk Bakımında Kendilerine Yardımcı Olup Olmama Oranları

Muhacir kadınların eşlerinin çocuk bakımı konusundaki tüm işleri çoğunlukla kendileri ile paylaştıklarını % 46,5’lik oranla belirtirlerken, yerli kadınlarda bu seçeneğin oranı % 33,3’ e düşmüştür. Yerli kadınlarda oranı en yüksek seçenek ise % 35,4’lük oranla eşlerin yardımcı olmadığıdır. Görüldüğü gibi muhacir kadınların eşlerinin çocuk bakımı konusunda yerli kadınların eşlerine göre yardımcı oldukları sonucu çıkmaktadır. Ev içindeki çocukların bakımı konusu aslında sorumluluk paylaşımı olarak algılanırsa yerli kadınların eşlerinin yardımcı olmadığı sorumluluğun daha çok kadına yüklendiği görülmektedir.

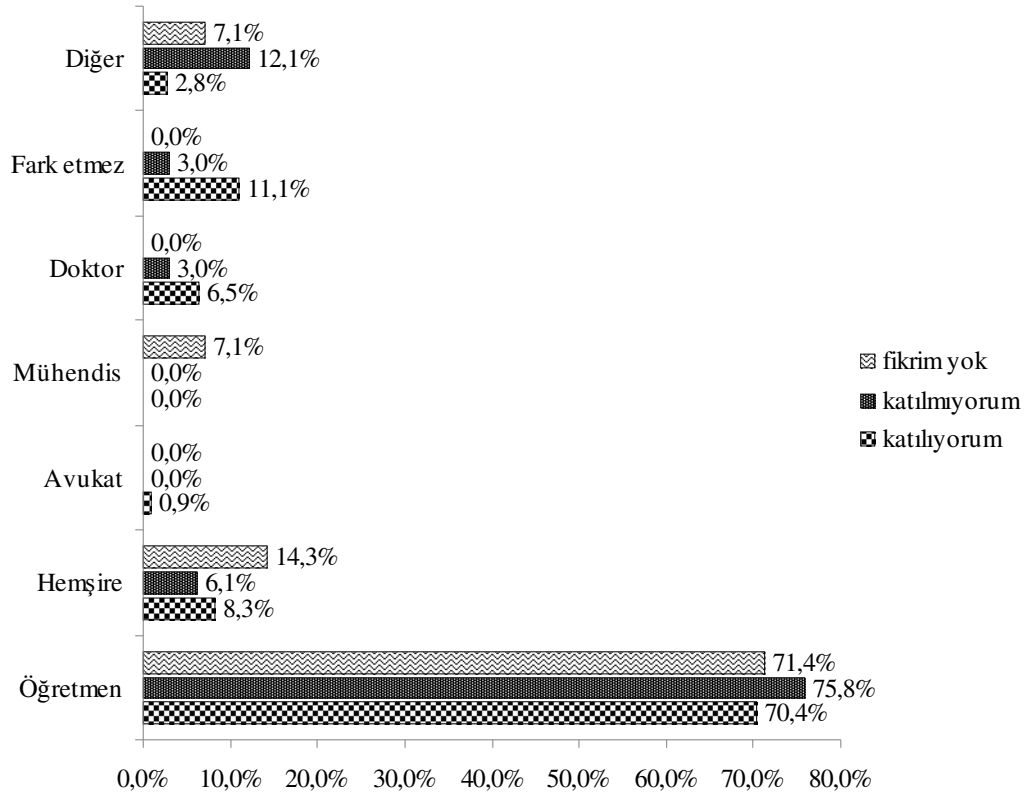

Grafik 3.42. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadınların Evde Kalıp Çocuklarına Bakma Durumları

Sözü edilen ifadeye verilen cevaplarla anket uygulanan muhacir yerli kadınlar karşılaştırıldığında ifadeye katılım oranları birbirine oldukça yakındır. Muhacir kadınlarda ifadeye katılım oranı % 57.3, yerli kadınlarda ise % 59.6'dır. Kadınların mutlu olmaları için evde oturmaları gerektiği ifadesine katılmama oranları yine birbirine yakındır. Katılmıyorum oranının az olmadığı görmek kamusal alanda da söz hakkına sahip olmak istediklerinin bir göstergesidir. Yerli muhacir kadınların ev içi rollerini algılamaları bakımından birbirlerine benzer cevaplar vermişlerdir.

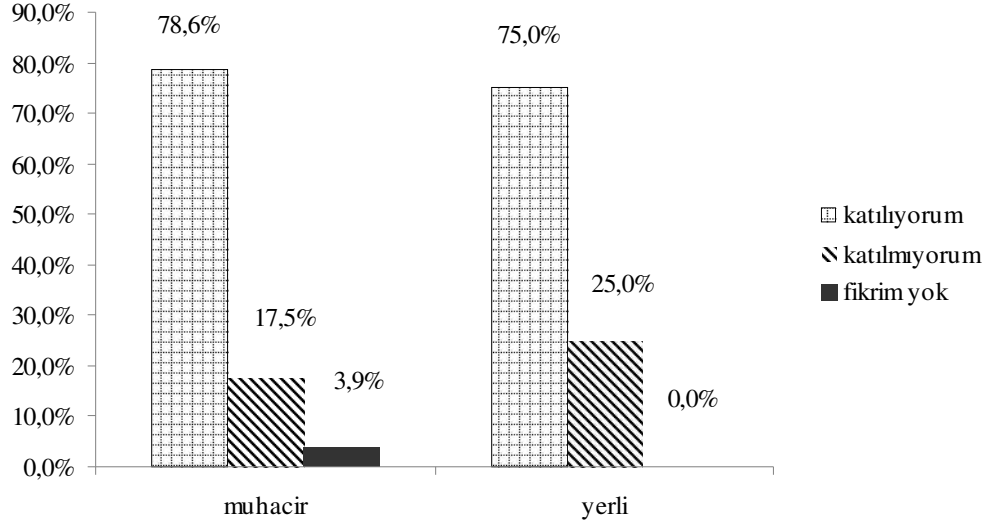

Şekil 3.8. Çocuğu ile İlgilenen Ev Hanımı (2008)

Grafik 3.43. Kadınların Kız Çocukları İçin İdeal Meslek Tercihlerine Göre Meslek Seçimi

“Kadınlar sadece kendilerinin daha iyi bir anne olmalarına yardımcı olacak meslekler seçmelidirler” ifadesi ile sizce kız çocuk için en ideal meslek nedir sorusu karşılaştırıldığında ifadeye katılanların % 70,4’ü öğretmenliğin kızlar için ideal meslek olduğu cevabını vermişlerdir. Ancak katılmayanların da % 75,8’inin de kız çocuk için ideal mesleğin öğretmenlik olduğunu belirtmişlerdir. Nazende S. İle 20.07.2008 tarihli görüşmede “ Kızımın hep öğretmen olmasını istedim, şimdi de anaokulu öğretmenliği okuyor. Öğretmen en uygunu kızlar için okuldan sonra çocuğu ile daha rahat ilgilenir tatilleri var rahat olur yani” belirtilmiştir.

Grafik 3.44. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Ankete katılan kasaba kadınları ile sözü edilen ifade karşılaştırıldığında yerli ve muhamir kadınların ifadeye katılım oranları birbirine yakınken, ifadeye katılmama oranı yerli kadınlarda % 25 olarak belirlenmiştir. Kız çocuklarına özgürlüklerini kısıtlanmasında muhamir kadınların daha ağır bastığını görmekteyiz. Kız çocuklarının daha rahat bırakılması konusunda yerli kadınların oranı daha yüksektir.

Tablo 3.39. Çocuk Sahibi Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Çocuğunuz var mı?		Kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Evet	Sayı	115	28	3	146
	% içinde	78,8%	19,2%	2,1%	100,0%
	Toplam	74,7%	18,2%	1,9%	94,8%
Hayır	Sayı	5	2	1	8
	% içinde	62,5%	25,0%	12,5%	100,0%
	Toplam	3,2%	1,3%	,6%	5,2%
Toplam	Sayı	120	30	4	154
	% içinde	77,9%	19,5%	2,6%	100,0%
	Toplam	77,9%	19,5%	2,6%	100,0%

Ankete katılan kadınların çocuk sahibi olma ile “kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında çocuk sahibi olan kadınların ifadeye katılım oranı artmışken % 78,8, çocuk sahibi olmayanların katılım oranının düştüğünü görmekteyiz. Genel olarak bakıldığında ifadeye katılım oranlarının bir hayli yüksek olduğu

görölmektedir. İster çocuğu olsun ister olmasın kadınların büyük bir kısmı kız çocuklarının hava kararmadan evde olmalarını istemektedir.

Tablo 3.40. Erkek Çocuk Sahibi Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

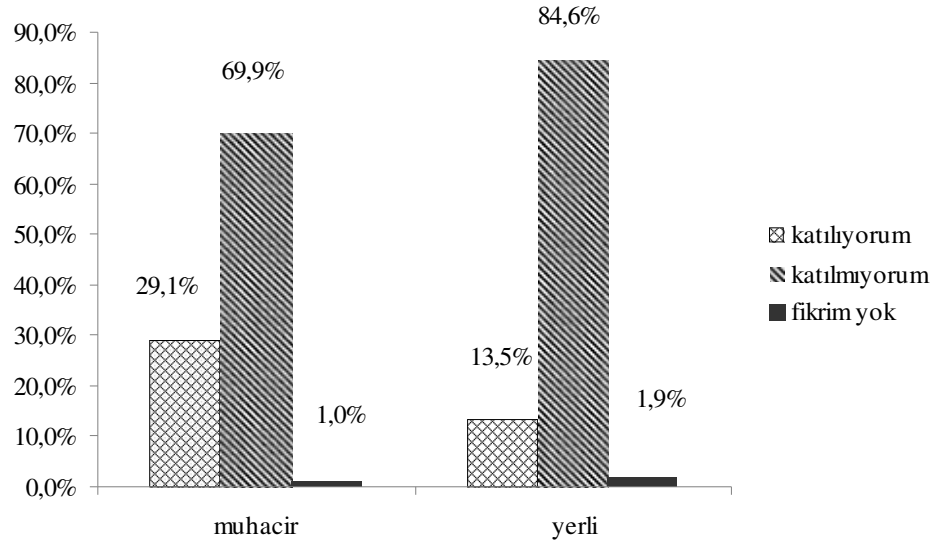
Kaç tane erkek çocuğunuz var?		Kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Bir	Sayı	39	16	2	57
	% içinde	68,4%	28,1%	3,5%	100,0%
	Toplam	32,2%	13,2%	1,7%	47,1%
İki	Sayı	36	7	1	44
	% içinde	81,8%	15,9%	2,3%	100,0%
	Toplam	29,8%	5,8%	,8%	36,4%
Üç	Sayı	18	0	0	18
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	14,9%	,0%	,0%	14,9%
Dört	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,8%	,0%	,0%	,8%
Beş	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,8%	,0%	,0%	,8%
Toplam	Sayı	95	23	3	121
	% içinde	78,5%	19,0%	2,5%	100,0%
	Toplam	78,5%	19,0%	2,5%	100,0%

Kasaba kadınlarının kaç tane erkek çocuğa sahip oldukları ile “kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında sahip olunan çocuk sayısı arttıkça ifadeye katılım oranı daha da artmaktadır. Tek çocuğa sahip olanların ifadeye katılım oranı % 68,4, iki çocuğu olan kadınların ifadeye katılım oranı %81,8, üç çocuğu olanların ise % 100 olduğu ortaya çıkmıştır. Çocuk sayısı arttıkça ifadeye katılım da artmaktadır. Tek çocuk sahibi olan kadınların ifadeye katılmama oranı daha çok çocuk sahibi olanlara göre en yüksektir % 28’dir.

Tablo 3.41. Kız Çocuğuna Sahip Olan Kadınlara Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Kaç tane kız çocuğunuz var?		Kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Bir	Sayı	43	11	2	56
	% içinde	76,8%	19,6%	3,6%	100,0%
	Toplam	37,4%	9,6%	1,7%	48,7%
İki	Sayı	25	10	0	35
	% içinde	71,4%	28,6%	,0%	100,0%
	Toplam	21,7%	8,7%	,0%	30,4%
Üç	Sayı	15	1	0	16
	% içinde	93,8%	6,3%	,0%	100,0%
	Toplam	13,0%	,9%	,0%	13,9%
Dört	Sayı	5	0	0	5
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	4,3%	,0%	,0%	4,3%
Beş	Sayı	3	0	0	3
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	2,6%	,0%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	91	22	2	115
	% içinde	79,1%	19,1%	1,7%	100,0%
	Toplam	79,1%	19,1%	1,7%	100,0%

Kaç tane kız çocuğunuz var sorusu ile kız çocukları hava kararmadan evde olmalıdır önermesi karşılaştırıldığında Tablo 79 ile aynı sonuçları vermektedir. Bir kız çocuğuna sahip olan kadınların ifadeye katılım oranı % 76.8 , katılmama oranları % 19.6'dır. Üç çocuk sahibi olan kadınların % 93.8'lik oranla ifadeye katıldıklarını görmekteyiz. Kız çocuğuna sahip olma sayısı arttıkça ifadeye katılım % 100'ü bulmaktadır. Kasaba kadınlarının kız çocuklarına karşı daha sınırlayıcı olduklarını görmekteyiz.

Grafik 3.45. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Ankete katılan yerli- muhacir kadınlarla “ erkek çocuğu geç saate kadar dışarıda kalabilir” ifadesi ile karşılaştırıldığında muhacir kadınların katılım oranı % 29 iken yerli kadınların ifadeye katılım oranı % 13,5 olmuştur. Yerli kadınların ifadeye katılmama oranı % 84,6, muhacir kadınlarda katılmama oranı % 69.9’dur. Yerli kadınlar erkek çocuklarının geç saate kadar dışarıda kalmalarından huzursuz olduklarını erkek de olsa kız da olsa geç saate kadar kalmamalılar ifadeleri görüşmeler sırasında sıkça belirtilmiştir. Görüldüğü gibi özellikle yerli kadınlarda erkek çocuklarında kontrol mekanizmasının daha fazla olduğunu görmekteyiz.

Tablo 3.42. Kadınların Çocuk Sahibi Olup Olmama Durumlarına Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Çocuğunuz var mı?		Erkek çocuğu geç saate kadar dışarıda kalabilir.			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Evet	Sayı	35	109	2	146
	% içinde	24,0%	74,7%	1,4%	100,0%
	Toplam	22,7%	70,8%	1,3%	94,8%
Hayır	Sayı	1	7	0	8
	% içinde	12,5%	87,5%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	4,5%	,0%	5,2%
Toplam	Sayı	36	116	2	154
	% içinde	23,4%	75,3%	1,3%	100,0%
	Toplam	23,4%	75,3%	1,3%	100,0%

Kasaba kadınlarının çocuğa sahip olma durumları ile “erkek çocuğu geç saate kadar dışarıda kalabilir” ifadesi karşılaştırdığımızda çocuk sahibi olan kadınların ifadeye katılmama oranı %74,7 iken çocuk sahibi olmayanların katılmama oranının % 87,5 olduğu belirlenmiştir. Çocuk sahibi olmayanların bu konuda daha tutucu olduklarını görmek mümkündür.

Tablo 3.43. Erkek Çocuğuna Sahip Olanlara Göre Erkek Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Kaç tane erkek çocuğunuz var?		Erkek çocuğu geç saate kadar dışarıda kalabilir.			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Bir	Sayı	15	42	0	57
	% içinde	26,3%	73,7%	,0%	100,0%
	Toplam	12,4%	34,7%	,0%	47,1%
İki	Sayı	10	33	1	44
	% içinde	22,7%	75,0%	2,3%	100,0%
	Toplam	8,3%	27,3%	,8%	36,4%
Üç	Sayı	6	12	0	18
	% içinde	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	Toplam	5,0%	9,9%	,0%	14,9%
Dört	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,8%	,0%	,8%
Beş	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,8%	,0%	,8%
Toplam	Sayı	31	89	1	121
	% içinde	25,6%	73,6%	,8%	100,0%
	Toplam	25,6%	73,6%	,8%	100,0%

Ankete katılan kadınların kaç tane erkek çocuğa sahip oldukları ile erkek çocuğunun geç saate kadar dışarıda kalabilir ifadesi karşılaştırıldığında toplamda ifadeye katılmama oranı % 73.6’dır. en yüksek oran tek erkek çocuğuna sahip olan kadınlara aittir % 73.7. İki çocuğa sahip olanlarda ifadeye katılmama oranı %75’e çıkmıştır. Ancak tabloda üç çocuğa sahip olan kadınların ifadeye katılım oranı % 33.3 ile farklılık ortaya çıkmaktadır.

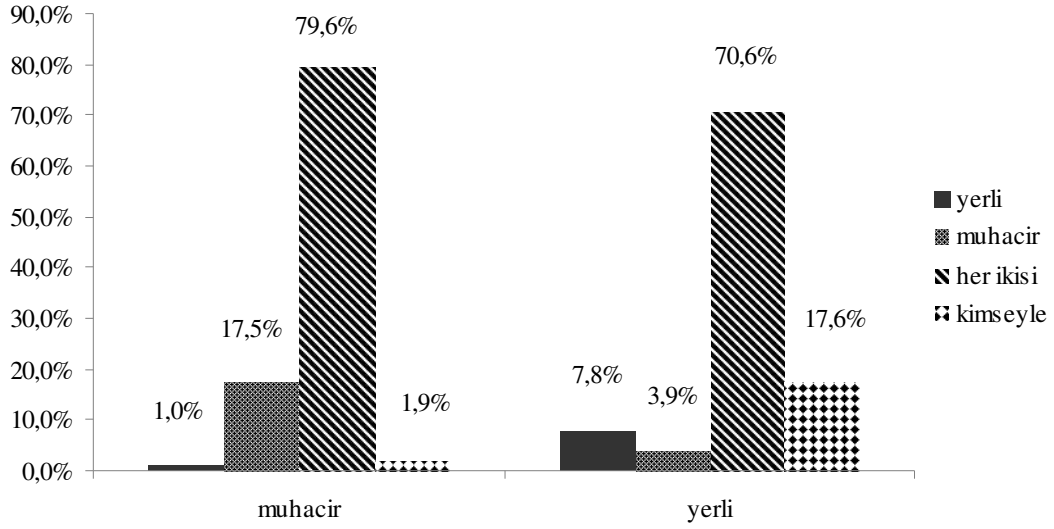
3.4. SOSYAL YAŞAMDA (Akrabalık ve Komşuluk İlişkileri) TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Sosyal yaşamdaki kasaba kadınlarının akrabalık ilişkilerinden başlayarak, yerli muhacir birliktelikleri, birbirleri ile paylaşılanlar, hangi konularda yardımlaşıldığı, kasabadaki etkinliklere katılım oranları ve ev dışında yapılacak faaliyetler yerli muhacir kadınlardaki farklılıklar ve benzerliklere göre açıklanmıştır.

Tablo 3.44. Kadınlara Göre Ev Hanımlarının Yapabileceği Faaliyetler

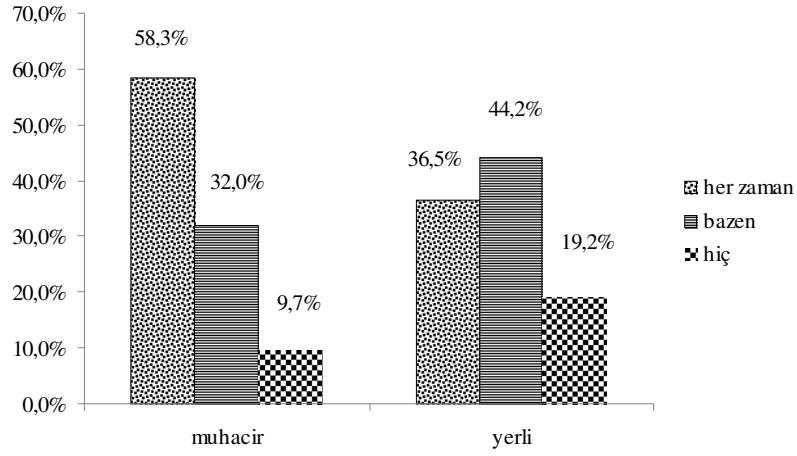
Ev hanımları ne yapabilir?	Frekans	%	Yığılımlı %
Ev hanımları alışveriş fatura yatırma gibi işleri yapabilir	119	23,7%	76,8%
Ev hanımları vakıf, dernek, yardım kuruluşlarında çalışabilir	64	12,7%	41,3%
Ev hanımları günlere katılabilir	109	21,7%	70,3%
Ev hanımları dini sohbetlere katılabilir	99	19,7%	63,9%
Ev hanımları kurslara katılabilir	97	19,3%	62,6%
Kadınların evde oturması daha uygundur	15	3,0%	9,7%
Toplam	503	100,0%	324,5%

Anket uygulanan kadınların % 23.7'si ev hanımlarının alışveriş fatura yatırma gibi işleri yapabileceklerini belirtirlerken, ev hanımlarının kendi aralarında katılabilecekleri günlerin oranı % 21.7 olmuştur. Kasabadaki ev hanımlarının dini sohbet ve kurslara katılabilecekleri oran %19'dur. Kamusal alana açılım seçeneklerinden biri olan vakıf dernek yardım kuruluşlarında çalışabilirlik oranı % 12.7'dir. Bunun yanında çok düşük bir oranla % 3 ile kadınların evde oturmasını uygun bulanlar da vardır. Kadınların ev dışında yapabileceği faaliyetlerin oranı, evde oturmasının uygun olacağını düşünenlere göre oldukça yüksektir.

Grafik 3.46. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre sorunların, İsteklerin, Planların Paylaşıldığı Kişilerin Kimler Olduğu

Kasaba içinde ankete katılan kadınların yerli muhacir olma durumları ile sorunların, isteklerin, planların paylaşıldığı kişilerin kimler olduğunu karşılaştırdığımızda aldığımız yanıtlar yerli ve muhacir arasında bir ayrım olmadığını her ikisi ile paylaşma konusunda hem fikir oldukları görülmüştür. Muhacir kadınların % 17,5'i muhacirlerle, yerli kadınlar da % 7,8'i de yerli arkadaşları ile paylaştıklarını belirtmişlerdir. Muhacir kadınların % 79,6'sı, yerli kadınların %70,6'sı her ikisi de cevabını vermişlerdir. Kimseyle paylaşmama seçeneğinin işaretleyenlerin % 17,6'sının yerli kadınlar olduğu ortaya çıkmıştır. Şerife E. İle 12.07.2008 tarihli görüşmede “ Eskisi gibi aramızda ayrımcılık yok artık. Önceden muhacirler kendi aralarında muhacirce konuşturlardı topluluk içinde, ben de huylanırdım onların dediklerini anlamadığım için. Benim hakkımda mı konuşuyorsunuz diye kızardım. Muhacir de yerli de arkadaşlarım var hepsi ile görüşür, konuşurum” sözleri grafiklikle uyumludur.

Grafik 3.47. Kadınların Yerli – Muhacir Olup Olmamlarına Göre Kasabadaki Etkinliklere Katılımları

Ankete katılan yerli muhacir kadınlarımızın kasabada gerçekleştirilen etkinliklere katılım durumlarını incelediğimizde katılımın % 50'nin üzerinde olduğu görülmüştür. Muhacir kadınların etkinliklere katılım oranı %58.3'lere kadar çıkarken yerli kadınlarda bu oran % 36.5'e düşmüştür. Yerli kadınlarda bazen katılım seçeneği %44.2 ile en yüksek orana sahiptir. Etkinliklere hiç katılmama durumu % 19.2 ile yerli kadınlarda bulunmaktadır. Muhacir kadınların kasabada gerçekleşen etkinliklere katılım açısından daha aktif oldukları görülmektedir. kamusal alandaki toplumsal cinsiyet rollerinin algılanmasında muhacir kadınların yerli kadınlara göre daha rahat hareket ettiklerini görmek mümkündür. Görüşme yaptığımız muhacir kadınların hepsi kasabadaki etkinlikleri kaçırmadıklarını her zaman katıldıklarını belirtmişlerdir.

Şekil 3.9. Bahar Şenliğinde Kasaba Kadınlarının Katılımı (2008)

Tablo 3.45. Yaş'a Göre Kadınların Kasabadaki Etkinliklere Katılımı

Yaş		Kasabada gerçekleşen konferans,konser,festival gibi etkinliklere katılır mısınız?			Toplam
		Her zaman katılıyorum	Bazen katılıyorum	Hiç katılmam	
20-30	Sayı	9	13	1	23
	% içinde	39,1%	56,5%	4,3%	100,0%
	Toplam	5,8%	8,4%	,6%	14,8%
31-40	Sayı	14	12	6	32
	% içinde	43,8%	37,5%	18,8%	100,0%
	Toplam	9,0%	7,7%	3,9%	20,6%
41-50	Sayı	29	9	3	41
	% içinde	70,7%	22,0%	7,3%	100,0%
	Toplam	18,7%	5,8%	1,9%	26,5%
51-60	Sayı	13	10	4	27
	% içinde	48,1%	37,0%	14,8%	100,0%
	Toplam	8,4%	6,5%	2,6%	17,4%
61-70	Sayı	12	8	3	23
	% içinde	52,2%	34,8%	13,0%	100,0%
	Toplam	7,7%	5,2%	1,9%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	2	4	3	9
	% içinde	22,2%	44,4%	33,3%	100,0%
	Toplam	1,3%	2,6%	1,9%	5,8%
Toplam	Sayı	79	56	20	155
	% içinde	51,0%	36,1%	12,9%	100,0%
	Toplam	51,0%	36,1%	12,9%	100,0%

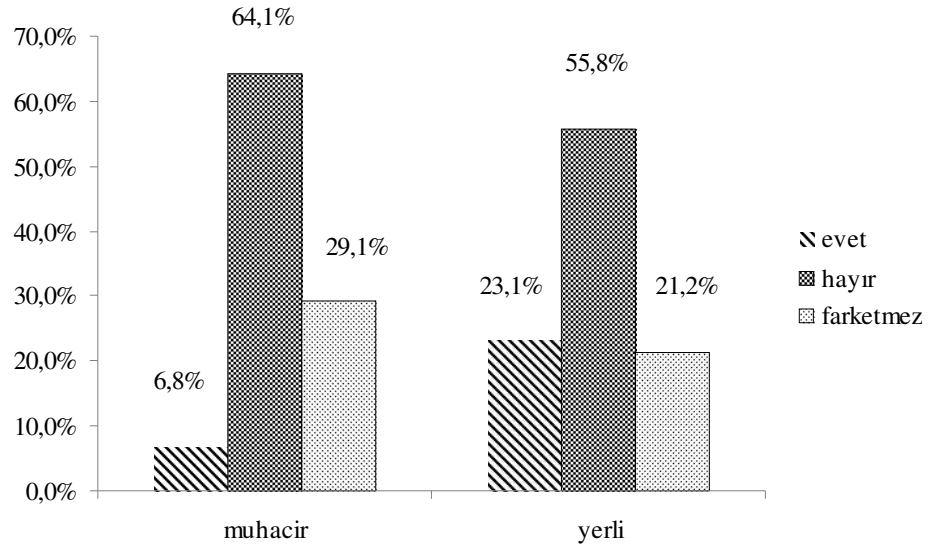
Mustafapaşa Kasabası gerek kültürel özellikleri gerekse tarihi özellikleri ile Kapadokya'da ayrı bir öneme sahiptir. Bu sebeple kasabada oldukça fazla kültürel etkinlik yapılmaktadır. Kasaba kadınlarının yaş aralıkları ile etkinliklere katılım oranları karşılaştırıldığında 20-30 yaş aralığındaki kadınların % 56,5 oranla bazen katıldıklarını belirtirlerken, 31-40 yaş aralığındaki kadınların her zaman katıldıklarını görülmektedir. Yaş ortalamalarının artması ile etkinliklere katılımın arttığı görülmektedir. 41-50 yaş aralığındaki kadınların %70,7 oranda etkinliklere her zaman katıldıkları görülmektedir. Kamusal alanda gerçekleşen bu faaliyetlere kadınların

katılım oranı oldukça yüksektir. Toplamda hiç katılmayanların oranı ise % 12,9’ dur.

Tablo 3.46. Kadınların Eğitim Durumlarına Göre Kasabadaki Etkinliklere Katılımı

Eğitim durumunuz nedir?		Kasabada gerçekleşen konferans,konser,festival gibi etkinliklere katılır misiniz?			Toplam
		Her zaman katılırım	Bazen katılırım	Hiç katılmam	
Okur-yazar değil	Sayı	5	5	4	14
	% içinde	35,7%	35,7%	28,6%	100,0%
	Toplam	3,2%	3,2%	2,6%	9,0%
Okur -yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	4	8	2	14
	% içinde	28,6%	57,1%	14,3%	100,0%
	Toplam	2,6%	5,2%	1,3%	9,0%
İlkokul	Sayı	56	29	13	98
	% içinde	57,1%	29,6%	13,3%	100,0%
	Toplam	36,1%	18,7%	8,4%	63,2%
Ortaokul	Sayı	5	5	1	11
	% içinde	45,5%	45,5%	9,1%	100,0%
	Toplam	3,2%	3,2%	,6%	7,1%
Lise	Sayı	6	8	0	14
	% içinde	42,9%	57,1%	,0%	100,0%
	Toplam	3,9%	5,2%	,0%	9,0%
Fakülte /yüksekokul	Sayı	3	1	0	4
	% içinde	75,0%	25,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,6%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	79	56	20	155
	% içinde	51,0%	36,1%	12,9%	100,0%
	Toplam	51,0%	36,1%	12,9%	100,0%

Kasaba kadınlarının eğitim durumları ile etkinliklere katılımları karşılaştırıldığında eğitim düzeyi arttıkça her zaman katılımın da arttığını görmek mümkündür. Okur yazar olmayan kadınların % 28,6’sı etkinliklere hiç katılmazken, ilkokul mezunları % 57,1 oranla her zaman katıldıkları belirlenmiştir. Kasabada gerçekleşen etkinliklere toplamda % 51 oranla her zaman katıldıkları görülmektedir. Eğitim düzeyinin yükselmesi ile kadınların kamusal alandaki etkinliklerden faydalanma oranları da artmaktadır.

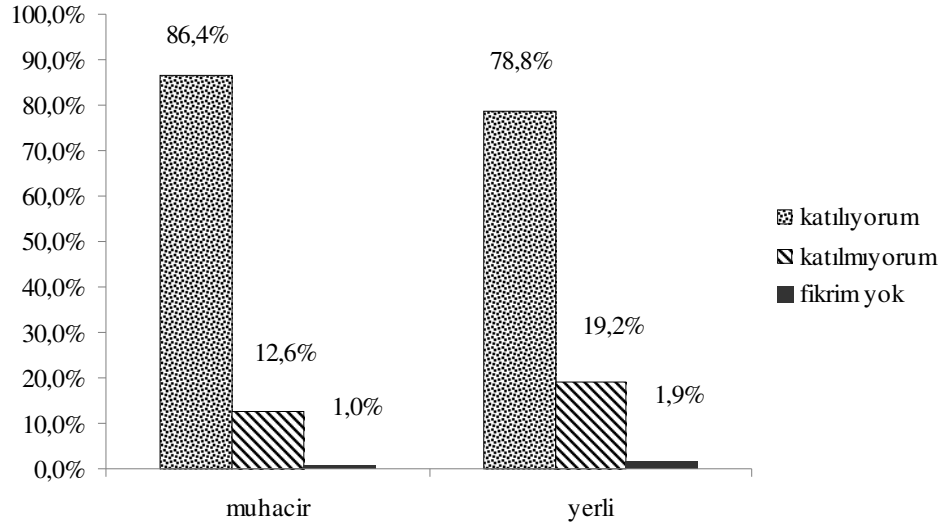
Grafik 3.48. Muhacir –Yerli Olma Durumunda Gidilen Doktorda Cinsiyet Tercihi

Ankete katılan yerli muhacir kadınlar ile gidilen doktorun karşı cinsten olmasının sorun yaratıp yaratmayacağı karşılaştırıldığında muhacir kadınları % 64'ü sorun yaratmayacağını söylerken, yerli kadınları da % 55,8'i doktorun karşı cinsten olması sorun yaratmayacağını belirtmişlerdir. Yerli kadınların muhacirlere göre daha tutucu olduğu gözlenmektedir. Yerli kadınların % 23'ü doktorun karşı cinsten olmasının sorun yaratacağını belirtmişlerdir. Yerli kadınlar muhacirlerden bu konuda farklılaşmaktadırlar.

Tablo 3.47. Ev Hanımlarının Ev Dışında Yapabilecekleri Faaliyetlere Göre İş Bölümü

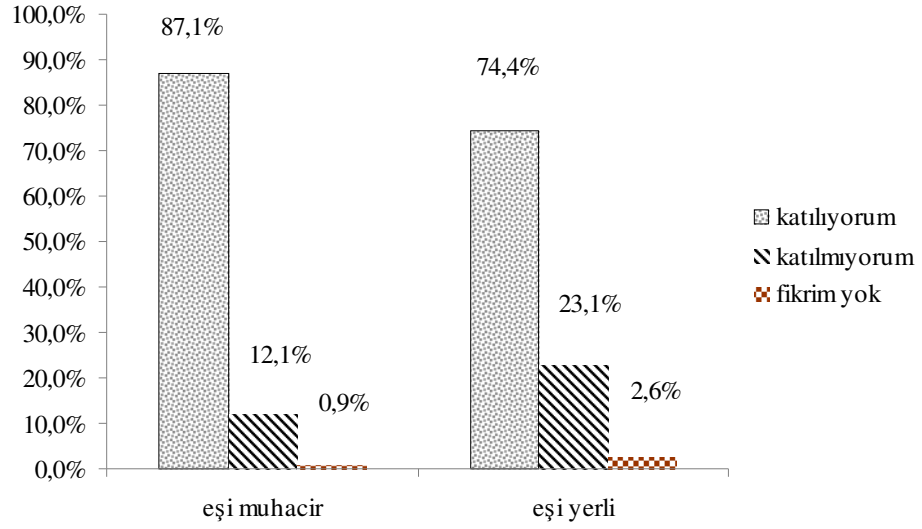
Bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır		Kadın ne yapabilir						Toplam
		Ev hanımları alışveriş fatura yatırma gibi işleri yapabilir	Ev hanımları vakıf,dernek,yardım kuruluşlarında çalışabilir	Ev hanımları günlere katılabilir	Ev hanımları dini sohbetlere katılabilir	Ev hanımları kurslara katılabilir	Kadınlara n evde oturması daha uygundur	
Katılıyorum	Sayı	67	31	65	64	52	12	91
	% içinde	73,6%	34,1%	71,4%	70,3%	57,1%	13,2%	
	Toplam	43,2%	20,0%	41,9%	41,3%	33,5%	7,7%	58,7%
Katılmıyorum	Sayı	50	32	43	34	44	3	62
	% içinde	80,6%	51,6%	69,4%	54,8%	71,0%	4,8%	
	Toplam	32,3%	20,6%	27,7%	21,9%	28,4%	1,9%	40,0%
Fikrim yok	Sayı	2	1	1	1	1	0	2
	% içinde	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	,0%	
	Toplam	1,3%	,6%	,6%	,6%	,6%	,0%	1,3%
Toplam	Sayı	119	64	109	99	97	15	155
	Toplam	76,8%	41,3%	70,3%	63,9%	62,6%	9,7%	100,0%

“Bazı İşler Erkeklere, Bazı İşler Kadınlara Aittir. Erkek ve Kadın Birbirinin İşini Yapmaya Kalkışmamalı.” İfadesi ile kadınların ne yapabileceği ifadelerine verilen cevapları karşılaştırdığımızda iki ifade arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu görmekteyiz. Geleneksel iş bölümü ifadesine katılmayan kadınların % 80,6’sı ev hanımlarının alışveriş fatura yatırma gibi evin dışında işleri yapabileceklerini savunmaktadırlar. İlk ifadeye katılan kadınların % 13,2’si kadınların evde oturması daha uygundur seçeneğini tercih edenler, kadının kamusal alana çıkmamaları konusunda hem fikirdirler.

Grafik 3.49. Yerli – Mübadil Kadınlara Göre Erkeklerin Ev Dışı, Kadınların Ev İçi Faaliyetleri Yapmaları İle İlgili Görüşleri

Yerli muhacir olup olmama durumu ile “erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir” önermesi karşılaştırıldığında muhacir kadınların % 86.4’ü katılıyorum cevabını verirken, yerli kadınlarının oranı da % 78.8’i bulmuştur. Kadın ve erkeğin iş bölümüne bakıldığında muhacir kadınların buna katılım oranı yerli kadınlara göre daha yüksektir. Dolayısı ile bu durumda kadının geleneksel ev içi rollerini yerine getirmesinin, erkeğin ise ev dışındaki rollerini yerine getirmesinin daha iyi olacağını düşünmektedirler. Yerli kadınların ifadeye katılmama oranı % 19.2 ile daha yüksektir. Yerli ve muhacir kadınların erkek ve kadın rollerinin yerine getirilişi sırasında ideal olanla mevcut olan durum arasında bir ayrım yaparak kadın ve erkek arasındaki geleneksel işbölümünü değerlendikleri söylenebilir.

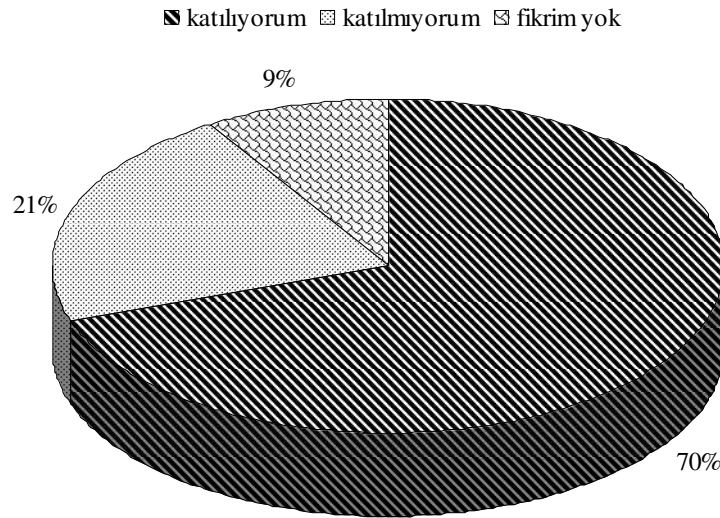

Grafik 3.50. Eşlerin Yerli – Muhacir Olup Olmamalarına Göre Erkeklerin Ev Dışı, Kadınların Ev İçi Faaliyetleri Yapmaları İle İlgili Görüşleri

“Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir” önermesi ile kadınlarının eşlerinin muhacir mi yerli mi oldukları karşılaştırıldığında eşi muhacir olan kadınların % 87,1’i katılıyorum derken, yerli eşi olan kadınların da % 74,4’ü katıldıklarını belirtmişlerdir. Ev içindeki ve ev dışındaki işlerin paylaşımı konusunda yerli kadınların % 23,1’i buna karşı çıkmıştır. Kadın ve erkek rollerinin yerine getirilişi konusunda toplamda eşlerin yerli muhacir olması çok farklılık arz etmemektedir.

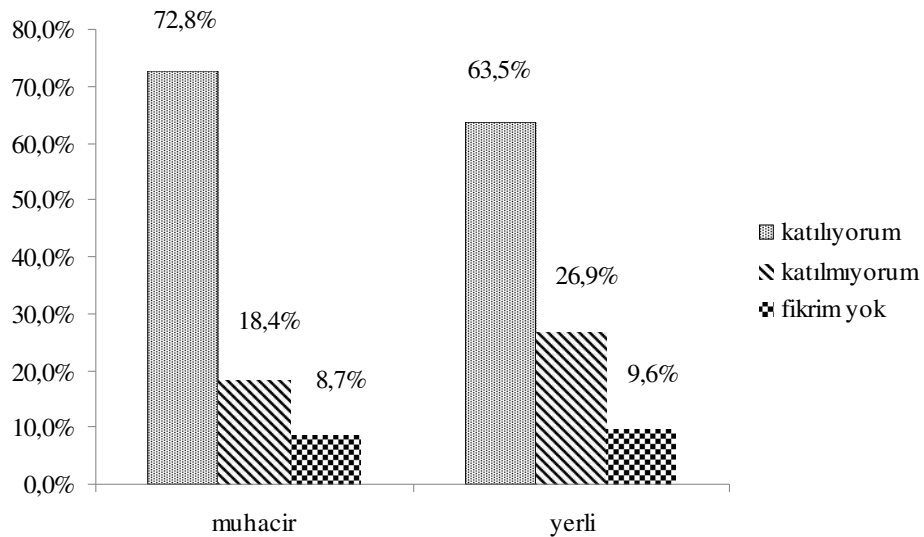
3.5. ÇALIŞMA HAYATINDA TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Kasaba kadınlarının çalışma hayatına katılımı, çalışma konusundaki düşünceleri, çalışmaya eşlerin tepkileri, kadının ve erkeğin ailedeki görevleri toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bulgulardaki farklılıklar ve benzerlikler bu alanda incelenmiştir.

Grafik 3.51. Kadınların Anne Olmalarına Yardımcı Meslek Seçim Durumu

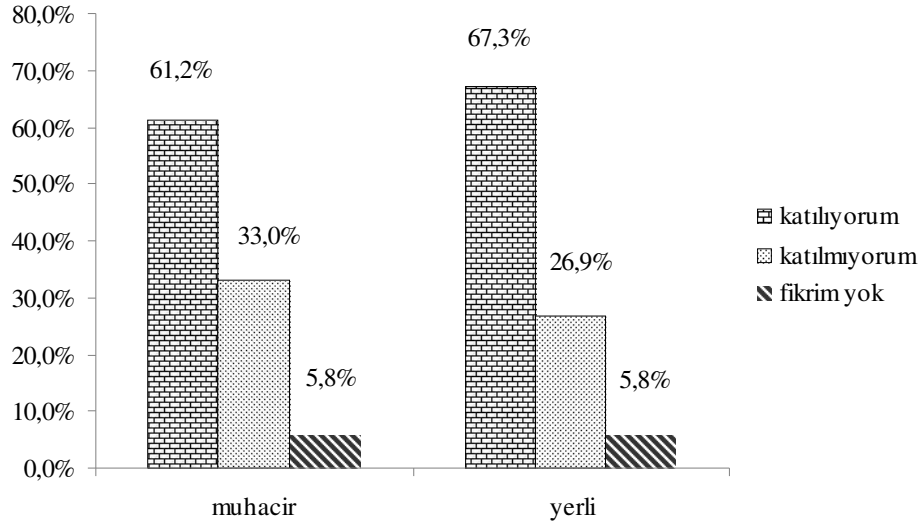
Bu ifadeye cevap verenler arasında kadınların % 69.7'si katıldıklarını, % 21.3'ü ise katılmadıklarını, % 9'unun fikri olmadığı belirlenmiştir. Anneliği önemseyen kadınlar mesleklerinin de ona bağlı olarak belirlenmesinden yana oldukları ortaya çıkmıştır. Meslek seçiminde anne ve çocuk ilişkisi düşünülerek, katılıyorum seçeneği tercih edilmiştir.

Grafik 3.52. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Anne Olmaya Yardımcı Meslek Seçimi

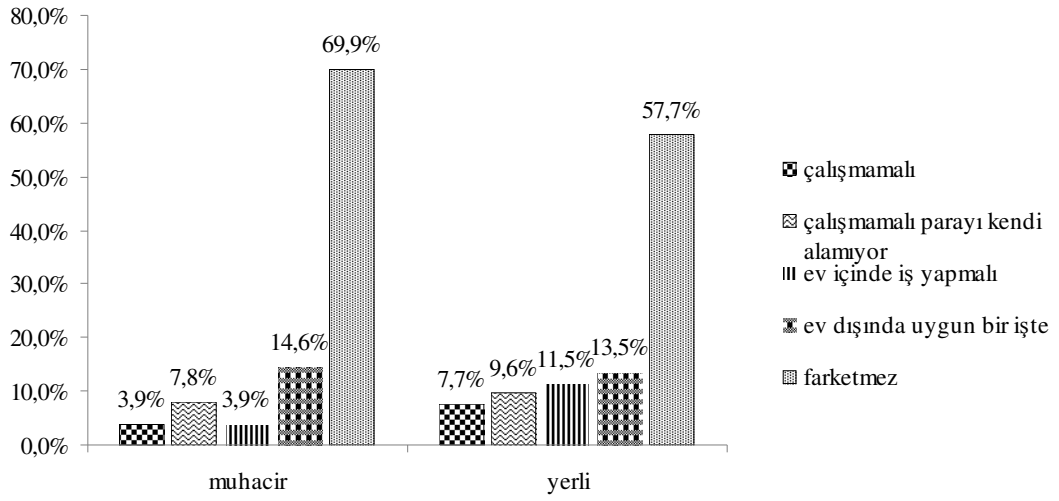
Ankete katılan kadınlarla sözü edilen ifade karşılaştırıldığında muhasir kadınların % 72.8'i ifadeye katılırken, yerli kadınların % 63.5'inin katıldığını söyleyebiliriz.

Katılmıyorum cevabını veren yerli ve muhacir kadınların %21,3'ü başka işler de tercih edilebilir cevabını vermişlerdir. Daha iyi bir anne olmanın gereklerinden biri olarak seçilecek mesleğin anneliğe uygun meslek olmasından yana olanların oranı % 69,7'dir.

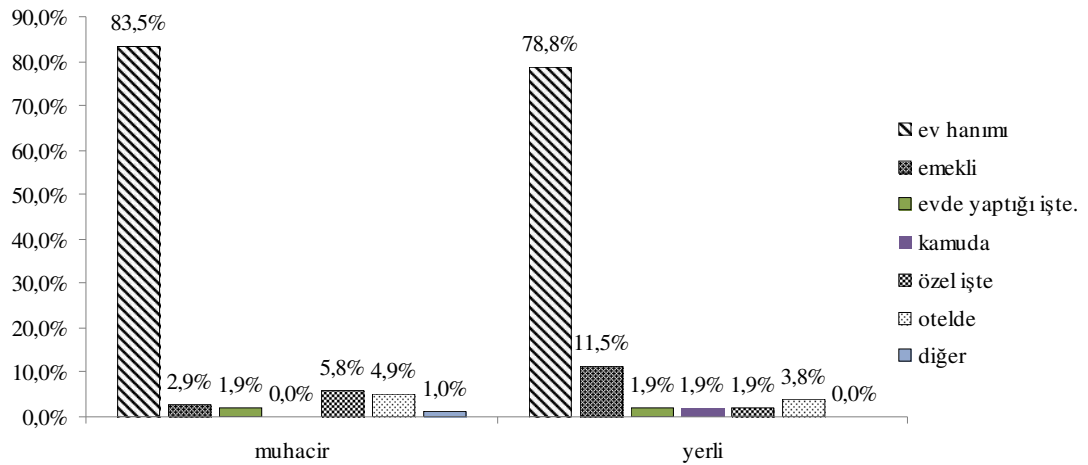
Grafik 3.53. Kadınların Yerli Muhacir Olma Durumlarına Göre Çalışma Hayatının Çocuklara Yansıması

Örnekleme katılan kadınların yerli muhacir olma durumları ile “ annesi çalışan çocuklar bundan zarar görürler” ifadesi karşılaştırıldığında muhacir kadınların % 61,2’si ifadeye katıldıklarını belirtirlerken, yerli kadınların % 67,3’ü katıldıklarını belirtmişlerdir. Kadınların çalışma hayatına karşı olmadıkları diğer tablolarda açıkça görülürken çocuklarının da bu durumdan etkileneceklerini belirtmişlerdir. İfadeye katılmama oranlarına bakıldığında muhacir kadınların % 33’ü katılmazken, yerli kadınlarda bu oran % 26,9’dur. Yerli muhacir kadınların bu konudaki düşüncelerinin birbirine benzer olduğu görülmektedir. Çalışan bir bayan olan Songül G. İle 16.05.2008 tarihli yaptığımız görüşmede “ Ben çalışan bir kadıyım, çocukların eğitiminde, bakımında zorlandığım zamanlar oluyor ancak eşimin ailesi ve benim ailem bize yakın evlerde oturdukları için bana yardım ettiler, tabii ki annenin bakımı gibi olmuyor” sözleri grafiği doğrular niteliktedir.

Grafik 3.54. Yerli – Muhacir Kadınların Çalışma Hayatı Konusundaki Düşünceleri

Yerli muhacir kadınların, kadınların çalışması konusundaki düşünceleri çaprazlandığında muhacir kadınlarının çalışma konusunda % 69,9 oranla fark etmez yapabildiği her işi yapabilir seçeneğini işaretlemişlerdir. Yerli kadınlarda % 57,7 oranında fark etmez, yapabildiği her işi yapabilir seçeneği tercih edilmiştir. Yerli kadınların çalışmamalı seçenek oranı % 7,7 iken muhacir kadınlarda bu oran daha düşüktür. Kadınların ev dışında uygun bir işte çalışmalı oranları da yerli ve muhacir kadınlar arasında çok fark yoktur. Kamusal alana açılım konusunda muhacir kadınların yerli kadınlara göre daha fazla aktiflerdir. Aralarındaki farklardan biridir.

Grafik 3.55. Kadınların Yerli – Muhacir Olup Olmamalarına Göre Gelir Getirici Bir İşte Çalışma Durumları

Muhacir – yerli kadınların çalışıp çalışmama durumlarını karşılaştığımızda muhacir kadınların % 83,5'i, yerli kadınların % 78,8'i ev hanımıdır. Yerli kadınların % 11,5'i emeklidir. Muhacir kadınların %5,8'i özel bir iş yerinde çalışırken, yerli kadınlarda bu oran % 1,9'a düşmüştür. Muhacir kadınların % 4,9'u otellerde çalıştıklarını görmekteyiz. Kasabada anket çalışmamızı yaparken gündüz çalışan bayanların evde olmaması da ev hanımları oranının yüksek olmasına sebep olmuştur.

Tablo 3.48. Yaşa Göre Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmadığı

Yaşınız		Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?							Toplam
		Ev hanımıyım	Emekliyim	Evde yaptığım bir isten para kazanıyorum	Kamuda çalışıyorum	Özel bir işyerinde çalışıyorum	Otelde çalışıyorum	Diğer	
20-30	Sayı	20	1	0	0	2	0	0	23
	% içinde	87,0%	4,3%	,0%	,0%	8,7%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	12,9%	,6%	,0%	,0%	1,3%	,0%	,0%	14,8%
31-40	Sayı	24	0	0	0	3	4	1	32
	% içinde	75,0%	,0%	,0%	,0%	9,4%	12,5%	3,1%	100,0%
	Toplam	15,5%	,0%	,0%	,0%	1,9%	2,6%	,6%	20,6%
41-50	Sayı	33	3	0	1	1	3	0	41
	% içinde	80,5%	7,3%	,0%	2,4%	2,4%	7,3%	,0%	100,0%
	Toplam	21,3%	1,9%	,0%	,6%	,6%	1,9%	,0%	26,5%
51-60	Sayı	27	0	0	0	0	0	0	27
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	17,4%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	17,4%
61-70	Sayı	17	3	2	0	1	0	0	23
	% içinde	73,9%	13,0%	8,7%	,0%	4,3%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	11,0%	1,9%	1,3%	,0%	,6%	,0%	,0%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	6	2	1	0	0	0	0	9
	% içinde	66,7%	22,2%	11,1%	,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	3,9%	1,3%	,6%	,0%	,0%	,0%	,0%	5,8%
Toplam	Sayı	127	9	3	1	7	7	1	155
	% içinde	81,9%	5,8%	1,9%	,6%	4,5%	4,5%	,6%	100,0%
	Toplam	81,9%	5,8%	1,9%	,6%	4,5%	4,5%	,6%	100,0%

Araştırmamızda ankete katılan kadınların yaş dağılımları ile gelir getirici bir işte çalışıp çalışmamaları karşılaştırıldığında 20-30 yaş arasındaki kadınların % 87'si ev hanımıdır. 31-40 yaş aralığındaki kadınların % 75'i ev hanımı iken, % 12, 5'i otelde çalışmaktadır. Kasabanın bulunduğu coğrafi konum gereği yöredeki otellerin hizmet sektörü ihtiyacını yakın yerlerdeki kasaba ve köy kadınlarından karşılamaktadır. Toplamdaki kadınların % 81,9 oranla ev hanımı oldukları belirlenmiştir. Çalışma hayatının kasaba kadınlarında arka planda olduğu

Tablo 3.49. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Erkeklerin Ev Dışındaki, Kadınların Ev İçi İşlerle Uğraşması İle İlgili Görüşleri

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	113	13	1	127
	% içinde	89,0%	10,2%	,8%	100,0%
	Toplam	72,9%	8,4%	,6%	81,9%
Emekliyim	Sayı	2	6	1	9
	% içinde	22,2%	66,7%	11,1%	100,0%
	Toplam	1,3%	3,9%	,6%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	3	0	0	3
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,0%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel işyerinde çalışıyorum	Sayı	4	3	0	7
	% içinde	57,1%	42,9%	,0%	100,0%
	Toplam	2,6%	1,9%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	7	0	0	7
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	4,5%	,0%	,0%	4,5%
Diğer	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	130	23	2	155
	% içinde	83,9%	14,8%	1,3%	100,0%
	Toplam	83,9%	14,8%	1,3%	100,0%

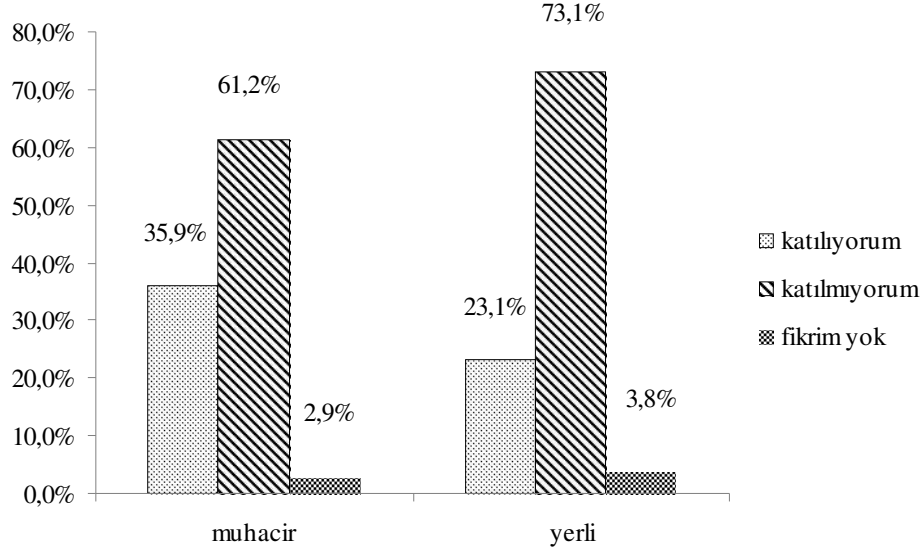
“Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir” ifadesi ile kadınların gelir getirici bir işte çalışıp çalışmadıkları karşılaştırıldığında ev hanımlarının büyük bir kısmı geleneksel iş bölümüne katılırlarken, daha önce çalışma hayatı olmuş ve şu anda emekli olan kadınlar katılmamaktadırlar. Ev hanımı olup iş bölümüne katılanların oranı % 89’dur. Emekli kadınların katılmama oranı ise % 66,7 olarak belirlenmiştir. Özel bir iş yerinde çalışan ve otele çalışan kadınların geleneksel iş bölümünü savundukları, yüksek oranda katıldıklarını görmekteyiz.

Tablo 3.50. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmamalarına Göre Evliliğin Meslekten Önemli Olup Olmadığı

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Bir kadın için evlilik meslekten daha önemli olmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	77	37	13	127
	% içinde	60,6%	29,1%	10,2%	100,0%
	Toplam	49,7%	23,9%	8,4%	81,9%
Emekliyim	Sayı	2	5	2	9
	% içinde	22,2%	55,6%	22,2%	100,0%
	Toplam	1,3%	3,2%	1,3%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	1	2	0	3
	% içinde	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	1,3%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	3	4	0	7
	% içinde	42,9%	57,1%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	2,6%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	5	0	2	7
	% içinde	71,4%	,0%	28,6%	100,0%
	Toplam	3,2%	,0%	1,3%	4,5%
Diğer	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	88	50	17	155
	% içinde	56,8%	32,3%	11,0%	100,0%
	Toplam	56,8%	32,3%	11,0%	100,0%

Gelir getirici bir işte çalışıyor musunuz? İle “Bir kadın için evlilik meslekten daha önemli olmalıdır” ifadeleri karşılaştırıldığında ev hanımlarının ifadeye %60,6 oranıyla

katıldıklarını görmekteyiz. Emekli ve bir yerde çalışan kadınlarda yeni ekonomik özgürlüğü elinde olan kadınlardaki önceliğin evlilik olmadığı belirtilmiştir. Önermeye katılmayan kadınların çalışan kadın olmasından dolayı bu sonuca ulaşılmıştır.

Grafik 3.56. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışmama Durumundaki Görüşleri

“Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır” ifadesi ile kasaba kadınlarının yerli - muhacir olma durumlarını karşılaştırdığımızda her iki tarafta da katılmama oranının yüksek olduğunu görmekteyiz. Yerli kadınların % 73,1’i, muhacir kadınların % 61,2’si katılmıyorum seçeneğini tercih etmiştir. Genel olarak bakıldığında kadının yeri evi olduğuna inananların muhacir kadınlar olduğu ortaya çıkmakta, yerli kadınların çalışma hayatına katılım isteği daha yüksektir. Bu da aradaki farklardan biridir. Havva Ç. İle 10.04.2008 tarihinde yaptığımız görüşmede “ Bence kadın çalışırsa daha iyi olur. Çünkü ben yıllarca otellerde çalıştım, kocama da çocuklarıma da baktım sorun olmadı. Kadın fırsat olduğunda çalışmalıdır.” Belirtilmiştir.

Tablo 3.51. Eğitim Durumuna Göre Kadının Çalışıp Çalışmamasına İlişkin Görüşler

Eğitim durumunuz nedir?		Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Okur-yazar değil	Sayı	8	6	0	14
	% içinde	57,1%	42,9%	,0%	100,0%
	Toplam	5,2%	3,9%	,0%	9,0%
Okur –yazar, ilkokul mezunu değil	Sayı	8	6	0	14
	% içinde	57,1%	42,9%	,0%	100,0%
	Toplam	5,2%	3,9%	,0%	9,0%
İlkokul	Sayı	32	61	5	98
	% içinde	32,7%	62,2%	5,1%	100,0%
	Toplam	20,6%	39,4%	3,2%	63,2%
Ortaokul	Sayı	0	11	0	11
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	7,1%	,0%	7,1%
Lise	Sayı	1	13	0	14
	% içinde	7,1%	92,9%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	8,4%	,0%	9,0%
Fakülte /yüksekokul	Sayı	0	4	0	4
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	2,6%	,0%	2,6%
Toplam	Sayı	49	101	5	155
	% içinde	31,6%	65,2%	3,2%	100,0%
	Toplam	31,6%	65,2%	3,2%	100,0%

Ankete katılan kadınların eğitim durumları ile “kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında okuma yazması olmayan kadınların ifadeye katılım oranı % 57’dir. İlkokul mezunu kadınların ifadeye katılma oranı % 32,7 iken katılmama oranı % 62,2’ye çıkmıştır. Ortaokul mezunu kadınların % 100’ü ifadeye katılmamaktadır. Bunu aynı şekilde lise ve üniversite mezunları da takip etmektedir. Görüldüğü gibi tabloda eğitim düzeyi arttıkça toplumsal cinsiyet rolleri de kadının içinde bulunduğu özel alandan kamusal alana çıkmaktadır. Kadınların çalışma hayatına dahil olmasını bir çok kadın onaylamaktadır. Kalıplaşmış kadın davranışlarında esneklik göze çarpmaktadır.

Tablo 3.52. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Kadının Çalışmasına İlişkin Görüşler

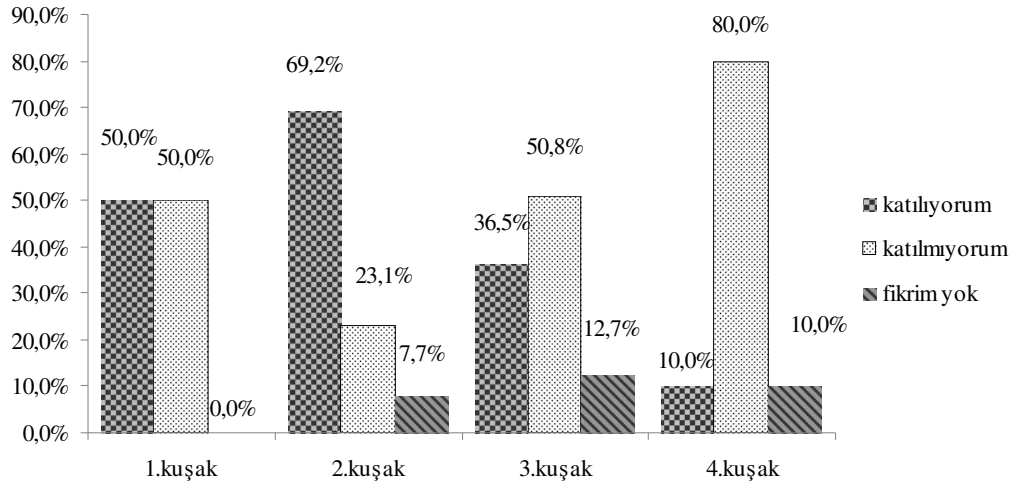
Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?		Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
1.kuşak	Sayı	2	0	0	2
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,0%	,0%	1,9%
2.kuşak	Sayı	13	12	1	26
	% içinde	50,0%	46,2%	3,8%	100,0%
	Toplam	12,6%	11,7%	1,0%	25,2%
3.kuşak	Sayı	21	42	2	65
	% içinde	32,3%	64,6%	3,1%	100,0%
	Toplam	20,4%	40,8%	1,9%	63,1%
4.kuşak	Sayı	1	9	0	10
	% içinde	10,0%	90,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,0%	8,7%	,0%	9,7%
Toplam	Sayı	37	63	3	103
	% içinde	35,9%	61,2%	2,9%	100,0%
	Toplam	35,9%	61,2%	2,9%	100,0%

Muhacir kadınların bulundukları kuşak ile “bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında birinci kuşak kadınlar ifadeye %100 katılmaktadırlar. İkinci kuşak kadınlar yarı yarıya ifadeye katılıp katılmamaktadırlar. Ancak asıl fark üçüncü kuşakta görülmektedir, ifadeye katılmama oranı %64,6 olarak artış gözlenmiştir. Dördüncü kuşağa baktığımızda kadınların ifadeye katılmama oranı % 90'lara ulaşmıştır. Diyebiliriz ki birinci ve ikinci kuşak kadınlarda toplumsal cinsiyet rolleri kalıplaşmış durumdadır. Ancak günümüzde daha yakın olan üçüncü ve dördüncü kuşak kadınlarda bu kalıplar kırılmıştır. İfadeye katılmama oranı ile kuşaklar arası farkı görmek mümkündür. Artık özel alanda kadından beklenen rollerin yerini kamusal alanda çalışma hayatı almıştır.

Tablo 3.53. Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumuna Göre Kadınların Çalışmak Yerine Çocuk ve Eşin Bakımını Üstlenmesi

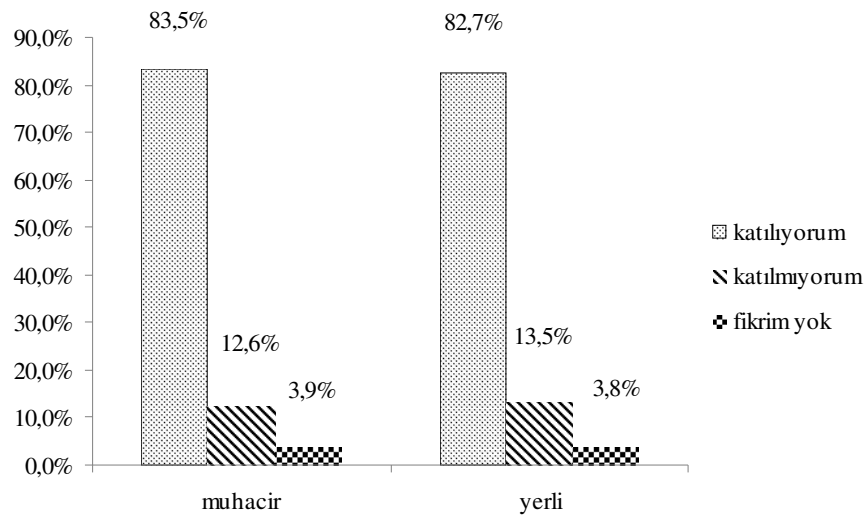
Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	45	78	4	127
	% içinde	35,4%	61,4%	3,1%	100,0%
	Toplam	29,0%	50,3%	2,6%	81,9%
Emekliyim	Sayı	2	7	0	9
	% içinde	22,2%	77,8%	,0%	100,0%
	Toplam	1,3%	4,5%	,0%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	1	2	0	3
	% içinde	33,3%	66,7%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	1,3%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	0	7	0	7
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	4,5%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	1	5	1	7
	% içinde	14,3%	71,4%	14,3%	100,0%
	Toplam	,6%	3,2%	,6%	4,5%
Diğer	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	49	101	5	155
	% içinde	31,6%	65,2%	3,2%	100,0%
	Toplam	31,6%	65,2%	3,2%	100,0%

Gelir getirici bir işte çalışma durumu ile “Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır” ifadesi karşılaştırıldığında kadınların ifadeye katılmama oranı çalışan ve çalışmayan kadınlar arasında hepsinde geçerli olduğunu görmekteyiz. Ev hanımı olan kadınların ifadeye katılım oranı % 35,4 ile en yüksek oran olmuştur. Ev hanımlarının katılmama oranı da % 61,4 olduğu belirlenmiştir. Kadınların geneline bakıldığında evde oturmaya karşı olduklarını belirtmişlerdir.

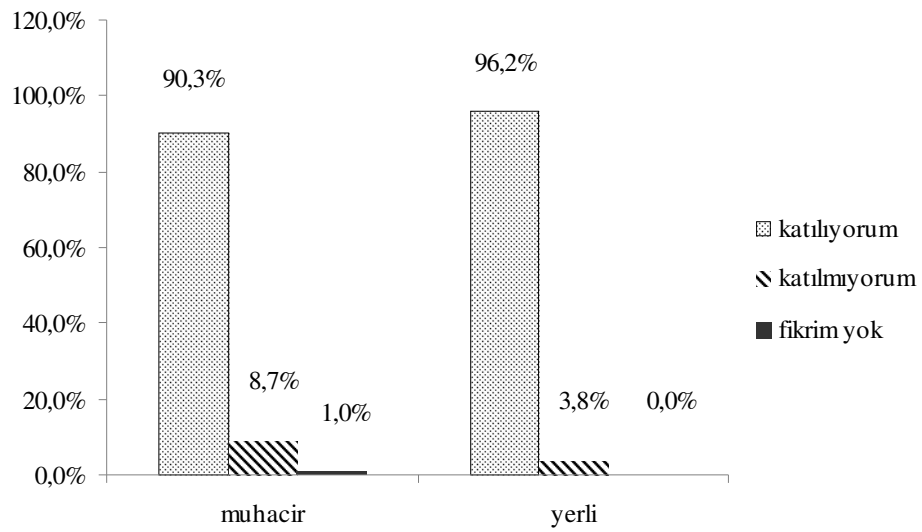
Grafik 3.57. Muhacir Kadınların Bulundukları Kuşağa Göre Meslek Sahibi Olma Tercihi

Kasabadaki muhacir kadınların bulunduğu kuşak ile “bir kadın için meslek sahibi olmaktansa, kocasının mesleğine yardımcı olmak daha önemlidir” ifadesi karşılaştırıldığında ikinci kuşaktaki kadınlar % 69,2 ile katıldıklarını ifade etmişlerdir. Üçüncü kuşaktaki kadınlar kadının meslek sahibi olmasından yana olduklarını belirterek % 50,8 oranda katılmıyorum seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu düşüncenin daha belirgin halini dördüncü kuşakta görmek mümkündür. Dördüncü kuşaktaki kadınlar % 80 oranla ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. İlk kuşak ve dördüncü kuşak arasındaki farkı görmek mümkündür.

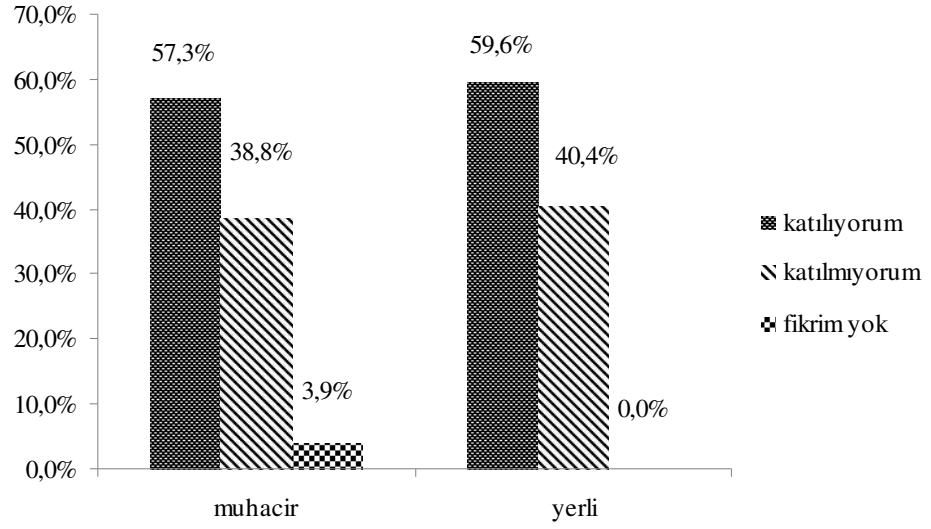
Grafik 3.58. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışma Hayatındaki Toplumsal Cinsiyette Eşitlik Durumu

“Aynı işi yapan kadın ve erkeğe aynı ücret ödenmelidir” ifadesi ile kadınların yerli muhacir olmalarını karşılaştırdığımızda yerli ve muhacir kadınların ifadeye katılım oranları birbirine oldukça yakındır. Muhacir kadınların çalışma hayatında kadın ve erkeğe eşit ücret ödenmesi ifadesine katılım oranı % 83,5 yerli kadınların ise % 82,7 olduğunu görmekteyiz. Toplamda ifadeye katılmama oranının % 12,9 ‘dur. Aynı işi yapan kadın ve erkeğe aynı ücret ödenmelidir ifadesine verilen cevaplar ile yerli muhacir kadınlar arasında fark olmadığı belirlenmiştir.

Grafik 3.59. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İş Ortamındaki Durumu

Kadınların yerli muhacir oldukları ile “işe girişte erkeklere öncelik tanınmamalı, kadınlara ve erkeklere eşit iş fırsatları verilmelidir” ifadeleri karşılaştırıldığında oldukça yüksek oranlarda ifadeye katılıyorum cevabını verenler çıkmıştır. Yerli kadınlarda %96,2 ile muhacir kadınların %90,3’ü ifadeye katılmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin kasaba kadınlarının büyük bir oranında karşı çıkışla birlikte katılıyorum cevabı verildiği görülmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğini yerli olsun muhacir olsun her iki kadın grubu da kabul etmemektedir.

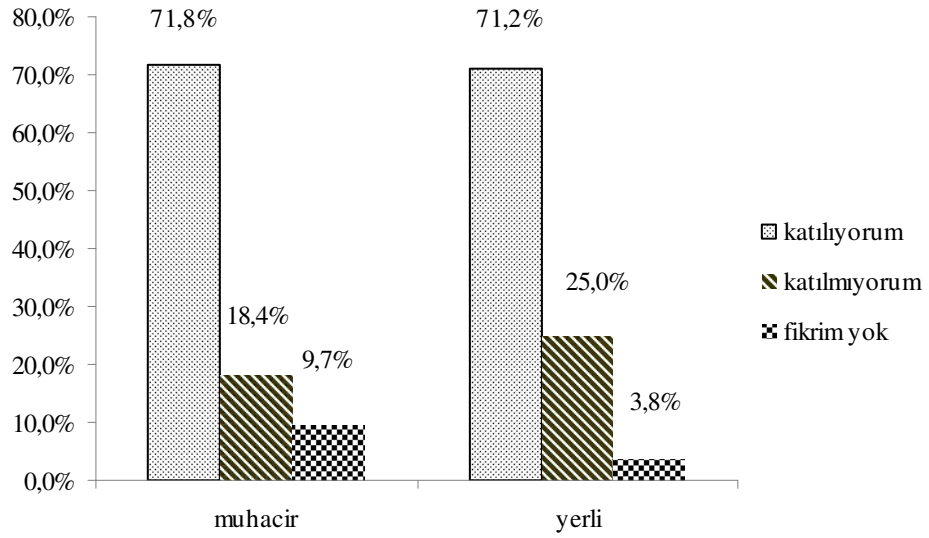
Grafik 3.60. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Çalışan Annenin Çocukları İle Olan İlişkisi

Ankete katılan kadınların % 58,1'i çalışan bir annenin de çalışmayan bir anne kadar çocukları ile sıcak ve güvenli bir ilişki kurabileceğini düşündüğünü söylemiştir. Görüldüğü gibi kadınların yarıdan fazlası kadının çalışmasının çocuğu ile ilgilenmesini engellemeyeceği görüşünü paylaşmaktadır. Muhacir kadınların ifadeye katılma oranı % 57,3 iken yerli kadınların % 59,6'sı katılmaktadır. Yerli kadınların ifadeye katılmama oranı muhacir kadınlara göre yüksektir % 40,4'dür.

Tablo 3.54. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmamalarına Göre Çalışan Annelerin Çocukları Hakkındaki Görüşleri

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Annesi çalışan çocuklar bundan zarar görürler			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	87	35	5	127
	% içinde	68,5%	27,6%	3,9%	100,0%
	Toplam	56,1%	22,6%	3,2%	81,9%
Emekliyim	Sayı	5	2	2	9
	% içinde	55,6%	22,2%	22,2%	100,0%
	Toplam	3,2%	1,3%	1,3%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	1	1	1	3
	% içinde	33,3%	33,3%	33,3%	100,0%
	Toplam	,6%	,6%	,6%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	2	5	0	7
	% içinde	28,6%	71,4%	,0%	100,0%
	Toplam	1,3%	3,2%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	2	4	1	7
	% içinde	28,6%	57,1%	14,3%	100,0%
	Toplam	1,3%	2,6%	,6%	4,5%
Diğer	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	98	48	9	155
	% içinde	63,2%	31,0%	5,8%	100,0%
	Toplam	63,2%	31,0%	5,8%	100,0%

Belirtilen ifade ile kadınların gelir getirici bir işte çalışma durumu karşılaştırıldığında ev hanımı olan kadınların ifadeye katılım oranı en yüksektir % 68,5'dir. Kadınların çalışma durumlarına göre ifadeye katılmama oranlarında artış gözlenmektedir. Özel bir iş yerinde çalışan kadınların % 71,4'ünün ifadeye katılmadığı görülürken, otelde çalışan kadınların % 57,1'i de katılmadığını belirtmişlerdir. Ev hanımları çalışan kadınlara göre çocuğun bakımı işten önce geldiği verilen cevaplara göre söylenebilir. Çalışan kadınlar ise bunun tam tersi olduğunu savunmaktadırlar. Çalışan kadınlar hem çalışıp hem de çocukları ile ilgilenilebileceğini verdikleri cevaplarda belirtmişlerdir.

Grafik 3.61. Yerli – Muhacir Kadınlara Göre Kadının Çalışma Hayatına Katılımının Evliliğe Etkisi

Ankete katılan yerli muhacir kadınlarla “kadının çalışma hayatına katılımı evliliği olumlu etkiler” ifadesi karşılaştırıldığında yerli ve muhacir kadınların katılım oranı % 71 ile birbirine eşit bulunmuştur. Çalışma hayatının evliliği olumlu etkileyeceğine inanan yerli ve muhacir kadınların oranı % 71,6 ile oldukça yüksektir. Görüşme yaptığımız Hüsniye B “ ben çalışmasaydım eşim evi zor geçindirirdi çünkü kendisi çiftçiydi, ben ebelik yaptım daha rahat geçindik şimdi emekli oldum iyi ki çalışmışım diyorum her zaman.” Çalışma hayatının önemini vurgulamıştır.

Tablo 3.55. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Kadının Çalışma Hayatına Katılımının Evliliğe Etkisi

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Kadının çalışma hayatına katılımı evliliği olumlu etkiler			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	88	28	11	127
	% içinde	69,3%	22,0%	8,7%	100,0%
	Toplam	56,8%	18,1%	7,1%	81,9%
Emekliyim	Sayı	7	2	0	9
	% içinde	77,8%	22,2%	,0%	100,0%
	Toplam	4,5%	1,3%	,0%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	3	0	0	3
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	,0%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	4	2	1	7
	% içinde	57,1%	28,6%	14,3%	100,0%
	Toplam	2,6%	1,3%	,6%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	7	0	0	7
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	4,5%	,0%	,0%	4,5%
Diğer	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	111	32	12	155
	% içinde	71,6%	20,6%	7,7%	100,0%
	Toplam	71,6%	20,6%	7,7%	100,0%

Gelir getirici bir işte çalışıp çalışmama durumu ile “kadının çalışma hayatına katılımı evliliği olumlu etkiler” ifadesi ile karşılaştırıldığında ev hanımlarının % 69.3’ü ifadeye katıldıklarının belirtilmesi çalışır durumdaki kadınlara özenmelerinin bir sonucudur. Kasabadaki emekli olan kadınların % 77.8’i ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir. Çalışan kadınların çoğu ifadeyi olumlu bulup katıldıklarını belirtmişlerdir. Otelde çalışan kadınların oranı % 100 katıldıklarını belirtmişlerdir. Çalışma hayatı kadınların evliliklerini destekleyici olarak görüldüğü görüşmeler sırasında belirtilmiştir. Eve maddi olarak katkıda bulunmaktan mutlu olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3.56. Yaşa Göre Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Görüşleri

Yaşınız		Kadınlar evde kalıp çocuklarına bakabilseler daha mutlu olurlar			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
20-30	Sayı	7	12	4	23
	% içinde	30,4%	52,2%	17,4%	100,0%
	Toplam	4,5%	7,7%	2,6%	14,8%
31-40	Sayı	18	12	2	32
	% içinde	56,3%	37,5%	6,3%	100,0%
	Toplam	11,6%	7,7%	1,3%	20,6%
41-50	Sayı	22	16	3	41
	% içinde	53,7%	39,0%	7,3%	100,0%
	Toplam	14,2%	10,3%	1,9%	26,5%
51-60	Sayı	21	5	1	27
	% içinde	77,8%	18,5%	3,7%	100,0%
	Toplam	13,5%	3,2%	,6%	17,4%
61-70	Sayı	15	6	2	23
	% içinde	65,2%	26,1%	8,7%	100,0%
	Toplam	9,7%	3,9%	1,3%	14,8%
71 ve üzeri	Sayı	7	1	1	9
	% içinde	77,8%	11,1%	11,1%	100,0%
	Toplam	4,5%	,6%	,6%	5,8%
Toplam	Sayı	90	52	13	155
	% içinde	58,1%	33,5%	8,4%	100,0%
	Toplam	58,1%	33,5%	8,4%	100,0%

Kasaba kadınlarının yaş dağılımları ile “kadınlar evde kalıp çocuklarına bakabilseler daha mutlu olurlar” ifadesi karşılaştırıldığında 20-30 yaş aralığındaki kadınların ifadeye katılmama oranı % 52,2’dir. 31-40 yaştan başlayarak daha ileriki yaşlarda ifadeye katılım oranlarının arttığı gözlenmektedir. Özellikle 50’li yaşlardan sonra kadınların evde kalıp çocuklarına bakmalarının daha uygun olduğunu düşünmektedirler. Kadınlardan beklenen rollerin yaşın ilerlemesiyle düşüncenin farklılaştığı görülür. Toplamda kadınların ifadeye katılım oranı % 58 olarak belirtmişlerdir.

Şekil 3.10. Ev Hanımları (2007)

Tablo 3.57. Kadınların Gelir Getirici Bir İşte Çalışıp Çalışmama Durumlarına Göre Kız Çocuklarının Özgürlükleri Hakkındaki Görüşleri

Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?		Kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır			Toplam
		Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	
Ev hanımıyım	Sayı	103	20	4	127
	% içinde	81,1%	15,7%	3,1%	100,0%
	Toplam	66,5%	12,9%	2,6%	81,9%
Emekliyim	Sayı	5	4	0	9
	% içinde	55,6%	44,4%	,0%	100,0%
	Toplam	3,2%	2,6%	,0%	5,8%
Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum	Sayı	2	1	0	3
	% içinde	66,7%	33,3%	,0%	100,0%
	Toplam	1,3%	,6%	,0%	1,9%
Kamuda çalışıyorum	Sayı	0	1	0	1
	% içinde	,0%	100,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,0%	,6%	,0%	,6%
Özel bir işyerinde çalışıyorum	Sayı	3	4	0	7
	% içinde	42,9%	57,1%	,0%	100,0%
	Toplam	1,9%	2,6%	,0%	4,5%
Otelde çalışıyorum	Sayı	6	1	0	7
	% içinde	85,7%	14,3%	,0%	100,0%
	Toplam	3,9%	,6%	,0%	4,5%
Diğer	Sayı	1	0	0	1
	% içinde	100,0%	,0%	,0%	100,0%
	Toplam	,6%	,0%	,0%	,6%
Toplam	Sayı	120	31	4	155
	% içinde	77,4%	20,0%	2,6%	100,0%
	Toplam	77,4%	20,0%	2,6%	100,0%

Gelir getirici bir işte çalışma durumu ile sözü edilen ifadenin karşılaştırıldığında ev hanımlarının % 81 oranında katıldıkları, % 15,7 oranında katılmadıkları belirlenmiştir. Kasaba kadınlarının bir yerde çalışmaları halinde ifadeye katılım oranı azalmaktadır. Emekli olan kadınlarda ifadeye katılmama oranı % 44,4'e çıkmıştır. Ancak otelde çalışan kadınların ifadeye katılım oranı ev hanımlarının cevap oranlarını da geçmiş durumdadır. Otelde çalışan kadınların sezonluk çalıştıkları düşünülünce çoğu zamanları ev içinde geçtiği için ev hanımları gibi ifadeye katıldıkları görülmüştür.

SONUÇ

Yerli Ve Mübadil Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algılamadaki Benzerlik Ve Farklılıklar: Mustafapaşa Kasabası adını alan araştırma sürecinde mübadele ile gelmiş kadınlar ile yerli kadınların uyum süreçlerinde, zaman içinde birbirlerine benzedikleri ve farklılaştıkları rollerin neler olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Saha çalışmasında kasaba kadınlarına uyguladığımız anketler ve görüşmeler yerli muhacir kadınların genel profilinden başlayarak, evlilik aile içindeki toplumsal cinsiyet rolleri, çocuk yetiştirmedeki toplumsal cinsiyet rolleri, sosyal yaşamdaki akrabalık ve komşuluk ilişkileri ve çalışma hayatındaki toplumsal cinsiyet rolleri olarak incelendi. Anket çalışması bittikten sonra SPSS veri analizi ile tablolar ve grafikler oluşturuldu. Yapmış olduğumuz görüşmeler de bulgular içinde verildi.

İnsanın doğuştan getirdiği özelliklerinin yanında yaşamını devam ettirdiği süre içinde edindiklerinin bütünü olarak tanımlanan kültür kavramının bir niteliği zaman ve mekana bağlı olarak değişikliklere uğrayabileceği gerçeğidir. Dünya üzerinde hiçbir kültür yok ki yaşadığı topraklar ve komşu coğrafyalardaki mevcut kültürlerden etkilenmesin. Biz de yapmış olduğumuz araştırmada toplumsal cinsiyet rollerindeki benzerlik ve farklılıklar tespit edildi.

Örnekleme kasaba kadınlarının %66,5'i muhacir, % 33,5'i de yerli olarak tespit edilmiş. Muhacir halk kasabada yerli halktan fazladır. Kadınların %87,7'sinin evli olduğu belirlenmiş boşanmaların kasabada oldukça az olduğu görüşmelerde de belirtildi. Kadınların %63,2'sinin eğitim durumu ilkokul mezunu olarak tespit edildi. Kadınlara çocuklarının ne kadar eğitim görmesini istedikleri sorulduğunda kız erkek fark etmeden okuyabildiği yere kadar okumalıdır cevabı verilmiş, eğitimin önemi belirtilmiştir.

Yerli muhacir kadınların toplumsal cinsiyet rollerini özel ve kamusal alanlarda incelenmiş olup farklılıklar ve benzerlikler tespit edilmiştir. Evliliklerde muhacir kadınların daha gelenekselci oldukları, yerli kadınların görücü usulü ancak kendi kararlarını vermede ısrarcı olmuş. Bunun yanında kız çocuklarının nasıl evlenmesi sorusuna ise yerli ve muhacir kadınlar kendi seçimi ve bizim onayımızla seçeneğini

seçmiş benzerlik ortaya çıkmıştır. Aynı durum erkek çocukları için de geçerlidir. İdeal eş konusunda kadınların %33,7'lik oranla evine, eşine, çocuklarına karşı ilgili ve bağlı olmalı cevabı tercih edilmiş. Kadının aile içindeki görevlerinin özel alanla sınırlı olduğu sonucu çıkarken, erkeğin kamusal alanla ilişkili olduğu sonucu çıkmış. Yerli ve muhacir kadınların akraba evliliğine karşı olduklarını her iki tarafın da yüksek oranla eşleri ile akraba olmadıkları seçeneğinden ulaşılmış, bunu kendi çocuklarında da kesinlikle karşı olduklarını yerli muhacir kadınlar açısından benzerlik göstermiş. Muhacir yerli kadınların eşlerini seçerlerken yerli muhacir olma durumunda muhacir kadınların eşlerinin muhacir olma durumu % 91,3 iken yerli kadınların % 57,7 ile yerli eşleri olduğu görüldü.

Toplumsal cinsiyet rollerini içeren önermelere bakıldığında özellikle toplumsal cinsiyete dayalı işbölümüne bakıldığında muhacir kadınların yerli kadınlara göre ifadeye katılım oranı daha yüksektir. Geleneksel işbölümüne karşı çıkan yerli kadınların oranı muhacir kadınlara göre daha yüksek olup bu konuda farklılaştıkları tespit edildi. Erkeklerin ev içindeki işleri kadınlarla paylaşmaları konusunda yerli ve muhacir kadınların hemen hemen aynı oranlarda ifadeye katıldıkları görüldü. Gelenekselci yapıya sahip olan muhacir kadınlar evliliğin meslekten daha önemli olduğunu savunurlarken, yerli kadınlarda ifadeye katılmadıkları mesleğin daha ön planda olduğu söylenmiştir. Yaşa göre evliliğin meslekten önemine baktığımızda kasaba kadınlarının yaş oranları arttıkça evliliğin daha önemli olduğu sonucuna ulaşıldı.

Aile hayatındaki önemli kararların kimin vereceği konusunda muhacir kadınların ataerkil yapıyı benimsedikleri, yerli kadınlarda buna bir başkaldırın hakim olduğu görülmüş, yerli kadınlar ifadeye katılmadıklarını % 65,4'lük oranla belirttiler.

Musatafapaşa Kasabası'nda örnekleme dahil olan kadınların % 63,4'ü tek çocuk sahip olmada cinsiyet tercih etmedikleri, yapılan görüşmelerde de çocuğun sağlıklı olmasının daha önemli olduğu görüşleri belirtildi. Kasaba kadınları genel olarak eğitime önem verdikleri ve çocuklarının ise okuyabildikleri yere kadar okumasını tercih ettikleri görüldü. Muhacir kadınların çocuk yetiştirmede yerli kadınlara göre daha yüksek oranda büyüklerinden gördüklerini uygulamaktadır. Çocuk eğitimindeki söz sahipliği konusunda muhacir kadınlar kendilerinin söz hakkına sahip olduklarını belirtmişler, yerli kadınların ise eşi ile birlikte söz hakkına sahip oldukları belirtildi. Ev içindeki işlerde toplumsal cinsiyet rollerinin yerli ve muhacir kadınlarda az da olsa farklılaşırken, özel alanın kadına ait olduğunu hissettiren grup muhacir kadınlar olmuştur. Muhacir

kadınlar toplumsal cinsiyet rollerinin kamusal alanda erkeğe ait olduğunu vurgulanmışlardır. Fatura yatırma gibi işlerde muhacir kadınların % 48,5 'lik oranla erkekleri tercih ettikleri tespit edildi. Farklılık olarak yerli kadınların kamusala açılma konusunda kadınların önündeki setleri yıkmada kararlı oldukları gözlemlendi. Muhacir kadınlar ütü yapma konusunda kız çocuklarını tercih ederlerken, yerli kadınlar yine kız ve erkek her ikisinin de yapabileceğini söyleyerek cinsiyet ayrımı yapmadıkları görüldü. Genel olarak bakıldığında ev içi işlerde muhacir kadınların toplumsal cinsiyet tercihlerinde kız çocuklarını seçtikleri görülürken, yerli kadınların cinsiyet tercihi yapmadıkları tespit edildi. Ev dışındaki işlerin yapılmasında muhacir kadınların toplumsal cinsiyet tercihleri erkekten yana olmuş, ancak yerli kadınlar kız ve erkeğin her ikisinin de yapabileceğini belirtmişlerdir.

Akraba evliliği konusunda yerli ve muhacir kadınlarda benzer sonuçlara ulaşılmış, kendi çocuklarında da kesinlikle karşı oldukları tespit edildi.

Sosyal yaşamda kasaba kadınlarına baktığımızda kadınların yerli muhacir bir arada birliktelik içinde yaşam sürdüklerine şahit olduk. Kasabada gerçekleşen konser, konferans vb. Etkinliklere katılım konusunda muhacir kadınların oldukça aktif olduklarını görmek mümkün. Yerli kadınlara göre muhacir kadınların etkinliklere her zaman katılım oranı % 58,3 olmuştur.

Çalışma hayatında kasaba kadınlarının toplumsal cinsiyet rollerinde anne olmayı destekleyen meslekler seçilmesi konusunda hem fikir oldukları kanısına ulaşılmış. Kadınların çalışması konusundaki görüşlerine baktığımızda fark etmez yanıtının muhacir kadınlarda daha yüksek olduğu görülmüştür. Kasaba kadınlarının büyük bir çoğunluğu ev hanımıdır. Muhacir kadınlar çalışma hayatı yerine evde çocuklarına bakma konusunda yerli kadınlara göre ifadeye daha yüksek oranda katılmışlardır. Yerli muhacir kadınların bu konuda farklılaştıkları gözlenmiştir. Çalışma hayatındaki ücret eşitliği konusunda kasaba kadınların yüksek oranda hem fikirdirler. Her iki taraf da çalışma hayatının evliliği olumlu etkileyeceğini belirtmiştir.

İster yerli olsun ister muhacir olsun Mustafapaşa Kasabası kadınlarının, birlik beraberlik içinde yaşamlarını sürdürmedeki en önemli etken hoşgörü olmuştur. Mübadele sonrası yaşanan zorluklar, sıkıntılar yerini uyum içinde yaşama bırakmıştır. Geçmişin etkisi böylece kuşaktan kuşağa geçerken içinde bulunulan zamana göre değişim ve etkileşim kaçınılmaz olmuştur. Sonuç olarak incelediğimiz kasaba kadınlarının toplumsal cinsiyet rollerini algılamadaki farklılık ve benzerlikleri tespit edilmiş, ele aldığımız

araştırma sorularımız temelinde bulguları benzerlikler ve farklılıklar tablosu halinde özetlemek mümkündür.

Mustafapaşa Kasaba Kadınlarında Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algılamadaki Farklılıklar Tablosu

No	Yerli Kadınlar	Muhacir Kadınlar	Sayfa No, Grafik-Tablo No
1	Yerli kadınların kasabadaki oranı daha azdır.	Muhacir kadınların kasabadaki oranı daha yüksektir.	S: 48 G:3.1
2	Yerli kadınların yarıdan fazlasının eşleri yerlidir.	Muhacir kadınların tamamına yakını eşleri muhacirdir.	S: 51 G: 3.5
3	Ankete katılan yerli kadınların çoğu 20-30 yaş aralığındadır.	Ankete katılan muhacir kadınların yarıdan çoğu 41-50 yaş aralığındadır	S: 53 T: 3.2
4	Yerli kadınların lise mezunu oranı yüksektir.	Muhacir kadınların ilkökul mezunu oranı yüksektir.	S: 54 G: 3.7
5	Yerli kadınların büyük bir kısmı 26 yaş ve üzerinde evliliği tercih etmiştir.	Muhacir kadınların evlilik yaşı en çok 17-19 yaş aralığıdır.	S: 56 G: 3.8
6	Yerli kadınların yarıya yakını görücü usulü kendi kararıyla evlenmiştir.	Muhacir kadınların yarıya yakını görücü usulü ailenin kararıyla evlenmiştir.	S: 58 G: 3.9
7	Yerli kadınların eşleri ile akraba olmama oranı oldukça yüksektir.	Muhacir kadınlarda ise eşi ile akraba oranı yerlilere göre yüksektir.	S: 66 G: 3.12
8	Yerli kadınların çoğunun eşleri yerlidir.	Muhacir kadınların çoğunun eşleri muhacirdir.	S: 71 G: 3.15
9	Yerli kadınlar evliliğin meslekten önemli olmadığını savunurlar.	Muhacir kadınlar evliliğin meslekten önemli olduğunu savunurlar.	S: 85 G: 3.19
10	Yerli kadınlar aile hayatındaki karar mekanizmasının evin erkeğine ait olmadığını belirtmişlerdir.	Muhacir kadınlar aile hayatındaki karar mekanizmasının evin erkeğine ait olduğunu belirtmişlerdir.	S: 86 G: 3.21
11	Yerli kadınlar özlem ve isteklerini kocaları yoluyla gerçekleştirme fikrine katılmamaktadır.	Muhacir kadınlar özlem ve isteklerini kocaları yoluyla gerçekleştireceklerini kabul etmektedir.	S: 91 G: 3.22
12	Yerli kadınlara göre çocukların yetişmesinde geçmişin etkisi azdır.	Muhacir kadınlara göre çocuklarının yetişmesinde geçmişin etkisi daha çoktur.	S: 99 G: 3.29
13	Yerli kadınlar çocukların eğitiminde eşi ile birlikte söz sahibidir.	Muhacir kadınlar çocukların eğitiminde kendileri söz sahibidir.	S: 102 G: 3.30
14	Yerli kadınlar bahçe işlerini kız ve erkek çocuklarının her ikisinin de yapabileceğini belirtmişlerdir.	Muhacir kadınlar ise bahçe işlerini erkeklerin yapması gerektiğini düşünür.	S: 104 G: 3.32
15	Yerli kadınlar fatura yatırma işinin her ikisinin de yapabileceğini savunur.	Muhacir kadınlar fatura yatırma işinde erkek çocuklarını tercih etmiştir.	S: 106 G: 3.33
16	Yerli kadınlar ütü yapma işinde çocuklarının her ikisinin de yapabileceğini belirtmiştir.	Muhacir kadınlar ütü yapma işinde kız çocukları tercih etmiştir.	S: 107 G: 3.34
17	Yerli kadınlara göre küçük kardeşle ilgilenme görevi her ikisine de aittir.	Muhacir kadınlara göre küçük kardeşle ilgilenme görevi kız çocuğuna aittir.	S: 109 G: 3.36

18	Yerli kadınlar eşlerinin çocuk bakımında kendilerine yardımcı olmamalarından şikayetçidirler.	Muhacir kadınların eşleri çocuk bakımında işleri paylaşmıştır.	S: 113 G: 3.41
19	Yerli kadınlara göre kız çocukları daha özgür bırakılmalıdır.	Muhacir kadınlara göre kız çocuklarının özgürlükleri kısıtlanmalıdır.	S: 116 G: 3.44
20	Yerli kadınlar erkek çocuklarının özgürlüklerini daha çok sınırlamaktadır.	Muhacir kadınlar erkek çocuklarının özgürlüklerini daha az sınırlamaktadır.	S: 119 G: 3.45
21	Yerli kadınlar kasabadaki etkinliklere bazen katılırlar.	Muhacir kadınlar kasabadaki etkinliklere her zaman katılmaktadır.	S: 123 G: 3.47
22	Yerli kadınlarda doktorun karşı cinsten olması sorun olmuştur.	Muhacir kadınlarda doktorun karşı cinsten olması sorun değildir.	S: 126 G: 3.48
23	Yerli kadınlarda erkeklerin ev dışı, kadınların ev içi işlerle uğraşmasına katılmama oranı daha yüksektir.	Muhacir kadınlarda erkeklerin ev dışı, kadınların ev içi faaliyetlere katılım oranı yüksektir.	S: 128 G: 3.49
24	Yerli kadınlar kadınların çalışmama konusundaki görüşlerini kabul etmemektedir.	Muhacir kadınlarda, kadınların çalışmak yerine, evine oturup çocuklarına bakmalıdır ifadesine katılım daha çoktur.	S: 137 G: 3.56

Mustafapaşa Kasaba Kadınlarında Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algılamadaki Benzerlikler Tablosu

No	BENZERLİKLER	Sayfa No, Grafik-Tablo No
1	Kadınların medeni durumu yüksek oranda evlidir.	S: 49 G:3.2
2	Kadınların eğitim durumu yüksek oranla ilkokuldur.	S: 50 G: 3.3
3	Kasaba kadınları arasında erken evlilik yaygındır.	S: 54 T: 3.3
4	61-70 yaş arasındaki kadınlar görücü usulü ailenin kararıyla evlenmiştir.	S: 57 T:3.5
5	41-50 yaş arasındaki kadınlar kız çocuklarının kendi seçimi ailenin onayıyla evlenmesini istemektedir.	S: 60 T: 3.7
6	Kadınlar erkek çocuklarının da kız çocukları gibi kendi seçimi ailenin onayıyla evlenmelerini istemektedir.	S: 61 G:3.10
7	İdeal eşte aranan özelliklerin başında evine, eşine, çocuklarına ilgili ve bağlı olmasıdır.	S: 63 T: 3.9
8	Kadınların ailedeki görevlerinin başında ev işleri ve çocukların, eşin bakımı gelmektedir.	S: 64 T: 3.10
9	Kadınlara göre erkeğin aile içindeki en önemli görevi geçimi sağlamaktır.	S: 65 T: 3.11
10	41-50 yaş aralığındaki kadınlar eşleri ile akrabadırlar.	S: 67 T: 3.12
11	İlkokul mezunu kadınlar kız çocuklarının akraba evliliği yapmalarına	S: 69

	karşıdır.	T: 3.14
12	Yerli muhacir kadınlar kız çocuklarının akraba evliliği yapmasına karşıdır.	S: 70 G:3.13
13	Kadınlar erkek çocuklarının akraba evliliği yapmalarına karşıdır.	S: 70 G:3.14
14	Yerli ve muhacir kadınların çoğu evde eşi ve çocukları ile yaşamaktadır.	S: 73 T: 3.16
15	Kadınlara göre evin reisliği kocalarında.	S: 74 G:3.16
16	İlkokul mezunu olan kadınların evlerinde reisleri kocalarıdır.	S: 76 T: 3.18
17	Yerli muhacir kadınlar arasında toplumsal cinsiyete dayalı işbölümünde çok farklılaşma görülmemektedir.	S: 79 G:3.17
18	Ev hanımı olanlar toplumsal cinsiyete dayalı işbölümüne katılırlarken, çalışan kadınlar ifadeye katılmamaktadır.	S: 81 T: 3.22
19	Yerli muhacir kadınlar, erkeklerin ev içindeki faaliyetlere katılmaları gerektiğini oranı yüksektir.	S: 82 G:3.18
20	Kadınlar eşleri ile çocuklarla ilgili konularda ve alışverişte fikir alışverişi yapmaktadır.	S: 92 T: 3.30
21	Kadınlar tek çocuğa sahip olma durumunda cinsiyetin fark etmeyeceğini belirtmişlerdir.	S: 94 G:3.24
22	Kadınlara göre çocukları en az üniversiteyi bitirmelidir.	S: 94 G:3.25
23	Kadınların erkek çocuk isteme sebeplerinden biri aileyi devam ettirmesidir.	S:96 G:3.27
24	Kadınların kız çocuk isteme sebeplerinden biri ana-babaya daha yakın olmasıdır.	S: 97 G:3.28
25	Kadınlar sofraya hazırlama ve toplama işini kız ve erkek her ikisinin de yapabileceğini belirtmişlerdir.	S: 102 G:3.31
26	Kadınlar çamaşır asma ve toplama işini kız çocuklarının yapmaları gerektiğini belirtmişlerdir.	S: 107 G:3.35
27	Kadınlara göre kız çocukları kendi seçimi ailenin onayı ile evlenmelidir.	S: 109 G:3.37
28	Kadınlar göre erkek çocukları kendi seçimi ailenin onayı ile evlenmelidir.	S: 111 G:3.38
29	Kadınlar kız çocuklarının akraba evliliği yapmalarına karşıdır.	S: 112 G:3.39
30	Kadınlar erkek çocuklarının akraba evliliği yapmalarına karşıdır.	S: 112 G:3.40
31	Kadınlara göre kadınlar evde kalıp çocuklarına bakmaları gerekir.	S: 114 G:3.42
32	Kadınlara göre isteklerin, planların paylaşıldığı kişiler hem muhacir hem yerli kadınlardır.	S: 122 G:3.46
33	Kadınlara göre anne olmalarına yardımcı meslekler tercih edilmelidir.	S: 130 G:3.52
34	Kadınlara göre çalışma hayatına katılım çocukların zarar göreceği yönündedir.	S: 131 G:3.53
35	Kadınlara göre kadınlar çalışma hayatında her işi yapabilir.	S: 132

		G:3.54
36	Kadınların büyük çoğunluğu ev hanımıdır.	S: 132 G:3.55
37	Kadınlar çalışma hayatında toplumsal cinsiyette eşitliği savunmaktadır.	S: 141 G:3.58
38	Kadınlara göre toplumsal cinsiyet eşitliğinde işe girişte eşit fırsatlar verilmelidir.	S: 142 G:3.59
39	Kadınlara göre çalışan anneler de çalışmayan anneler kadar çocukları ile güvenli ve sıcak bir ilişki kurabilir.	S: 143 G:3.60
40	Kadınlara göre çalışma hayatı evliliği olumlu etkiler.	S: 145 G:3.61

KAYNAKÇA

- Adler, Alfred; (1997)** Cinsiyetler Arasında İşbirliği, Çev. Seçkin Selvi, Payel Yayınları, İstanbul.
- Agacinski, Sylviane; (1998)** Cinsiyetler Siyaset, Dost Kitabevi Yayınları, Ankara.
- Akın, Mahmut ve Aydemir, Mehmet Ali; (2007)** Üniversitede Okuyan Kız Öğrencilerin Cinsiyet Rolü Tutumları Bağlamında Aile ve Evlilik Kurumlarına Bakışları, *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi*, sayı 18, s.11-15
- Akkoç, Nebahat; (2006)** Kız olmak / oğlan olmak, Kemer yayınları, Ankara.
- Arpacı, Fatma ve Ersoy, Ali Fuat; (2007)**, Kadının Çalışmasının Ailenin Yaşam Kalitesine Etkisinin İncelenmesi, *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, S.3, sayfa 17-18
- Arat, Yeşim- Altınay, Ayşe Gül; (2007)**, Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet, İstanbul.
- Arı, Kemal; (2000)** Büyük Mübadele, Türkiye’ye Zorunlu Göç (1923-1925), Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul.
- Ataman, Özlem Emine (2002)**, Sinemada Toplumsal Cinsiyet Roller: 1980-1999 Yılları Arasında Türk Sineması’nda Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Sunumu, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Aytaş, Süreyya; (2007)**, Bitmeyen Muhacirlik, Lozan Mübadilleri Vakfı Yayını, İstanbul.
- Benhabib, Seyla; (2006)**, Ötekilerin Hakları, Çev: Berna Akkıyal, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Bacık, Gökhan (2005)**, Kamusal Alan Tanımı Üzerine Bir Tartışma, Sivil Bir Kamusal Alan, Kaknüs Yayıncılık, İstanbul.

- Baltsiotis, Lambros; (2005),** İki Farklı Anlatım ve Yorumun Oluşma Şartları ve Sonuçları, Yeniden Kurulan Yaşamlar, Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Bhasin, Kamla; (2003),** Toplumsal Cinsiyet, Bize Yüklenen Roller, Kadınlarla Dayanışma Vakfı Yayınları.
- Bora, Aksu-Üstün, İlknur; (2005),** Sıcak Aile Ortamı Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler, TESEV Yayınları, İstanbul.
- Bora, Aksu; (2000),** Gücümüzü Fark Etmek, Kadınlarla Grup Çalışması İçin Rehber, Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara.
- Bozkurt, Veysel; (2005),** Değişen Dünyada Sosyoloji, Aktüel Yayınları, İstanbul.
- Chambers, Lain; (2005),** Göç, Kültür, Kimlik, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Connell, R.W; (1998),** Toplumsal Cinsiyet ve İktidar, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Çaha, Ömer; (2000)**Türk Kadın Hareketi, Kadınsı, *Bir Sivil Toplumun İmkânı Kadın Çalışmaları Dergisi*, cilt 1 Sayı 3. s.10.
- Çaha, Ömer; (1998)** İdeolojik Kamusalın Sivil Kamusala Dönüşümü, *Doğu-Batı Dergisi*, Sayı:5, Ankara.s. 3-8,
- Çaha, Ömer; (2005),** Mahrem Kamusal Alan, Sivil Bir Kamusal Alan, Kaknüs Yayıncılık, İstanbul.
- Çelebi, Nilgün; (1990),** Kadınlarımızın Cinsiyet Rolü Tutumları, Seba Ofset, Konya.
- Davis – Yuval, Nira; (2007),** Cinsiyet ve Millet, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Deren, Mesut- Canpolat, Şebnem- Koçberber, Güler; (2005),** Toplumsal Cinsiyet Göstergeleri Oluşturma Eylem Planı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Demir, Songül; (1998)** Kamusal Alanın Belirlenmesinde Ben İle Ötekinin Yeri, *Doğu- Batı Dergisi*, Sayı:5, Ankara, s.30.

- Demirtaş,** **Andaç; (1999)** Anne ve Baba Adaylarının Doğacak Çocuklarına Yönelik Beklentileri: Çocuğun Cinsiyetinin ve Anababanın Cinsiyet Rolü Yöneliminin Etkileri, Ankara üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Dikeçligil,** **Beylü; (2002),** Sosyolojide Metodolojik Farklılaşma ve Metodlar Arası İşbirliği, Dünyada ve Türkiye’de Farklılaşma-Çatışma Bütünleşme-II, Sosyoloji Derneği, Ankara.
- Dikeçligil,** **Beylü; (2005),** Sosyal Bilimler Epistemolojisinde Sorunların Kaynağı: Ontolojiyi Unutmak, Yayınlanmamış Bildiri.
- Dökmen,** **Zehra; (2004),** Toplumsal Cinsiyet, Sosyal Psikolojik Açıklamalar, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- Dökmen,** **Zehra Yaşın; (1997),** Çalışma, Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerini İle Ev İşleri ve Depresyon İlişkisi, *Türk Psikoloji Dergisi*, 12 (39), s.17.
- Dökmen,** **Zehra Yaşın; (2000)**Kendi Cinsiyetindekilere ve Diğer Cinsiyettekilere İlişkin Algı, Cinsiyet Rollerini ve Depresyon İlişkileri, *Kriz Dergisi*, 9 (1), s.15
- Dönmez,** **Ali; (1990)** Kadınlar Kadınlara Karşı Önyargılı Mı? *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi*, S:33, s.1-2.
- Ecevit,** **Yıldız; (1998),** Türkiye’de Ücretli Kadın Emeginin Toplumsal Cinsiyet Temelinde Analizi, 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 1998.
- Eke,** **Deniz Coşan; (2006),** The Changing Perceptions of Gender Roles Among Two Cohorts of Women: A Study In Ankara, A Thesis Submitted The Graduate School Of Social Sciences of Middle East Technical University.
- Eken,** **Hurigül; (2005),** Toplumsal Cinsiyet Olgusu Temelinde Mesleğe İlişkin Rol İle Aile İçi Rol Etkileşimi: Türk Silahlı Kuvvetlerindeki Kadın Subaylar”, Hacettepe Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

- Erdoğan, Türkan; (2008)** Nancy Chodorow'un Düşüncesinde Toplumsal Cinsiyet Organizasyonunun Merkezi Unsuru Olarak Annelik, *Aile ve Toplum Eğitim Kültür ve Araştırma Dergisi*, S.4, s.14.
- Erol, Abdullah; (2005)** Bir Kamusal Alan Olarak Halkevleri, Sivil Bir Kamusal Alan, Kanüs Yayıncılık, İstanbul.
- Ersöz, Aysel Günindi; (1999)** Cinsiyet rollerine İlişkin Beklenti, Tutum, Davranışlar ve Eşler Arası Sorumluluk Paylaşımı, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Fichter, Joseph; (2001)** Sosyoloji Nedir?, Çev. Nilgün Çelebi, Atilla Kitabevi, Ankara.
- Gençtan, Engin; (1981)**, Psikanaliz ve Sonrası, Hür Yayınları, İstanbul.
- Gezici, Meral- Güvenç, Gülden; (2003)**, Çalışan Kadınların ve Ev Kadınlarının Benlik Algısı ve Benlik Kurgusu Açısından Karşılaştırılması, *Türk Psikoloji Dergisi*, s.18-51.
- Güçlü, S.Özen; (1998)**, Türkiye'de Aile Araştırmaları: Sorunlar, Öncelikler ve Çözüm Önerileri, 3.Aile Şurası Bildirileri, Devlet Bakanlığı Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Gümüsoğlu, Firdevs; (2006)**, Ders Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet, *Kadın Çalışmaları Dergisi* Cilt:1, Sayı:1, İstanbul. s.19
- Habermas, Jürgen; (1999)**, Kamusal Alan, Ansiklopedik Bir Makale, *Birikim Dergisi*, S. 70. s.21.
- Hablemitoğlu, Şengül; (2004)**, Toplumsal Cinsiyet Yazıları, Kadınlara Dair Birkaç Söz, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul.
- Hanbay, Ebru; (2002)**, Bir Grup Çerkes Kadınında Kadın Dayanışmasının Etnisite- Toplumsal Cinsiyet İlişkileri Bağlamında İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Irzık, Sibel- Parla, Jale; (2005)**, Kadınlar Dile Düşünce, İletişim Yayınları, İstanbul.

- İllich, İvan; (1996)**, Gender, Çev. Ahmet Fethi, Ayraç Yayınları, İstanbul.
- İmamoglu, Olcay- Gültekin, Yeşim Yasak; (1993)**, Gazetelerde Kadının ve Erkeğin Temsil Edilişi, *Türk Psikoloji Dergisi*, Sayı 8, s. 29.
- Kağıtçıbaşı, Çiğdem; (1996)**, İnsan, Aile, Kültür, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- Kaypakoglu, Serdar; (2003)**, Toplumsal Cinsiyet ve İletişim, Naos Yayınları, İstanbul.
- Keskin, Ferda; (1998)**, Kamusal Alan ve Yalın Yaşam, *Doğu- Batı Dergisi*, Sayı:5, Ankara, s.2-4.
- Kılınç, Kıvanç; (2006)**, Toplumsal Cinsiyetin Mekansal Tarihini Yeniden Yazmak, Mimarlık Ve Kadın Kimliği Üzerine Kuramsal Bir Çerçeve, Kadın Çalışmaları Dergisi Cilt:1, Sayı:1, İstanbul.
- Kiracı, Mehmet; (2006)** Cumhuriyet Döneminin İlk Göçü: Türk- Yunan Nüfus Mübadelesi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi.
- Köknel, Özcan; (1982)**, Kişilik, Altın Kitap Yayınevi, İstanbul.
- Kömeçoğlu, Uğur; (2002)**, Örtünme Pratiği Ve Toplumsal Cinsiyete İlişkin Mekansal Bir Etnografi, *Doğu Batı Dergisi* , sayı:23, s.11-19, Ankara.
- Kömeçoğlu, Uğur; (2005)**, Katılım Ve Dışlama Güçleri Arasındaki Diyalektiğin Biçimi, Sivil Bir Kamusal Alan, Kaknüs Yayıncılık, İstanbul.
- Küçük Asya Araştırmaları Merkezi; (2004)** Göç, Rumların Anadolu'dan Mecburi Ayrılışı, İletişim yayınları, İstanbul.
- Kültürel Boyutuyla Mustafapaşa (Sinasos) (2003)** Tüksev Yayınları, Ankara.
- Marshall, Gordon; (1999)**, Sosyoloji Sözlüğü, Bilim Sanat Yayınları, Ankara.
- Nazlı, Aylin; (2006)**, Modernitenin Ötekisi: Kadın Ve Bedeni, *Kadın Çalışmaları Dergisi* Cilt:1, Sayı:1, İstanbul.s.26-30
- Nişancı, Ensar; (2006)**, Modern Türkiye'de Kadının Kimlik Tasarımı, *Kadın Çalışmaları Dergisi* Cilt:1, Sayı:1, İstanbul.s.20-23

- Onat, Ümit; (1993),** Gecekondu Kadınının Kente Özgü Düşünce ve Davranışlar Geliştirme Süreci, Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayınları, Ankara.
- Pekin, Müfide; (2005),** Yeniden Kurulan Yaşamlar, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Sancar, Serpil- Bora, Aksu vd.; (2006)** Bir De Buradan Bak, KADER Yayınları, Ankara.
- Sandıkçioğlu, İsmail; (1998),** Çalışan Kadınların İkili Roller, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Sayın, Aysun; (2007),** Toplumsal Cinsiyet ve Çalışma Hayatı, Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları, Sena Ofset, İstanbul.
- Sennett, Richard; (2002),** Kamusal İnsanın Çöküşü, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Tekeli, İlhan; (1990),** Osmanlı İmparatorluğundan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskan Sorunu, Toplum ve Bilim, S.50 Yaz.
- Türköne, Mualla;(1995),** Eski Türk Toplumunun Cinsiyet Kültürü, Ark Yayınevi, Ankara.
- Türkiye’de Kadının Durumu, (1998),** T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Yalçın, Kemal; (1998),** Emanet Çeyiz Mübadele İnsanları, Bir zamanlar Yayıncılık, İstanbul.
- Yelken, Ramazan; (2005)** Kamusal Alan Kim(ler)in Alanı, Sivil Bir Kamusal Alan, Kaknüs Yayıncılık, İstanbul,
- Yıldırım, Ali- Şimşek, Hasan; (2005)** Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri , Seçkin Yayınları, Ankara,
- Yıldırım, Nilgün; (2007)** Toplumsal Cinsiyet ve Aile-Din-Toplum Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları, Sena Ofset, İstanbul,

İNTERNETADRESLERİ

www.birikimdergisi.com

www.lozanmubadilleri.org.tr

www.ksgm.gov.tr

www.aile.gov.tr

www.tuik.gov.tr

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler>

<http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/huriguleken.htm>

EKLER

Ek: Anket Formu

İyi günler,

Ben, EÜBAPB (Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi) tarafından desteklenen ve Erciyes Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Yüksek Lisans tez dönemi öğrencisi İpek SAKLAV tarafından yürütülen bir araştırmanın anketörüyüm.

Bu araştırmanın konusu Mustafapaşa Kasabası'nda yaşayan yerli ve mübadil kadınların toplumsal cinsiyet rollerini algılamalarındaki farklılıklar ve benzerliklerin ne olduğudur.

Araştırmanın başarısı sizlerin vereceği cevapların samimiyetine bağlıdır. Ankette adınız, soyadınız ve diğer kimlik bilgileriniz sorulmayacaktır.

Bu ankete değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederiz.

ANKET DEĞERLENDİRME FORMU**DİKKAT**

Anket bitiminden hemen sonra anketör tarafından doldurulacaktır.

1. Anket Uygulama

1- Anketörün Adı Soyadı	:.....
2- Anketörün Kod Numarası	:.....
3- Uygulama Tarihi	:...../...../ 2008
4- Uygulamanın Başlama ve Bitiş Saati	:.....

2. Kesintiler

1- Hiç kesilmedi	:.....
2- Kesinti(ler) ile devam edildi	:.....
3- Kesildi ama devam edilmedi.	:.....

3. Cevaplayıcılar

1- İstekle katıldı.	:.....
2- İkna etmek gerekti.	:.....
3- Reddetti.	:.....

4. Cevaplayıcının Tepkileri

1- Olumlu tepkiler	:.....
2- Olumsuz tepkiler	:.....
3- Tepki göstermedi	:.....

DENETLEME

1- Eksiksiz kabul edildi	:.....
2- Tamamlanması gereken eksikler var	:.....
3- İptal.Yeni bir anketle ikame edilmesi gerekmektedir.....	:.....

YERLİ VE MUHACİR KADINLARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ :
MUSTAFAPAŞA KASABASI

1. Yaşınız ?.....

2. Eğitim durumunuz nedir?

- 1- Okur-yazar değil 2- Okur-yazar, ilkokul mezunu değil 3- İlkokul 4- Ortaokul
5- Lise 6- Fakülte/yüksek okul

3. Şu andaki medeni durumunuz nedir?

- 1- Evli
2- Boşanmış
3- Eşinden ayrı yaşıyor
4- Eşi ölmüş

4. Kaç yaşında evlendiniz? (başından birden fazla evlilik geçmişse ilk evliliği sorulacak)

.....

5. Muhacir misiniz?

- 1- Evet 2- **Hayır ise 7. soruya geçiniz**

6. Kaçınıcı kuşak muhacirsiniz?

- 1- 1.kuşak 2- 2.kuşak 3- 3.kuşak 4- 4.kuşak

7. Kaç tane çocuğunuz var?

- 1- Erkek..... 2- Kız..... 3. YOK (**11 ve 12. sorular sorulmayacak**)

8. Sadece bir tek çocuk sahibi olsaydınız kız mı erkek mi olsun isterdiniz?

- 1- Erkek 2- Kız (**10. soruya geçiniz**) 3- Fark etmez (**11. soruya geçiniz**)

9. (8. soruya “erkek” cevabını verenlere sorunuz) Niçin erkek çocuk istersiniz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- 1-Yetiştirmek daha kolaydır 2- Aileyi devam ettirir 3- Aileye yardımcıdır 4- İlerde ana-babasına bakar 5-Aile büyükleri istediği için 6- Kızın korunması zor olduğu için
7- Eşim erkek çocuk istediği için

10- (8. soruya “kız” cevabı verenlere sorunuz) Niçin kız çocuk istiyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- 1-Yetiştirmek daha kolaydır 2-Ev işlerinde anneye yardımcıdır 3-Ana-babaya daha yakın olur
4-Eşim kız çocuk ister 5-İlerde ana-babasına bakar

11. Çocuğunuzu yetiştirirken, kendi çocukluğunuzda büyüklerinizden gördüklerinizi göz önüne alır mısınız?

- 1- Evet 2- Hayır

12. Çocuklarınızın eğitiminde en çok kim söz sahibidir.?

- 1- Ben
2- Eşim

3- Aile büyükleri

13. Sizce çocuklar en az ne kadar tahsil yapmalıdır?

1- Erkek

2- Kız

1- İlköğretimi bitirmeli

☐☐

2- Liseyi bitirmeli

☐☐

3- Üniversiteyi bitirmeli

☐☐

4- Yüksek Lisans Doktora yapmalı

☐☐

Aşağıdaki işlerden hangilerinin kız çocukları tarafından, hangilerinin erkek çocukları tarafından yapılması daha uygundur ?	Kız	Erkek	Her ikisi
14.Sofranın hazırlanması ve toplanması			
15.Bulaşık yıkamak			
16.Salata yapmak			
17.Bahçe işleri			
18.Bakkala/ markete gitmek			
19.Kendi yatağını düzeltmek			
20.Ütü yapmak			
21.Perde takmak			
22.Çöp dökmek			
23.Çamaşırları asmak ve toplamak			
24.Soba ile ilgili işleri yapmak			
25.Komşuya bir şey götürüp getirmek			
26.Küçük kardeşle ilgilenmek			
27.Fatura yatırmak			

28. Sizce kız ve erkek çocukları için en ideal meslek nedir?

Kız.....

Erkek.....

29. Kız çocuğunuzun nasıl evlenmesini istersiniz?(Dikkat 2 ve 3 seçenekleri karıştırmayınız)

1- Kendi seçimi ve bizim onayımızla

2- Görücü usulüyle, bizim kararımızla

3- Görücü usulü, kendi kararı ile

4- Sadece kendi seçimi ile

30. Erkek çocuğunuzun nasıl evlenmesini istersiniz?(Dikkat 2 ve 3 seçenekleri karıştırmayınız)

1- Kendi seçimi ve bizim onayımızla

2- Görücü usulüyle, bizim kararımızla

3- Görücü usulü, kendi kararı ile

4- Sadece kendi seçimi ile

31. Kız çocuklarının dayı, teyze, amca, hala çocuklarıyla evlenmesi konusunda ne düşünürsünüz?

1- Tercih ederim

2- Kısmete bırakırım

3- Hoş görmüyorum

4- Kesinlikle karşıyım

5- Fikrim yok

32. Erkek çocuklarının dayı, teyze, amca, hala çocuklarıyla evlenmesi konusunda ne düşünürsünüz?

1- Tercih ederim

2- Kısmete bırakırım

3- Hoş görmüyorum

4- Kesinlikle karşıyım

5- Fikrim yok

33. Eşiniz ile nasıl evlendiniz? (Dikkat 3 ve 4. seçenekleri karıştırmayınız)

1-Kendi seçimim, ailemin onayıyla

2-Ailemin karşı çıkmasına rağmen evlendim

3-Görücü usulüyle, benim kararım

4-Görücü usulüyle, ailemin kararıyla

5-Kaçarak

6-Diğer(Lütfen belirtiniz)

34. Eşinizle herhangi bir akrabalık var mı?

1- Evet

2- Hayır

35. Eşiniz muhacir mi yerli mi?

- 1- Muhacir 2- Yerli

36. Sizce en uygun evlenme yaşı kaç olmalıdır?

- 1- Kız..... 2-Erkek.....

37. Size göre , eş olarak bir erkekte olması gereken en önemli 3 özellik nedir? (En çok 3 seçenek işaretlenebilir)

- 1- Evine, eşine, çocuklarına karşı ilgili ve bağlı olmalı
- 2- İyi eğitim görmüş olmalı
- 3- Çalışkan olmalı, ailenin geçimini sağlamalı
- 4- Muhacir olmalı
- 5- Yerli olmalı
- 6- Zengin olmalı
- 7- Otoriter olmalı (aile kararlarını almalı, işbölümünü sağlamalı)
- 8- Eşine karşı itaatkar olmalı
- 9- Eşine ve çocuklarına karşı anlayışlı olmalı
- 10-Ev işlerine yardım etmeli (çocuk bakımı, temizlik, vb...)
- 11-Diğer(**lütfen belirtiniz**).....

38. Eşiniz çocuk bakımı konusunda size yardımcı olmakta mıdır / oluyor muydu?

- 1- Eşim, çocuk bakımındaki tüm işleri çoğunlukla benimle paylaşmıştır, paylaşmaktadır.
- 2- Eşim bu konu ile ilgili bana hiç yardımcı olmadı/olmuyor.
- 3- Eşim bu konuda bana çok az destek oldu/ olmaktadır.
- 4- Başka.. (**Lütfen Belirtiniz**).....

39. En çok hangi konularda eşiniz sizin fikrinizi alır ve sözünüzü dinler? (En çok 2 seçenek işaretleyiniz)

1- Çocuklarla ilgili konularda	2- Alışverişte
3- Akraba ve komşu ilişkilerinde	4- Tasarruflar ve ailenin geleceği ile ilgili konularda
5- Siyasi konularda	6- Diğer (Lütfen Belirtiniz)... ..

40. Şu anda evinizde kimlerle beraber yaşıyorsunuz?

- 1- Tek başına
- 2- Eşi ile
- 3- Eşi ve çocukları ile
- 4- Eşi, çocukları, kendinin veya eşinin anne ve / veya babası ile
- 5- Çocukları ile
- 6- Annesi ve / veya babası , çocuğu ile
- 7- Anne ve babası ile veya anne, baba ve kardeşleri ile
- 8- Başka.(lütfen belirtiniz).....

41. Evinizde siz dâhil devamlı olarak kaç kişi yaşıyor?

.....

42. Evin reisi kim?

- 1- Ben 2- Eşim 3- Eşit 4- Belli değil 5- Diğer(**Lütfen**

Belirtiniz).....

43. Sorunlarınızı, isteklerinizi, planlarınızı daha çok yerli arkadaşlarınızla mı yoksa muhacir olanlarla mı paylaşırsınız?

- 1- Yerli 2- Muhacir 3-Her ikisi de 4- Kimseyle paylaşmam

44. Kasabada gerçekleşen konferans, konser, festival gibi etkinliklere katılır mısınız?

- 1- Her zaman katılırım 2. Bazen katılırım 3. Hiç Katılmam

45. Gittiğiniz doktorun karşı cinsten olması sizin için sorun yaratır mı?

- 1- Evet 2- Hayır 3- Fark etmez

46. Sizce ev hanımlarının ev dışında yapabilecekleri faaliyetler nelerdir? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

- 1- Alışveriş fatura yatırma gibi işleri yapmak
2- Vakıf, dernek, yardım kuruluşlarında çalışmak
3- Günlere katılmak
4- Dini sohbetlere katılmak
5- Kurslara katılmak
6- Kadınların evde oturması daha uygundur.

47. Kadınların çalışması konusunda ne düşünüyorsunuz?

- 1- Çalışmamalı 2- Çalışmamalı çünkü parasını kendisi alamıyor
3- Ev içinde gelir getirici bir iş yapmalı 4- Ev dışında kadınlara uygun bir işte çalışmalı (öğretmen, hemşire vb.)
5- Fark etmez, Yapabildiği her işi yapabilir

48. Gelir getirici her hangi bir işte çalışıyor musunuz?

- 1- Çalışmıyorum
2- Ev hanımıyım
3- Emekliyim
4- Evde yaptığım bir işten para kazanıyorum
5- Kamuda çalışıyorum
6- Özel bir işyerinde çalışıyorum
7- Otelde çalışıyorum
8- Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

49. Sizce kadının ailedeki en önemli üç görevi nedir? (En çok 3 seçenek işaretlenebilir)

- 1- Ev işleri
2- Çocukların / eşin bakımı
3- Bağ-bahçe işleri
4- Aile bütçesini idare etmek
5- Aile içinde huzuru ve düzeni sağlamak
6- Ailenin akraba ve komşularla olan ilişkilerini sağlamak
7- Diğer (Lütfen Belirtiniz)

50. Sizce erkeğin aile içindeki en önemli üç görevi nedir? (En çok 3 seçenek işaretlenebilir)

- 1- Geçimi sağlamak
2- Güvenliği/ korumayı sağlamak
3- Önemli kararları almak
4- Ailenin toplumdaki yerini temsil etmek/ korumak
5- Aile içinde otoritenin sağlanması
6- Diğer (Lütfen Belirtiniz).....

Aşağıdaki ifadelere katılıp katılmadığınızı belirtiniz	Katılıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok
51. Bazı işler erkeklere aittir, bazı işler de kadınlara aittir, kadın ve erkek bir diğerinin işini yapmaya kalkışmamalıdır.			
52. Erkekler bulaşık yıkama, temizlik gibi evdeki işleri kadınlarla paylaşmalıdırlar.			
53. Erkeğin ev dışındaki işlerle uğraşması, kadının da evin ve ailenin bakımını üstlenmesi her ikisi için de en iyisidir.			
54. Bir kadın için evlilik meslekten daha önemli olmalıdır.			
55. Bir kadın için meslek sahibi olmaktansa, kocasının mesleğine yardımcı olmak daha önemlidir.			
56. Ailenin hayatındaki önemli kararların çoğu evin erkeği tarafından verilmelidir			
57. Bir kadın özlemlerini, isteklerini en iyi bir biçimde kocası yoluyla gerçekleştirebilir.			
58. Bir kadın çalışmak yerine evinde oturup kocası ve çocuklarına bakmalıdır.			
59. Aynı işi yapan kadın ve erkeğe aynı ücret ödenmelidir.			
60. İşe girişte erkeklere öncelik tanınmamalı, kadınlara ve erkeklere eşit iş fırsatları verilmelidir.			
61. Çalışan bir anne çalışmayan bir anne kadar çocuklarıyla sıcak ve güvenli bir ilişki kurabilir.			
62. Kadınlar evde kalıp çocuklarına bakabilseler daha mutlu olurlar.			
63. Annesi çalışan çocuklar bundan zarar görürler			
64. Kadınlar sadece kendilerinin daha iyi bir anne olmalarına yardımcı olacak meslekler seçmelidirler.			
65. Kadının çalışma hayatına katılımı evliliği olumlu etkiler.			
66. Yerli muhacirle, muhacir yerli ile evlenebilir.			
67. Kız çocuğu hava kararmadan evde olmalıdır.			
68. Erkek çocuğu geç saate kadar dışarıda kalabilir.			

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı İPEK SAKLAV
Adresi ATA MAH. 35.CAD.GÜRBÜZ APT.10/4 DİKMEN / ANKARA
Telefon Ev: 0312 475 76 91 Cep: 0537 487 00 82
Cinsiyet Bayan
E-posta ipek06@gmail.com
Uyruğu Türkiye Cumhuriyeti
Doğum Tarihi 07.01.1982

İŞ TECRÜBESİ - 2

- Tarihler (başlangıç – bitiş) 2005-2007
- İşverenin Adı ve Adresi Kapadokya Meslek Yüksekokulu Mustafapaşa Kasabası Ürgüp / Nevşehir
- İş tipi veya sektörü Eğitim
- Sahip olunan rol ya da pozisyon Öğretim Görevlisi
- Ana faaliyetler ve sorumluluklar İktisadi İdari Bilimler Birimi Müdür Yardımcılığı, Kütüphane Dökümantasyon Daire Başkanlığı, Öğrenci Kulüpleri Sorumlusu
- Okuttuğu Dersler Sosyoloji I-II, Kültürel Tercihler Yönetimi, Seminer Dersi

İŞ TECRÜBESİ - 1

- Tarihler (başlangıç – bitiş) 2005
- İşverenin Adı ve Adresi Kök Dershanesi
- İş tipi veya sektörü Eğitim
- Sahip olunan rol yada pozisyon Rehber Öğretmenliği
- Ana faaliyetler ve sorumluluklar Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Felsefe Grubu Öğretmenliği

STAJ

- Staj Yapılan Kurumun Adı Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu (USAK)
- Tarih 06.10.2008 - 01.11.2008

EĞİTİM VE ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans

- Tarihler (başlangıç – bitiş) 2006-
- Eğitimi veren kuruluşun adı ve çeşidi Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans
- Aşaması Devam ediyor
- Tez Konusu “ Yerli ve Mübadil Kadınların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Algılamadaki Benzerlik ve Farklılıkları ” Mustafapaşa Kasabası Örneği

Lisans

- Tarihler (başlangıç – bitiş) 2001-2005
- Eğitimi veren kuruluşun adı ve çeşidi İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü
- Aşaması Tamamlandı

Lise

- Tarihler (başlangıç – bitiş) 1996-2000
- Eğitimi veren kuruluşun adı ve çeşidi Dikmen Yabancı Dil Ağırlıklı Lise
- Aşaması Tamamlandı

KİŞİSEL BECERİLER VE YETENEKLER

ANA DİL

TÜRKÇE

Diğer Diller

İNGİLİZCE

- Okuma ORTA
- Yazma ORTA
- Konuşma ORTA

ÖRGÜTSEL BECERİLER VE YETENEKLER

❖ SLOW FOOD KAPADOKYA BÖLGESİ LİDERLİĞİ

TEKNİK BECERİLER, KULLANILAN PROGRAMLAR VE SERTİFİKALAR

- Windows işletim sistemi ve MS Office programlarını kullanabilme
- Bigisayar Destekli SPSS Nicel Veri Analizi Programı
- Bigisayar Destekli NVİVO Nitel Veri Analizi Programı
- Diksiyon Sertifikası (100 saatlik)
- İngilizce Sertifikası (120 saatlik)
- Felsefe Dersleri Sertifikası (16 Saatlik)
- Psikoloji Dersleri Sertifikası (16 Saatlik)
- Mantık Dersleri Sertifikası (16 Saatlik)

GÖREV ALDIĞI PROJELER

- ❖ Kapadokya Meslek Yüksek Okulu
I.Bölgesel Kalkınma ve Eğitimde İşbirliği Uluslararası Çalıştayı
11-17 Temmuz 2006 Mustafapaşa Kasabası / Nevşehir
- ❖ “Bir Yerel Sanayi Odağının Sosyolojik Yapısı: Hacılar İlçesi”
TÜBİTAK Projesi (Yardımcı Araştırmacı)
- ❖ “Yurtdışında Yapılan Lisansüstü Tezlerin Türkiye’deki Bilimsel Bilgi Birikimine Katkısı” DPT Projesi (Yardımcı Araştırmacı)